VISUL FAMILIEI

ViOREL IUGA

Citatele biblice folosite în această carte au fost preluate din traducerea Bibliei în limba română - versiunea Cornilescu

visul familiei

Arad, 2008

Editare şi copertă: **MIHAELA AMBRO**

Editura RAMIRA

Arad, România Tel: 0357 - 410053; 0771 - 223820

0745 - 645928 E-mail: editura.ramira@yahoo.com

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României IUGA, VIOREL

Visul familiei : redescoperirea familiei biblice /

Viorel Iuga. - Arad : Ramira, 2008 Bibliogr. ISBN 978-973-88641-84

265.5

Tiparul executat la

MULTIMEDIA INTERNATIONAL

Arad

Cuvânt înainte

Lucrarea aceasta nu ar fi apărut dacă nu ar fi fost:

1. Tineri care mi-au destăinuit dorinţele lor,
2. O soţie, care cu dragoste, mi-a oferit timpul necesar studiului si lucrului,
3. O biserică ce mi-a oferit suport în rugăciune,
4. Prietenii care mi-au oferit material de inspiraţie,
5. Critici constructivi si obiectivi care au citit-o si au corectat-o,
6. Tineri şi prieteni care m-au încurajat în scrierea ei,
7. Un Dumnezeu bun, care mi-a dat tot ce n-au putut să-mi dea ceilalţi.

Deci, tuturor celor ce mi-au oferit material, ajutor, timp, înţelegere, din toată inima, un cuvânt de MULŢUMIRE.

SLAVA si GLORIA pentru si prin această lucrare întotdeauna si în întregime doar lui Dumnezeu!

Prefaţă

Cu câţiva ani în urmă, când lansam pentru prima dată *Visul familiei,* deşi eram conştient de nevoia acestui material, nu m-am gândit că va fi atât de solicitată. în câteva luni de la apariţie, tirajul s-a epuizat. De atunci şi până astăzi, din tară şi străinătate, continuă să vină scrisori de apreciere, de mulţumire şi cereri pentru carte. Aglomerat fiind cu multe alte lucruri, nu mi-am putut permite o revizuire şi retipărire a acestei cărţi. Acum, deşi situaţia nu s-a schimbat prea mult, am reuşit să retipăresc acest material.

Mi-ar fi plăcut să am mai mult timp si să revizuiesc materialul cu multă atenţie. Din nefericire, am făcut-o în grabă si nu am schimbat prea multe lucruri. Am reuşit totuşi să fac corectura unor greşeli de tipar si să dau mai multă cursivitate limbajului. în unele domenii am adăugat noutăţi si, nădăjduind că din primele cinci mii de exemplare apărute, unul măcar a ajuns la fiecare păstor, de data aceasta am omis capitolul pentru slujitorii amvoanelor.

Vă dăruiesc din nou acelaşi material, cu aceeaşi dragoste si înăltând aceeaşi

rugăciune: "Doamne, fă din fiecare familie de români o familie fericită, atât pentru vremelnicie, cât şi pentru veşnicie!"
Un slujitor care doreşte să-I aducă bucurie Stăpânului,
slujindu-vă şi pe dumneavoastră, Păstor dr. Viorel Iuga

Introducere
Cartea aceasta nu este un rezultat al competenţei autorului. Ea este un răspuns la un strigăt repetat de mulţi ani, dar nebăgat în seamă. Când m-am întors la Dumnezeu, am decis să-mi trăiesc viata doar pentru El. Am constatat atunci însă că viata de creştin nu are doar "duminici", ci este o viată absolut normală. Am realizat că întoarcerea mea la Dumnezeu nu m-a izolat de lume, de bucuriile si ispitele ei. Trăiam în aceeaşi lume, dar acum trebuia să văd valorile ei sau aspectele ei negative prin prisma Cuvântului lui Dumnezeu. Tânăr fiind, mă confruntam cu situaţii la care îmi era greu să dau un răspuns imediat şi să fiu sigur că sunt pe placul lui Dumnezeu. Aş fi dorit mult să fie cineva care să abordeze problema prieteniei între tineri aşa cum o cere Biblia. Aş fi dat oricât să găsesc o carte care să mă înveţe cum să mă pregătesc pentru viata de familie. Am constatat cu durere că nici cartea, nici omul de care aveam nevoie nu au apărut. Biserica în care am crescut mi-a cerut să mă ocup de tineret. Am lucrat cu râvnă, dar de cele mai multe ori "un orb călăuzea un alt orb". Am crezut că situaţia se va schimba. Am crezut că cineva se va gândi la noi, cei tineri, dincolo de predicile de la amvon. De acolo ni se cerea să fim sfinţi, dar nimeni nu definea sfinţenia pentru cei tineri si nici cum se poate realiza si păstra aceasta. Anii au trecut si s-au schimbat multe lucruri.
Au început să se traducă tot mai multe cărţi, dar ele nu aduceau nici o alinare pe rana noastră. Am devenit păstor şi am în-

ceput să întâlnesc tineri cu aceleaşi probleme ca ale mele. Ce să le ofer? Mi-am dat seama cât de importantă e sfătuirea prema-ritală. Ce material să folosesc? Am întâlnit părinţi care doreau mult să spună ceva copiilor lor în acest domeniu. Le-am dat "sfaturi" deoarece altceva nu prea aveam. Strigătul acesta după un asemenea material a contribuit mult la apariţia acestor rânduri.
Mai există însă si o altă motivaţie. Au început să apară tot felul de cărţi si o literatură care prezintă viata tinerilor si a familiştilor într-o lumină negativă. In general, materialele acestea prezintă sexul ca fiind cel mai important lucru ce decide fericirea noastră si, deci, promovează trăirea pentru sex. Deoarece nu vreau ca generaţia tânără să se informeze doar din acele materiale, am pus laolaltă aceste pagini. Ele nu au pretenţia de a fi nici pe departe "desăvârşite" si nici măcar originale. Ele oferă un material din care fiecare cunoaştem câte puţin, dar care acum este mai organizat. Aş fi vrut să fie adânc şi competent tratate mai multe lucruri. Am constatat cu durere că prea puţin material de inspiraţie putem găsi în acest domeniu. Oricum, lucrarea aceasta nu este scrisă doar pentru critici. Ea este pusă sincer şi modest la îndemâna celor ce ştiu mai puţin decât scrie aici si a celor ce vor să-si confrunte mo-dul lor de a gândi cu acela al altora. Aşteptăm cât mai repede un material mult mai bun. II vom primi cu bucurie, dar până atunci, câteva lucruri despre organizarea materialului din această carte.
Materialul este prezentat în **5 capitole.** In toate capitolele, am încercat tratarea, în termeni generali, a problemelor ce se cunosc si mai amănunţit a domeniilor ce păreau

mai puţin cunoscute sau discutate. Nu am dat prea multe exemple si ilustraţii, deoarece acestea le poate găsi fiecare. Cartea este un material brut, de esenţă, care are nevoie de rugăciunile, răbdarea si perseverenta dumneavoastră, în unele domenii mai controversate sau a domeniilor ce prezintă mai multe interpretări, am încercat, de asemenea, dezbaterea şi nu numai prezentarea unor afirmaţii. Am ţinut cont de gândirea altora, dar fiindcă familia este de origine divină, am încercat să conchid cu învăţătura Scripturii. Oricum, cred că nu e necesar să vă amintesc că, în general, concluziile se trag după citirea ultimei pagini si nu după citirea primei pagini.
în primul capitol al acestei cărţi ne referim, cum considerăm că este normal, la definirea familiei. Alături de definiţii luate din surse diferite, este dezbătută învăţătura din Genesa, primele două capitole.
Capitolul al II-Iea gravitează în jurul pregătirii pentru viata de familie. Mai întâi explicăm de ce considerăm că este necesar acest lucru. Apoi ne referim la domeniile ce trebuie luate în considerare. Am considerat ca fiind absolut necesar să analizăm si metodele, timpul si greutăţile întâlnite în procesul de pregătire.
Capitolul al III-Iea se referă la alegerea partenerului de viaţă. "Când?", "Cum?", "Pe cine?", "De unde?", acestea sunt întrebările ce marchează aceste pagini.
Capitolul al IV-lea este cel al sfătuitorilor şi sfătuiţilor. Prin aceasta dorim să creştem în rândul sfătuitorilor sentimentul de responsabilitate, dorinţa de a se pregăti şi dragoste pentru lucrarea de pregătire premaritală. în rândul tinerilor, dorim prin acest capitol să promovăm curajul si deschiderea pentru sfătuirea premaritală.
Ultimul capitol, al V-lea, dezbate probleme ca: prietenia, logodna creştină, controlul naşterilor si întrebuinţări greşite ale sexului. Nu avem un capitol special al concluziilor, deoarece ele sunt prezentate în dezvoltarea şi la sfârşitul fiecărui capitol.
încheiem această carte cu câteva răspunsuri la cele mai comune întrebări ce frământă mintea si sufletul tineretului zilelor noastre.
Vreau să fac o precizare importantă: cartea aceasta nu este scrisă doar pentru creştini; ea îi are în vedere pe toţi cei ce aleg să o citească. De asemenea, cartea nu este doar pentru tineri. Deşi

este scrisă pentru tineri şi tineri familişti, scopul cărţii este de a-i ajuta atât pe cei în nevoie personală, cât şi de a-i echipa pe cei ce vor să facă lucrarea lui Dumnezeu, readucând familia la ceea ce doreşte El. Sunt convins că orice părinte sau bunic ce o va citi va afla în ea îndrumări care pot fi folosite în creşterea si îndrumarea tinerilor spre o căsnicie după voia lui Dumnezeu.
în concluzie, vă reamintesc că toată mulţumirea şi gloria pentru lucrurile bune din această carte trebuie aduse lui Dumnezeu. Dacă sunt limitări sau greşeli, acestea îmi aparţin în exclusivitate.
Autorul

CAPITOLUL

DEFINIREA VIEŢII DE FAMILIE

A. DEFINIŢIA CONFORM DICŢIONARULUI

» »

B. ALTE DEFINIŢII

C. DEFINIŢIA BIBLIEI

Una dintre problemele care generează confuzii în multe domenii ale societăţii noastre, este lucrarea cu termeni nedefiniţi. Ar fi de-a dreptul absurd ca, într-o lume în care există atâta contradicţie si confuzie referitoare la viata de familie, să începem a

discuta despre pregătirea pentru aceasta înainte de a defini cu exactitate ce credem noi despre ea. Din acest motiv, vom prezenta câteva definiţii, după care vom încerca definiţia proprie.

A. **DEFINIŢIA CONFORM DICŢIONARULUI:**

"Formă socială de bază, întemeiată prin căsătorie si care constă din sot, soţie si descendenţii aces-

t fit i

tora."'

B. ALTE DEFINIŢII:

"Căsătoria este ca o cetate asediată. Cei dinăuntru vor să iasă, cei dinafară vor să intre. "[2]

"Căsătoria, dacă vrea cineva să privească adevărul în fată, este un rău, dar un rău necesar. "[3]

"Căsătoria este singurul joc de noroc în oraş în care ambii jucători pot ori să câştige ori să piardă. "[4]

"Căsătoria este o relaţie între bărbat si femeie, lă-sată de Dumnezeu pentru a fi o relaţie monogamă; ea este o legătură permanentă în care se împlinesc multe nevoi - nevoia de a iubi si de a fii iubit, nevoia de prietenie trainică, de a împărtăşi, de comunicare, de satisfacţie sexuală, de copii, nevoia de a fugi de singurătate. Căsătoria trebuie să fie o legătură de dragoste, reflectând dragostea lui Hristos pentru poporul Său, o legătură a dragostei jertfitoare unde bărbatul şi soţia au devenit una, un trup, o unitate. "[5]

"Căsătoria este ca două lame de foarfece atât de unite că nu pot fi separate. De multe ori se mişcă în direcţii opuse, dar întotdeauna pedepsesc pe oricine se interpune între ele. "[6]

"O viaţă nouă care pulsează în două fiinţe. "[7]

"O căsătorie creştină este predarea totală a celor doi faţă de persoana lui Isus Hristos si a unuia fată de celălalt. Este o predare fără rezervă. Căsătoria este o angajare la fidelitate reciprocă, este unparte-neriat în subordonare reciprocă. O căsătorie creştină se aseamănă cu un solvent, este o eliberare a bărbatului şi a femeii pentru a fi ei însisi si a deveni tot ceea ce Dumnezeu intenţionează pentru ei să devină. Căsătoria este un proces de rafinare pe care îl va folosi Dumnezeu pentru a deveni bărbatul sau femeia pe care îi doreşte El. "[8]

C. DEFINIŢIA BIBLIEI

La cele de mai sus se impune o definiţie ce reiese din analiza textului biblic despre familie. Deşi textele care vorbesc despre familie sunt multe, va fi analizat doar unul, cel din Genesa, care oferă esenţialul şi care de fapt, principial, le cuprinde pe toate ce-lelalte. Iată argumentele noastre în această privinţă:

Primul argument se referă la pasajul din Matei 19:1-12. Aici este prezentată o discuţie între Domnul Isus şi farisei. Subiectul discuţiei era viata de familie sau mai precis un aspect al vieţii de familie: *"Fariseii au venit la El, şi, ca să-L ispitească, I-au zis: «Oare este îngăduit unui bărbat să-şi lase nevasta pentru orice pricină?» "* (Matei 19:3). Pentru a-Şi argumenta părerea diferită de aceea a contemporanilor, Domnul Isus foloseşte imaginea familiei de la început *"Drept răspuns, El le-a zis: «Oare n-aţi citit că Ziditorul, de la început i-a făcut parte bărbătească şi parte feme-iască ... ?»".* (Matei 19:4)

Referindu-Se la anumite proceduri apărute pe parcursul istoriei, Mântuitorul sublinia

că ele nu reprezentau hotărârea lui Dumnezeu de a schimba voia Lui iniţială, ci o îngăduinţă datorită stării lor de imaturitate spirituală: *"Din pricina împietririi inimilor voastre a îngăduit Moise să vă lăsaţi nevestele; dar de la început n-a fost aşa."* (Matei 19:8)
De aici se vede foarte clar că Domnul Isus a considerat învăţătura de la început drept sursa de bază pentru viaţa de familie.
Al doilea argument este cel al scrierilor biblice de după Domnul Isus. Viata de familie este discutată sub multe din as-pectele ei de apostolul Pavel în epistolele către Corinteni, Efeseni, Coloseni, precum şi de apostolul Petru. Analiza tuturor acestor pasaje biblice nu aduce nimic în plus şi nimic în minus la viaţa de familie prezentată în Genesa. Textele acestea explică doar viaţa de familie într-un cadru mult mai specific prezentând anumite

soluţii concrete.
John R.W. Stott are perfectă dreptate când afirmă că:
"Ceea ce a stabilit creaţia, nici o cultură nu e în stare să distrugă. "[9]
Ţinând seama de aceste două aspecte credem că este suficient să fie studiate cu atenţie pasajele din primele două capitole ale cărţii Genesa si în urma acestui studiu să fie definită viata de familie. Probabil că se ridică întrebarea: de ce este nevoie de studiul Bibliei în această privinţă? Răspunsul este foarte simplu, Dumnezeu este Cel ce a creat viata de familie: *"Dumnezeu i-a binecuvântat, şi Dumnezeu le-a zis: «Creşteţi, înmulţiţi-vă, umpleţi pământul, şi supuneţi-l; şi stăpâniţi peste peştii mării, peste pă-sările cerului, si peste orice vieţuitoare care se mişcă pe pământ.»"* (Genesa 1:28), iar Biblia este exprimarea voii lui Dumnezeu pentru oameni: *"Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu si de folos ca să înveţe, să mustre, să îndrepte, să dea înţelepciune în neprihănire, pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârşit şi cu totul destoinic pentru orice lucrare bună. "* (2 Tim. 3:16-17)
Iată ce spune dr. Ed Wheat în cartea sa, FASCINANTA AVENTURĂ A DRAGOSTEI:
"Eu am găsit că Biblia, Cuvântul lui Dumnezeu, este veşnic, adevărat si în întregime demn de încredere. Culturile se schimbă, stilurile de viaţă oscilează, modurile de gândire vin si se duc odată cu trecerea timpului. Dar principiile lui Dumnezeu nu se schimbaşi comportarea umană în realitate nu se schimbă nici ea. Sub exteriorul sofisticat al bărbatului si femeii moderne, aceleaşi tipare de com-
portare păcătoasă, neprelucrabile operează cu forţă distructivă la fel ca în zilele lui Adam şi Eva sau A-vraam şi Sara. Popoarele vechi aveau aceleaşi tendinţe spre păcat şi aceleaşi dorinţe şi nevoi lăuntrice pe care tu şi cu mine le avem astăzi. Deoarece nici Dumnezeu, nici omul nu s-au schimbat în mod esenţial de la începutul vremurilor până acum, principiile de viaţă pronunţate în Biblie sunt în întregime relevante azi pentru căsnicie. "[10]
Să ne apropiem deci cu încredere de Cuvântul scris şi, în deplină umilinţă şi dependenţă de Duhul Sfânt, să încercăm a înţelege căsnicia asa cum a hotărât-o Dumnezeu.
Iată pasajele pe care le vom analiza în continuare: *"Dumnezeu a făcut pe om după chipul Său, l-a făcut după chipul lui Dumnezeu. Parte bărbătească si parte femeiască i-a făcut. Dumnezeu i-a binecuvântat şi Dumnezeu le-a zis: «Creşteţi, înmulţiţi-vă, umpleţi pământul şi supuneţi-l şi stăpâniţi peste peştii mării, peste păsările cerului şi*

peste orice vieţuitoare care se mişcă pe pământ.» Şi Dumnezeu a zis: «Iată că v-am dat orice iarbă care face sămânţă şi care este pe fata întregului pământ si orice pom care are în el rod cu sămânţă: acesta să fie hrana voastră.»" (Genesa 1:27-29)
"Domnul Dumnezeu a zis: «Nu este bine ca omul să fie singur; am să-i fac un ajutor potrivit pentru el.» Domnul Dumnezeu a făcut din pământ toate fiarele câmpului şi toate păsările cerului; şi le-a adus la om ca să vadă cum are să le numească; si orice nume pe care-l dădea omul fiecărei vieţuitoare, acela îi era numele. Şi omul a pus nume tuturor vitelor, păsărilor cerului şi tuturor fiarelor câmpului; dar pentru om nu s-a găsit nici un ajutor care să i se potrivească.

Atunci Domnul Dumnezeu a trimis un somn adânc peste om si omul a adormit; Domnul Dumnezeu a luat una din coastele lui si a închis carnea la locul ei. Din coasta pe care o luase din om, Domnul Dumnezeu a făcut o femeie si a adus-o la om. Si omul a zis: «Iată în sfârşit aceea care este os din oasele mele şi carne din carnea mea! Ea se va numi femeie pentru că a fost luată din om.»
De aceea va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa şi se va lipi de nevasta sa şi se vor face un singur trup. Omul şi nevasta lui erau amândoi goi şi nu le era ruşine. "
(Genesa 2:18-25)
Un studiu atent, chiar dacă nu amănunţit, al acestor pasaje descoperă următoarele aspecte ale căsătoriei:
1. Familia a fost instituită de Dumnezeu
Scriptura spune: *"Domnul Dumnezeu a zis: ..."*. (Genesa 2:18) Viaţa de familie nu este un accident şi nici o invenţie omenească. Ea nu este decizia bărbatului şi nici măcar a unor fiinţe cereşti. Ea este decizia lui Dumnezeu. Poate mulţi veţi spune: şi ce e nou în aceasta? Noi am ştiut de mult lucrul aceasta. Ei bine, dacă tot ati ştiut acest lucru, v-aţi întrebat şi ce implică faptul că familia are originea în decizia lui Dumnezeu? Iată câteva implicaţii ale acestui fapt:
1.1. Familia este bună si sfântă.
Chiar dacă unii nu văd binele căsniciei, el există. El se poate vedea atât în viaţa femeii, cât şi în cea a bărbatului. El se referă atât la primii, cât şi la ultimii ani de căsnicie. Catolicii nu au dreptate si nici suport biblic când opresc preoţii de la căsătorie. Cei care prezintă familia ca un rău necesar sunt în afara Scripturii.
1.2. Am avut nevoie de ea.
Noi bărbaţii nu ne putem bate cu pumnul în piept. Noi am avut nevoie de femeie. Avem si astăzi. Este greu să o recunoaştem, deoarece suntem mândri. Ce nu am avea dacă nu ne-am căsători?
Vreau să amintesc aici doar două lucruri: necăsătoriţi nu am avea posibilitatea să ne satisface sexual si nu am putea avea copii.
1.3. Nu avem voie să facem glume pe seama ei.
Din nefericire, chiar în lumea creştină se fac multe glume pe seama familiei. Este bine că le facem? Cum te-ai simţi dacă s-ar face glume pe seama muncii tale? Pe seama unui tablou al tău? Pe seama unui aparat făcut de tine? Pe seama unei scrisori sau a cărţii tale? Şi, mai ales, dacă face glume proaste un afon în domeniu. Compui o piesă şi ţi-o judecă unul care habar nu are să sol-fegieze. Scrii o poezie şi face glume pe seama ei unul care habar nu are ce este versul. Cum te-ai simţi? Cum ne-am simţi? Oare cum Se simte Dumnezeu când se fac glume pe seama familiei?
1.4. Nu avem voie să luptăm împotriva ei.

Cine luptă împotriva familiei luptă împotriva lui Dumnezeu. Sunt indivizi care luptă împotriva familiei. Sunt organizaţii care fac aşa ceva. Este greşit. Ei nu o fac din spiritualitate, ci din ignoranţă sau răzvrătire.
1.5. Nu vom reuşi să trăim fericiţi dacă o conducem după principii omeneşti.
Numai în măsura în care rămânem în limitele stabilite de Dumnezeu, numai aşa suntem familie. Altfel, este o caricatură a familiei si ar fi de înţeles ca unora să nu le placă.
2. Dumnezeu a alcătuit familia prin unirea între un bărbat şi o femeie
Aceasta înseamnă că:
2.1. Familia este monogamă.
Dumnezeu nu a hotărât mai multe femei pentru Adam; poligamia, care apare mai târziu, nu este altceva decât un rezultat al păcatului. E greu de explicat motivaţia, dar e foarte uşor să constatăm urmările ei nefaste. Pentru aceasta este suficient să se aprofundeze studiul vieţii familiilor lui Iacov, Elcana, Solomon,

David, etc. Se va observa foarte uşor că în astfel de familii nu se pot practica condiţiile cerute de Dumnezeu pentru viaţa de familie. H. Norman Wright spune: *"Un om nu poate deveni un singur trup cu mai mult de o femeie şi să rămână la înţelesul biblic al acestei unităţi.*""
2.2. Diferenţele între sexe, oricât de multe ar fi ele, sunt o binecuvântare.
Noi ştim si trebuie să ştim că suntem diferiţi. Există două
tipuri de diferenţe. Pe de o parte, avem **diferente dobândite.** Aici ne referim la diferentele care apar între sexe datorită familiilor în care au crescut cei doi, datorită bisericii în care au copilărit, datorită sistemului public ce le-a influenţat viaţa şi gândirea, sau datorită educaţiei si materialelor de informare folosite. Toate acestea le considerăm diferenţe dobândite, care se pot schimba. Există însă şi **diferente caracteristice sexului.** Ne referim acum la acele diferente care sunt caracteristicile de bază ale sexului respectiv, care se pot modela puţin, dar nu se pot schimba niciodată.
2.3. Orice alt tip de "căsătorie" este absolut împotriva voii lui Dumnezeu.
El nu a prezentat în Scriptură o variantă de familie, ci o singură posibilitate. Dacă Dumnezeu nu pedepseşte imediat pe cei ce încalcă principiile divine, această realitate trebuie interpretată ca îndelunga Lui răbdare şi nu călcarea sau schimbarea de principii. Cât priveşte homosexualitatea, vreau să fac de pe acum următoarea precizare: eu sunt de acord cu gândirea modernă, care spune că homosexualitatea este o boală. însă nu **este o boală fizică, ci mintală.** Să nu uităm, deci, că pe bolnavii mintali nu îi cununăm, ci îi închidem până la vindecare. Personal, cred că am pierde mai puţin dacă i-am pune să muncească şi i-am hrăni în celule decât
 dacă îi lăsăm să infecteze societatea.

3. Dumnezeu a instituit familia cu scop multiplu
3.1. Pentru a înlătura singurătatea.
"Nu este bine ca omul să fie singur ... . " (Genesa 2:18) John Milton spunea: *"Singurătatea a fost primul lucru pe care ochiul lui Dumnezeu nu l-a numit bun. "*[X1]
3.2. Pentru a oferi omului o stare mai bună.
"Domnul Dumnezeu a zis: "Nu este **bine** *ca omul să fie singur; am să-ifac un ajutor potrivit pentru el. "* (Genesa 2:18)
3.3. Pentru a perpetua viata.
Porunca lui Dumnezeu este: *"Creşteţi, înmultiti-vă ... . "* (Genesa 1:28) Răspândirea

vieţii umane trebuie să aibă loc doar în cadrul vieţii de familie.
3.4. Pentru a satisface dorinţa sexuală.
Adam nu a avut nici o altă posibilitate să satisfacă această latură a vieţii. Există un principiu divin: pentru orice dorinţă, pe care a asezat-o Dumnezeu în noi, El hotărăşte si modul în care
! ' i 5
această dorinţă se împlineşte. Ne-a dat setea si a creat apa. Ne-a dat foamea si ne-a spus ce să mâncăm. A pus în noi dorinţa veşniciei si ne-a oferit prin credinţa în jertfa Domnului Isus posibilitatea de a o moşteni. A aşezat în noi dorinţă sexuală si a hotărât
5 5 5 î
modul de a o satisface: viata de familie. Este foarte important ca acest aspect să fie înţeles ca voia lui Dumnezeu. înţelegerea greşită în acest domeniu a adus mari necazuri si chiar dezastre în viata unor familii. Biblia afirmă că, pe cât de murdară si de păcătoasă este împlinirea acestei dorinţe afară din familie, pe atât de curată şi de sfântă este în cadrul familiei: *"Fugiţi de curvie! Orice alt păcat, pe care-l face omul, este un păcat săvârşit afară din trup;*

dar cine curveşte, păcătuieşte împotriva trupului său. Nu ştiţi că trupul vostru este Templul Duhului Sfânt, care locuieşte în voi, şi pe care L-ati primit de la Dumnezeu? Si că voi nu sunteţi ai voştri?" (1 Corinteni 6:18-19)
Acest text trebuie comparat cu pasajul din 1 Corinteni 7:12-14: *"Celorlalţi le zic eu, nu Domnul: Dacă un frate are o nevastă necredincioasă, si ea voieşte să trăiască înainte cu el, să nu se despartă de ea. Si dacă o femeie are un bărbat necredincios, si el voieşte să trăiască înainte cu ea, să nu se despartă de bărbatul ei. Căci bărbatul necredincios este sfinţit prin nevasta credincioasă şi nevasta necredincioasă este sfinţită prin fratele; altmintrelea copiii voştri ar fi necuraţi, pe când acum sunt sfinţi. "*
3.5. Pentru a realiza o nouă unitat.
"*... se vor face un singur trup ...": "De aceea va lăsa omul pe tatăl său si pe mama sa, si se va lipi de nevasta sa, şi se vor face un singur trup. "* (Genesa 2:24)
Se vorbeşte mult despre familie ca despre o pereche frumoasă, cuplu potrivit etc. Biblia ne învaţă că ei nu mai sunt doi, ci unul. Aceasta nu se referă doar la unirea fizică a celor doi, ci la o unitate în toate aspectele vieţii. Aceasta nu poate fi explicată în întregime, dar este trăită de toţi cei ce sunt uniţi de Dumnezeu.
4. Dumnezeu a stabilit principii pentru viaţa de familie
Astfel:
4.1. Ea începe prin cunoaşterea hotărârii divine pentru fiecare partener.
Adam a fost absolut sigur că Dumnezeu a creat-o pe Eva pentru el. (Genesa 2:22) Eva a fost convinsă că Dumnezeu a hotărât-o pentru Adam. (Genesa 2:22)
4.2. Ea se realizează prin unirea cu cel pregătit de Dumnezeu. Căsătoria reuşită este cu cel care face parte din acelaşi trup
cu noi, adică din Biserica Domnului Isus Cristos. Ea se întemeiază
cu cel pregătit şi prezentat nouă de Dumnezeu. El este cel care ne cunoaşte cu adevărat şi ştie care este ajutorul de care avem nevoie.
4.3. Ea pretinde despărţirea de relaţiile avute înainte. "*... va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa ...*". Aceasta nu înseamnă neglijarea părinţilor sau a prietenilor. *"Ea nu implică o schimbare de domiciliu sau geografică."*[12]
"Ea arată că de acum s-a schimbat ordinea priorităţilor, având prioritate partenerul de viaţă. Despărţirea de părinţi impune un transfer de dragoste şi fidelitate dinspre

părinţi înspre partenerul ales. [14]
4.4. Ea se realizează prin dăruire reciprocă şi fără rezerve. (Genesa 2:24-25)
Sintagma "se va alipi" are un înţeles deosebit. Iată cum îl explică Dr. Ed Wheat:
"*... Expresia biblică pentru relaţia sexuală dintre sot şi soţie este «a cunoaşte». Adam a cunoscut-o pe nevasta lui. Cuvântul «a cunoaşte» este acelaşi cuvânt folosit pentru cunoaşterea personală plină de dragoste a lui Avraam de către Dumnezeu în Genesa 18:19: «Căci Eu îl cunosc şi ştiu ...».* "[15]
4.5. Ea este pentru toată viata.
Dumnezeu nu vorbeşte aici despre nici o despărţire, deci lucrul acesta nu a fost intenţionat în hotărârea Lui pentru familie.
5. Dumnezeu a creat condiţii ca familia să poată să-şi trăiască viata frumos
Pentru aceasta El le-a oferit:
5.1. Hrană.
"Şi Dumnezeu a zis: "Iată că v-am dat orice iarbă care face sămânţă şi care este pe faţa întregului pământ, şi orice pom, care are în el rod cu sămânţă: aceasta să fie hrana voastră. "

(Genesa 1:29)
5.2. Părtăsie cu El.
"Atunci au auzit glasul Domnului Dumnezeu care umbla prin grădină în răcoarea zilei: si omul şi nevasta lui s-au ascuns de Fata Domnului Dumnezeu printre pomii din grădină." (Genesa 3:8)
5.3. Cunoaşterea condiţiilor binecuvântărilor divine. *"Domnul Dumnezeu a dat omului porunca aceasta: «Poţi să mănânci după plăcere din orice pom din grădină.»* "(Genesa 2:16-17)
5.4. Condiţii materiale bune.
"Apoi Domnul Dumnezeu a sădit o grădină în Eden, spre răsărit; si apus acolo pe omul pe care-l întocmise. "(Genesa 2:8)
5.5. Loc de muncă.
"Domnul Dumnezeu a luat pe om şi l-a aşezat în grădina Edenului, ca s-o lucreze şi s-o păzească. " "Domnul Dumnezeu a făcut din pământ toate fiarele câmpului şi toate păsările cerului; şi le-a adus la om, ca să vadă cum are să le numească; şi orice nume pe care-l dădea omul fiecărei vieţuitoare, acela-i era numele." (Genesa 2:15, 19)
Acest studiu se poate adânci mult mai mult, însă credem că aceste observaţii sunt suficiente pentru a defini ce este viaţa de familie.
Atenţie! Nu am spus familia creştină, deoarece Dumnezeu nu a creat familie creştină şi familie păgână. El a creat familia şi orice altă trăire în doi care nu se încadrează în aceste principii nu este familie, indiferent dacă vrem sau nu să recunoaştem aceasta, încercând să punem împreună aceste gânduri, putem concluziona cu următoarea definiţie:
Familia este unitatea rezultată prin unirea unui bărbat şi a unei femei care, în urma naşterii din nou au fost luminaţi de Duhul Sfânt că Dumnezeu i-a hotărât unul pentru celălalt. Această unire se realizează în urma unei dăruiri totale şi reciproce şi nimeni nu are dreptul să acţioneze pentru distrugerea ei.
Scopul ei este de a perpetua viata si de a aduce bucurie ambilor parteneri, lucru de care Se îngrijeşte Dumnezeu, pentru toţi cei ce-L ascultă.

Probabil s-a observat că în definiţie apare o expresie nouă, care nu se regăseşte în analiza textului din Genesa: naşterea din nou. La ce se referă aceasta si de ce este necesară? Bărbatul si fe-meia creaţi la început neprihăniţi, prin căderea în păcat, au pierdut mult din ceea ce au avut. Domnul Isus Cristos a venit să ne readucă acele calităţi de om de la început, şi procesul de regenerare a fiinţei umane este numit de El "naştere din nou": *"Drept răspuns, Isus i-a zis: «Adevărat, adevărat îţi spun că, dacă un om nu se naşte din nou, nu poate vedea împărăţia lui Dumnezeu.»"* (Ioan 3:3)
Aceasta se realizează prin lucrarea tainică a Duhului Sfânt în viata omului ce si-a recunoscut vinovăţia, este dornic să abandoneze stilul de viaţă vechi şi păcătos, şi-a cerut iertare lui Dumnezeu, în baza jertfei de pe Golgota a Domnului Isus.
Aceasta este, deci, viaţa de familie pe care a creat-o Dumnezeu si pe care vrea să o dăruiască si astăzi tuturor tinerilor si familiştilor. Pentru ca cineva să beneficieze de ea, însă, este absolut necesară o bună pregătire.

CAPITOLUL

PREGĂTIREA PENTRU VIATA DE FAMILIE

A. NECESITATEA PREGĂTIRII PENTRU VIAŢA DE FAMILIE
B. DOMENII DE PREGĂTIRE PENTRU VIAŢA DE FAMILIE
C. TIMPUL DE PREGĂTIRE PENTRU VIAŢA DE FAMILIE
D. METODE DE PREGĂTIRE PENTRU VIAŢA DE FAMILIE

Mulţi din cei care vor citi această carte s-ar putea să nu prea înţeleagă rostul acestei pregătiri. "Aceasta se practică, nu se învaţă" spunea unul din oamenii pe care i-am consultat în acest domeniu. Probabil că mulţi din "generaţia migdalului înflorit" sunt convinşi că fericirea în viata de familie sau nu este chiar asa cum se predică din amvoanele bisericilor, sau vine de la sine pe parcursul anilor de viată conjugală. Oare acesta să fie adevărul?
Biblia afirmă că viata de familie este darul lui Dumnezeu pentru om. (Genesa 1:27-28) Dumnezeu a făcut constatarea că nu este bine ca omul să fie în starea de singurătate. Oferta Lui pentru o situaţie mai bună a fost familia: "*... am să-ifac un ajutor potrivit pentru el. "* (Genesa 2:18b) "*... Domnul Dumnezeu a făcut o femeie şi-a adus-o la om. "* (Genesa 2:22b)
Ştiind deci că Dumnezeu a oferit familia pentru mai bine, se ridică întrebarea: de ce sunt atât de multe familii nefericite? De ce atâtea certuri, acuzări reciproce, divorţuri, copii abandonaţi, speranţe spulberate, etc? Deşi mulţi încearcă anumite răspunsuri, răspunsul corect este unul singur: oamenii nu trăiesc principiile fericirii divine.
Motivele care determină această situaţie sunt privite diferit de specialişti, dar noi credem că cea mai frecventă cauză e necunoaşterea izvorâtă din lipsa de pregătire pentru viaţa de familie.

H. Norman Wright spune:
"Unele căsătorii se dizolvă deoarece partenerii n-au fost pregătiţi niciodată pentru căsătorie şi deoarece aşteptările lor pentru familie au fost total nerea-liste. "[16]

A. NECESITATEA PREGĂTIRII PENTRU VIAŢA DE FAMILIE

în continuare, vor fi prezentate câteva aspecte care pot fi argumente puternice pentru o pregătire temeinică în acest domeniu.

1. Dumnezeu pretinde pregătirea oamenilor

Acesta este un principiu dumnezeiesc foarte bine cunoscut indiferent de domeniul în care oamenii respectivi aveau să activeze.

Iată câteva exemple în sensul acesta:
1.1. Dumnezeu vrea să-1 folosească pe Iosif pentru salvarea familiei din care va descinde naţiunea în care Se va naşte Domnul Isus Cristos.
Pentru aceasta Iosif este trimis în Egipt şi trece printr-un proces de suferinţă. Abia mai târziu înţelege că acestea nu au fost altceva decât şcoala pregătitoare înaintea importantei misiuni pe care o va avea ca demnitar al Egiptului: *"Voi, negreşit, v-aţi gândit să-mi faceţi rău: dar Dumnezeu a schimbat răul în bine, ca să se împlinească ceea ce se vede azi, şi anume, să scape viaţa unui popor în mare număr. "* (Genesa 50:20)
1.2. Dumnezeu îl foloseşte pe Moise pentru a-Şi elibera poporul de sub "jugul de fier" al lui Faraon.
Cu toate că el voia să înceapă lucrarea mai devreme: *"S-a uitat în toate părţile, şi văzând că nu este nimeni, a omorât pe*
Egiptean şi l-a ascuns în nisip. A ieşit şi în ziua următoare; şi iată că doi Evrei se certau. A zis celui ce n-avea dreptate: "Pentru ce loveşti pe semenul tău?" (Exod 2:12-13), Dumnezeu nu-1 consideră calificat decât după absolvirea ambelor universităţi, cea a Egiptului, dar şi cea a pustiei: *"Acum, vino, Eu te voi trimite la Faraon, şi vei scoate din Egipt pe poporul Meu, pe copiii lui* ***israel."*** (Exod 3:10)
1.3. Domnul Isus Cristos a venit să facă lucrarea de Mare Preot pentru ispăşirea păcatelor noastre.
"Tot aşa şi Hristos, nu Şi-a luat singur slava de a fi Mare Preot, ci o are de la Cel ce I-a zis: "Tu eşti Fiul Meu, astăzi Te-am născut. " (Evrei 5:5)
Pentru aceasta a fost nevoit să treacă prin scoală ascultării şi suferinţei: "... *măcar că era Fiu, a învăţat să asculte prin lucrurile pe care le-a suferit. Şi după ce-a fost făcut desăvârşit, S-a făcut pentru toţi cei ce-L ascultă, urzitorul unei mântuiri veşnice ... "* (Evrei 5:8-9)
1.4. Lucrarea de ucenicizare a lumii întregi a fost încredinţată de Domnul Isus unui grup restrâns de ucenici.
"Duceţi-vă şi faceţi ucenici din toate neamurile, botezân-du-i în Numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh. Şi învăţaţi-i să păzească tot ce v-am poruncit. Şi iată că Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârşitul veacului. Amin. " (Matei 28:19, 20).
Aceştia erau oameni care aproape trei ani şi jumătate au învăţat în scoală Mântuitorului: *"A rânduit dintre ei doisprezece, ca să-i aibă cu Sine, şi să-i trimită să propovăduiască. "* (Marcu 3:14)
Dacă în toate aceste cazuri, Dumnezeu a cerut pregătirea oamenilor, fie că lucrarea era de durată mai lungă, fie mai scurtă, să facă oare excepţie în ce priveşte viaţa de familie? Cu siguranţă că Dumnezeu a pregătit prima pereche înainte de a o cununa. Această pregătire nu a constat în frecventarea unor cursuri, dar fiind creaţi de El, Dumnezeu a aşezat în fiecare din ei tot ceea ce

trebuia ca viata lor de familie să se armonizeze si să funcţioneze normal. Astfel, El le-a explicat scopul vieţii de familie (Genesa 1:28), drepturile lor (Genesa 1:29), limitele lor (Genesa 2:16-17) şi responsabilităţile lor (Genesa 1:28). Când citim Legea dată pentru Israel, se vede foarte clar că Dumnezeu oferă indicaţii precise pentru viata de familie. Acestea erau cunoscute de tinerii iudei înainte de căsătorie, deoarece ei trebuiau să înveţe Legea Domnului de la o vârstă fragedă. Biserica este comparată cu o familie mare după cum şi familia este o biserică în

miniatură. înainte de intrarea în biserică, există o pregătire: aceea pe care o face Dumnezeu prin Duhul Sfânt în naşterea din nou. Liderii bisericilor au ajuns la concluzia că, datorită conjuncturii prezente, e nevoie şi de o pregătire prin cateheză. Această asemănare ne vorbeşte despre necesitatea pregătirii pentru viata de familie. Dacă Dumnezeu - Cel care a întemeiat familia, a dat Legea si a întemeiat biserica - a considerat pregătirea necesară, cu atât mai mult o considerăm necesară noi cei care ne confruntăm cu dificultăţile generaţiei noastre.

2. Concepţiile diferite despre viaţa de familie

Cei care citesc istoria sau care stau de vorbă cu cei mai înaintaţi în vârstă constată relativ uşor că viata de familie s-a
5 5 5
schimbat mult de la o societate la alta si de la o generaţie la alta. Chiar în aceeaşi societate, dacă se face un sondaj, indiferent dacă cei întrebaţi sunt necăsătoriţi sau familişti, răspunsurile privitoare la viata de familie sunt foarte diferite. Cei necăsătoriţi vor prezenta familia prin idealurile lor si cei căsătoriţi prin experienţa lor. Care este adevărul despre viata de familie? Poate cineva începe o astfel de viată nestiind care sunt pretenţiile ei, capcanele ei, frumuseţile ei? Secretul înţelegerii corecte a acestor lucruri este studiul, pregătirea.

Ucenicii Domnului Isus au trăit într-o societate în care pă-
rerile despre viaţa de familie erau foarte împărţite. Când Domnul Isus a fost întrebat despre modul în care vede viata de familie, în urma răspunsului Său, ucenicii au tras concluzia: *"Dacă astfel stă lucrul cu bărbatul şi nevasta lui, nu e de folos să se însoare"*. (Matei 19:10) Foarte mulţi prezintă viata de familie ca o lume de vis, un colţ de rai unde nu există nici un fel de probleme. Unii predicatori vorbesc despre iubirea soţului inspirată din dăruirea lui Cristos până la sacrificiu. Alţii vorbesc despre supunerea soţiei ilustrată în exemplele femeilor sfinte si în ascultarea Bisericii fată de Cristos. Deşi acesta este adevărul versetelor amintite, credem că ar fi cinstit ca cei ce aud aceste cuvinte să asculte si sfatul apostolului Pavel care spune: *"Dacă fecioara se mărită nu păcătuieşte, dar fiinţele acestea vor avea necazuri pământeşti si eu as vrea să \'i le cruţ"* (1 Corinteni 7:28b), *"Dar cine este însurat se îngrijeşte de lucrurile lumii, cum să placă nevestei. "* (1 Corinteni 7:33).

O imagine corectă despre ceea ce este viata de familie necesită studiu, iar acesta trebuie făcut înainte de căsătorie. Abia atunci putem decide dacă este înţelept să facem acest pas şi mai ales cu cine.

3. Emanciparea **femeii**

Este binecunoscut că aspectul acesta a adus transformări radicale în toate domeniile de viată. Emanciparea femeii este un lucru bun. Domnul Isus a venit să dea valoare fiecărui om, deci şi femeilor. Cu toate că trăia într-o conjunctură si într-o societate cu alte concepţii, El a folosit în grupul de misiune femei care participau la lucrarea pe care o făcea (Luca 8:1-3). întrebarea este: cum se manifestă şi ce urmări are această emancipare în viata de familie? Regina mai are responsabilitatea unei mame? Patroana mai este supusă soţului? Aceste întrebări îşi găsesc răspunsul doar în studiul bazat pe Cuvântul lui Dumnezeu. Dacă vrem să îl cunoaştem atunci trebuie să studiem Biblia.

4. Observaţiile făcute în orele de sfătuire

Autorul a constatat si credem că mulţi sfătuitori pot spune acelaşi lucru si anume că cele mai frecvente probleme de familie cu care se confruntă cei căsătoriţi se datorează lipsei de cunoaştere. Suntem convinşi că multe familii ar avea o viată mai fericită, multe soţii ar fi mai

senine, mulţi soţi ar trage către casă cu mai mult drag, multe divorţuri nu ar fi avut loc, dacă cei căsătoriţi ar fi avut o pregătire premaritală. De asemenea, faptul că cele mai multe familii au fost salvate de la distrugere si si-au îmbunătăţit viata în urma sfătuirii este un argument important ce susţine importanta pregătirii.

5. Noul care apare în viaţa de familie

Dacă unele lucruri de care avem nevoie într-o viată de fa-milie fericită le-am putut practica si în alte domenii sau cu alte persoane, relaţia sexuală este ceva ce apare ca nou. Noi am avut ocazia să practicăm răbdarea, comunicarea, luarea deciziilor, administrarea banilor, rezolvarea conflictelor, dar nu si viata sexuală.

Practicarea ei înainte de căsătorie este un păcat condamnat atât în Vechiul Testament, cât şi în Noul Testament. (Evrei 13:4) Abordând această problemă, Clyde M. Naramore spunea:

"De ce să aştept?, este o întrebare cu un răspuns clar. Aşteptarea este singura cale ca un cuplu să poată avea cele mai bogate binecuvântări ale lui Dumnezeu pentru a avea aprobarea societăţii, a lui însuşi şi a persoanei pe care o iubeşte. "[17]

"Domeniul sexual nu e simplu şi nici lipsit de importanţă. Consilierii necreştini îl consideră unul din cele mai importante domenii, dar cei creştini îi atribuie o importantă deosebită. Specialiştii spun că e

domeniul unde îşi au originea cele mai mari binecuvântări sau cele mai distrugătoare acţiuni. Indiferent cât de important ar fi: "Relaţia sexuală înainte de căsătorie este rea. "[18]

Tânărul care intrând în viata de familie vrea să se bucure de acest domeniu de la început, are nevoie de informaţii teologice, medicale si de specialitate.

Informaţiile teologice trebuie să ne clarifice care este atitudinea lui Dumnezeu fată de sex si viata sexuală.

Informaţiile medicale sunt menite să ne vorbească despre complexitatea organismului uman, despre structura diferită pe care a dăruit-o Dumnezeu bărbatului şi femeii şi despre modul în care ;ictionăm sau reacţionăm la lucruri si conjuncturi diferite.

Informaţiile practice ne vor pregăti cum să folosim corect şi bine ceea ce a aşezat Dumnezeu în fiecare din noi. Poate că cei **tfiai** mulţi se gândesc că abordarea vieţii sexuale si practicarea ei in condiţiile cele mai bune sunt lucruri ce vin de la sine si nu tre-buie învăţate.

Atenţie! Faptul că Dumnezeu a înzestrat oamenii din punct de vedere sexual nu înseamnă si că ei ştiu cum să folosească acest dar. Dumnezeu ne-a înzestrat cu mâini, dar noi trebuie să învăţăm ţ| le folosim dacă vrem să scriem, să mâncăm, etc. Dumnezeu ne-a înzestrat cu picioare, dar dacă vrem să umblăm, să facem gimnastică, să jucăm fotbal, să conducem maşina, trebuie să învăţăm să le folosim. Dumnezeu ne-a înzestrat cu înţelepciune, dar trebuie să învăţăm să o folosim dacă vrem să ştim cât face unu plus unu.

Probabil că unii, deşi vor admite necesitatea pregătirii în acest domeniu, vor spune ei: de ce trebuie făcută înainte de căsă-lorie, când eşti ispitit asa de mult si de ce nu după căsătorie? E adevărat că această pregătire în unele aspecte ale ei trebuie făcută doar cu puţin timp înainte de căsătorie, dar tot înainte. Pregătirea

sexuală nu include doar tehnica sexuală. Ea include planul lui Dumnezeu pentru sex si modul în care pot fi învinse ispitele. Iar acestea sunt lucruri care ne frământă de la 3 ani si nu de la 23 ani. Degeaba îi spui unui om cum să învingă ispita sexuală doar după ce a fost biruit de ea. Oferă-i sfatul atunci când are nevoie si îi este cel mai folositor. A nu discuta despre abordarea vieţii intime înainte de căsătorie înseamnă a expune viitoarea familie la pericole enorm de mari. Sunt atâtea familii care au avut ani de suferinţă datorită unui început greşit în acest domeniu. Sunt soţi care s-au crezut rataţi datorită lipsei de educaţie si sunt soţii care

au rămas frigide pentru o perioadă mai lungă sau pentru toată viata datorită

necunoaşterii. Atâtea familii au trăit în vinovăţie fată de
3) 3
Dumnezeu si păcatul era unul singur: necunoaşterea.
Diavolul a reuşit să facă din darul lui Dumnezeu pentru viata de familie o unealtă prin care oamenii să-L supere pe Dumnezeu datorită necunoaşterii, cunoaşterii parţiale sau greşite. Noul acesta pretinde o pregătire si ea trebuie făcută înainte de căsătorie. De ce să pierzi ani frumoşi pentru a învăţa ceea ce ai putut învăţa mult mai uşor de unul singur? Şi apoi să nu uităm că e mult mai greu de învăţat teoria legilor circulaţiei după ce ţi s-a dat dreptul să conduci decât înainte de a primi carnetul de conducere.

6. Necesitatea pregătirii în orice alt domeniu

Este bine ştiut că într-o lume civilizată, în nici un alt domeniu de viaţă nu se admit persoane care nu au o pregătire prealabilă. Pentru a conduce un automobil, pentru a lucra pe un strung, pentru a lua un interviu, pentru a începe o afacere şi a face o carieră bună, este nevoie de pregătire. Viaţa de familie nu e ceva ce se mărgineşte la generaţia în care trăim. Urmările ei ajung în generaţiile viitoare si celor mai mulţi ea le influenţează veşnicia.
° 3 > 3 3 5
Viaţa de familie cuprinde trupul şi spiritul nostru. Cum să reuşim bine, dacă nu ne pregătim pentru aceasta?

7. Durata vieţii de familie

Sunt cazuri când familia a stat alături de fiul lor care, mire fiind, şi-a înmormântat mireasa, sau când viaţa conjugală a fost numărată în zile sau luni. Acestea însă sunt excepţii, deoarece ;ipi oape pentru toţi viaţa de familie se măsoară în ani, şi nu puţini. Poate dacă am avea siguranţa că viata de familie e scurtă nu i-am acorda atâta atenţie. Aceasta ar fi desigur o mare greşeală. Fie că c vorba de o zi sau de 60 de ani, viaţa de familie ne-a fost dată să **o** trăim frumos. A nu o trăi asa înseamnă a fi vinovat fată de Dum-nezeu si fată de partenerul de viată. Dacă am avea în vedere că putem vorbi de 40 de ani de căsnicie cum am privi timpul de pregătire?

8. Cerinţele lui Dumnezeu pentru acordarea fericirii

Dorinţa celor ce încep viata de familie este cu siguranţă una **ipre** mai bine. Fiecare partener visează că va fi mai fericit si că va face pe celălalt mai fericit. Aceasta se referă atât la aspectul material, cât şi la cel spiritual. Gândul acesta e normal, deoarece cum spuneam, Dumnezeu a creat familia tocmai cu acest scop. Să nu uităm însă că fericirea e dată de Dumnezeu în anumite condiţii.
Există unul sau mai mulţi de "dacă", ce trebuie înfăptuiţi când cineva vrea să se bucure de binecuvântările lui Dumnezeu. Multe din aşteptările familiştilor, deşi par bune, nu se vor împlini deoarece nu au nici o legitimitate. Aşa este în viaţa de fiecare zi. De exemplu: îti propui să mergi cu Dacia cu viteza de 160 Km/ oră. Este nelegitim. Fabrica nu au promis asa ceva. îti propui să foloseşti un aparat pentru 110 volţi la 220 volţi. Este nelegitim. Constructorii nu au promis aşa ceva. Ne propunem să fim fericiţi veşnic cu un necredincios. Niciodată. Chiar dacă ai putea fi fericit aici, el nu vede veşnicia în slavă. Poţi aştepta să îti faci dinţi de
' 3 3 3^3 3
plastic si să fie ca de porţelan? Cu siguranţă nu. Poţi aştepta să tii contabilitatea unui colos industrial la fel ca si contabilitatea unui

mic magazin? Poţi aştepta să păstoreşti o biserică cu 100 de membri la fel de uşor ca una cu 20? Doar dacă eşti irealist. Poţi aştepta să faci prăjiturile pentru o nuntă la fel de uşor ca şi pentru o duminică obişnuită? Doar dacă nu ai gătit niciodată.

Probabil că sunt unele lucruri pe care ni le propunem pentru familie si nu se vor împlini. De ce? Pot fi mai multe motive, dar un motiv este acela că Dumnezeu nu 1-a promis niciodată familiştilor. Le aşteptăm de la Dumnezeu, dar nu ne bazăm pe promisiuni care izvorăsc **din Cuvânt.**
Dacă vrem să fim ajutaţi de Dumnezeu, atunci să cerem ceea ce a promis pentru familie. Cu siguranţă aceste lucruri se vor împlini. Celelalte sunt incertitudini. Cartea care ne prezintă aşteptările lui Dumnezeu pentru noi ca să putem fi binecuvântaţi, este Biblia. Ea nu se poate cunoaşte peste noapte şi nici nu vorbeşte dacă se tine închisă. Condiţiile sunt acolo, dar trebuie aflate prin studiu, deci e necesară o pregătire.

9. Diavolul, ca duşman al familiei

Se vorbeşte foarte mult că Diavolul este cel mai mare dus-man al individului. Nu credem că este cazul să intrăm aici în dispute sau speculaţii teologice, dar se pare că Diavolul apare pentru prima dată nu ca duşman al omului, ci al familiei. Specialiştii au ajuns la concluzia că în funcţie de familiile pe care le avem, putem vorbi despre societatea şi chiar mediul pe care îl avem.
"Nici o instrucţiune dată de Dumnezeu n-a fost atacată aşa, ca şi relaţia de familie. ", spune Boreham analizând istoria vieţii în cartea sa MY LIFE FOR MY WIFE.[19]
Aceasta înseamnă că trebuie să ne pregătim pentru lupta împotriva Diavolului, luptă ce nu trebuie luată în sens uşuratic. (Efeseni 6:11-18)

10. Principiul "e mai ferice să dai decât să primeşti"

Mulţi din cei care intră în viaţa de familie, gândesc fericirea prin ceea ce le va oferi partenerul de viaţă. învăţătura Mân-luilorului se poate aplica şi aici: e mult mai important să oferim, decât să aşteptăm să ni se ofere. Aceasta nu înseamnă ca fiecare să se pregătească învăţând care este partea partenerului său si cum II Irebui să si-o facă. Prea mult ştiu soţiile ce ar trebui să facă soţul şi soţii ce ar trebui să facă soţiile lor. Fiecare ar trebui să se pregătească prin a-şi cunoaşte partea sa şi, îndeplinindu-şi datoria cu dragoste, să ofere cât mai mult si mai frumos celuilalt. Abia atunci ne vom îndeplini rolul si vom forma o familie, asa cum a inten-lionat-o Dumnezeu.

11. Mărturiile familiştilor

Acestea pot veni din două surse: prima este a acelora care s-au pregătit înainte de căsătorie si au văzut cât de important a fost acest lucru în familia lor. A doua este a celor care nu s-au pregătit şi au avut de întâmpinat multe ocazii, care puteau fi evitate dacă aveau o pregătire prealabilă.

12. Legătura dintre volumul de pregătire si complexitatea lucrării

In general, mulţi oameni îsi dovedesc seriozitatea cu care datează un lucru prin pregătirea ce o fac pentru el. Dacă pentru Un lucru mic se va face o pregătire mare, aceasta va creste valoarea lucrului respectiv. Dacă înaintea unui eveniment mare, se va face putină pregătire, aceasta va reduce din interesul pentru evenimentul respectiv. Deşi unii nu realizează importanta vieţii de familie, Biblia arată că după mântuirea noastră, căsătoria este cel mai important lucru. Să arătăm deci oamenilor că viaţa de familie nu **c** ceva la care se pricepe oricine. Aceasta se poate demonstra prin pregătire şi, atât biserica cât şi societatea, ar trebui să impună lu-

crul acesta, deoarece familia care se întemeiază le va influenta pe amândouă.

13. Cunoaşterea versiunii adevărate

Despre viaţa de familie, fiecare poate spune ce crede, ce vrea, ce trăieşte, sau ce

trebuie. Aceste păreri vor fi foarte diferite de la o persoană la alta, de la un caz la celălalt, de la **o** regiune la alta, de la **o** societate la alta şi de la un secol la altul. Adevărata versiune nu se schimbă. Ea rămâne aceeaşi cu ceea ce a făcut Dumnezeu.

14. Posibilitatea evaluării

Când ucenicii au participat la o discuţie despre viata de familie si au înţeles ce trebuie să fie ea, au tras concluzia că e mai bine să nu se căsătorească, dar era prea târziu: *"Ucenicii Lui I-au zis: «Dacă astfel stă lucrul cu bărbatul şi nevasta lui, nu este de folos să se însoare.»"* (Matei 19:10) Aveau dreptate sau greşeala lor a fost că au participat doar la o lecţie? Apostolul Pavel recomandă corintenilor că e mult mai bine să rămână ca el, care era necăsătorit: *"Eu aş vrea ca toţi oamenii să fie ca mine; dar fiecare are de la Dumnezeu darul lui: unul într-un fel, altul într-altul. "* (1 Corinteni 7:7) Rămâne această recomandare valabilă? Pentru cine şi în ce condiţii? Nu ar fi bine şi înţelept să luăm toate variantele în calcul înainte de căsătorie?

15. Posibilitatea examinării

In general, fiecare are o părere bună despre capacitatea, cunoştinţele şi aparentele sale. De obicei, cei ce au mai putină pregătire într-un domeniu sunt mai "îndrăzneţi" şi se cred competenţi. Evaluarea nu pretinde neapărat practicarea lucrului respectiv. O explicaţie teoretică va fi suficientă pentru a vedea dacă avem sau nu şansa să facem ceva. In general, cei ce ştiu partea teoretică pot

fiice ceva si din punct de vedere practic, dar cei ce nu cunosc teorie **deloc** nu au nici **o** şansă de a practica bine un anumit lucru.

16. Asemănarea Biserică - Familie

Această asemănare este des folosită în Sfânta Scriptură. (Efeseni 5:22-33) Dacă am neglija orice pregătire, pe care o face biserica locală pentru cei ce vor intra în Biserica lui Cristos, nu pulem neglija pregătirea anterioară pe care o face Duhul Sfânt în procesul naşterii din nou.

Argumentele ce pledează în favoarea acestei pregătiri ar **putea** continua. încheiem însă această parte amintindu-vă că nimănui nu-i place să aştepte mult până ce va avea ceea ce îşi doreşte. Să nu se uite însă că între pregătire şi realizare este o relaţie d i rect proporţională.

B. DOMENII DE PREGĂTIRE PENTRU VIAŢA DE FAMILIE

S-a arătat până acum ce este viaţa de familie şi necesitatea pregătirii pentru ea. Acum vor fi prezentate practic domeniile în care este necesar să se facă o pregătire anterioară vieţii de familie. Primul domeniu este cel care se referă la:

1. Pregătirea fizică

Importanţa acestui domeniu îşi are explicaţia în implicaţiile pe care le aduce viaţa de familie. în sensul acesta trebuie să avem în vedere următoarele:

1.1. Aducerea pe lume a copiilor.

Având în vedere acest aspect, trebuie să ne întrebăm care este vârsta cea optimă pentru a avea copii. Sunt mulţi tineri care doresc să se căsătorească, dar nu privesc lucrurile cu maturitate. Sunt ei pregătiţi pentru nopţi nedormite, spălatul scutecelor, apro-

vizionarea si întreţinerea casei, creşterea si educarea acestor copii?

Chiar dacă se are în vedere o metodă de control al nas-terilor, după cum se va vedea în materialul de la capitolul respectiv, nici o metodă nu este garantată sută la sută. Deci, familia se poate aştepta să conceapă oricând si astfel sunt sau nu pregătiţi

trebuie să intre în hora creşterii copiilor.
1.2. Viata de familie pretinde întreţinere.
Oare cei ce doresc să se căsătorească, au sănătatea si puterea necesară susţinerii familiei? Sunt si cazuri în care cei doi tineri au pe cineva care le face tot menajul, dar trebuie să recunoaştem că aceste cazuri sunt rare si au dezavantajele lor. In mod obişnuit însă, viata de familie implică pregătirea mâncării, spălatul vaselor, spălatul si călcatul hainelor, al scutecelor, al lenjeriei de pat, curăţenia si întreţinerea casei, etc. Dacă cei doi nu pot să le facă, atunci este nevoie de o a treia persoană, iar lucrul acesta necesită bani. Aceasta la rândul ei pretinde locuri de muncă sau o altă sursă de venit.
Indiferent care este situaţia, întreţinerea unei familii si a unui loc pentru familie pretinde bani, putere şi cunoaştere. Indiferent dacă ne place să recunoaştem sau nu, pregătirea fizică se realizează în timp. Noi putem să ne considerăm pregătiţi pentru începerea si întreţinerea unei familii, dar vârsta are un cuvânt greu de spus în reuşita unei căsnicii.

2. Pregătirea spirituală

Căsătoria este trup şi spirit. în viaţa de familie, trebuie să existe o împlinire fizică, dar şi o creştere şi împlinire spirituală. Fără o viată plină de rugăciune, de Cuvânt, de slăvire a lui Dumnezeu, familia este sortită falimentului. Deşi pentru unii tineri aceste lucruri erau uşor de practicat în singurătate, când au început viata de familie, creşterea spirituală a devenit o problemă. Ce se va întâmpla oare în viata celor doi dacă nu le-au practicat nici
,ilunci când le-a fost mai uşor?
Dezvoltarea unei relaţii bune cu Dumnezeu este vitală si **cere** timp. Asa cum un copil are nevoie de timp să înveţe să vorbească cu ceilalţi, tot asa este nevoie de timp si practică pentru a învăţa comunicarea cu Dumnezeu. Foarte mulţi se izbesc de pro-blema călăuzirii lui Dumnezeu în alegerea partenerului de viată. Oricât de mult ai discuta cu unii din ei, explicaţiile tale sunt insuficiente si ei nu ştiu cum să le aplice în practică. De ce? Pentru i .i nu le-au folosit în celelalte domenii ale vieţii. Cunoaşterea voii lui Dumnezeu pentru alegerea partenerului de viată nu este altceva ilocât un capitol special din întreaga noastră viată de călăuzire. Dacă nu ştim să descoperim voia lui Dumnezeu pentru scoală pe care o alegem, meseria pe care vrem s-o practicăm, locul de muncă, biserica în care să ne integrăm etc, cum vom sti să descoperim voia lui Dumnezeu pentru viata de familie? Dacă ştie cineva să vorbească cu Dumnezeu în aceste domenii, este foarte simplu când vrea să se căsătorească. Dacă nu, e foarte greu, aproape imposibil, iar riscul alegerii devine deosebit de mare. Clyde M. Narramore spune:
"Una dintre cele mai importante calităţi pe care le poate aduce o persoană în viata de familie, este spiritualitatea adâncă... înţelegerea si discernământul spiritual sunt întotdeauna necesare. "[20]
Dacă vrem cu adevărat o căsnicie fericită, atunci este important ca în procesul de pregătire spirituală să avem în vedere cunoaşterea Cuvântului lui Dumnezeu, rugăciunea, legătura cu Biserica si o bună armonizare cu fraţii si surorile de credinţă.

3. Pregătirea intelectuală

Aceasta cuprinde, în special, cunoştinţe generale pe care

trebuie să le înmagazinăm în mintea noastră. Astfel, pregătirea intelectuală îl va ajuta

pe fiecare tânăr să înţeleagă:
3.1. Cum este structurat celălalt sex?
Care sunt caracteristicile lui de bază? Care sunt părţile tari si care sunt punctele sensibile? Sunt situaţii în care băieţii sau soţii fac un cadou prietenelor, respectiv nevestelor si rămân dezamăgiţi că el nu a fost primit cu entuziasmul cu care s-au aşteptat ei. Cadoul poate fi foarte frumos, dar probabil nu este pe gustul celuilalt. Trebuie ştiut că, deşi fiecare în parte suntem personalităţi diferite, totuşi atât bărbaţii cât si femeile au anumite lucruri comune sexului respectiv. Probabil că cei mai mulţi bărbaţi dacă ar avea de ales între ultima revistă de modă şi o veche revistă sexy, ar alege-o pe a doua. Cele mai multe femei ar alege revista de modă. Sau dacă bărbaţii şi femeile ar trebui să aleagă între un lucru practic sau un buchet de flori, cu siguranţă că cei mai mulţi bărbaţi ar alege lucrurile practice şi cele mai multe femei ar alege florile. Explicaţia este simplă. Dr. Goldberg afirmă:
"Intre un bărbat şi o femeie există o diferenţă de ordin neuro-endocrinologic care generează reacţii masculine şi feminine la mediu şi de aceea comportamente masculine şi feminine diferite. "[2i]
Bărbaţii sunt, în general, foarte atraşi de natura carnală, iar femeile iubesc foarte mult frumosul. Femeile sunt atrase de o persoană anume. Bărbaţii, de celălalt sex, indiferent cine este persoana. Dacă este vorba de intimitate, bărbaţilor le e prielnic orice mediu. Femeile au nevoie de un mediu anume pentru intimitate. Bărbaţii se descarcă psihic prin singurătate, femeile prin comunicare. Bărbaţii trăiesc lucrul prin prisma momentului, iar femeile prin prisma generalului, etc. Deşi pot fi unele excepţii, explicaţiile de mai sus si multe altele sunt diferente care trebuie ştiute, si ca ■a le ştim, trebuie să ne pregătim.
3.2. Care este şi cum se îndeplineşte rolul de familist?
Dumnezeu a făcut viaţa de familie cu un scop bine definit, iar în cadrul familiei El a dat responsabilităţi fiecărui partener. Ştiu cei care vor să se căsătorească care este responsabilitatea lor? Ştiu băieţii că responsabilitatea pentru sănătatea vieţii spirituale a fost **dată** soţului? Ştiu ei că au responsabilitatea să conducă familia ■ lupă modelul dragostei jertfitoare a Mântuitorului? Ştiu fetele că iu familie atitudinea lor trebuie să fie una de supunere şi ascultare? Ştiu ele că responsabilitatea creşterii copiilor a fost dată în primul **rând** mamei?
John Stott spunea:
"Soţiile trebuie "să se supună ", iar soţii să iubeas-ca. "
E adevărat că aceste lucruri nu trebuie înţelese în sens ex-tremist. Amândoi partenerii trebuie să participe la toate aspectele căsniciei, dar să nu uităm că Dumnezeu investeşte cu har deosebit pe cel care are responsabilitatea unei anumite lucrări. A inversa sau a amesteca rolurile înseamnă a ne îndeplini responsabilităţile cu un randament mult mai mic. Rolurile diferite nu fac diferenţă între oameni ca valoare. J. H. Yoder afirmă:
"Egalitatea în valoare nu înseamnă identitate de roluri. "[23]
Bărbatul şi femeia ca valoare sunt egali, dar responsabilitatea lor este diferită. Cea mai mare valoare pe care o are un om, este atunci când se găseşte în locul pe care-1 vrea Dumnezeu. Gânditi-vă la un ceas obişnuit, clasic. Cea mai mică rotiţă este o mare valoare când funcţionează în locul unde a asezat-o cea-

sornicarul. Mutată în altă parte va încurca întreg procesul sau, în cel mai fericit caz, îsi va pierde valoarea. E important deci să ne cunoaştem rolul de familist si apoi să-1 înfăptuim. Aceasta este considerată de H. Norman Wright ca fiind slujba familistului.

3.3. Manifestarea sexuală a partenerului de viată.

Chiar dacă pornografia implică si bărbaţi, v-ati întrebat vreodată de ce cele mai multe reviste pornografice prezintă femei si nu bărbaţi? V-ati întrebat de ce în societate si chiar în biserică cel mai mult e discutată îmbrăcămintea femeilor si nu a bărbaţilor? Există o singură explicaţie: diferenţa manifestării sexuale; **bărbaţii reacţionează Ia ce izbeşte ochiul, iar femeile la ce atinge inima.**

Necunoaşterea acestor lucruri duce la certuri între parteneri, discuţii în familie, aventuri amoroase etc. Soţul a cărui soţie nu ştie să se păstreze frumoasă şi pedantă, va fi ispitit să aibă aventuri cu colegele de birou, care în fiecare zi apar ca "scoase din cutie" sau "decupate din revista de modă". Soţiile brutalizate si neglijate vor fi ispitite să împartă viata cu străinii sau colegii care apreciază, vorbesc frumos, nu critică, au răbdare etc. Cine este adevăratul vinovat? Cel ce acceptă frumosul sau cel care nu ştie să ofere partenerului de viată ceea ce-si doreşte? **Amândoi.**

Trebuie considerată cu foarte multă atenţie următoarea precizare: deosebirile acestea nu sunt capriciile sau invenţiile partenerului tău de viată. Ele sunt hotărârea si darul lui Dumnezeu pentru fiecare partener. Ca urmare ele nu trebuie neglijate sau înlăturate, ci preţuite şi împlinite.

3.4. Cele mai frecvente greşeli în viaţa celor ce se căsătoresc.

Omul care învaţă din greşelile altora, este considerat înţelept. Cu toate că viaţa de familie a fiecăruia este o particularitate, ea are foarte multe lucruri comune cu celelalte familii. Cu siguranţă că nu vom dezbate aceste aspecte, dar trebuie să atenţionăm tinerii că mulţi familişti mărturisesc greşeli în viata de familie deoarece:

- nu au ştiut să rezolve înţelept problemele financiare,
- nu au fost pregătiţi pentru a depăşi dificultăţile în adaptarea sexuală,
- nu au ştiut să aprecieze corect timpul şi să stabilească priorităţile împreună,
- au aşteptat prea mult de la celălalt; s-au căsătorit cu gândul la ce pot primi şi nu la ce pot oferi celuilalt,
- au cerut realizări mari într-un timp prea scurt,
- nu si-au comunicat dorinţele crezând că celălalt le cunoaste. Atenţie, nimeni nu se căsătoreşte cu un ghicitor, ci cu un om care, pentru a cunoaşte starea celuilalt, are nevoie de informaţiile partenerului.
- s-au lăsat influenţaţi de persoane din afară; oricât ar fi cineva de apropiat, dacă amestecul dezbină şi nu uneşte, acesta trebuie oprit categoric.
- au continuat să-şi exprime aprecierile pentru părinţi sau chiar foştii rivali ai partenerului actual.

Ce bine ar fi dacă tinerii ar sti aceste lucruri dinainte si nu le-ar da voie să le strice frumuseţea si căldura căminului.

3.5. Folosirea înţeleaptă a timpului.

Cele 24 ore zilnice sunt darul lui Dumnezeu pentru fiecare om. Indiferent cât de aglomerată e viaţa şi cât de importante sunt lucrurile pe care le facem, trebuie să avem un timp special pentru **Rttnirie.** Reuşita în folosirea înţeleaptă a acestui timp depinde

de modul în care am învăţat să ne programăm timpul înainte de căsătorie.
Cel care si-a programat timpul în viaţă va putea să găsească un nou spaţiu pentru familie. Omul care lucrează dezordonat va II ineficient şi va da lucrurile peste cap aproape tot timpul. Trebuie să fim conştienţi că viata de familie nu ne aduce timp liber, ci ne aglomerează.
într-o familie organizată trebuie să ne găsim timp pentru

rugăciune, citirea Bibliei, comunicare, copii, dragoste, relaxare, musafiri, vizite, activitate spirituală, etc. Timpul trece oricum. El lasă însă urme diferite, dacă nu este folosit înţelept şi mai ales dacă nu e acordat suficient familiei.
3.6. Câştigarea si folosirea banilor.
In acest domeniu, fiecare tânăr trebuie să răspundă cel puţin la următoarele întrebări:
- cum pot să îi câştig? Accept orice metodă sau doar bani cinstiţi?
- cum să îi cheltuiesc? Decid sub influenta momentului sau cheltuiesc planificat?
- cum pot să economisesc? Am un fond în care pot apela pentru urgenţe sau neprevăzute? Am un sistem de economisire sau trăiesc de pe o zi pe alta?

Dacă nu învăţăm aceste lucruri în singurătate ne va fi mult mai greu în doi. Să nu uităm că viata de familie nu reduce ci înmulţeşte cheltuielile. Dacă am fost o mână largă înainte s-ar putea să ne obişnuim greu cu deciziile împreună sau cu economiile. Dacă am fost prea zgârciţi, s-ar putea să facem din subiectele financiare motive de ceartă si dezbinare.
4. Pregătirea sentimentală
Spre deosebire de celelalte creaturi, Dumnezeu a binecuvântat fiinţa umană cu sentimente. Ştie fiecare om cum să le folosească? "Acelaşi vânt te poate duce în larg sau te poate zdrobi de stâncile de pe ţărm. Depinde cum ridici pânzele", spunea cineva.
Sentimentele umane sunt menite a fi o binecuvântare, dar pentru ca aceasta să devină o realitate, trebuie să ştim câteva lucruri:
4.1. Să ştim să ne oferim dragostea celor din jur.
Dragostea poate fi exprimată fată de părinţi, colegi de şcoală, prieteni, iar Domnul ne cere să ne-o exprimăm si fată de duşmani: *"Dar Eu vă spun: Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă blastămă, faceţi bine celor ce vă urăsc, şi rugaţi-vă pentru cei ce vă asupresc şi vă prigonesc. "* (Matei 5:44)
în ciuda acestor multe cerinţe, partenerul de viată este primul care va primi şi trebuie să primească dragostea celuilalt. Noi Ircbuie să fim conştienţi că exprimarea noastră prin cuvinte, privirile noastre, activităţile noastre, tot ceea ce suntem şi facem noi **sunt** implicate în acest aspect. Autorul cărţii THE PREMARITAL COUNSELING HANDBOOK spune:
"Dăruirea dragostei implică mai mult decât exprimarea ei verbală. Ea trebuie evidenţiată în căi tangibile care sunt identificabile şi recunoscute de ambele părţi. "[24]
Lumea din jurul nostru are nevoie de dragoste. Domnul I-BUS a văzut nevoia aceasta şi Şi-a îndemnat ucenicii să-şi ofere dragostea unii altora, aceasta fiind o bună metodă de evanghelizare: *"Vă dau o poruncă nouă: Să vă iubiţi unii pe alţii; cum v-am iubit Eu, asa să vă iubiţi si voi unii pe alţii. Prin aceasta vor cunoaşte toţi că sunteţi ucenicii Mei, dacă veţi avea dragoste unii pentru alţii."* (Ioan 13:34-35)
O vorbă bună, un cuvânt de mângâiere, un ajutor material în vreme de necaz, un ceas

în care să asculţi necazul altuia, o rugăciune cu celălalt sunt moduri de manifestare a dragostei. Dacă acestea le învăţăm şi le practicăm faţă de cei din jur, ne vor ajuta ca mai târziu să aşezăm un bileţel de dragoste în sacoşa de piaţă ;i soţiei, să scriem cu săpunul pe oglinda din baie un cuvânt frumos pentru celălalt. Ele ne vor ajuta să dăm un telefon celuilalt spu-nându-i că-1 iubim, să îl apreciem pentru munca ce-o depune pentru binele familiei, etc.
Ferice de cel ce învaţă să facă lucruri frumoase pentru se-

meni. El va avea mare avantaj când se va căsători şi va canaliza această înţelepciune în sentimente frumoase fată de partenerul de viată.

4.2. Să ştim să primim dragostea ce ni se oferă.

Nimic nu e mai dureros în lume decât atunci când cei din jur nu ştiu să-ţi primească şi să aprecieze dragostea. Nimic nu putea fi mai dureros pentru Isus decât să fie vândut de unul pe care 1-a iubit ca nimeni altul, să fie răstignit şi omorât de neamul la care S-a pogorât cu dragoste. **Dacă sunt oameni ce se plâng că nu sunt iubiţi, probabil că motivul este acesta: n-au ştiut să primească dragostea ce le-a fost oferită.** E un adevărat dezastru într-o familie în care un partener caută noi modalităţi de a-si oferi dragostea, iar celălalt nu vede mai mult decât un orb. Să învăţăm să apreciem dragostea, indiferent de modul în care ni se oferă. Mulţumind pentru ea şi răspunzând cu aceeaşi dragoste, partenerul ne-o va dărui mai des si mai frumos.

4.3. Să ne controlăm şi să ne canalizăm propriile sentimente.

Nu există loc si domeniu unde să poţi să dai drumul tuturor sentimentelor ce se înghesuie înăuntrul tău şi nici nu e bine. Datorită pervertirii prin păcat, natura noastră zămisleşte si sentimente negative. Noi trebuie să ne controlăm si să oprim astfel de sentimente. Ura, mânia, mândria, gelozia, dorinţă de a dobândi ceva pe căi necinstite vor să-si facă loc în mintea fiecăruia. Să ne împotrivim categoric, deoarece Dumnezeu ne sprijină în această luptă. Şi sentimentele bune pot fi o problemă dacă sunt întrebuinţate greşit. Se cere, deci, o direcţionare corectă a tuturor sentimentelor noastre. Unele trebuie exprimate în familie, deoarece ele vor contribui la pace şi armonie. Altele trebuie aduse înaintea lui Dumnezeu pentru a cere eliberare. Să nu uităm că ceea ce vom practica noi ne va influenţa atât partenerul de viaţă, cât şi copiii noştri. Să nu dăm înapoi, deci de la a învăţa şi cultiva sentimentele frumoase
ţi pozitive înainte de căsătorie.

4.4. Să ştim să fim atrăgători.

Spunem aceasta aici, deoarece felul în care arătăm are de ii face cu sentimentele celuilalt faţă de noi şi chiar cu sentimentele **noastre** faţă de noi înşine. Fiecare om are domenii mai puţin plă-. **ute** sau atrăgătoare. Acest lucru este adevărat atât pentru aspectul lizic, cât şi pentru caracter. E foarte important să ştim să ne evi-**denţiem** punctele bune şi să le ascundem sau să le diminuăm pe cele slabe. Aceasta desigur nu cu scopul de a induce în eroare, ci
i II scopul de a arăta celorlalţi că ne cunoaştem defectele si că nici
/. ' ' '
nonă nu ne plac. In sensul acesta, e deosebit de important să învăţăm să vorbim, să gesticulăm, să zâmbim sau să eliminăm anu-i ni Ic ticuri nervoase.

O atenţie deosebită trebuie acordată îmbrăcămintei. Sunt modele care ne avantajează şi sunt modele care ne dezavantajează. **Să** nu purtăm hainele care sunt "la modă", ci hainele care ne ajută **să** arătăm cel mai frumos şi mai elegant.

5. Pregătirea materială
Unele dintre cele mai frecvente expresii pe care le auzim li linerii ce vor să se căsătorească sunt: **"ne iubim şi asta con-Icază"** sau **"îl iubesc şi el mă iubeşte".** Aspectul dragostei în căsnicie este foarte important, dar nu întotdeauna suficient. Viaţa de **familie** este mai mult decât dragoste. Ea cuprinde şi locul unde îţi exprimi dragostea. Chiar dacă rezistă mult, dragostea nu poate rezista fără apă, pâine, sare, căldură, lumină, haine, etc. Spuneam că atunci când Dumnezeu a creat familia, i-a oferit si condiţii bune dc viaţă. Foarte multe familii au început cu dragoste şi elan, dar s-au înecat apoi în mijlocul conflictelor, tocmai datorită situaţiei **materiale** precare pe care au experimentat-o. Credem că oricine înlelege că e mult mai uşor să-ţi creşti copiii într-o casă încălzită, decât într-un apartament unde geamurile sunt îngheţate şi apa nu

curge. E mult mai bine si simplu să citeşti si să te rogi acolo unde e căldură si linişte, decât acolo unde predomină frigul, mizeria şi zgomotul.
Din punct de vedere practic, pentru a începe o viaţă de familie în condiţii bune si în acest domeniu există două variante:
Prima variantă are ca venit resursele părinţilor, ale socrilor sau ale ambelor familii. în acest caz trebuie să existe o înţelegere între cei tineri şi părinţii lor ca, până la o anumită etapă a vieţii, părinţii să continue să-i susţină şi din punct de vedere material. Acesta nu e un lucru rău, dar impune o cunoaştere a cel puţin două probleme:
5.1. Există un mare pericol ca cei ce primesc aproape totul de-a gata să nu ştie să aprecieze munca şi jertfa celorlalţi.
în acest caz, ar putea să apară nemulţumiri de ambele părţi si nu este exclus ca această sursă de venit să se diminueze sau să dispară.
5.2. Există posibilitatea ca pe lângă ajutorul material să primeşti şi sfaturi.
Generaţia tânără, cu o mentalitate diferită, nu este deschisă întotdeauna pentru a primi sfaturile celor vârstnici care, ce-i drept, uneori fac parte dintr-o generaţie cu alte condiţii si alte valori. Cei ce se bazează pe ajutorul părinţilor trebuie să fie gata să discute foarte frumos aceste puncte de vedere sau uneori chiar să "înghită" sfaturile ce li se oferă.
A doua variantă este aceea ca cei doi să se descurce pe propriile picioare. Aceasta nu exclude ajutorul părinţilor, dar acest ajutor nu e de bază. Pentru aceasta e nevoie de muncă şi sacrificiu. Tinerii trebuie să aştepte până au o profesie si pot fi salariaţi ca să aibă un venit. Sacrificiul e mult mai mare, dar si satisfacţiile pot fi mari. Aici este nevoie de o nouă precizare: faţă de această problemă a pregătirii materiale se pot crea două extreme: **iresponsabilii şi exageraţii.** Iresponsabilii sunt cei care, neavând ni-mic, vor să înceapă o viaţă de familie şi cred că o vor trăi ca în lulen. Exageraţii sunt cei ce cred că viaţa de familie nu poate fi **începută** până nu ai tot ce are o familie după douăzeci de ani de efisnicie. Cei care aşteaptă să aibă toate valorile materiale, să nu iu Ic că odată cu trecerea anilor pierd alte valori care nu mai pot fi ii (uperate niciodată.
Chiar dacă totul e relativ în ce priveşte această pregătire, deoarece viaţa în siguranţa ei nu depinde de noi, să nu uităm că I)umnezeu apreciază şi binecuvântează munca cinstită. Să învăţăm **deci** să muncim, economisind, cheltuind înţelept, dăruind partea I)<>innului si atunci vom avea tot ceea ce trebuie.
6. Pregătirea relaţională

Lucrurile cuprinse aici puteau fi discutate si la pregătirea intelectuală. Diferenţa constă în aceea că acestea pot fi practicate OU alte persoane înaintea partenerului de viată. In acest domeniu, Ircbuie să se înveţe următoarele:
6.1. Cum putem realiza o schimbare în cel de lângă noi?
în perioada de prietenie şi logodnă, cei mai mulţi tineri văd viata în roz. Când sunt întrebaţi ce le place la celălalt, există un singur răspuns: **totul.** Dacă li se pune întrebarea: "Ce nu vă place l.i celălalt", sunt surprinşi că au ceva de spus şi în această privinţă. < >i îcât de multe sau puţine ar fi lucrurile ce nu le fac plăcere, în **viata** celor mai mulţi tineri există un gând: "voi lucra la schimbarea celuilalt". Gândul acesta este foarte frumos. Este oare si realizabil? Sunt tinerii pregătiţi pentru acest aspect atât de important? Dacă vrem să verificăm cât de pregătiţi si eficienţi suntem în acest domeniu să încercăm prin a schimba ceva în viata altora.
Fiecare din noi avem părinţi, prieteni, colegi, unde am dori o anumită schimbare. Să încercăm să ne verificăm eficienta Iu-crând cu ei. Să nu creadă cineva că e mai uşor de lucrat cu cei din limilie decât cu cei din afară. Pentru cel ce doreşte să facă lucrul

acesta, oferim câteva sugestii practice:
• Fii conştient că nimeni nu acceptă schimbarea cu bucurie,
• Foloseşte-te de ajutorul şi înţelepciunea primită prin rugăciune,
• Lucrează cu o viată plină de dragoste,
• începe făcând schimbări pozitive în viata ta,
• Porneşte apreciind unele aspecte pozitive din viata celuilalt,'
• Oferă o motivaţie de schimbare serioasă,
• Nu te grăbi, lucrează cu răbdare si dragoste,
• Apreciază fiecare pas făcut şi pe cât posibil evită critica. 6.2. Să luăm decizii ţinând seama de cei din jurul nostru, în general, atunci când avem de luat o decizie, noi evaluăm
modul în care ne-ar afecta pe noi, dar prea puţin felul în care decizia i-ar afecta pe alţii. Dacă acest mod de gândire aduce conflicte în viata cotidiană, când este practicat în viata de familie aduce adevărate dezastre.
Deciziile în viata de familie se iau împreună indiferent de domeniul despre care vorbim. Nu există decizii personale care să nu ne afecteze familia. Noi suntem ai familiei si tot ceea ce hotărâm va fi practicat în favoarea sau în detrimentul celor de lângă noi. Pentru cei din familie e foarte important dacă pentru a aduce mai mulţi bani acasă trebuie să lucrăm mai mult sau mai greu. Pentru ei e important dacă acceptarea noii slujbe îţi va crea un nume bun sau va terfeli onoarea ta. Pentru ei e foarte important dacă deschiderea unui nou domeniu de activităţi va cere să fii plecat zile la rând din mijlocul familiei. A decide fără a-i consulta pe cei din familie înseamnă fie a avea pretenţia că ştii toate dorinţele lor, că le cunoşti cu exactitate modul de a gândi, fie că ceilalţi nu au o valoare prea mare pentru tine. Luarea unor astfel de decizii te va duce la izolarea de ei. Să nu uităm că deciziile nu trebuie doar luate, ele trebuie îndeplinite, finalizate.
Este cunoscut că eficienţa unui om depinde enorm de mult de sprijinul moral şi practic pe care i-1 oferă familia. Să
învăţăm deci să luăm decizii consultându-i pe ceilalţi. Astfel de **decizii** vor fi mult mai înţelepte şi vor fi mult mai uşor realizabile. **Chiar** dacă e vorba de o decizie

greşită, e mult mai bine dacă ea a **fost** luată în doi decât de unul singur. Atunci în familie nu va fi acuzare, ci dragoste si iertare reciprocă. Această practică nu se i Ir/voltă peste noapte. Ea nu este un dar de nuntă pe care îl primesc mirii în momentul în care desfac pachetele cu cadouri. Ea se obţine iu limp si cu cât se începe mai repede, cu atât e mai bine.

6.3. Cum se aplanează sau se rezolvă conflictele?

Aprofundarea şi practicarea a ceea ce s-a spus până aici, credem că ne va ajuta foarte mult să evităm stările de conflict. Reni itatea însă ne arată că oricât de înţelepţi si de previzibili am fi, mi orice stare conflictuală poate fi evitată. Datorită personalităţilor diferite ale celor doi parteneri, datorită creşterii continue în viata **de** credinţă, datorită luptei celui rău împotriva familiei, mai devreme sau mai târziu vor apărea în familie stări de conflict. Alteori, datorită unui trecut nevindecat, datorită aglomeraţiei, slăbiciunilor, lipsei de tact, neatenţiei, oricare din cei doi poate aduce conflictul **pe** scena vieţii de familie. Oricare ar fi cauzele care îl generează, acesta nu trebuie amplificat. Cel ce este pus în fata acestei stări licbuie să-si păstreze calmul, să nu reacţioneze, să încerce să în-U"leagă situaţia celuilalt si cauza conflictului si dacă acesta nu se poate elimina pe loc, să nu fie măcar accentuat si multiplicat.

Uneori, conflictul este rezultatul unor lucruri ce s-au adunat in timp si nu poate fi rezolvat imediat. în astfel de cazuri, sunt necesare câteva sugestii. Acestea pot fi urmărite în etapele rezolvării **OOnflictului** dintre noi şi Dumnezeu, rezolvare adusă de Domnul Isus Cristos.

• Domnul Isus a denunţat conflictul. Când apare conflictul, .uluceţi imediat şi împreună situaţia voastră înaintea lui Dumnezeu.

Recunoaşteţi conflictul si mărturisiti-I că starea aceasta nu e nor-mala, că e păcat. Cereţi-I Lui lumina şi înţelepciunea de care aveţi nevoie ca lucrurile să revină la normal.

• Domnul Isus a denunţat cauza conflictului. încearcă să înţelegi care este adevărata cauză a acestei situaţii neplăcute. De cele mai multe ori, celălalt nu o va spune. Sunt cazuri în care trebuie să parcurgi un drum lung cu multe serpentine până vei ajunge la originea conflictului prezent.

• Domnul Isus a eliminat cauza. Cu dragoste şi răbdare, exclude cauza prin metodele cele mai înţelepte. Dacă e vorba de o greşeală a ta, cere sincer iertare. Dacă e vorba de lipsă de comunicare, faceti-o acum cu multă dragoste. Dacă e vorba de o influenţă răutăcioasă din afară, dovedeşte-i celuilalt că realitatea este alta. '

• Domnul Isus aşteaptă cu răbdare întoarcerea noastră. Când lucrurile acestea nu se pot face toate deodată, să nu forţăm nota. Să nu uităm că ceea ce a fost acumulat în timp şi cu multe "argumente" nu poate dispărea imediat şi fără cele mai serioase dovezi. Timpul acesta trebuie să fie plin de rugăciune şi să oferim celui ofensat o dovadă că s-a înşelat în concluziile ce le-a tras. în acest timp, dragostea noastră trebuie să fie mult mai intensă si mult mai concretă. Atunci Dumnezeu va readuce pacea si bucuria dorită.

6.4. Cum să comunicăm corect cu ceilalţi.

Problema comunicării este văzută de specialişti ca una din aspectele cele mai importante ale vieţii de familie. Importanta aceasta este acordată comunicării în primul rând de Dumnezeu. Când S-a hotărât să distrugă planurile Babelului, El nu a distrus turnul, ci doar comunicarea între oameni. Confuzia limbilor a fost suficientă ca

totul să devină ruină. (Genesa 11:7-8) Nu vrem să aprofundam aici acest domeniu, dar credem că e necesar să spunem câteva lucruri generale, care ne ajută la o comunicare corectă:

• Comunicarea trebuie făcută în termeni specifici si nu ge-
nerali. Să nu folosim cuvinte cu mai multe înţelesuri, deoarece s-ar I HI tea ca celălalt să aleagă înţelesul mai puţin dorit;

• Comunicarea trebuie să cuprindă toate aspectele vieţii de **Familie.** Nu există aspect prea mic sau prea intim care să nu poată si să nu trebuiască discutat între cei doi;

• Comunicarea trebuie făcută prin toate formele ei. Ca în orice alt domeniu, dar mult mai uşor, în familie se poate comunica prin cuvinte, priviri, atingeri, cuvântul scris, atitudini, atmosfera creată, tăcerea noastră ...

"Concluzia generală a studiilor este că aproximativ şapte la sută din semnificaţie se transmite prin cuvinte. Restul înţelesului este conţinut în tonul glasului (38%) şi în comunicarea nonverbală (55%). "[25]

Unii oameni sunt acuzaţi că vorbesc prea mult, deoarece ci folosesc o singură metodă de comunicare. Să nu uităm că o întreagă istorie de dragoste poate fi transmisă celuilalt printr-o singură privire. O acceptare care ar necesita o explicaţie lungă l>o;ite fi înlocuită foarte bine printr-un zâmbet cald. O tăcere poate |Mine mult mai mult şi foarte frumos, atunci când ai un punct de vedere diferit de al celuilalt.

• Comunicarea nu trebuie distrusă sau desfiinţată datorită experienţelor negative din trecut. S-ar putea ca uneori comunicarea noastră să nu-şi atingă ţinta. Aceasta nu înseamnă că vom înceta să comunicăm. O nereuşită nu trebuie să ne despartă, ci să ne **apropie.** Ea trebuie să ne facă să ne rugăm mai mult şi să colaborăm mai mult în privinţa unei mai bune comunicări.

• Comunicarea trebuie făcută direct şi nu prin intermediari. Nici unul din parteneri nu trebuie să-şi amestece părinţii, socrii sau prietenii înainte de a vorbi cu partenerul de viaţă. Să nu uităm că

"telefonul fără fir" schimbă foarte mult mesajul. Cuvintele pot fi păstrate, dar e foarte important ca să se transmită şi sentimentele noastre. Probabil că alta ar fi fost soarta familiei lui Artaxerxe si a împărătesei Vasti dacă dorinţa împăratului şi răspunsul împărătesei ar fi fost comunicate direct şi nu prin intermediar: *"Dar împărăteasa Vasti n-a vrut să vină, când a primit prin fameni porunca împăratului. Şi împăratul s-a supărat foarte tare, s-a aprins de mânie."* (Estera 1:12).

• Comunicarea trebuie să fie dialog, nu monolog. în procesul comunicării este deosebit de important să ştim şi să ascultăm:

"Relaţia maritală, dacă îşi propune să fie conform proiectului divin, trebuie să se caracterizeze prin comunicare în dublu sens. "[26]

"Comunicarea este o artă care se învaţă si se perfecţionează prin exersare. "[21]

• Comunicarea are nevoie de un climat special pentru a se realiza corect. Aceasta cuprinde un fond de sinceritate, o viată de atenţie permanentă faţă de celălalt, respect reciproc, dăruirea unei iubiri necondiţionate şi încurajare pentru orice lucru bun.

• Comunicarea ca stil este diferită între femei si bărbaţi. H. Norman Wright spune:

"Sunt diferenţe semnificative în comunicarea băr-bat-femeie. în termeni generali, femeile accentuează şi exagerează realitatea, sunt cooperative, în timp ce bărbaţii sunt competitivi, ele împărtăşesc simţiri şi secrete, în timp ce bărbaţii discută sport şi politică etc. "[2&]

Cunoaşterea acestei realităţi ne va ajuta să îl înţelegem pe ■> hilalt si să ne facem înţeleşi.
5 5 '
6.5. Care sunt factorii care pot crea cele mai mari probleme in viata de familie.
Din mărturiile familiştilor şi ale specialiştilor în domeniul familiei, înţelegem că factorii care pot crea cele mai mari probleme in viata de familie sunt:
- Lipsa unei comunicări eficiente,
- Neîmplinirile sexuale,
- Influentele şi amestecul celor din afară: părinţi, rude, colegi, prieteni, etc,
- Naşterea si creşterea copiilor,

5 5 5 ' '
- Administrarea banilor,
- Condiţiile de muncă si trai.

5.5
6.6. Cum să se folosească înţelept timpul.
Mai mult ca oricând şi pretutindeni există enorm de mulţi factori care au nevoie de timpul nostru. Unul dintre cei mai mari fi mai comuni duşmani ai timpului afectat vieţii de familie este iilcvizorul. Acum si la noi în tară poţi sta 24 ore din 24 în fata iilcvizorului. Din acest motiv, unii sfătuitori premaritali recoman-di tinerilor ce se căsătoresc să nu-si cumpere televizor până nu se consumă primul an al căsniciei lor. Credem că această măsură este 0 extremă, deoarece noi nu ne gândim la un an de căsnicie, ci la
0 viată. Totuşi să reţinem că odată căsătoriţi, indiferent cât de mulţi
' ' ' ' '.
.II II cei care ne solicită, familia trebuie să aibă prioritate şi în nici
un caz nu trebuie să fie neglijată. Ian & Ruth Coffey spun:
"Timpul este ca şi banii - dacă eşuezi în a planifica cum să-l cheltuieşti, îl vei risipi. "29

Să avem grijă în a ne planifica timp pentru familie.
6.7. Cum să învingem ispitele.

Căsătoria nu îl înspăimântă pe Diavol şi nici nu ne face imuni la ispite. De cele mai multe ori, viaţa de familie nu va reduce, ci va adăuga noi ispite. în anumite situaţii, datorită problemelor, familia va crea un fond unde ispitele pot fi acceptate mult mai uşor. Este foarte important ca noi să învăţăm calea biruinţei în singurătate ca să o putem parcurge şi folosi şi atunci când vom fi doi sau mai mulţi. Pentru aceasta să nu uităm nevoia ca orice gând să-1 facem rob ascultării de Isus Cristos şi aceasta prin aprofundarea Cuvântului lui Dumnezeu. Manifestările firii, oricât de curate şi nevinovate ar părea, trebuie ţinute sub control permanent şi Duhul lui Dumnezeu trebuie să aibă libertate deplină.
6.8. Cum să cunoaştem natura umană.
Aceasta ne va ajuta foarte mult atunci când va trebui să ne alegem partenerul de viaţă. Pentru aceasta trebuie să începem cu propria cunoaştere. Cei din jurul nostru sunt oameni cu aceleaşi dorinţe, aceeaşi natură, aceleaşi probleme ca noi. Să avem ochii şi urechile deschise la ceea ce se petrece în jur, dar să trecem dincolo de uşile închise de masca semenilor noştri. Privirea fiinţei umane prin prisma Cuvântului Celui care ne-a creat şi lecturarea unei literaturi de specialitate poate fi de mare ajutor.
6.9. Cum să-i respectăm pe cei din jur.
Omul care nu ştie ce e respectul pentru semeni, în general, nu ştie să-i respecte nici pe

cei din familia lui. De foarte multe ori, noi facem greşeala de a folosi doar standardele ce ne convin pentru a-i evalua pe ceilalţi. Fiinţa umană nu trebuie respectată doar pentru ceea ce are si pentru ceea ce face. Noi trebuie să-i respectăm pe ceilalţi pentru ceea ce sunt. Dumnezeu ne-a creat cu valori imense. A investit în noi enorm. Doar jertfa de pe Golgota ne arată în mod real ce valoare avem noi. Faptul că unele valori s-au pierdut nu ne dă dreptul să le dispreţuim, ci ne obligă să le căutăm. (Luca 15:1-32) Să luăm exemplul Domnului Isus Cristos si să-i respectăm
pe cei din jur pentru valorile pe care le au, iar unde putem, să-i njutăm pe oameni să-şi recapete valorile pierdute prin întoarcerea **lor** la Dumnezeu. Aceasta ne va ajuta mult să dezvoltăm un sistem |] respectului şi apoi să-i respectăm pe cei din familie, iar dacă **este** cazul, să-i ajutăm în a-şi descoperi propriile valori.

6.10. Ascultarea deplină de Dumnezeu.

Dacă ar trebui să mărginim toate cerinţele lui Dumnezeu In un singur cuvânt, acesta ar fi: **ascultare.** Cazul împăratului Saul **este** un exemplu clasic în această privinţă: *"Ascultarea face mai mult decât jertfele, şi păzirea cuvântului Său face mai mult decât grăsimea berbecilor. Căci neascultarea este tot atât de vinovată ţa ghicirea, şi împotrivirea nu este mai puţin vinovată decât închinarea la idoli şi terafimii. Fiindcă ai lepădat cuvântul Domnului, te leapădă şi El ca împărat. "* (1 Samuel 15:22b, 23) Părerea oamenilor este diferită atunci când e vorba de îm-plinirea voii lui Dumnezeu în anumite domenii, dar e foarte apropiată când ne referim la familie. Aici, în general, se spune că împlinirea voii lui Dumnezeu e un lucru greu de realizat. Orice cuvânt ilin Scriptură poate fi plăcut pentru o soţie, dar nu **supunerea.** Orice chemare adresată unui bărbat nu este asa de greu de îndeplinit ca aceasta: "iubiti-vă nevestele cum a iubit si Cristos Biserica." Fie că e greu, fie că e uşor, acestea sunt condiţiile binecuvântării lui Dumnezeu pentru familia noastră. Pentru a le putea aplica este **foarte** important să experimentăm ascultarea de Dumnezeu în alte domenii de viaţă. Cine va ajunge înaintea căsătoriei să experimenteze că "voia lui Dumnezeu este bună, plăcută si desăvârşită" (Romani 12:2) va putea îndeplini aceste cerinţe mult mai uşor. Să încercăm, deci, să fim credincioşi în lucrurile mici si atunci ni se vor încredinţa si cele mari.

6.11. Păstrarea libertăţii faţă de patimi.

Băutura, tutunul, drogurile fac ravagii în lumea contemporană. Noi nu vom dezbate aceste probleme şi influenţa lor în viata

familiştilor aici. Vă reamintim însă că uneori este acceptat chiar si de cei în cauză că atât motivaţiile, cât si efectele folosirii aces-tora sunt distrugătoare atât pentru cei ce le folosesc, cât si pentru familiile lor. Deoarece sănătatea psihică si fizică sunt un dar de la Dumnezeu, tot ce este împotriva acestora este păcat si va fi plătit scump. Să nu uităm că e mult mai uşor să ne păstrăm libertatea decât să o recâştigăm. Dacă totuşi eşti robit, deja există o singură şansă: eliberarea prin Isus Cristos Domnul. Să o cerem cu credinţă si odată dobândită să o păstrăm pentru toată viata.

6.12. Conceptul biblic despre controlul naşterilor. Acest aspect, ca multe altele, este evitat foarte mult în subiectele noastre. Vrem sau nu, trebuie să recunoaştem că în lumea creştină, în forme diferite, el există. Acum noi putem adopta una din următoarele variante: prima se referă la evitarea acestui subiect lăsând ca fiecare să facă ceea ce poate, cum poate sau cum crede. A doua se referă la analizarea acestui

aspect din punct de vedere biblic si creştinesc si să vedem ce si cum ar trebui să facă sau nu, cei ce vor să asculte de Domnul. Deoarece noaptea nunţii este cea care aduce unirea fizică, e logic că acest subiect trebuie cercetat şi cunoscut înainte de inaugurarea vieţii de familie. Cei ce nu fac această pregătire înainte, au şansa să o facă şi după nuntă, dar cel mai probabil pentru al doilea copil. Astfel stând lucrurile, vom încerca să elucidăm câteva aspecte ce le credem importante în acest domeniu. Deoarece în literatura creştină românească acest subiect nu a fost tratat până acum, îl vom aborda într-un capitolul special unde îi vom oferi atenţia şi spaţiul necesar.

6.13. în ce constă pregătirea pentru actul sexual. Cineva spunea că sunt două domenii importante în viaţă: primul este sexul, iar al doilea nu mai contează. Faptul că am fost dotaţi cu organe sexuale nu garantează că ştim să le folosim în mod corect. O viaţă sexuală normală impune o pregătire bună înainte de căsătorie şi o practică în cadrul familiei cu înţelepciune, răbdare
fi dragoste. înainte de a face primii paşi în acest domeniu, noi iirluiie să învăţăm câteva lucruri de bază.

• Să ne cunoaştem organele sexuale. Pentru aceasta va trebui să citim o carte de specialitate sau să stăm de vorbă cu un
IHcialist. Aceasta se referă la cunoaşterea ambelor sexe.

• Să cunoaştem care sunt aşteptările celuilalt sex într-un act Hcxual. In general, noi facem greşeala că ne gândim la actul sexual **din** punct de vedere egoist. Astfel, vom putea face greşeala ca în **BCtul** sexual să căutăm doar împlinirea noastră fără să ne interese-
t de starea celuilalt. Acesta este un adevărat dezastru pentru viata dc familie. Dacă nu este rezolvat în timp util si pozitiv, el poate iluce la dezmembrarea familiei. Informaţii în această privinţă l'iitem afla tot din cărţi de specialitate, discuţii cu medicii de spe-« i.ilitate, discuţii cu familii serioase care trăiesc o viată de familie Inimoasă, iar după ce suntem căsătoriţi, de la partenerul nostru de viată.

• Să cunoaştem care ne este rolul în actul sexual. Trebuie **ştiut** foarte bine că acest "joc" nu are spectatori. Când spunem lucrul acesta nu ne referim la cei din afară, ci la cei doi. Pentru o i i-alizare frumoasă este necesar ca ambii parteneri să participe. în general, bărbatul are rolul de iniţiator, datorită instinctului sexual **Biult** mai dezvoltat şi care se aprinde mult mai repede. Femeia este **cea** care trebuie să răspundă, şi prin participarea ei, să întregească frumuseţea actului. Oricând rolurile se pot inversa şi este chiar recomandat acest lucru. Amănunte se pot învăţa din manuale de specialitate.

• Să cunoaştem fazele prin care trecem în timpul actului sexual. în general, sunt recunoscute trei faze: prima este faza preludiului, care la bărbat poate fi foarte scurtă, dar la femeie este mult mai mare. Dacă un bărbat se aprinde ca becul electric, femeia se încălzeşte ca fierul de călcat. Trebuie introdus în priză şi aşteptat până ce e gata pentru călcat. Cunoscând lucrul acesta, bărbatul

trebuie să fie foarte atent la modul în care îşi pregăteşte soţia pentru actul sexual. Modul în care se comportă în acea zi, cuvintele pe care le foloseşte, gesturile pe care le face, atmosfera generală din cămin îl va ajuta sau nu să-şi atingă scopul în a o face fericită. Cineva spunea că frumuseţea de seara se începe dimineaţa la pregătirea micului dejun. Asa că, bărbaţii să nu uite de răbdarea pe care trebuie să o practice. Când cei doi sunt pregătiţi pentru actul sexual, începe faza a doua care este actul sexual propriu-zis. Acesta este influenţat în frumuseţea lui de participarea celor doi,

de dăruirea fără rezerve, de mediul din jur, de cunoştinţele lor etc. Pentru o mai bună cunoaştere se cer consultate cărţile de specialitate.
O mare atenţie trebuie acordată la primul act sexual. El poate da o notă frumoasă pentru toată viaţa sau poate aduce frustrări pentru o mare perioadă de timp. Credem că aici e important ca mirele să aibă o înţelegere deosebită, multă dragoste si răbdare, multă tandreţe, etc. E foarte bine ca cei doi să discute temerile si aşteptările pe care le au de la noaptea nuntii şi să lucreze împreună pentru a realiza cât mai mult posibil din ceea ce se poate. Să nu uităm că noaptea nuntii nu se mai repetă niciodată, de aceea merită orice efort ca să fie făcută frumoasă.
Faza a treia este cea a postludiului când cei doi trebuie să continue să rămână în aceeaşi atmosferă de dragoste şi apropiere reciprocă. O mare grijă trebuie să aibă bărbatul care, datorită faptului că se stinge la fel de repede cum s-a aprins, e tentat să se retragă imediat. Aceasta poate crea femeii ideea că ea nu a fost altceva decât un obiect folosit care acum nu mai are valoare pentru celălalt. Cunoaşterea acestor lucruri ne va ajuta să dăm importanţa cuvenită fiecărei faze şi să contribuim la fericirea cuplului nostru.
• Să cunoaştem care sunt semnele ce arată că partenerul nostru e pregătit pentru actul sexual. Aceasta nu ridică mari probleme pentru femeie. Cei mai mulţi bărbaţi sunt pregătiţi oricând.
Femeia este însă mult mai complexă. Nu, nu este un capriciu al ei, ci o hotărâre a lui Dumnezeu. Pentru aceasta, bărbatul trebuie i& se pregătească mai mult, să citească mai mult, să o cunoască ni.ii mult si să o iubească mai mult. O discuţie cu cei în măsură lE ne ajute, citirea unei cărţi de specialitate şi discuţia cu partenerul in- vor ajuta în această privinţă.
6.14. Importanţa amintirii evenimentelor de familie. Ziua de naştere, logodna, ziua nunţii, ziua botezului, ziua iii- naştere a copiilor sunt evenimente ce nu trebuie uitate. Dacă unt uitate de noi, să fim siguri că foarte probabil celălalt nu le uită. Viata de familie nu trebuie să fie monotonă. Mersul normal al vieţii este întrerupt de multe ori de necazuri nedorite, dar trebuie întrerupt voit cu bucurii şi sărbători. Noi avem sărbători religioase, de care trebuie să profite întreaga familie. Avem sărbători sociale, de care trebuie să se bucure întreaga familie. Să avem şi sărbătorile Pnmiliei care să nu aibă în centru nimic altceva decât evenimente OC ne aparţin doar nouă. în sensul acesta, să învăţăm să ne ţinem un calendar pe care să fie notate toate aceste ocazii plăcute si să Ic folosim pentru relaxarea, fericirea si bucuria celuilalt. Aceste Ocazii folosite înţelept vor da o coloratură plăcută familiei noastre ŞÎ ne vor apropia mult de celălalt.
7. Pregătirea psihică
Odată intraţi în viata de familie trebuie să ne aşteptăm la **Roi** obligaţii. Acum vor apare obligaţii fată de partener, fată de pă-**rinţii** şi neamurile lui, apar noi obligaţii faţă de societate şi faţă I Ic- biserică. Dacă nu suntem pregătiţi pentru acestea, ne va fi foarte greu să le împlinim aşa cum se cere. Pe de altă parte, tot acum .i|>;ire obligaţia sexuală faţă de partener. Deşi foarte mulţi se bucură ti gândul unei vieţi sexuale, trebuie să fie conştienţi că cele mai mari şi mai multe conflicte familiale îşi au originea tocmai în acest domeniu. Aspectul acesta se poate explica şi prin aceea că cei care

intră în viata de familie au neglijat ceea ce spunea apostolul Pavel în 1 Corinteni 7:4:

"Nevasta nu este stăpână pe trupul ei, ci bărbatul. Tot astfel, nici bărbatul nu este stăpân pe trupul lui, ci nevasta."

Deşi se recomandă înţelegerea reciprocă, fiecare trebuie să fim pregătiţi în primul rând să împlinim dorinţele celuilalt. Acesta nu este un lucru foarte uşor, mai ales în cazul în care unul priveşte viata sexuală ca ceva facultativ, iar celălalt este aproape obsedat sexual. Şi dacă tot vreţi să ştiţi, mai bine de 80% din soţii ar putea spune că soţii lor văd viaţa printr-o singură prismă, cea sexuală. Oare suntem pregătiţi să acceptăm această situaţie? Dacă le este greu celor care cel puţin teoretic s-au aşteptat la aşa ceva, cum le va fi celor care au trăit cu capul în nori?

Probabil ati observat că prezentând domeniile de pregătire nu am insistat pentru pregătirea în vederea creşterii copiilor. Aceasta din două motive:

Primul este acela că nu ştim dacă îi vom avea. Dacă învă-tăm teoretic si nu-i vom avea, vom deveni foarte mari critici la adresa celor ce-i au spunând că nu-i cresc bine. Aceasta pentru că nu vom putea aprecia cât din teorie se poate aplica în practică, deoarece ne lipseşte posibilitatea evaluării în cazul copilului nostru.

Al doilea motiv este acela că vom avea timp suficient să facem această pregătire după căsătorie în cele aproximativ opt luni de graviditate. Acum, timpul este mult mai important pentru celelalte domenii care încep odată cu "aminul" de la serviciul de cu-nunie. Oricum, trebuie să precizez aici ceva foarte important pentru bărbaţi. Odată ce ati aflat de faptul că soţia voastră este gravidă cred că este foarte important să vă echipaţi cu informaţii care vă pot ajuta să înţelegeţi procesul unic şi delicat prin care trece ca astfel să îi fiţi de un real ajutor.

în concluzie, trebuie subliniat că, deşi am enumerat doar inumite domenii de pregătire, cred că v-aţi dat seama că pregătirea pentru căsnicie cuprinde fiecare aspect al vieţii. Cu cât pregătirea \ .i li mai complexă şi mai temeinică, cu atât şansele unei căsnicii l' i icite sunt mai reale. încrederea în Dumnezeu şi dependenta de I >uliul Sfânt ne vor ajuta să fim eficienţi, atât în pregătire cât şi ui momentul în care teoriile învăţate vor trebui puse în practică in propria familie.

C. TIMPUL DE PREGĂTIRE PENTRU VIAŢA DE FAMILIE

Acum, după ce au fost analizate domeniile implicate în pregătirea premaritală, se poate justifica uşor de ce timpul de pregătire necesar este foarte mare. Această pregătire începe foarte devreme, ' ii acea pregătire generală, continuă apoi cu o pregătire specială in perioada de logodnă şi rămânem cursanţi la zi până când sfârşim v i.ita de familie. Da, pregătirea pentru căsătorie nu se încheie în iua nuntii. Ea continuă toată viata si iată de ce:

- Oricât de mult ne-am pregăti înainte, nu credem că putem .ivea pretenţia de a retine totul. Pentru a le pune în practică, unele Mpecte vor cere o revizuire a lor.
- încep să apară domenii noi de relationare. Trebuie să ne i Iportăm concret la socri, copii, rude. Vine timpul când copiii plea-i .i şi cuibul rămâne gol. Apar nepoţii şi începe o altă etapă. Toate ICestea aduc noul si ne găsesc si pe noi transformaţi, deci necesită picgătire. Viaţa întreagă e în continuă transformare. Relaţiile <K jale se schimbă, se revoluţionează lumea ideilor, se transformă gândirea politică, ne schimbăm şi noi cu fiecare zi ce trece. Toate ncestea afectează familia care este parte din întreg sistemul social.

Familia este un sistem, în care, oricât de mult am investi, nu se poate ajunge la desăvârşire. Printr-o pregătire continuă tre-

buie să facem ca familia noastră să crească zilnic în frumuseţea relaţiilor, atât a celor din familie, cât şi a celor ce încurajează familia noastră. Să nu uităm: toate acestea au nevoie de **timp.**

D. METODE DE PREGĂTIRE PENTRU VIAŢA DE FAMILIE

S-a arătat până acum că pregătirea pentru viaţa de familie cuprinde toate domeniile de viaţă. Am menţionat de asemenea că există două tipuri de pregătiri: o pregătire generală în care se accentuează lucrurile ce se formează în timp şi o pregătire specială care se referă în mod deosebit la perioada logodnei. Această pregătire cuprinde aspecte de ordin intim cum ar fi cele cu referire la viaţa şi relaţia sexuală, etc. în pregătirea pentru viaţa de familie, sunt implicaţi mai mulţi factori, de aceea metodele de pregătire diferă în funcţie de domeniul pregătirii şi de sursa pe care o folosim, în continuare, vor fi prezentaţi câţiva factori implicaţi în pregătire şi felul în care cei interesaţi se vor raporta la ei.

1. Rolul familiei

Dacă se acceptă că familia este primul dascăl al copilului, atunci trebuie ştiut că si în întemeierea familiei copiilor lor, părinţii au un rol deosebit de important. Nu ne referim aici doar la rolul pe care în mod greşit si-1 atribuie unii părinţi abia atunci când trebuie luată hotărârea alegerii partenerului.

Responsabilitatea părinţilor privind pregătirea copiilor pentru viata de familie, începe la acea vârstă când copilul nici nu se gândeşte la căsătorie. Modul în care părinţii îsi trăiesc propria căsnicie, va influenta mult gândirea si atitudinea copiilor în legătură cu familia. Felul în care se vorbeşte în casă despre sexul opus, va influenta mult gândirea si atitudinea copiilor. Dacă părinţii încep educarea copiilor prin modelul pe care îl prezintă, rolul lor nu se
opreşte aici. Ei trebuie să fie primii care să le explice copiilor lor, cum şi de ce trebuie întemeiată familia.

Prezentarea într-o atmosferă de dragoste a realizărilor, cât **fi** explicarea motivelor unor eventuale greşeli în viata lor, îi va a-|**Uta** pe copii nu doar pentru prezent, ci si în viitor. Apoi, când I **opiii** ajung în faza căsătoriei,

"una din marile contribuţii ale părinţilor la căsătoria copilului lor este să-l ajute cu dragoste si înţelegere să se elibereze de ei.[30]

Ţinând seama de aspectul acesta, copiii nu trebuie să evite in nici un fel discuţiile cu părinţii.

2. Rolul bisericii

Când vorbim despre acest lucru, probabil că cei mai mulţi MC gândesc că tot ce are biserica de făcut este să contribuie si să **asiste** la serviciul de cununie religioasă. Biserica însă are o responsabilitate mult mai mare. Ea are responsabilitatea de a cultiva o gândire sănătoasă despre familie şi în mod deosebit de a se **Wga** pentru toţi tinerii care sunt confruntaţi cu problema căsătoriei. O biserică ce se roagă pentru întemeierea familiei după voia lui Dumnezeu, va avea mai puţine ocazii să se roage pentru rezolvarea problemelor din aceste familii. în acelaşi timp, rugăciunile bisericii vor face ca tinerii să privească mult mai serios, dar si cu mai multă încredere viata de familie. Tinerii sunt chemaţi să participe cu regularitate si seriozitate la orice ocazie pe care o oferă biserica în ncest scop.

3. **Rolul societăţii**

Societatea ar trebui să fie deosebit de interesată în formarea familiilor. Pentru aceasta ar trebui să se organizeze seminarii, să

se prezinte filme care să înfăţişeze viaţa de familie într-un mod curat si pozitiv, să se deschidă birouri de consiliere si chiar să se introducă în licee o disciplină care să parcurgă acest domeniu. Din nefericire, astăzi, în numele unei asa numite democraţii, societatea românească propagă tot ce poate fi mai distrugător familiilor. Dacă nu ne vom trezi la timp, s-ar putea să realizăm prea târziu că am sacrificat cel puţin o generaţie de familii.

4. Rolul păstorului sufletesc

Tinerii care urmează să se căsătorească trebuie să fie permanent pe lista de rugăciune a păstorului. El are datoria să vegheze ca în biserică să se ţină studii în acest domeniu. Este datoria lui să recomande tinerilor cele mai bune cărţi pe această temă si să îi avertizeze cu privire la acele publicaţii care propagă învăţături greşite, în mod deosebit, păstorul are datoria de a oferi consultaţie premaritală specială celor care vin să-si anunţe hotărârea pentru căsătorie. E foarte important ca tinerii să vadă în păstor un potenţial în acest domeniu şi să apeleze cu încredere la ajutorul lui.

5. Responsabilitatea persoanei în cauză

Atunci când tinerii ajung la maturitate şi înţeleg importanţa vieţii de familie, ei trebuie să se roage foarte serios pentru a primi lumină de la Dumnezeu în această privinţă. De asemenea, ei vor cere lui Dumnezeu să le păstreze sentimentele doar pentru partenerul şi timpul hotărât de El. Până atunci însă, ei trebuie să facă tot ce le stă în putinţă pentru a-şi forma un caracter frumos, o conduită civilizată, să dezvolte o relaţie bună cu Dumnezeu şi să se echipeze cu toate cunoştinţele necesare pentru viaţa de familie. Pentru aceasta, iată câteva metode concrete de pregătire:

5.1. Dialogul.

Acesta poate avea loc cu părinţii, fraţii, prietenii, sfătuitorii, specialiştii şi cu Dumnezeu. Persoana poate fi iniţiată fie de noi,
fie de ceilalţi.

5.2. Citirea.

Pe această cale putem culege informaţii din Biblie, cărţi de specialitate, reviste, mărturisiri personale redactate, etc.

5.3. Audiţia.

Sunt tot mai mult folosite acum cursurile înregistrate pe casete audio. Acestea au avantajul că le putem audia în călătorie **sau** atunci când lucrăm ceva ce nu ne solicită prea multă atenţie.

5.4. Audio-vizualul.

Metoda aceasta are avantajul că ne întipăreşte mult mai bine ceea ce trebuie să învăţăm. întotdeauna "ochiul a fost un elev **Mai** bun decât urechea."

5.5. Participarea la studii, prelegeri şi serviciile divine din biserică.

Orice ocazie în care se prezintă această temă este impor-lantă. Ea nu trebuie să fie neapărat în biserică, ca să fie tratată competent. Un medic creştin va putea explica foarte bine într-o **sală** de reuniune problemele ridicate de viata noastră intimă.

Una din metodele recomandate si foarte mult practicate în societatea contemporană este **căsătoria de probă.** Pentru cei ce nu sunt familiarizaţi cu acest termen, căsătoria de probă este încercarea a două persoane de sex opus de a forma o viaţă de familie laiă a o legaliza în ochii semenilor, prin sistemul oficial.

Nu înţelegem care pot fi avantajele căsătoriei de probă, dar unii le afirmă pe următoarele:

- Dacă nu ne vom înţelege, ne vom despărţi mai uşor. Sigur că aceştia se referă la hârtii si nu la sufletele celor implicaţi.
5 5 ^5
- Dacă familia noastră nu va merge bine, nu trebuie să divorţăm. Aceştia confundă viata de familie si relaţiile formate cu
5 5 5 5 5
certificatul de căsătorie.
- Chiar dacă nu ne vom înţelege, vom câştiga experienţă

pentru viitor. Cei ce gândesc astfel uită că fiecare în parte suntem o individualitate şi că ce se potriveşte foarte bine pentru unul, poate fi rău pentru celălalt. De asemenea, nu trebuie să uităm că, si condiţiile de viaţă avute cu un partener pot fi total diferite de cele pe care le putem avea cu celălalt.

Dacă avantajele sunt foarte puţine, iar după opinia noastră, nu exista, iată care sunt dezavantajele aduse de căsătoria de probă:
- Nu există ajutorul dat de puterea unui legământ.
- Nu se vor depune eforturi prea mari pentru îmbunătăţirea situaţiei, ci se va aştepta ca totul să vină de la sine.
- Nu se va da importanţă factorului timp. Uneori, ce nu se poate realiza în doi ani, se va realiza în trei.
- Se va neglija o pregătire anterioară, deoarece riscul asumat nu este prea mare.
- Alegerea partenerului va fi făcută în grabă şi fără prea multe principii.
- Se va ajunge foarte repede la sex şi astfel se vor neglija celelalte faze importante ale cunoaşterii.
- Nu se poate vorbi de o implicare totală, deoarece fiecare va avea rezervele lui.
- Nu se va promova fidelitatea, ci experienţa, ceea ce poate include si "testarea" altui caz.
- Nu se poate vorbi de o viaţă liniştită, deoarece cel ce iubeşte va trăi în continua tensiune de a nu-1 pierde pe celălalt. Cel ce se va simţi mai puternic, indiferent din ce motiv, va manifesta o tendinţă de dominare.
- Principiul de bază va fi: ce-mi poate oferi celălalt si nu ce-i pot oferi eu partenerului de viaţă.
- Este exagerat rolul sexului, deoarece altfel celelalte lucruri le poţi experimenta si fără o trăire împreună.
- Folosirea banilor va aduce probleme, deoarece nu vor fi
II noştri", ci "ai mei".
- Nu este implicat Dumnezeu, deoarece omul are rolul decisiv.

Ţinând cont de cele afirmate mai sus, această metodă de pregătire este absolut greşită, indiferent cât de pozitiv ar fi prezentate avantajele.

Un ajutor deosebit de pregătire pentru viaţa de familie ni-1
0 Icră timpul de prietenie. Pentru a învăţa cum să-1 folosim eficient, vom dezvolta acest subiect în "Capitolul special".

Deoarece domeniile de pregătire sunt atât de multe, orice metodă ce nu ne descalifică fată de noi înşine, fată de semenii noştri si fată de Dumnezeu, trebuie folosită cu convingerea că rezultatele vor fi frumoase.

Din materialul prezentat, s-a putut observa foarte uşor cât de importantă este pregătirea pentru viaţa de familie. De asemenea, s-a putut observa că această pregătire nu se mărgineşte la cunoaşterea unei persoane. Ea implică tot ceea ce este şi are o

Iiintă. în sensul acesta, timpul de pregătire nu se poate mărgini la
1 ;iteva ore, zile sau chiar luni, deoarece în pregătire intră formarea caracterului unei fiinţe.
Desi domeniul acesta este atât de important, observăm cu WUrere că se investeşte foarte puţin în pregătirea pentru căsnicie. Apelăm cu această ocazie la slujitorii bisericeşti, la liderii de tineret, la medicii de specialitate, să privească mult mai serios acest domeniu. Deoarece familia este prima instituţie divină, considerăm că este de datoria Bisericii să promoveze si să ocrotească familia. în sensul acesta, ar fi deosebit de bine, dacă în Institutele şi Semi-nariile Teologice s-ar preda discipline în acest domeniu, iar Biserica ar depune mai mult efort ca atât membrii ei, cât şi cei din afară, să cunoască familia aşa cum a hotărât Dumnezeu.

CAPITOLUL III

ALEGEREA PENTRU VIATA DE FAMILIE

A. NECESITATEA ALEGERII
B. DOMENIUL ALEGERII
C. VÂRSTA ALEGERII
D. INIŢIATORUL ALEGERII
E. DEFINITIVAREA ALEGERII
F. IMPLICAŢIILE ALEGERII
G. METODA ALEGERII
H. ANUNŢAREA ALEGERII
I. BINECUVÂNTAREA ALEGERII
J. GREŞELI FRECVENTE ÎN ALEGERE

Capitolul acesta cuprinde finalizarea a ceea ce am învăţat până acum. O alegere greşită poate face inutil aproape tot ceea că im învăţat deja. Din anumite puncte de vedere, alegerea unui par-, tcner de viată nu e un lucru uşor. Uneori distantele mari ce îi des-
5 5 5
part pe tineri, fac din cunoaştere un proces lung şi greu. Faptul că, în general, fetele sunt mai multe decât băieţii, este o altă problemă ce poate influenta negativ ambele sexe. Băieţii vor avea pretenţii mult mai mari şi de multe ori irealiste, iar fetele ar putea coborî standardul, de frică să nu rămână necăsătorite.
Tinerii se mai pot confrunta şi cu alte două probleme: una se referă la numărul credincioşilor din generaţia căreia îi aparţin. De multe ori, există tineri credincioşi, dar ei aparţin unei alte "generaţii", si nu generaţiei noastre. A doua se referă la tineri care sunt
5 ' 5 ° 5
În biserică, dar nu au pregătirea profesională şi cultura pe care o avem noi. Toate acestea pot fi probleme serioase în alegerea partenerului, dar în nici un caz, ele nu ne dau dreptul unei alegeri greşite.

A. NECESITATEA ALEGERII

în susţinerea acestei idei, oferim spre analiză câţiva factori:

1. Natura omului
2. Natura serviciului de cununie religioasă
3. Natura conjuncturii contemporane

4. Natura ajutorului divin

1. Natura omului

Dumnezeu ne-a creat pe fiecare cu posibilitatea de a decide ceea ce vrem sau nu. Datorită acestui drept, omul vrea să decidă ceea ce crede el că este bine. Dacă deciziile sunt făcute liber si personal în cele mai mici şi mai neînsemnate domenii de viată, e normal ca fiecare să aibă pretenţia de a alege personal în acest mare domeniu al vieţii. Chiar în timpul si generaţiile când alţii hotărau care sa fie partenerul de viață, se vede foarte clar că omul avea dorinţa de a alege singur. în sensul acesta, ne gândim la Sihem, fiul lui Hamor (Genesa 34:1-12), Iacov (Genesa 29:18), Samson (Judecători 17:1-3), etc.

2. Natura serviciului de cununie religioasă

Acest serviciu are o importanţă deosebită, deoarece se face în Biserica Domnului Isus Cristos şi în prezenţa lui Dumnezeu, în cadrul acestui act religios, sfânt, fiecare partener va fi întrebat dacă "din dragoste si de bunăvoie" a decis să se căsătorească cu celălalt. Pentru ca răspunsul să fie pozitiv, dar şi adevărat, această alegere trebuie făcută în prealabil şi personal.

3. Natura conjuncturii contemporane

Fiecare din noi ştie că nu trăim izolaţi de alţii. Noi nu trăim într-o lume ce prezintă doar o singură variantă. Fiecare băiat şi fată trăieşte în mijlocul a zeci si sute de tineri. începând de la vecinii noştri, continuând cu colegii noştri de scoală si alături de colegii noştri de muncă, viaţa ne oferă multe cunoştinţe de sex opus. Noi putem avea o mulţime de prieteni, dar un singur partener de viaţă.

Chiar dacă acest lucru nu e uşor, noi trebuie să ne decidem pentru unul singur. Viaţa fiecărui tânăr se aseamănă cu istoria unei fete 'I'- împărat prin faţa căreia au trecut mulţi viteji, fiecare mai frumos şi cu mai multe calităţi, dar ea a dăruit "mărul de aur" doar unuia dintre ei.

4. Natura ajutorului divin

în alegerea partenerului de viaţă este foarte important **ajutorul** lui Dumnezeu. Viaţa de familie depinde de modul în care cei **doi** ştiu să privească trecutul, să trăiască prezentul şi să-şi planifice viitorul. Nimeni, în afară de Dumnezeu, nu ştie cum ne raportăm Faţă de trecutul respectiv, cum ne vom planifica şi trăi viitorul. Datorită atotcunoaşterii Lui, Dumnezeu ne poate sfătui care este **cel** mai bun partener pe care să-1 alegem. E foarte adevărat că Dumnezeu vrea să ne acorde ajutorul Său, dar la fel de adevărat **este** că El nu alege în locul nostru. Singurul lucru pe care 1-a făcut in locul nostru, a fost actul de substituire pe Golgota. în celelalte ilomenii, Dumnezeu este cu noi sau în noi, dar nu face sau decide in locul nostru. El va fi foarte bucuros să ne sfătuiască ce partener de viată să alegem, dar alegerea în sine o facem noi. Probabil că mulţi vă gândiţi acum la cazul lui Adam. Noi vrem să vă aducem aminte că Adam a fost creat cu puterea de a decide. El a văzut nevoia unui partener de viaţă, dar a constatat că nici o fiinţă creată de Dumnezeu nu i se potriveşte. *"Si omul a pus nume tuturor vili lor, păsărilor cerului şi tuturor fiarelor câmpului; dar, pentru om nu s-a găsit nici un ajutor, care să i se potrivească. "* (Genesa 2:20) **Facerea** şi aducerea Evei la Adam nu a fost o impunere. Adam a **avut** posibilitatea să o respingă, dar n-a făcut-o, deoarece Dumnezeu îi recomandase exact ceea ce visa si îsi dorea. Adam, ce-i drept, nu a ales prin comparaţie. El a ales după principiul celei mai bune alegeri. Chiar dacă în unele timpuri, principiile alegerii erau diferite, alegerea a fost întotdeauna o realitate si o necesitate.

B. DOMENIUL ALEGERII

Când am înţeles că responsabilitatea alegerii ne revine nouă şi când ne apropiem de vârsta la care ni se pare că putem face această alegere, este normal să ne întrebăm care este domeniul din care îl alegem pe celălalt.

Probabil că aici ar trebui să discutăm puţin despre **domeniul naţional.** A fost o vreme în care căsătoriile între doi tineri de naţionalităţi diferite erau foarte rare. Astăzi, lucrul acesta se pare că în multe locuri a fost depăşit, deoarece patriotismul e altfel înţeles. Deşi nu ne vom ocupa în mod special de acest subiect, trebuie să spunem că el nu trebuie tratat cu uşurinţă. într-o vreme de pace, acest lucru nu ridică probleme prea mari. Biblia ne învaţă însă că în vremurile din urmă va fi multă duşmănie si multe

.55

confruntări între naţiuni. Aceasta se va răsfrânge si asupra familiilor mixte care nu şi-au stabilit o identitate comună. Pe de altă parte, să nu uităm că noi nu suntem singuri în lumea aceasta. Fericirea unei familii care are parteneri de naţionalitate diferită, depinde şi de gândirea si comportamentul celor din jur. Nu ne va fi totuna când partenerul va fi apreciat sau bârfit de toţi cei din jur. Noi trăim vremurile din urmă şi aceasta trebuie să ne dea de gândit.

Prin definiţia familiei, noi am arătat că familia nu se poate realiza în alte condiţii decât între parteneri de sex opus. Vorbind despre domeniul alegerii trebuie să afectăm o parte importantă, **domeniului spiritual.** Noi credem că fiecare este si face ceva, în funcţie de fondul spiritual ce-1 opreşte sau motivează să facă un anumit lucru. în acest sens, facem afirmaţia că, în ceea ce priveşte viaţa de familie, fiecare trebuie să-şi aleagă partenerul din domeniul căruia îi aparţine. Dacă facem parte din familia lui Dumnezeu, este absolut normal şi obligatoriu să ne alegem partenerul din această familie. Dacă nu aparţinem acestei familii, e normal ca
nlegerea partenerului să o facem din domeniul căruia îi aparţinem. Răspunzând întrebării: "Ce criterii să folosim în alegerea unui par-Icner?", V. Paul Marstom spune:

"Un criteriu clar este acela că cel ales trebuie să împărtăşească credinţa celui ce alege. "[31]

în formularea acestui principiu, ne-am bazat pe câteva mo-
/atii:

1. Motivaţia biblică

Este foarte cunoscut că în Vechiul Testament, poporului lui I himnezeu îi era interzis categoric să încheie legături de căsătorie ni alte popoare: *"Să nu te încuscreşti cu popoarele acestea, să nu măriţi pe fetele tale după fiii lor, şi să nu iei pe fetele lor de neveste pentru fiii tăi; căci ar abate de la Mine pe fiii tăi, şi ar sluji altor dumnezei; Domnul S-ar aprinde de mânie împotriva voastră şi le-ar nimici îndată. Dimpotrivă, iată cum să vă purtaţi cu ele; să Ic surpaţi altarele, să le sfărâmaţi stâlpii idoleşti, să le tăiaţi pomii închinaţi dumnezeilor lor şi să ardeţi în foc chipurile lor cioplite. "* (Deuteronom 7:3-5)

Un principiu binecunoscut şi general valabil este cel din 2 Corinteni 6:14-15: *"Nu vă înjugaţi la un jug nepotrivit cu cei necredincioşi ".* Este foarte adevărat că acest principiu nu a fost scris pentru viaţa de familie. Aceasta se vede din îndemnul versetului 17: "*... Ieşiţi din mijlocul lor şi despărţiţi-vă de ei, zice Domnul ...".* Noi ştim că Dumnezeu este împotriva divorţului şi nu îl recomandă nici în cazul în care unul din parteneri este necredincios: *"Celorlalţi le zic eu, nu Domnul: Dacă un frate are o nevastă necredincioasă, şi ea voieşte să trăiască înainte cu el, să nu se despartă de ea. Şi dacă o femeie are un bărbat necredincios, si el voieşte să trăiască înainte cu ea, să nu se despartă de*

bărbatul ei." (1 Corinteni 7:12-13).
Totuşi, dacă acest principiu trebuie respectat în alte domenii, cu atât mai mult trebuie respectat în domeniul căsătoriei.
Vorbind despre văduvele tinere, apostolul Pavel le recomandă recăsătorirea, dar face precizarea că aceasta trebuie făcută doar în Domnul, ceea ce implică neapărat apartenenţa celor doi în familia lui Dumnezeu.

2. Motivaţia istorică

Dacă cineva vrea să-şi aleagă un partener de viată necredincios, trebuie să ştie că nu este primul care face acest lucru. Cu toate că noi considerăm că partenerul pe care îl alegem este un caz special (toţi consideră la fel), ar trebui să ne interesăm de ceea ce au realizat alţii, făcând ceea ce vrem să facem noi acum. Vom observa cu surprindere că rezultatul nu este cel pe care l-am dori în familia noastră. Dacă totuşi părerile vor fi împărţite, oare merită să ne asumăm un risc aşa de mare într-un domeniu atât de important?
Autorul a avut posibilitatea să stea de vorbă cu bărbaţi si femei care si-au ales parteneri de viată necredincioşi. întrebân-du-i dacă ar vrea să spună ceva celor necăsătoriţi, răspunsul a fost: "Să nu facă si ei ce am făcut noi."
Nu ştim de ce, dar uneori acest cuvânt de sfătuire ne aduce aminte de dorinţa bogatului care a ajuns în iad si spunea referin-du-se la fraţii lui: "*... să nu vină si ei în acest loc de chin ... ".* (Luca 16:8) Deşi pentru mulţi familia este un loc de chin, noi dorim tuturor tinerilor să aibă în familie un colt de rai si de aceea îi avertizăm de pericolele căsătoriei cu cei necredincioşi.

3. **Motivaţia logică**

Familia este o unitate. Ea a fost creată ca loc de fericire si împlinire pentru ambii parteneri. Această unitate trebuie să se
realizeze în toate domeniile de viată. Noi ştim că unitatea trebuie realizată şi apoi păstrată. Aceasta depinde de ceea ce suntem, de ceea ce facem si de ceea ce ne preocupă. Unor oameni ce aparţin unor lumi spirituale diferite, le este imposibil să realizeze această unitate. Aceasta deoarece ei au:
3.1. Naturi spirituale diferite.
Cel mai tentant lucru pentru un tânăr este de a se uita la natura fizică. Aceasta nu rezolvă problema unităţii în familie. Noi apreciem sau nu un om în funcţie de comportamentul şi caracterul l&u. Aceasta depinde nu de frumuseţe, ci de natura spirituală pe care o are. Cum se vor împăca cele două naturi spirituale? Cum se poate amesteca lumina cu întunericul? Este cert că un credincios poartă în el, în urma naşterii din nou, o natură dumnezeiască, iar cel necredincios este în natura veche a păcatului. între cele două naturi, există o singură relaţie - de duşmănie: *"Căci firea pământească pofteşte împotriva Duhului, şi Duhul împotriva firii pământeşti: sunt lucruri potrivnice unele altora asa că nu puteţi face* ***tot*** *ce voiţi. "* (Galateni 5:17)
3.2. Idealuri diferite.
In general, un credincios va avea idealurile concentrate asupra împărăţiei lui Dumnezeu: *"Căutaţi mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui, şi toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra. "* (Matei 6:33) Aceasta îl va face să se gândească mai mult la aspectele spirituale ale vieţii şi la ajutarea altora în a găsi adevărata viaţă. Pentru un necredincios, idealurile au în centrul lor pământul şi propria

lor persoană. Doi oameni care nu au nimic comun în idealurile lor, nu vor putea fi fericiţi.
3.3. Preocupări diferite.
Locul şi modul în care ne petrecem timpul afectează mult viata de familie. E mult mai uşor să se realizeze ceva frumos când cei doi au aceleaşi preocupări şi satisfacţii. Să încercăm să ne imaginăm câteva scene din viata de familie a unui credincios căsătorit

cu un necredincios.
Miercuri după-masă amândoi sunt liberi. Este singura posibilitate în care cei doi ar putea lucra ceva împreună. El doreşte foarte mult să se uite la meciul de fotbal. Ea doreşte foarte mult să stea cu copiii si să le citească ceva din Biblie. Cine va renunţa în favoarea celuilalt? Si cât de mare va fi bucuria unuia, dacă nu găseşte nici o plăcere în preocuparea celuilalt? Duminica dimineaţa soţul ar vrea să urmărească programul partidelor politice sau serialelor pentru copii. Soţia doreşte să participe cu fraţii sau surorile ei la serviciul de închinare din biserică. Care din cei doi va fi mai bucuros că este singur şi că celălalt nu vrea să fie alături de el? Acolo unde preocupările sunt total diferite, e imposibil să vorbim de o căsătorie fericită.
3.4. Stăpâni diferiţi.
Indiferent de ceea ce credem noi, în lumea spirituală există doi stăpâni. Unul care se oferă şi domneşte unde este acceptat şi ascultat, si Diavolul care intră cu forţă si tiranie, acolo unde nu a fost acceptat Dumnezeu. Datorită acestei puteri si metodelor satanice, nu există cale de mijloc. Noi ştim acum că Dumnezeu si Diavolul au fost, sunt si vor fi duşmani până când Dumnezeu Isi va instala domnia absolută asupra tuturor lucrurilor. Adevărul nu va sta niciodată alături de minciună, iar lumina nu va accepta niciodată întunericul. Aşa stând lucrurile, să nu creadă cineva că slujitorii acestor stăpâni se vor înţelege. Slujitorii lui Dumnezeu au întotdeauna dorinţă de a asculta si împlini voia Stăpânului. Slujitorii Diavolului trebuie să asculte de stăpânul lor. Din moment ce stăpânii sunt duşmani, e foarte greu de imaginat că slujitorii vor fi prieteni si că vor lucra împreună spre binele lor comun.
3.5. Gândiri diferite.
Indiferent de modul în care gândeşte cineva, în momentul în care se întoarce la Dumnezeu, în el se produce o schimbare radicală. Primul lucru care se schimbă este gândirea lui. Cuvântul
pentru întoarcerea la Dumnezeu este: "metanoia", care nu în-■camnă altceva decât schimbarea minţii. De acum înainte, el va lândi diferit faţă de propria-i persoană, despre Dumnezeu, Biserică, Biblie, semeni, valorile de aici si valorile veşnice, etc. Pentru el, dorinţă mare va fi de a face orice gând al său, "rob ascultării de Cristos." Un necredincios se va confrunta cu altă problemă. Diavolul va încerca să-i întunece mintea si să-1 facă să creadă că valorile de aici sunt importante, că gândirea proprie e valoroasă şi că cel mai bun lucru pe care îl poate face este să nu asculte de Dumnezeu. Ştiind că modul nostru de gândire determină comportamentul nostru, noi credem că nu se poate vorbi despre o căsnicie între un credincios si un necredincios. Autorul îşi aduce aminte de o fată necredincioasă care spune unui băiat credincios: "... Noi avem

foarte multe lucruri comune. Există o singură problemă care ne desparte: gândim diferit. Aceasta nu ar trebui privită atât de grav ...". Cunoscând importanta si urmările unui mod de gândire diferit, băiatul a renunţat la fată si noi credem că a făcut un lucru bun, deoarece gândirea ei nu voia să accepte nici o schimbare; în asemenea condiţii căsătoria lor ar fi fost un eşec.

3.6. Prieteni diferiţi.

In foarte multe cazuri, prietenii ocupă un loc important în viata oamenilor. In momentul în care ne căsătorim, există mai multe variante: dacă este posibil, fiecare ar vrea să-si păstreze prietenii, dar prietenii lui să devină si prietenii celuilalt. Dacă se pune problema să renunţe la unii din prieteni, atunci ar fi de dorit ca aceasta să se facă de ambele părţi si pe nişte criterii stabilite de comun acord.

în cazul oamenilor care aparţin unor lumi spirituale diferite, există două variante: să-i păstreze, dar să vadă întotdeauna că celălalt nu se bucură de ei sau să renunţe la tot, ceea ce i-ar izola si nu le-ar aduce bucurie. Deoarece prietenii fac parte din viata

noastră şi deoarece e foarte greu de ales aceiaşi prieteni de către doi parteneri din lumi spirituale diferite, credem că e indicat să nu se întemeieze astfel de familii.

3.7. Veşnicii diferite.

Biblia afirmă foarte clar că veşnicia nu va avea viaţă de familie. Acolo va fi o singură familie, cea a lui Dumnezeu. Deoarece nu se ridică această problemă, probabil ar fi normal să nu discutăm despre argumentul veşniciei. Cu toate că veşnicia nu va mai însemna dragoste deosebită pentru un partener, nu credem că un credincios va putea fi fericit aici, pe pământ, când ştie că partenerul său de viată pe care îl iubeşte, va fi în iad. Cu fiecare ocazie când va asculta o predică, inima lui va fi îndurerată şi ochii înlăcrimaţi. Ori de câte ori va vedea o familie fericită, ceva va sângera în inima lui. Fiecare serviciu funebru îi va umple ochii de lacrimi şi sufletul de durere.

Dacă, pentru o familie creştină, gândul veşniciei este unul care aduce cea mai mare mângâiere şi bucurie, pentru o familie cu parteneri ce aparţin unor lumi spirituale diferite, gândul veşniciei va aduce cel mai mare necaz si întristare. O astfel de căsnicie se poate numi oricum, dar nu fericită.

3.8. Mărturia cazurilor speciale.

Noi credem că, în general, oamenii sunt de acord cu cele spuse până acum, dar "orice regulă are si excepţii", si "excepţia întăreşte regula" spun unii.

în general, cei ce nu tin cont de aceste principii se consideră cazuri excepţie, si pentru aceştia am dori să ridicăm si să răspundem la câteva întrebări.

• Dacă necredinciosul este om bun? în primul rând e foarte greu să definim ce înseamnă om bun. Domnul Isus spune că Unul singur este bun - Dumnezeu: *"«Pentru ce Mă numeşti bun?» i-a răspuns Isus. «Nimeni nu este bun decât Unul singur: Dumnezeu.» "* (Luca 18:19) Aceasta înseamnă că doar omul care va avea
ni el natura lui Dumnezeu va putea începe drumul spre bunătate.

Bunătatea omului nu este un lucru ce poate înlocui procesul naşterii din **nou:** *"Drept răspuns, Isus i-a zis: «Adevărat, adevărat iţi spun că, dacă un om nu se naşte din nou, nu poate vedea împărăţia lui Dumnezeu.»"* (Ioan 3:3) Ea are ca o condiţie de bază această naştere. Pe de altă parte, bunătatea nu este un lucru dobândit prin naştere si nici un lucru dobândit prin efortul omului. Uunătatea omului este roadă Duhului Sfânt: *"Roadă Duhului, dimpotrivă, este: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credinciosia ... "* (Galateni 5:22) Nimeni nu

poate fi cu adevărat bun dacă nu îl are pe Duhul Sfânt în viaţa lui. Să nu uităm că Duhul Sfânt nu intră acolo unde este păcat, unde nu s-a produs pocăinţa şi întoarcerea la Dumnezeu: *"Nişte limbi ca de foc au fost văzute împărtindu-se printre ei, si s-au aşezat câte una pe fiecare din ei. "* (Faptele apostolilor 2:3) Duhul Sfânt nu intră în acea inimă si flintă unde Isus nu este proslăvit: *"Spunea cuvintele acestea despre Duhul, pe care aveau să-l primească cei ce vor crede în El. Căci Duhul Sfânt încă nu fusese dat, fiindcă Isus nu fusese încă proslăvit. "* (Ioan 7:39)

• Dar dacă a promis că se pocăieşte? Vestea pocăinţei este una dintre cele mai frumoase pe care le putem auzi. S-a constatat însă că nu orice "pocăinţă" aduce rezultatele dorite. E foarte important cum înţelege omul pocăinţa şi de ce o face. Prea mulţi oameni care promit că se pocăiesc, dar nu o fac acuma, confundă pocăinţa cu schimbarea religiei sau aderarea la o biserică.

Adevărata pocăinţă nu are nici o legătură cu acceptarea sau respingerea religiei din care face parte partenerul pe care vrem să îl alegem. Pocăinţa adevărată înseamnă recunoaşterea sinceră înaintea lui Dumnezeu că suntem păcătoşi si că prin păcat I-am iprodus multă durere. Pocăinţa înseamnă părerea de rău pentru această stare si abandonarea ei. A te pocăi înseamnă a-I cere iertare lui Dumnezeu pentru ceea ce a fost rău în viaţa ta şi ai abandonat

deja. Pocăinţă înseamnă a cere ajutorul lui Dumnezeu pentru a continua viaţa nouă pe care ai început-o în ascultare de El. Pocăinţa nu se referă în primul rând la a fi trecut în registrul unei biserici. Ea are de a face cu gândirea noastră, cu faptele noastre, cu idealurile noastre.

Promisiunea unei pocăinţe arată de cele mai multe ori că celălalt nu ştie ce e aceea pocăinţă. Se mai ridică o problemă foarte serioasă. Dacă celălalt consideră pocăinţa necesară, de ce nu o face acum? De ce mai e nevoie să aştepte până după căsătorie? Nicăieri nu se spune în Biblie că o căsătorie trebuie încheiată azi, dar pretutindeni se spune că pocăinţa trebuie făcută astăzi. Prea mulţi s-au lăsat înşelaţi cu astfel de promisiuni, si pe urmă au suportat cu durere si amar consecinţele. Noi ştim că Diavolul e tatăl min-ciunii si deci, pentru cei ce-1 au ca stăpân, minciuna nu va fi o mare problemă. Dacă celălalt a promis că se pocăieste, să nu ne grăbim cu încheierea căsătoriei. Să aşteptăm cu răbdare să vedem dacă se va pocăi, şi să-1 ajutăm să o facă sincer. Altfel, să nu facem nici un pas în această direcţie, deoarece îl facem greşit şi pe răspunderea noastră.

Mai există o problemă de care trebuie să ţinem seama azi. Cel necredincios a luat hotărârea de a se căsători cu tine, după nişte principii. Acum, când devine copilul lui Dumnezeu, principiile de viată se schimbă. Dacă vrem să fim cinstiţi unul cu celălalt, să-i lăsăm ocazia să mai gândească odată alegerea, după ce cunoaşte adevăratele principii si după ce are si el parte de călăuzirea lui Dumnezeu. E mult mai uşor pentru cei doi tineri să înţeleagă că nu sunt unul pentru celălalt înainte de căsătorie si nu după.

• Poate fi căsătoria privită ca o metodă de evanghelizare? Domnul Isus S-a coborât în lumea noastră pentru a face lucrarea de evanghelizare a lumii întregi. Acesta a fost motivul ce a determinat naşterea, suferinţele si moartea Sa: *"Si le-a zis: «Asa este scris, si asa trebuia să pătimească Cristos, si să învieze a treia zi lintre cei morţi. Si să se propovăduiască tuturor neamurilor în Numele Lui, pocăinţa şi iertarea păcatelor ...» "* (Luca 24:46-47) Acesta a fost subiectul pe care îl predica

mulţimilor si aceasta a **fost** lucrarea ce a încredintat-o ucenicilor: *"Isus S-a apropiat de ti, a vorbit cu ei, şi le-a zis: «Toată puterea Mi-a fost dată în cer si pe pământ. Duceţi-vă şi faceţi ucenici din toate neamurile, hotezându-i în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh.» "* (Matei 28:18-19) Oricât de mult a vorbit ucenicilor despre ea, nicăieri nu se pomeneşte de evanghelizarea prin căsătorie. Datoria noastră este să ne rugăm pentru cei nemântuiti, să postim pentru ci, să le vorbim despre dragostea lui Dumnezeu, dar nicidecum să ne căsătorim cu ei.
Nimeni nu trebuie să-si piardă fericirea familiei si să-şi asume riscul de a pierde veşnicia pentru un om care, probabil, nu va vrea niciodată să se întoarcă la Dumnezeu. Mântuirea unui om depinde de voinţa lui de a accepta iertarea lui Dumnezeu prin credinţa în Domnul Isus Cristos. Niciodată nu putem fi siguri dacă vom reuşi să-1 determinăm pe om să facă acest lucru sau nu, că-sătorindu-ne cu el: *"Căci ce ştii tu, nevastă, dacă îţi vei mântui bărbatul? Sau ce ştii tu, bărbate, dacă îţi vei mântui nevasta?"* (1 Corinteni 7:16)
• De ce nu e recomandat ca un necredincios să se căsătorească cu un credincios? Probabil că pentru mulţi gândul căsătoriei cu un partener credincios sună foarte frumos.
Motivele împotriva acestei căsătorii sunt bine întemeiate, în primul rând, Domnul Isus afirmă că e mult mai bine să ne legăm de gât o piatră de moară şi să ne aruncăm în mare, decât să-i determinăm pe cei credincioşi să păcătuiască: *"Dar pentru oricine va face să păcătuiască unul din aceşti micuţi, care cred în Mine, ar fi mai de folos să i se atârne de gât o piatră mare de moară, şi să fie înecat în adâncul mării. "* (Matei 18:6) Pe de altă parte, fiecare om care îşi alege un partener ere-

dincios crede că mai trebuie să facă anumite retusări în viata celuilalt. Surpriza cea mare e că odată ce am început să scoatem câte ceva din viaţa spirituală a celuilalt, nu mai ştim dacă celălalt se va opri acolo unde vrem noi. Probabil că unora le-ar place să scoată doar Biblia, rugăciunea, mersul la biserică, dar să păstreze bunătatea, cinstea, corectitudinea, seninătatea, siguranţa, etc.
Cei ce gândesc în felul acesta vor constata că odată luată baza spirituală şi odată ce omul nu mai este sub controlul Duhului Sfânt, el va deveni atât de rău si depravat, cum nici el si nici alţii nu s-au putut gândi vreodată. *"Duhul necurat, când iese afară dintr-un om, umblă prin locuri fără apă, şi caută odihnă. Fiindcă n-o găseşte, zice: «Mă voi întoarce în casa mea, de unde am ieşit.» Şi când vine, o găseşte măturată şi împodobită. Atunci se duce de mai ia cu el alte şapte duhuri, mai rele decât el; intră împreună în casă, se aşează în ea, şi starea de pe urmă a omului aceluia ajunge mai rea decât cea dintâi. "* (Luca 11:24-26)
Să nu uităm că adevăratele valori ni le dă Dumnezeu si despărţirea de Dumnezeu atrage şi pierderea valorilor respective. Mai există aici un lucru ce trebuie luat în considerare. Dacă pentru un om, indiferent cum ar fi el, partenerul nostru este gata să renunţe la Dumnezeul lui, la convingerile lui şi la credinţa lui, ce se va întâmpla când va întâlni un om mai bun ca noi? Răspunsul este unul singur: cine poate renunţa la Dumnezeu, poate renunţa cu uşurinţă la oricine si de dragul oricui. Un om care-si doreşte o "familie fericită", nu va accepta căsătoria cu un astfel de partener.
• Dacă mă căsătoresc cu cineva din biserică, pot fi sigur de fericire şi reuşită? Pentru a răspunde acestei întrebări, va trebui să definim ce înţelegem prin biserică. Biserica este adunarea tuturor celor ce sunt născuţi din nou prin Duhul lui Dumnezeu, în urma

pocăinţei personale şi a credinţei în jertfa Domnului Isus. Dacă cei ce se căsătoresc tin seama de registrul unei biserici si nu de viata spirituala a unui om, atunci eşecul poate fi sigur. Pe de altă parte,
;hiar atunci când toţi membrii unei biserici ar fi mădulare vii în Trupul lui Cristos, se pune problema unei alegeri. Convertirea nu înseamnă sablonare. Fiecare om născut din nou va avea personalitatea lui, gândirea lui, maturitatea lui şi darurile spirituale. Toate acestea, alături de planul special al lui Dumnezeu pentru noi, cer alegere nu pe bază de membralitate în biserică, ci pe principii Jivine si biblice.
In concluzie, alegerea trebuie făcută din domeniul spiritual, :căruia îi aparţinem şi pe baza sfatului şi îndrumării speciale a lui)umnezeu.

C. VÂRSTA ALEGERII

Odată ce am văzut că alegerea este necesară si că ea trebuie făcută de cei în cauză, este normal să ne întrebăm care este vârsta cea mai potrivită pentru alegerea partenerului de viaţă. Cred că toţi suntem de acord că nu se poate stabili o astfel de regulă. Statul în care locuim are o lege care se referă la o vârstă minimă pentru că-sătorie.

"Vârsta matrimonială potrivit art. 4, aliniatul 1 din Codul familiei, este de 18 ani împliniţi pentru bărbaţi şi de 16 ani împliniţi pentru femei. "[32]

Să nu uităm însă că aceasta are şi excepţii, iar pe de altă parte alegerea unui partener nu înseamnă o căsătorie imediată. Sunt tineri care au decis căsătoria, dar din motive obiective şi prin înţelegerea ambelor părţi, căsătoria se va face doar după câţiva ani. Datorită acestor particularităţi şi datorită faptului că aici ne vor influenta mulţi factori în luarea deciziei, credem că sunt doar doi factori de ordin general ce trebuie accentuaţi aici.

1. înţelegerea şi acceptarea călăuzirii divine

Până când cineva nu poate spune: "Sunt absolut convins că acesta este partenerul hotărât de Dumnezeu pentru mine", el poate să se gândească la familie, să se roage pentru ea, să se pregătească pentru ea, să o dorească, dar niciodată să o înceapă. Dacă lucrul acesta se poate face la o vârstă timpurie, atunci probabil poate vorbi de o familie timpurie.

Trebuie să facem aici o precizare foarte importantă. înţelegerea voii lui Dumnezeu trebuie să fie de ambele părţi. Faptul că cineva a primit un răspuns din partea lui Dumnezeu, nu îi dă dreptul să îl grăbească cu nimic pe celălalt. Nimeni nu trebuie să înceapă o viaţă de familie doar pentru că celălalt vorbeşte sau chiar poate prezenta o călăuzire divină. Am întâlnit cazuri în care fata sau băiatul s-au căsătorit după călăuzirea celuilalt şi apoi au regretat mult. Călăuzirea trebuie să fie clară şi trebuie să fie de ambele părţi.

2. Posedarea condiţiilor minime pentru întemeierea unei familii

Spuneam la domeniile de pregătire pentru căsătorie că familia cere mai mult decât dragoste. Ea cere un loc de muncă si un loc de odihnă. Trebuie să avem un loc unde să ne bucurăm sau să plângem. Ne trebuie un loc unde să primim musafiri sau să ră-mânem singuri. E necesar să avem un loc unde să ne rugăm si să citim Cuvântul. Căsătoria cere un loc unde se pot naşte si creste copiii. Dacă ne referim la prima familie, Dumnezeu a creat întâi condiţiile si apoi familia. Aici trebuie să fim atenţi să nu cerem condiţiile idealistului care aşteaptă ca totul să fie perfect si apoi se va căsători, dar nici ale iresponsabilului care crede că o familie se poate întemeia si desfăşura normal în orice condiţii materiale. Cei care ne spun că au pornit în viata de familie de la "lingură si cuţit" să nu uite că dânşii au trăit în vremuri total diferite de

cele

ale generaţiei în care trăim. Pentru ei, termenul de comparaţie era cel al părinţilor lor, care de multe ori nu aveau prea multe pe lângă lingură şi cuţit. Pentru generaţia noastră însă, termenul de comparaţie este cel puţin al părinţilor noştri, dacă nu al Vestului real sau imaginar.

D. INIŢIATORUL ALEGERII

în general, iniţiativa este lăsată băiatului. Acceptând lucrul acesta, nu înseamnă că acceptăm inferioritatea femeii şi dependenta ei de alegerea bărbatului. în alegerea pentru viaţa de familie, rolul celor doi este egal. Atunci când se pune problema cine va mărturisi primul propria-i alegere, răspunsul nu depinde de sex, ci de înţelegerea si acceptarea hotărârii lui Dumnezeu. E foarte normal ca cel ce a primit un răspuns clar din partea lui Dumnezeu, să-i mărturisească celuilalt sau cel puţin să-i propună celuilalt să ceară si el un răspuns din partea lui Dumnezeu în ce priveşte căsătoria lor. Deoarece suntem deja într-o relaţie de prietenie, nu se mai pune accentul pe cine este primul, ci pe seriozitatea cu care facem acest lucru. în general, e bine ca cei doi să hotărască un timp anume pentru rugăciune si, în acest timp, să ceară sfatul lui Dumnezeu pentru ei. La sfârşitul acestui timp, este indicat să mărturisească primul cel care a avut o experienţă mai naturală şi apoi cel ce a avut o experienţă mai deosebită.
Un lucru deosebit de important: probabil că uneori datorită anumitor aspecte sau datorită călăuzirii divine, vom fi puşi în situaţia de a da celuilalt un răspuns negativ. Refuzul, prin conţinutul lui, este în general dureros. Să nu îl facem dureros şi prin metoda folosită. Pentru comunicare trebuie să alegem o metodă elegantă, cu multă atenţie, dar şi cu multă seriozitate. Acceptarea unui răspuns negativ se face mult mai uşor când avem şi o explicaţie serioasă. Să oferim deci celuilalt motivaţia pentru care

considerăm că nu ne putem angaja în legământul căsătoriei. **E. DEFINITIVAREA ALEGERII**

Dacă pentru iniţierea alegerii este nevoie doar de unul singur şi acesta poate fi oricare dintre parteneri, atunci când e vorba de alegerea propriu-zisă, se cere participarea ambilor tineri. Pentru a susţine aceasta oferim:

1. Argumentul biblic
1.1. Prima familie
1.2. Căsătoria lui Isaac cu Rebeca
2. Argumentul logic
2.1. Egalitatea sexelor
2.2. Efortul comun
2.3. Responsabilităţi comune

1. Argumentul biblic

1.1. Prima familie (Genesa 2:21-25).
Se pare că în cazul acesta nu se spune absolut nimic despre alegere si totuşi se spune foarte mult. Ambii parteneri au fost creaţi de Dumnezeu cu putere de alegere. Aici au ales amândoi si în acelaşi timp, datorită încrederii în recomandarea lui Dumnezeu şi datorită posibilităţilor de împlinire pe care le-au văzut în celălalt.
1.2. în Genesa 24 se prezintă căsătoria lui Isaac cu Rebeca. Textul prezintă foarte clar

că alegerea a fost făcută de
amândoi. E adevărat că amândoi au făcut-o prin credinţă, dar amândoi aveau posibilitatea de a refuza.
Au existat perioade în istorie când părinţii decideau partenerii pentru viaţă, dar chiar şi atunci au fost excepţii. Este bine ştiut totuşi, că de cele mai multe ori problema nu era să decidă părinţii pentru băiat, ci doar în cazul fetei. Aceasta din două motive: primul era preţul ce trebuia plătit pentru fată. Era normal ca, cu cât se

alegea un ginere mai bogat, cu atât preţul plătit era mai mare. Pe de altă parte, în perioada respectivă, femeia nu era tratată ca egală cu bărbatul. Deoarece condiţiile si concepţiile despre femeie si despre viaţa de familie s-au schimbat, este firesc să se schimbe şi concepţia despre alegere, iar alegerea să o facă amândoi.
Apostolul Pavel vorbeşte despre dreptul tatălui de a decide asupra căsătoriei fiicei lui în 1 Corinteni 7:36-38: *"Dacă crede cineva că este ruşinos pentru fata lui să treacă de floarea vârstei, şi nevoia cere aşa, să facă ce vrea: nu păcătuieşte; să se mărite. Dar cine a luat o hotărâre tare, si nu este nevoit ci este slobod să lucreze cum vrea, şi a hotărât în inima lui să-şi păstreze pe fii-că-sa fecioară, face bine. Astfel, cine îşi mărită fata, bine face, şi cine n-o mărită, mai bine face. "* Aceasta nu înseamnă că apostolul Pavel era de acord şi susţinea acest lucru ca principiu divin. El vorbeşte mult despre viaţa de familie, dar în fiecare ocazie partenerii sunt prezentaţi ca egali, chiar dacă responsabilităţile sunt diferite.
Chiar în domeniul sexual unde în timpul Vechiului Testament, femeia era mai mult folosită, apostolul vorbeşte de hotărâri "prin bună învoială": *"Să nu vă lipsiţi unul pe altul de datoria de soţi, decât doar prin bună învoială, pentru un timp ca să vă în-deletniciţi cu postul si rugăciunea ...*" (1 Corinteni 7:5) Aici deci, apostolul Pavel dă soluţii concrete într-o conjunctură specifică.
Este absolut normal ca în lumina în care înţelegem familia, ca şi în conjunctura în care trăim, părinţii să-şi educe copiii, să se roage pentru ei si să-i sfătuiască, dar să nu decidă în locul lor. Decizia finală, deci, aparţine celor doi.
2. Argumentul logic
Când ne gândim la aceasta, avem în minte: 2.1. Egalitatea sexelor.
Spuneam mai înainte că în lumina Bibliei, bărbatul şi femeia sunt egali. Aceasta dă dreptul fiecăruia de a-şi alege partenerul.

2.2. Efortul comun - condiţia fericirii.
Pentru a realiza ceva frumos în viaţa de familie, este absolut necesar ca amândoi să participe. Faptul că simţim diferit, faptul că fiecare are dreptul să gândească, darurile spirituale diferite, experienţa diferită, toate acestea puse împreună ne vor ajuta să ale-gem întotdeauna ce este mai bun. în familie, este foarte greşit ca cineva să se mai gândească la beneficiul personal şi nu la beneficiul tuturor. Renunţarea de dragul celuilalt este un lucru deosebit de pozitiv, dar nu se poate face decât în cazul când celălalt ti-e drag. Dacă altcineva alege pentru noi, este foarte greu de crezut că alegerea respectivă va găsi în noi dragostea si efortul necesar pentru a-i dărui partenerului o fericire mai mare sau cel puţin la fel cu a noastră.
2.3. Responsabilităţi comune.
Dacă pentru viata de familie, în general, soţul este responsabil înaintea lui Dumnezeu, pentru viata noastră particulară, fiecare suntem responsabili. Viata de familie

influenţează tot ceea ce suntem si facem. Ea ne influenţează comportamentul cu semenii, timpul de rugăciune, citirea Cuvântului, frecventarea adunării credincioşilor, investiţiile în împărăţia lui Dumnezeu, etc. Dacă asa stau lucrurile, este foarte normal ca fiecare să aleagă partenerul care crede că îl va ajuta în crearea condiţiilor pentru a face ceea ce aşteaptă Dumnezeu de la el. De asemenea, suntem responsabili de modul în care ne împlinim rolul de familist. Să-1 alegem deci pe acel partener pe care ne va face plăcere să-1 iubim, să-1 ascultăm, să-i fim supuşi, să-1 iertăm, etc.

F. IMPLICAŢIILE ALEGERII

De multe ori auzim cuvintele: "îmi place", "am ales-o", "nu l-am ales", "aceasta este problema mea, deoarece eu voi trăi cu celălalt". Teoretic, lucrul acesta este adevărat. Practic este adevărat,

dar în parte. Chiar dacă alegerea se răsfrânge în primul rând asupra noastră, ea nu se opreşte aici. în fiecare caz, ea se răsfrânge asupra părinţilor, prietenilor, bisericii, societăţii şi copiilor.

Părinţii noştri, indiferent cine si cum ar fi ei, au investit îult în viaţa noastră. începând din lunile când mama era însărcinată şi suporta cu greu sarcina, şi până acum, investiţia lor în loi este inestimabilă. Acum a sosit vremea să-i părăsim şi lucrul acesta nu e uşor pentru ei. Fiecare părinte va trece însă mult mai uşor peste criza despărţirii dacă are convingerea si poate vedea că partenerul ales de copilul lor e un om de caracter şi de nădejde. Trebuie să recunoaştem că, dincolo de simţământul lăuntric, o familie reuşită a copiilor le va aduce cinste în fata prietenilor, ve-

(inilor, colegilor, iar una nereuşită le va aduce părinţilor multă ruine si umilire. Fiecare tânăr ar trebui să aleagă în asa fel ca părinţii poată spune că au câştigat si nu că au pierdut un copil.

în general, după căsătorie, numărul prietenilor activi se îduce. Această situaţie este uşor de înţeles si este normal să fie

3 î ? 5

işa. Responsabilităţile noastre s-au dublat, probleme de rezolvat int mult mai multe, iar timpul a rămas acelaşi. Chiar dacă s-au

Ichimbat condiţiile, un prieten adevărat va fi afectat de ceea ce se etrece în familia noastră. O căsnicie fericită (chiar dacă în detri-îentul prieteniei noastre) va aduce multă bucurie prietenilor noştri, **iar** un eşec îi va face să sufere.

Biserica este trupul Domnului Isus. Apostolul Pavel explică relaţiile bisericeşti prin realitatea pe care o trăim de multe ori în trupul nostru. Când suferă un mădular, toate celelalte suferă împreună cu el. Când se bucură un mădular, toate celelalte se bucură: *"Şi dacă suferă un mădular, toate mădularele suferă împreună cu el; dacă este preţuit un mădular, toate mădularele se bucură împreună cu el. Voi sunteţi trupul lui Hristos, si fiecare, în parte mădularele lui. "* (1 Corinteni 12:26-27)

în măsura în care alegerea noastră este bună şi viaţa de fa-

milie frumoasă, biserica se va bucura si va mulţumi lui Dumnezeu. Când cineva a greşit şi familia respectivă suferă, biserica are un mare prilej de întristare.

Societatea este formată din familii. Acestea pot fi model sau familii problemă. Cu cât numărul familiilor fericite va creste, cu atât societatea va fi mai fericită si mai curată. Cu cât familia de-cade, cu atât societatea se va degrada mai mult. O alegere bună va conduce la formarea unei familii bune, iar acesta este un motiv în plus să credem într-o societate mai dreaptă şi mai demnă.

Influenţa pe care o avem asupra urmaşilor noştri se va manifesta în cel puţin două moduri. Pe de o parte, fiecare partener va transmite urmaşilor o moştenire genetică. Pe de altă parte, ceea ce suntem va influenta foarte mult ceea ce vor deveni urmaşii

noştri. Poate că de multe ori ne-am întrebat de ce se amestecă părinţii sau prietenii în alegerea noastră. Există un singur răspuns: alegerea noastră va schimba starea noastră si aceasta îi va afecta şi pe ei. Pe de altă parte, deoarece atât biserica, cât si societatea sunt afectate de alegerea pentru viaţa de familie, ele ar trebui să fie mult mai interesate în a ne ajuta să facem o alegere bună. Amândouă pot face aceasta oferindu-le sprijinul si posibilitatea unei pregătiri competente.

G. METODA ALEGERII

pecte:
O alegere corectă pretinde cunoaşterea următoarelor as-

1. Definiţia şi scopul familiei
2. Cunoaşterea personală
3. Cunoaşterea partenerului
4. Procentul realizărilor
5. Pacea lăuntrică
6. Atitudinea celor competenţi

7. Circumstanţele
8. Motivaţia ta şi a partenerului
9. Metoda lui Dumnezeu în cazul nostru
10. Hotărârea definitivă a lui Dumnezeu

în materialul prezentat până acum, ne-am referit suficient **de** mult la necesitatea călăuzirii lui Dumnezeu. în general, se vorbeşte mult pe tema aceasta, dar părerile sunt destul de împărţite. Unii vorbesc despre deschiderea Bibliei, vise, semne, tragerea la **sorti,** etc. iar alţii despre o călăuzire prin logica gândirii omeneşti. Care este metoda cea mai sigură? Nu trebuie să fiţi surprinşi dacă vă voi spune că nu există o reţetă magică şi nici una STAS. Călăuzirea este o problemă personală a fiecăruia. Dumnezeu va comunica ţinând cont de capacitatea omului de a pricepe, de planul pe care îl are cu privire la el şi la timpul hotărât de El. Ceea ce vă putem oferi în continuare sunt nişte lucruri care trebuie neapărat luate în considerare când e vorba de a înţelege voia Domnului pentru alegerea partenerului de viaţă. Astfel, fiecare tânăr trebuie:

1. Să înveţe din nou ce este familia şi ce scop are ea

Lucrul acesta trebuie să fie făcut în baza învăţăturilor Sfintelor Scripturi si nu a altor concepţii. Fie că ne dăm seama, fie că nu, în concepţiile pe care le avem, noi suntem influenţaţi de factori exteriori. Cei mai importanţi sunt: familia, biserica şi societatea în care am crescut, natura materialelor de informaţie, precum şi concepţia prietenilor noştri.

Poate că noi nu ne dăm seama, dar modul în care tata şi mama vorbesc despre viaţa de familie, pot influenţa mult conceptul nostru despre căsătorie. E absolut normal ca acolo unde se vorbeşte frumos despre familie, acolo unde familia e respectată, cei ce cresc în ea să preia gândirea respectivă. Nu e nimic nefiresc ca băiatul să preia gândirea tatălui despre femeie şi fata să adopte gândirea mamei despre bărbaţi. Un frate mai mare, care s-a căsătorit şi a

nimerit rău, poate influenţa prin criticile lui pe unul mai mic care nu pricepe adevărata cauză pentru care fratele lui a ajuns în situaţia respectivă. Să nu uităm că noi prezentăm altora viata de familie nu doar prin vorbe, ci şi prin comportamentul

nostru. Un sot care nu îşi iubeşte soţia, nu trebuie să spună fiicei sale acest lucru, de-oarece ea va observa destul de bine. O soţie care nu îşi respectă soţul şi care îl banalizează, nu trebuie să spună fiului ei acest lucru. El va observa singur şi suficient de repede, iar aceasta va crea o imagine despre soţi în general. Noi trebuie să avem grijă ca să nu facem din cazul familiei noastre sau din alte cazuri izolate principii normale de viaţă. Familia este o instituţie divină si de aceea scopul şi principiile ei trebuie căutate în Biblie.
Pentru copiii care se nasc în familiile credincioase, biserica este un loc important şi frecventat. Aici se vor dezbate subiecte diferite, iar unul din ele va fi familia. în acest loc, oamenii au posibilitatea să-şi spună părerea despre familie sau despre Biblie. Cu cât oamenii vor da o interpretare mai corectă Bibliei, cu atât vom căpăta o imagine mai reală despre viata de familie. Dacă biserica nu are o învăţătură sănătoasă în acest domeniu, pericolul e foarte mare, deoarece mulţi pot lua această învăţătură ca fiind Cuvântul lui Dumnezeu ce trebuie trăit.
Este foarte important, deci ca acolo unde biserica locală nu are păstori sau lideri spirituali maturi, să se consulte si învăţătura altor biserici locale. Interpretarea personală a Bibliei, făcută cu sinceritate şi în deplină dependenţă de Duhul Sfânt, ne va fi de foarte mare ajutor.
Cea mai mare parte activă a vieţii noastre ne-o petrecem în societate. E foarte important să ştim că societatea căreia îi aparţinem poate avea o mare influenţă asupra noastră. Dacă societatea vede viaţa de familie ca ceva divin şi important, aceasta va aduce multă seriozitate în alegere. Dacă societatea nu pune accent pe seriozitatea familiilor şi pe durabilitatea lor, atunci principiile de

alegere se vor schimba.
Omul are dorinţa de a cunoaşte tot mai mult. în sensul acesta, el va schimba informaţii cu alţi oameni şi va culege informaţii pe orice cale posibilă. Natura cărţilor citite, audiţia materialelor de pe casete, vizionarea unor reportaje sau filme despre viata de familie va lăsa urme în gândirea şi deciziile noastre. Dacă la factorii amintiţi anterior nu putem acţiona prea mult pentru schimbare, e timp să facem o selecţie rigidă asupra materialelor de informaţie ce le folosim.
Oricare ar fi scopul si principiile proprii de selecţie, fiecare tânăr are prietenii lui. E uşor de admis că doi prieteni care sunt mult timp împreună, vor ajunge să-şi împrumute multe lucruri în modul lor de a gândi. Dacă avem prieteni cu o gândire serioasă despre familie, aceasta ne va ajuta mult; când prietenii noştri vor privi viata uşuratic, nu este de mirare dacă şi noi o vom privi la **fel.** Indiferent care sunt influenţele cele mai puternice, pentru o bună alegere trebuie să căpătăm **imaginea familiei din Cuvântul lui Dumnezeu.** Influentele din afară trebuie acceptate sau nu în funcţie de cât se apropie ele de adevărul Scripturii.
Când partenerul pe care te gândeşti să-1 alegi prezintă siguranţa întemeierii unei familii biblice, acesta poate fi un semn că aici e hotărârea lui Dumnezeu.
2. Cunoaşterea personală
Este ştiut că în căsnicie se urmăreşte câştigul ambelor părţi. Dacă nu ne cunoaştem pe noi, nu vom şti ce ne trebuie, dar nici
Iceea ce putem oferi celuilalt. Să nu cădem în greşeala de a crede că suntem cineva şi că tot ceea ce suntem sau facem e la superlativ. Fiecare avem punctele noastre forte şi domenii unde suntem mai slabi. Rugăciunea sinceră înaintea lui Dumnezeu ne va ajuta să ne cunoaştem aşa cum suntem. Citirea Bibliei ne va ajuta să vedem

VISUL FAMILIEI
Pentru o bună cunoaştere personală este bine să discutăm si cu cei din jurul nostru. Părinţii, prietenii, fraţii sunt primii care ne pot ajuta să devenim cât mai realişti. Discuţia cu oamenii de specialitate si citirea cărţilor ce tratează acest subiect ne vor ajuta să ne cunoaştem mult mai bine. Un profesor care are experienţă prin faptul că prin fata lui au trecut atâtea caractere, este demn de luat în considerare. Noi ne trăim viata în mijlocul colegilor. Părerea lor despre noi nu trebuie întotdeauna neglijată. Factorul timp, cunoaşterea noastră în timp mai lung şi în circumstanţe diferite ne vor fi de mare folos.
Să nu trăim cu gândul că suntem ceea ce am vrea să fim. Să luptăm ca să ajungem acolo. Uneori, oamenii care ne cunosc puţin, pot avea o părere mult mai frumoasă decât realitatea. Să acceptăm realitatea şi nu laudele lor. Când cunoaşterea este reală şi **când vedem că partenerul pe care vrem să-1 alegem ne completează (şi invers), acesta poate fi un semn de a merge înainte în hotărârea ce vrem să o luăm.**
3. Cunoaşterea partenerului
Pe lângă ceea ce spuneam la punctul anterior si este în totalitate valabil si aici, trebuie să adăugăm că în cunoaşterea celuilalt, timpul ne este de foarte mare ajutor. Foarte mulţi tineri fac greşeala că în timpul de prietenie acordă prea mult spaţiu cunoaşterii trupului celuilalt, în detrimentul cunoaşterii personalităţii celuilalt. Deşi aspectul fizic este important, să nu uităm că el se poate cunoaşte foarte uşor si vom avea la dispoziţie o viată întreagă. Mai mult, trupul celuilalt poate suporta si va suporta schimbări de la o zi la alta.
Acum noi trebuie să investim în cunoaşterea valorilor ce rămân, care sunt durabile, deoarece acestea trebuie să decidă dacă va avea loc sau nu căsătoria noastră. In această perioadă, noi trebuie să ne dăm seama ce e aur şi ce e zgură, şi mai ales să ne dăm

seama ce poate ieşi din partenerul nostru dacă se va lăsa prelucrat. Dacă, după ce îl cunoaştem pe celălalt, **ne dăm seama că îi putem fi şi ne poate fi de ajutor, această înţelegere poate fi un semn că Dumnezeu ne-a hotărât unul pentru celălalt.**
4. Procentajul realizărilor
Ştiind ce e viata de familie si cum o doreşte Dumnezeu,
trebuie să ne întrebăm foarte serios cât din acestea credem că le putem realiza alături de celălalt. Răspunsul la această întrebare cântăreşte foarte greu în luarea deciziei noastre. Sunt situaţii când ne dăm seama că alături de celălalt putem realiza mai mult sau mai puţin. E foarte important în care domenii ne putem realiza şi în care nu. Dacă din dorinţele materiale mai putem reduce câte ceva şi aceasta nu afectează fericirea noastră, nu tot aşa stau lucrurile când e vorba de domeniul spiritual. Ascultarea de Dumnezeu este pe primul plan în toate aspectele vieţii, deci şi în cel al familiei. E foarte important dacă celălalt ne va ajuta sau nu să fim pe placul lui Dumnezeu.
Exemplu: căsătorindu-mă cu Ana voi rămâne lider, voi putea să o ajut, voi putea primi musafiri, voi putea dărui săracilor, voi putea face o carieră fericită, dar nu voi putea activa în biserică. Ea mă doreşte duminica alături de ea, dar nu îi place să meargă la biserică decât la sărbători sau în ocazii deosebite. Acest lucru mă retine să o iubesc cu întreaga flintă, deoarece pentru mine biserica este lucrul cel mai de valoare, iar activitatea în biserică e privilegiul cel mai deosebit.
Acceptând să mă căsătoresc cu Dan, voi putea activa în biserică, voi putea participa la grupuri de rugăciune, voi putea pleca în lucrări misionare, dar nu îi voi putea fi supusă, deoarece el este mai puţin înţelept în gândirea si organizarea lucrurilor. De

asemenea, nu voi putea avea bucuria de a creste mai mulţi copii, deşi eu cred că am chemarea asta, deoarece mi-a spus că în principiu

nu vrea copii dar, dacă totuşi insist, vom putea avea doar unul.

Credem că în astfel de situaţii, dacă nu se schimbă lucrurile (unde se pot schimba), acesta este un semn suficient de clar din partea lui Dumnezeu că nu doreşte o astfel de căsătorie. Chiar dacă nu vom găsi partenerul ideal cu care credem că ne vom putea realiza toate dorinţele, e important să îl găsim pe cel cu care vom putea întemeia o familie de care să Se bucure Dumnezeu, societatea şi noi. în măsura în care "împărăţia lui Dumnezeu" va avea locul de frunte în familia noastră, în aceeaşi măsura vor veni si binecuvântările cereşti: *"Căutaţi mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui, şi toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra. "* (Matei 6:33)

5. Pacea lăuntrică

Unul din cele mai preţioase daruri pentru omul care se împacă cu Dumnezeu, este pacea interioară. Prin iertarea şi îndepărtarea păcatului se înlătură conflictul din noi şi motivele care aduc nelinişte. în general, oamenii sunt tulburaţi datorită trecutului irosit, datorită lipsei de asigurare că folosesc înţelept prezentul şi datorită incertitudinii si necunoaşterii viitorului.

Credinţa în jertfa Domnului Isus rezolvă toate aceste trei domenii. în baza acestei jertfe, Dumnezeu ne iartă trecutul, ne dă înţelepciune să folosim prezentul şi ne asigură de ocrotirea şi călăuzirea Lui pentru viitor. Toate acestea ne fac să fim posesorii păcii lui Dumnezeu, care întrece orice pricepere. (Filipeni 4:7)

De acum înainte, orice lucru ce va fi împotriva voii lui Dumnezeu, orice lucru ce va fi împotriva Duhului Sfânt din noi, ne va tulbura liniştea interioară. Dacă gândindu-ne la viaţa de familie - şi în mod concret la alegerea pe care vrem să o facem -acestea nu ne tulbură, atunci lucrul acesta e deosebit de important. Testul acesta e de mare valoare, mai ales atunci când trecem prin diferite încercări. Sunt cazuri în care, din motive neîntemeiate, fa-

milia noastră sau a celuilalt e împotriva căsătoriei noastre. Se poate întâmpla ca tocmai în această perioadă să apară probleme la locul nostru de muncă sau probleme de orice natură. Dacă în aceste condiţii care ne tulbură, **suntem liniştiţi când ne gândim la alegerea partenerului, acesta poate fi unul din semnele că Dumnezeu este gata să ne dea binecuvântarea.** V. Paul Marstom spune:

"Este o idee bună ca un creştin şi o creştină să se roage împreună. Dacă ei nu pot obţine pace cu privire la acţiunile lor, atunci trebuie să se oprească. "[33]

6. Atitudinea celor competenţi

Fiecare tânăr are pe cineva care îi este mai apropiat. Aceştia pot fi părinţii, prietenii, colegii, părinţii spirituali, păstorul, etc. Este foarte important ca hotărârea noastră să nu fie ascunsă de ei. Oferindu-le posibilitatea de a cunoaşte persoana despre care este vorba, ei ne pot oferi un sfat foarte valoros.

Noi trebuie să fim conştienţi că în această perioadă s-ar putea ca "dragostea" să ne împiedice să fim realişti. Dacă partenerul nostru face parte dintr-o altă biserică, o discuţie sinceră si discretă cu păstorul bisericii sau cu unul din conducătorii spirituali ai acelei biserici va fi binevenită. Chiar dacă nu îi cunoaştem sau nu se sunt apropiaţi, ei vor fi deosebit de bucuroşi să ne ofere ajutorul lor. Discuţia cu ei ne poate încuraja sau ne poate avertiza; depinde de situaţie. Când recomandările sunt pozitive, aceasta

trebuie să ne determine mult mai serios la a cerceta si cunoaşte care este situaţia reală.

7. Circumstanţele

Nu întotdeauna "o uşă deschisă" înseamnă binecuvântare, după cum faptul că nu s-a reuşit să se deschidă o uşă din prima

1

¦I

încercare, nu este dovada clară că Dumnezeu vrea să nu se intre pe acolo. Alegerea pentru viaţa de familie nu se desfăşoară izolat de viaţa cotidiană.

Se ştie că nimic nu vine la întâmplare şi de aceea e foarte important cum se interpretează circumstanţele. Pentru o interpretare corectă şi pentru a se vedea dacă ceea ce se întâmplă are sau nu vreo legătură cu alegerea pentru viata de familie, trebuie să se lege circumstanţele de viaţa de rugăciune. Dacă lucrul care se întâmplă este un răspuns la rugăciunile noastre, atunci el trebuie interpretat aşa. Dacă nu, atunci trebuie să fim foarte atenţi cu ceea ce punem pe seama călăuzirii lui Dumnezeu în alegerea partenerului. De exemplu: e o mare diferenţă între o primă primită la serviciu în urma unei rugăciuni sau în urma meritelor profesionale. Dacă am fost în criză financiară şi ne-am rugat lui Dumnezeu să ne ajute să găsim banii necesari pentru a ne duce să ne vizităm prietenul şi primim o primă la serviciu, aceasta poate fi un indiciu al voii lui Dumnezeu. Dacă însă avem banii necesari si dorim să ne ducem să ne vedem prietenul, deşi nu ne înţelegem prea bine şi gândirea noastră în ultimul timp e tot mai diferită, prima ce o primim nu trebuie pusă pe seama dorinţei lui Dumnezeu de a întemeia această familie.

Vorbind despre viaţa de rugăciune pentru alegerea unui partener, trebuie să facem anumite precizări. în primul rând, rugăciunea pe care o facem nu trebuie să-1 afecteze negativ pe celălalt sau pe alţii. Nici o fată sau băiat nu are dreptul să se roage: "Doamne, dacă ea este hotărârea Ta pentru mine, ajut-o să se boteze, iar dacă nu, atunci nu o lăsa să facă pasul acesta". Noi nu avem dreptul să legăm mântuirea sau fericirea cuiva de călăuzirea si reuşita noastră.

In al doilea rând, noi nu trebuie să-I cerem lui Dumnezeu să-Şi calce principiile divine de dragul de a ne da nouă un răspuns. Vă reamintim că Dumnezeu nu Şi-a călcat principiile divine nici

atunci când a fost vorba de Fiul Său. Deoarece plata păcatului este noartea, când Domnul Isus S-a încărcat cu păcatele noastre, El a Irebuit să moară pe cruce. Chiar dacă rugăciunea Lui din Ghetsi-mani cerea o altă variantă posibilă, Dumnezeu I-a arătat că nu există o altă cale.

Dacă Dumnezeu nu Şi-a călcat principiile divine nici de dragul Fiului Său, dacă Domnul Isus nu Şi-a călcat principiile nici măcar de dragul ucenicilor, să nu ne aşteptăm că Si le va călca pentru noi. Dumnezeu Şi-a revelat principiile divine în Sfânta Scriptură si noi nu trebuie să-I cerem să le calce de dragul nostru.

8. Motivaţia ta şi motivaţia celuilalt

Poate ne este greu să credem, dar motivaţiile ce pot determina o alegere în vederea căsătoriei sunt multe. Noi vom enumera doar câteva din ele si vom spune la fiecare

dacă o apreciem ca fiind pozitivă sau negativă. Iată motivaţiile posibile pe care le vom prezenta: dragostea, singurătatea, ambiţia, interesele personale, mila si compasiunea, presiunea exterioară, fuga de responsabilităţile ce le au tinerii fată de părinţi, aparentele fizice, sentimentul de obligativitate, apetitul sexual, graviditatea şi dorinţa de a avea copii.

8.1. Dragostea pentru celălalt.

Dragostea este o motivaţie deosebit de frumoasă şi bună, dar nu suficientă. Fiecare om iubeşte de mai multe ori în viată persoane diferite. Aceasta nu înseamnă că se si căsătoreşte de tot atâtea ori. Sunt oameni căsătoriţi care s-au îndrăgostit de o altă persoană decât partenerul lor. Acesta nu este un semn că Dumnezeu ar vrea să divorţeze de partenerul actual si să se căsătorească cu celălalt. Şi încă un lucru deosebit de important: să distingem între dragostea adevărată şi cea romantică. Vorbind despre dragostea romantică sau asa numita dragoste cardiac-respiratorie H. Norman Wright spune:

"Acest tip de dragoste nu numai că orbeşte, dar şi distruge. Nici trecutul si nici viitorul nu sunt luate în considerare când evaluăm potenţialul relaţiei dintre parteneri. "[34]

8.2. Singurătatea.

Aceasta este una din cele mai răspândite şi teribile boli. în mod deosebit la vârsta adolescenţei, cei ce nu au o relaţie apropiată cu părinţii, au nevoie de cineva cu care să împărtăşească confuzia lor. E adevărat că Dumnezeu a hotărât familia ca să înlăture singurătatea, dar nu numai pentru aceasta. Dacă doar acesta este motivul, atunci cel ce alege poate afla că există şi alte modalităţi de a scăpa de singurătate. Citirea unei cărţi, vizionarea unui film, compania unor prieteni, etc rezolvă uşor această problemă. Cei ce fug de singurătate pe uşa familiei s-ar putea să-şi dea seama că cea mai amară singurătate o pot trăi într-o familie nefericită, alături de un partener nepotrivit.

8.3. Ambiţiile.

Un tânăr care s-a certat cu părinţii şi căruia părinţii i-au spus că el nu e în stare să-şi creeze un viitor, că nu va fi capabil să-si întemeieze o familie, va fi tentat să facă o alegere din ambiţie. El simte nevoia să demonstreze celorlalţi că e cu totul altfel decât cred ei. Tachinările unor prieteni sau colegi pot determina o persoană să facă o căsătorie din ambiţie. Dacă aflăm că celălalt are asemenea motivaţie, atunci este indicat să îl lăsăm să eşueze cu altcineva, nu cu noi. Dacă avem ambiţia ca motivaţie, atunci e mult mai bine să ne amintim că cei mai afectaţi vom fi noi, nu ceilalţi. Trebuie să ne oprim şi să decidem a face alegerea pe principii mai nobile.

8.4. Interese personale.

Tinerii care sunt avari după bani se pot gândi oricând la alegerea unui partener bogat, chiar dacă acesta nu are multe alte

calităţi.

Alţii, datorită complexului de inferioritate, vor dori să se căsătorească cu numele sau

reputaţia celuilalt. Un om mai în vârstă se va bucura oricând de un partener mai tânăr, dar tot din interes. Acest domeniu este unul din cele mai delicate si mai ascunse. Noi trebuie să fim conştienţi că de multe ori sunt calităţi care ne pot dezavantaja, deoarece oamenii vor fi tentaţi să se căsătorească cu calităţile noastre, nu cu noi. întrucât, în orice moment, ceea ce avem poate să-şi piardă valoarea, iar cel interesat să realizeze că nu a obţinut ce si-a dorit, rezultă că o căsnicie din interes este oricând sortită eşecului.

8.5. Milă si compasiune.

Domnul Isus a fost învăţătorul care a accentuat foarte mult importanţa milei în relaţiile interumane. Cu toate acestea, nu a vorbit niciodată de milă în contextul căsătoriei. Căsătoria implică demnitate, respect, dragoste, egalitate, etc, dar nu milă. Acolo unde există milă, nu se poate vorbi de egalitate. Dacă cineva are nevoie de mila noastră, să ne-o exprimăm pe orice altă cale posibilă, dar nu prin căsătorie. O căsătorie motivată de milă, va aduce mari necazuri celuilalt, iar pe noi ne va face să avem nevoie de mila altora.

8.6. Presiunea exterioară.

Exista o idee în general acceptată care vorbeşte despre o vârstă optimă pentru căsătorie. Aceasta diferă de la o regiune la alta, de la o generaţie la alta, de la o familie la alta, etc. Datorită acestor idei neîntemeiate, s-ar putea ca unii tineri să audă foarte mult şi des întrebarea: "Nu te-ai căsătorit?" sau "Mai aşteptăm mult până ne inviţi la nuntă?", "Chiar nu eşti capabil să-ţi găseşti una?" Repetarea acestor întrebări, glume mai puţin sărate pe care le fac părinţii, colegii, prietenii sau duşmanii, pot fi o cauză care să ne grăbească alegerea partenerului.

De obicei şi în viaţa de familie, "graba strică treaba". Pre-

siunea exterioară, indiferent din partea cui ar veni, nu trebuie să ne facă să greşim în alegerea partenerului. După cum nici nu trebuie să cădem victime unui partener "grăbit" de alţii. Noi ştim că toate au timpul lor, deci să-I cerem lui Dumnezeu să ne ajute să înţelegem timpul optim.

8.7. Fuga de responsabilităţile ce le au tinerii fată de părinţi. E foarte important să nu ne căsătorim cu un partener din

această categorie. Aceştia cred că doar celălalt este responsabil de ceea ce trebuie făcut în familie. Acolo unde nu se implică ambele părţi, drumul familiei spre eşec este mult mai scurt şi mai sigur. Căsătoria este locul unde cresc responsabilităţile ambilor parteneri, de aceea e foarte important ca cei care fac alegerea, să fie oameni gata să accepte aceste responsabilităţi.

8.8. Aparenţe fizice.

Aspectul acesta nu trebuie neglijat, dar nici nu trebuie să fie pe prim plan. E mult mai uşor ca cineva să se schimbe din punct de vedere fizic decât din punct de vedere al caracterului. In general, după un foarte scurt timp de cunoaştere al celor doi, ex-teriorul omului va fi analizat tot mai mult prin prisma caracterului ce-1 dezvăluie.

A te căsători cu cineva numai pentru că este stea de cinema, înseamnă a-ti asuma riscul de a plăti scump fiecare "spectacol" la care vei lua parte în viata ta de familie.

8.9. Sentimentul de obligativitate.

Sunt cazuri în care s-a început o prietenie timpurie si datorită lungimii ei, relaţiile s-au adâncit foarte mult. Au început să se lege relaţii destul de mari între părinţi, neamuri, cunoştinţe. S-au făcut cheltuieli si investiţii destul de serioase. Dacă într-un astfel de caz, unul din parteneri nu are convingerea totală că celălalt e partenerul potrivit, există riscul de a nu spune nimic, aceasta datorită sentimentului de obligativitate. E foarte

important ca prietenia să nu implice astfel de cheltuieli, dar dacă ele totuşi s-au

făcut, e mult mai uşor să încerci să returnezi tot ceea ce se poate, decât să-ti ruinezi viitorul si viata de familie.

8.10. Apetitul sexual.

Apostolul Pavel, vorbind despre cei ce "ard", îşi exprimă convingerea că e mai bine să se căsătorească. (*"Dar dacă nu se pot înfrâna, să se căsătorească; pentru că este mai bine să se căsătorească decât să ardă.* " - 1 Corinteni 7:9) Prin aceasta, apostolul nu voia să spună că ea trebuie făcută atunci când tânărul "arde", fiindcă unii pot "arde" la 10 ani. De asemenea, nici nu avea în minte că trebuie să ne căsătorim cu fiecare om pentru care "ardem", deoarece ispita sexuală poate să ne aducă în faţă sute de oameni. Biblia vorbeşte foarte mult despre importanţa autocontrolului. Lucrul acesta nu e doar o posibilitate, ci o obligativitate. Este ştiut sau ar trebui să ştim că si cei căsătoriţi trebuie să se

5 5 5 9

stăpânească şi uneori pentru un timp mai îndelungat. Cel care nu se poate stăpâni când e uşor, cu siguranţă că nu se va putea stăpâni nici atunci când va fi greu.

8.11. Graviditatea.

Mult mai uşor decât poate crede un tânăr, se poate ajunge la această situaţie. O neveghere, o joacă cu ispita, o influenţă negativă şi realizezi că păcatul te-a biruit. Urmează un timp de coşmar şi apoi afli că partenera ta e gravidă. în această situaţie, unii recunosc greşeala pe care au făcut-o şi încearcă o rezolvare. Alţii nu recunosc implicarea lor şi urmează un proces lung, dureros şi ruşinos ca la urmă să se trezească tot tătici.

Pentru cei care recunosc greşeala, primul gând este acela de a masca această situaţie. Unii vor recurge la avort şi prin aceasta îşi vor păta conştiinţa pentru toată viaţa. Ceilalţi vor încerca o căsătorie în grabă, cu gândul de a realiza o naştere la 7 luni. Chiar credeţi într-o familie fericită dacă a fost făcută în mod forţat în urma unei greşeli?

8.12. Dorinţă de a avea copii.

Deşi pentru cei care cunosc greutăţile creşterii unui copil, această motivaţie este neînţeleasă, totuşi sunt oameni pentru care această dorinţă este una dintre cele mai mari în viaţă. Sigur că e frumos să vezi un copil cum se joacă, cum râde, cum începe să vorbească, dar să nu credem că naşterea şi creşterea lor implică doar atât. Chiar dacă am cunoaşte şi accepta toate greutăţile aduse de creşterea unui copil, această dorinţă nu are dreptul de a decide singură căsătoria nici unui om.

8.13. Călăuzirea lui Dumnezeu.

Acesta este cel mai important lucru care poate determina alegerea unui partener. Cel mai frumos lucru pe care îl putem spune celuilalt, este că am înţeles că Dumnezeu ne-a pregătit unul pentru celălalt şi că dorim în cel mai sincer mod să împlinim voia Lui. Trebuie să subliniem că tot ce am discutat până acum ne va ajuta în mţelegerea voinţei divine. Factorii prezentaţi anterior nu lucrează izolat. Ei trebuie luaţi în ansamblu. Abia atunci imaginea formată e mult mai reală. Mulţi dintre ei sunt factori care nu au nimic negativ dacă sunt alături de ceilalţi. Aspectul fizic e important dacă merge mână în mână cu aspectul interior. înlăturarea singurătăţii nu are nimic greşit dacă merge alături de dragoste si respect.

Dezvoltând acest aspect, Clyde M. Narramore spune:

"Cunoscând calităţile ce fac un partener de viată bun, vei fi ajutat să recunoşti

călăuzirea lui Dumnezeu. Studii pe numeroase familii fericite arată că persoana potrivită pentru tine va fi:
- cineva cu care îti place să fii,
- cineva căruia îi admiri caracterul si personalitatea,

- o persoană cu interese si ambiţii comune cu ale tale,
- o persoană cu istoric social si cultural similar cu al tău,
- o persoană cu aceeaşi credinţă ca tine,
- cineva al cărui standard de viată va fi uşor să-l accepţi,
- cineva al cărui nivel educaţional şi intelectual este apropiat de al tău,
Si cel mai important, cel potrivit ţie, trebuie să împărtăşească devotamentul tău pentru Cristos. "[35]

Acolo unde cazurile sunt deosebite si cei doi sau unul din cei doi vor o confirmare specială din partea lui Dumnezeu, lucrul acesta este posibil. Dumnezeu este primul interesat să ne descopere voia Lui, si de aceea El o face pe calea pe care o pricepem cel mai bine. Mulţi cred că Dumnezeu este Cel ce Isi ascunde voia, iar oamenii trebuie să o caute bâjbâind. **Voia lui Dumnezeu este foarte uşor de aflat dacă omul doreşte cu adevărat să o împlinească.** Cea mai mare problemă pentru cineva este să înţeleagă desăvârşirea voii lui Dumnezeu şi să fie gata să o accepte, indiferent care va fi ea.
Faptul că uneori Dumnezeu nu ne arată voia Lui pentru căsătorie, este ascultarea noastră imediată. Probabil că dacă Dumnezeu ne-ar arăta la 16 ani cine este partenerul de viaţă, la 18 ani am vrea să ne căsătorim şi astfel să ratăm tot viitorul profesional dorit de Dumnezeu. Alteori, cunoaşterea timpurie a partenerului ne va face să adoptăm o atitudine greşită atât faţă de el, cât şi faţă de cei din jurul nostru. Un băiat care va şti de la 15 ani care îi va fi soţia, va deveni gelos ori de câte ori aceasta va discuta cu colegii din clasă. Fata care va şti de la 17 ani cine îi este partenerul de viaţă hotărât de Dumnezeu, va fi nemulţumită ori de câte ori acesta

pleacă într-o excursie cu colegii şi colegele de clasă.
Analizând foarte serios şi în profunzime, o cunoaştere timpurie a voii lui Dumnezeu nu ar fi o binecuvântare, ci mai degrabă un impediment. Să folosim, deci, înţelept timpul adolescentei noastre în formarea caracterului si acumularea cunoştinţelor, să ne cla-

dim o relaţie cu Dumnezeu si cu semenii noştri. Să învăţăm să ve-

dem viaţa şi valorile ei prin prisma Cuvântului lui Dumnezeu. Să
ne pregătim prin metodele ce ni se pun la dispoziţie pentru viaţa de familie şi când

Domnul ne vrea căsătoriţi, alegerea partenerului va fi o problemă simplă, indiferent de calea pe care o vom face. E foarte clar că Adam a primit-o pe Eva abia atunci când a înţeles nevoia după un partener de viaţă şi după ce si-a împlinit cu bine responsabilităţile cerute de Dumnezeu anterior. (Genesa 2:19-20)

9. Metoda lui Dumnezeu pentru cazul nostru

Probabil că unele din cele mai plăcute istorisiri pentru un necăsătorit sunt cele ce descriu căsătoria altora. De foarte multe ori, acestea au o influenţă pozitivă asupra celorlalţi, dar ele pot avea şi un efect dezastruos. Pentru a preveni aceasta trebuie să spunem că experienţele altora sunt bune ca principii, dar nu ca şablon. Să nu uităm că noi suntem diferiţi de cel căruia Dumnezeu i-a dat experienţa respectivă. De asemenea, împrejurările în care ne vorbeşte Dumnezeu sunt diferite de ale celuilalt. Metoda respectivă a fost bună în cazul lui şi în conjunctura lui. în cazul nostru, Dum-nezeu va găsi o metodă pe care o vom pricepe noi si care se potriveşte cu scopul Lui pentru viaţa noastră, în general.

10. Hotărârea lui Dumnezeu

După ce am analizat factorii amintiţi şi am ajuns la concluzia că alegerea pe care vrem să o facem este bună, este bine să avem încă o discuţie cu Dumnezeu. în modul cel mai serios să-I
spunem concluzia noastră şi să-L rugăm să ne arate dacă am înţeles bine sau nu voia Lui. Dacă Dumnezeu nu va interveni într-un fel **sau** altul să ne deranjeze planurile, acesta e un mare semn că voia Lui este să mergem înainte în hotărârea noastră.

Să primim cu bucurie şi mulţumire partenerul pe care ni 1-a hotărât Dumnezeu şi să procedăm la anunţarea alegerii. Dacă apar anumite nedumeriri sau probleme, să nu ne grăbim. Alegerea partenerului este foarte importantă. De aceasta depinde foarte mult felul în care va arăta familia noastră. Dumnezeu poate binecuvânta orice alegere făcută în El, dar cu siguranţă, niciodată nu vei ajunge să te bucuri de ceea ce a pregătit Dumnezeu pentru tine cu un partener care nu a fost pregătit de El. Este ca şi cum Dumnezeu ţi-ar II pregătit un autoturism marca Mercedes, iar tu ai alege un Tra-bant. Amândouă pot fi folosite, dar performanţele sunt diferite.

înainte de a discuta următorul aspect, doresc să subliniez că, oricât de mult ni s-ar părea, nu e prea mult de făcut când e vorba de alegerea pentru familie. Ea poate fi cel mai fericit loc de pe pământ, un adevărat colţ de rai, dar are şi foarte mulţi duşmani. De asemenea, precizăm din nou că binecuvântarea lui Dumnezeu nu se revarsă în orice condiţii. Deoarece vrem ca fiecare familist să se bucure de har ceresc şi fericire pământească, credem că orice efort pentru pregătirea unei vieţi de familie va fi bine răsplătit atât aici, cât si în veşnicie.

H. ANUNŢAREA ALEGERII

Odată ce alegerea e făcută, fiecare abia aşteaptă să o poată face cunoscută si altora. Modul şi ordinea în care o facem, diferă foarte mult de la un caz la altul. în mod normal, credem că alegerea definitivă trebuie făcută cunoscută în primul rând părinţilor noştri. Ei sunt cei care ne-au dat viaţă, ne-au vegheat şi ne-au crescut, ei sunt cei care s-au rugat şi au tremurat pentru viitorul şi fericirea

noastră. Să nu îi aşezăm acum pe un loc secundar. Şi aici, credem că merită să fie pe un loc de frunte si, dacă se poate, pe primul loc. Aceasta le va aduce o mare bucurie, chiar dacă ei au ştiut de mult că noi discutăm cu celălalt si că probabil vom lua decizia căsătoriei. Sigur că nu trebuie să dureze prea mult, poate fi vorba de minute sau ore, depinde de situaţie, până când hotărârea noastră să fie transmisă celuilalt partener. Este deosebit de important ca aceasta să se facă în mod serios, în cuvinte alese, într-un

cadru deosebit si cu o motivaţie serioasă. Să nu uităm că de fapt aceasta este oficiala cerere în căsătorie. Celălalt, mai concret fata, o va tine minte toată viata. Dacă asa stau lucrurile, să încercăm să facem tot ce e posibil ca să-i lăsăm o amintire plăcută despre acest moment.
După pasul acesta, hotărârea noastră trebuie să ajungă la părinţii fetei. Aceasta este cererea în căsătorie de la părinţi. Ea trebuie făcută frumos, cu respect şi motivată serios. E foarte important ca si aici cadrul să fie sărbătoresc. Deoarece obiceiul de a cere mâna fetei diferă de la regiune la regiune, e important să ne interesăm ca să o putem face după obiceiul casei. Cele mai bune informaţii le putem avea de la fată, care le va culege de la părinţii ei.
Din moment ce ambele familii sunt anunţate, nu trebuie să dureze mult până va fi anunţat păstorul. Anunţarea păstorului se face de către cei doi, împreună. în această ocazie, se va stabili întâlnirea şi locul convenabil pentru prima şedinţă de consiliere premaritală. E bine ca să nu se stabilească date ce nu mai suportă schimbare înainte de aceasta, deoarece ele trebuie stabilite şi în funcţie de programul păstorului şi al bisericii. După prima întâlnire de sfat premarital, şi dacă hotărârea celor doi rămâne neschimbată, pot fi anunţaţi cei pe care vrem să-i avem la logodnă. După ce s-a făcut logodna, se va anunţa biserica întreagă.

I. CONSFINŢIREA ŞI BINECUVÂNTAREA ALEGERII
în această parte, ne referim la serviciul de binecuvântare din biserică. E foarte important ca ziua nunţii să fie hotărâtă de amândoi. Odată hotărâtă trebuie să anunţăm biserica ca aceasta să ne cuprindă în programul ei. Să discutăm înainte ce dorim şi cum dorim să fie această zi. Dacă avem o preferinţă pentru un mesaj sau dacă avem o preferinţă pentru un musafir care să predice, să discutăm cu păstorul din timp. Tinerii pot chema pe oricine la nuntă ca invitat, dar ca predicator o poate face doar păstorul bisericii.
Probabil că sunt cupluri cărora le place în mod deosebit muzica. Aceştia să discute din timp cu dirijorul dacă au vreo cântare preferată pentru ziua nuntii. Dacă ştim că avem prieteni sau rude care vor să participe cu ceva la programul de cununie din biserică, e foarte important ca acest lucru să fie ştiut din timp de cel ce organizează nunta.
Un lucru foarte important: timpul pentru serviciul nostru de cununie este limitat. Autorul îsi aminteşte de o discuţie cu un student ce s-a căsătorit şi a venit să discute programul nunţii. El si-a exprimat dorinţa ca să cânte corul bisericii câteva cântări, apoi să aibă şi copiii un program de circa 15-20 de minute, după care cinci predicatori să vorbească câte 20 minute fiecare. Pastorul a stat de vorbă cu cel în cauză cerându-i să alcătuiască programul împreună, pe minute, deoarece dorinţa mirelui era ca la ora 12 să se termine totul. Realizând programul aşa cum a anunţat mirele, s-a ajuns la ora 11 şi nu vorbise decât primul predicator. Mai erau disponibile 60 de minute în care trebuiau să vorbească 4 persoane a câte 20 de minute fiecare, trebuia să se desfăşoare actul de cununie propriu-zis, precum şi prezentarea tinerei familii în faţa bisericii.
E foarte important ca ziua nunţii să nu fie evaluată după

aglomeraţie, ci după eficienţă. în general, doi vorbitori sunt suficienţi. Unul poate

predica un mesaj evanghelistic pentru musafirii veniţi, iar celălalt poate predica un mesaj de învăţătură pentru familiile prezente. Chiar şi aceste predici cum spunea Spurgeon "nu trebuie măsurate metru cu metru, ci cu kilogramul", adică nu după lungime, ci după greutatea lor.
în ziua precedentă nunţii, e important ca mirii să nu se implice în prea multe activităţi ca apoi a doua zi să arate extenuaţi. Ziua nuntii este pentru miri o zi de mare bucurie si ei ar trebuie să fie veseli şi să arate că ceea ce fac e din dragoste şi convingere. Foarte mulţi miri lucrează până noaptea târziu. A doua zi sunt obosiţi, nu mai ştiu nimic din ceea ce se predică si singura lor dorinţă este ca totul să sfârşească cât mai repede.
As avea de spus un cuvânt si despre ziua nuntii. Mireasa trebuie să aibă mare grijă să-si facă toate programările ca, atunci când vine mirele să o ia de acasă, să fie gata. E foarte neplăcut ca mirele si alaiul lui să sosească la casa miresei si ea să mai fie cu bigudiurile pe cap sau sub spray-urile coafezei. Acolo, la casa ei, este recomandat să aibă loc un moment de rugăciune, când cei doi şi ceilalţi mulţumesc lui Dumnezeu pentru părinţii ce i-au crescut şi cer ca acea zi să poarte amprenta binecuvântărilor lui Dumnezeu.
De acolo în general, se pleacă la fotograf. Cred că nu mai trebuie să spunem că nu e în interesul patronului sau firmei să vă scoată afară din studio. Este interesul si responsabilitatea voastră de a ajunge la timp la biserică. Dacă nunta a fost fixată să înceapă la ora 10, fiţi prezenţi acolo cu cinci minute mai devreme. Tineti
' » ' 5 5 5
seama şi de faptul că pot apărea probleme în trafic, că aveţi nevoie de timp să coborâţi cu toţii din maşini si să formaţi alaiul cu care
x 5 5 î 5 5
veţi intra în biserică. E o adevărată lipsă de respect fată de biserică să o faci să aştepte. Ajunşi la timp la biserică, nu trebuie decât să faceţi ceea ce vi se spune si totul va fi bine. O precizare importantă

pentru miri: odată cu mireasa, nu uitaţi să aduceţi cu voi si cer/ tificatul de căsătorie. Binecuvântarea depinde şi de el ...

J. GREŞELI FRECVENTE ÎN ALEGERE

Greşelile pe care le pot face tinerii în alegerea partenerului de viată sunt multe. Prezentăm în continuare câteva din cele mai
5
des întâlnite:

1. Alegerea la o vârstă fragedă

Deşi în perioada adolescentei ne considerăm "cei mai pregătiţi" pentru foarte multe domenii de viată, totuşi, aceasta este cea mai confuză etapă din viata unui om. Acum suntem mai mult idealişti decât realişti. Pe de altă parte, la această vârstă nu avem o imagine reală si biblică despre ceea ce trebuie să fie familia. în general, datorită schimbărilor din noi, la această vârstă credem că orice tânăr frumos si de sex opus ne-ar putea fi partener de viată.
Noi ştim că acum, pregătirea profesională este un lucru deosebit de important. începerea unei vieţi de familie va însemna, cel puţin pentru unul din parteneri, limitare în acest domeniu. Alegerea de acum se va face dintr-un număr mult mai redus şi pe principii mult mai superficiale.

2. Alegerea în grabă

Omul este o fiinţă mult prea complexă pentru a fi cunoscută în câteva luni de zile. El se poate schimba foarte mult de la o conjunctură la alta. A cunoaşte pe cineva înseamnă a-i şti trecutul, a-i cunoaşte familia, prietenii, idealurile, capriciile, etc.

Toate acestea necesită timp. Pe de altă parte în întemeierea familiei nu există motive de grabă. Cei ce au aşteptat puţin mai pot aştepta, iar cei care au aşteptat deja "prea mult" nu au nici un motiv sa rişte totul acum.

3. Alegerea după principii greşite

Calităţile la care ne referim sunt foarte importante, dacă sunt alături de celelalte. Separate, au o valoare mică, şi alegerea în baza lor implică riscuri foarte mari. Cele mai frecvente calităţi luate ca valori predominante unde se poate greşi, sunt: **frumuseţea** (*"Femeia frumoasă şifără minte este ca un inel de aur pus în râtul unui porc."* - Proverbe 11:22); **bogăţia** *{"Ascultaţi acum voi, bogaţilor! Plângeţi şi tânguiţi-vă, din pricina nenorocirilor, care au să vină peste voi. Bogăţiile voastre au putrezit, şi hainele voastre sunt roase de molii. Aurul şi argintul vostru au ruginit; şi rugina lor va fi o dovadă împotriva voastră; ca focul are să vă mănânce carnea! V-aţi strâns comori în zilele din urmă!"* - Iacov 5:1-3); **pregătirea profesională; cetăţenia; naţionalitatea.**

Chiar dacă tentaţia e uneori foarte mare, trebuie să avem grijă să nu greşim, deoarece greşim pe seama noastră.

4. Alegerea unui partener bolnav. Aceasta implică un risc deosebit de mare, fie că este vorba de o boală psihică, fie de una fizică. E mult mai înţelept să aştepţi vindecarea înainte de căsătorie, decât să o aştepţi după, şi ea să nu vină niciodată. De asemenea, sunt cazuri când boala e la început, dar să nu uităm că ea se va putea agrava. O discuţie cu medicul de specialitate e absolut necesară în acest caz.

5. Alegerea în faza când sentimentul domină raţiunea

Iată un exemplu care ne arată cât de mare poate fi diferenţa între gândirea unui îndrăgostit şi gândirea celui ce priveşte realitatea fără a implica sentimentul:

"Trimiţând don Quijote pe scutierul său să ducă un mesaj Dulcineei, spre a o asigura de iubirea şi devotamentul lui cavaleresc, Sancho n-are de ales şi

pleacă să îndeplinească misiunea, dar femeia pe care o descrie nu este nici pe departe acea întruchipare pe care o visa stăpânul său. "

Din amplul dialog, purtat la înapoiere de scutier cu don Quijote, se desprind două viziuni net deosebite, autorul prezentând pe de o parte imaginaţia înflăcărată a idealistului îndrăgostit, care îi joacă feste, iar pe de alta atitudinea realistă, plină de ironie, a omului din popor:

"- *Nimic din toate astea nu-mi displace! Spune mai departe, îl îndeamnă don Quijote. Va să zică, ai ajuns. Şi ce făcea regina aceea a frumuseţilor? De bună seamă c-ai găsit-o făcând perlele şirag, sau brodând cu fir de aur vreo deviză drăgăstoasă pentru cavalerul acesta ce-i este rob!*

- N-am găsit-o aşa, răspunse Sancho, ci vânturând două băniţi de grâu în bătătură.

- Dar ia seama, zise don Quijote, că boabele de grâu atinse de mâna ei, se prefăceau în boabe de mărgăritar; iar dacă te-ai uitat bine, prietene, poţi să-mi spui: era grâu de primăvară, sau de iunie: alb sau negru?

- Era mai degrabă roşcat, răspunse Sancho.

- Poţi fi, cu toate acestea, încredinţat, zise don Quijote, că vânturat de mâna ei, nu mai încape îndoială c-a dat pâine albă. Dar treci mai departe: când i-ai înmânat scrisoarea mea, a sărutat-o? Si-a pus-o pe creştet? Făcut-a vreun ritual vrednic de-aşa carte? Sau ce-a făcut?

- Când am vrut să i-o dau, răspunse Sancho, ea tocmai începea să zgâltâie ciurul în care pusese

bună parte din grâu, aşa că-mi zise: "Pune,fârtate, cartea aia pe sacul de colo, că n-o pot citi până nu sfârşesc de vânturat tot ce vezi aicea ".
- înţeleaptă femeie, spuse don Quijote. Se vede treaba că şi-a spus asa ca s-o citească mai pe îndelete, la largul ei, şi să se desfete cu ea. Dă-i înainte, Sancho. Şi-n vreme ce-si vedea mai departe de treabă, ce vorbe a mai schimbat cu tine? Ce te-a întrebat de mine? Şi tu ce i-ai răspuns? Dă-i drumul, povesteşte totul, nu trece cu vederea nici o vorbulită.
- Ea nu m-a întrebat nimic, zise Sancho, dar i-am spus eu, de la mine, în ce chip ai rămas măria-ta să faci pocăinţă din pricina ei, gol de la brâu în jos, stingher prin munţii ăştia, de parc-ai fi fost un sălbatic, dormind pe pământul gol şi făr' să mănânci aşezat la masă ca tot omul, ori să-tipiepteni barba, ci doar plângând şi blestemându-ţi soarta.
- Dacă i-ai spus că-mi blestem soarta, n-ai spus drept, zise don Quijote, căci, dimpotrivă, o binecuvântez; şi-o voi binecuvânta câte zile-oi avea de trăit, că m-a învrednicit să merit a iubi o atât de înaltă doamnă ca Dulcineea din Toboso!
- E atât de înaltă, răspunse Sancho, că, zău, mă-n-trece şi pe mine cu mai bine de-un cot.
- Cum aşa, Sancho, zise don Quijote, te-ai măsurat cu ea?
- M-am măsurat, numai că uite-n ce fel, răspunse Sancho. Când m-am apropiat de ea, ca să punem un sac de grâu pe măgar, ne-am pomenit aşa de-a-proape unul de altul, că mi-am putut da seama că era mai înaltă decât mine cu-o palmă si mai bine.

Alegerea pentru viaţa de familie

- Dar nu-i aşa, răspunse don Quijote, că ea-şi întovărăşeşte şi-şi împodobeşte înalta-i statură cu o mie de milioane de haruri sufleteşti? N-ai să tă-găduieşti, Sancho, un lucru: atunci când ai ajuns aproape de ea, nu-i aşa c-ai simţit o mireasmă îm-bălsămată, un miros aromatic, un nu ştiu ce îmbătător, pe care nu-lpot spune în cuvinte, un iz plăcut, ca şi cum ai fi fost în prăvălia unui vânzător de mănuşi?
- Tot ce pot spune, zise Sancho, este c-am simţit un izulet ceva cam ...
- Nu din pricina asta, răspunse don Quijote, ci de bună seamă pentru că erai tu guturăit, sau te-i fi mirosit pe tine singur; fiindcă ştiu eu prea bine cum miroase trandafirul acesta dintre spini, crinul acesta al câmpiilor, ambra aceasta revărsată...
- Se prea poate, răspunse Sancho, că nu o dată am simţit că miroseam eu întocmai ca izul ce mi s-a părut atunci că iese din înălţimea-sa, domniţa Dulcineea. Dar ce să te mai miri...?!
- Ei bine, dădu să urmeze don Quijote, să zicem c-a sfârşit cu vânturatul grâului şi cu trimisul sacilor la moară. Ce-a făcut când a citi scrisoarea?
- Scrisoarea, zise Sancho, n-a citit-o defel, fiindcă zicea că nu ştie nici să citească, nici să scrie, ci a rupt-o şi a facut-o bucăţi - bucăţele, spunând că nu vrea s-o dea nimănui s-o citească, ca să nu-i ştie satul tainele, şi că îi era de ajuns ceea ce-i spusesem eu din gură despre dragostea pe care i-o porţi măria-ta, cât şi despre nemaivăzuta pocăinţă pe care ai rămas, din pricina ei, s-o săvârşeşti. La urmă mi-a spus să-i spun măriei-tale că-ţi sărută mâinile

si că ar avea mai mare chef să te vadă decât să se apuce să-ţi scrie, aşa că te roagă si-ti porunceşte ca, de îndată ce vei fi primit răspunsul de fată, să laşi bălăriile acelea

şi să te laşi păgubaş de neghiobii, pornind numaidecât către Toboso, dacă n-ai altceva mai bun de făcut, căci tare-i mai e dor să te vadă. A râs de s-a prăpădit când i-am spus cape măria-ta te cheamă Cavalerul Tristei Figuri. - Până aici, toate bune, zise don Quijote. Dar spune-mi: ce giuvaer ti-a dat la despărţire, drept răsplată pentru veştile pe care i le-ai adus despre mine? Pentru că este un obicei îndătinat şi străvechi între cavaleri şi iubitele lor rătăcitoare să dea scutierilor, doamnelor de onoare sau piticilor care le-aduc vesti, de la domnite sau domnitelor de la dru->
> >
meţii lor, câte-un giuvaer bogat drept bacşiş, ca să arate cât de mulţumiţi sunt de solia lor. -Aşa o fi fiind, răspunse Sancho, si eu, dinspre partea mea, cred că-i foarte bun obicei; dar asta trebuie să fi fost pe vremuri, că în ziua de azi de-abia dacă se mai obişnuieşte să i se dea solului câte-un codru de pâine şi-o bucată de brânză, că asta a fost tot ce mi-a dat stăpâna mea Dulcineea, peste ulucile ogrăzii, când mi-am luat rămas bun de la dânsa; ba încă, după cât mi-am dat eu seama dintr-o grămadă de semne pe care le pricep, brânza era doar caş de oaie.
'36
Deşi citatul este foarte lung, cred că nu v-a plictisit, ci dimpotrivă, ne-a ajutat să gândim cu mai multă seriozitate şi dependenţă de Dumnezeu alegerea pe care o avem de făcut.

CAPITOLUL IV

CAPITOL SPECIAL PENTRU SFĂTUITORI SI SFĂTUIŢI

A. DEFINIREA SFĂTUIRII
B. NECESITATEA SFĂTUIRII
C. DOMENII DE SFĂTUIRE
D. METODE DE SFĂTUIRE
E. CALITĂŢILE SFĂTUITORULUI
F. LOCUL DE SFĂTUIRE
G. SUGESTII PRACTICE PENTRU SFĂTUIRE H. SUGESTII PRACTICE PENTRU SFĂTUIŢI

A. DEFINIREA SFATUIRII

Sfâtuirea premaritală este procesul în care un tânăr ce vrea să se căsătorească stă de vorbă cu un specialist în domeniul familiei, pentru a-si verifica valoarea cunoştinţelor si pentru a adăuga învăţătura ce-i lipseşte. în cazul tinerilor din biserică, ei vor sta de vorbă cu păstorul bisericii respective sau cu un alt păstor.

B. NECESITATEA SFATUIRII

Pe lângă lucrurile discutate atunci când s-a vorbit despre necesitatea pregătirii, oferim mai jos următoarele argumente.

1. Responsabilitatea păstorului

Păstorul are o anumită responsabilitate pentru toţi cei ce aparţin Bisericii, indiferent de vârstă sau de statutul lor familial. Domnul îi spunea lui Petru să pască oile, oiţele şi mieluşeii Săi. Aceasta poruncă se poate aplica atât pentru vârsta spirituală, cât şi pentru cea fizică. Dincolo de împlinirea unei responsabilităţi prezente, sfâtuirea premaritală prezintă avantajul că poate realiza o legătură puternică între păstor şi păstorit. Aceasta va fi de mare folos în viitor, când pot apare anumite probleme familiale. Cu si-

guranţă că deschiderea familiştilor va fi mult mai mare atunci, dacă s-a creat puntea acum.

2. Concepţia lumii contemporane

Datorită activităţii tinerilor, într-o lume care a abandonat principiile creştine, ei sunt informaţi cu mult material nebiblic. Credem că este de datoria noastră, a păstorilor, să le punem la dispoziţie pe înţelesul lor conceptul biblic despre familie. Aceasta îi va ajuta să decidă dacă sunt dispuşi să înceapă o familie şi dacă sunt pregătiţi să plătească preţul cerut.

3. Timiditatea tinerilor

Mai mult sau mai puţin justificat, tinerii nu au întotdeauna curajul de a cere sfatul cuiva, chiar dacă ştiu că au nevoie de lămuriri în acel domeniu. Lucrul acesta este valabil atât cu privire la părinţi cât şi referitor la păstorul bisericii. Dacă tinerii sunt timizi când este vorba de viaţă, în general, cu atât mai mult au rezerve când este vorba de prietenie si căsătorie. Este de datoria noastră, a păstorilor, să facem primul pas. Ei îl vor face pe al lor cu multă bucurie chiar dacă pentru început cu obrajii îmbujoraţi.

4. Avantajul dialogului

Predicile sau prelegerile despre viata de familie sunt foarte importante, dar ele pot sau nu să răspundă la întrebările specifice din viata unor tineri. In discuţiile particulare cu sfătuitorul, cei interesaţi sau cei care au confuzii pot ridica întrebările care îi frământă în mod concret si personal. Aici, se pot aborda subiecte specifice care nu pot fi ridicate în altă parte fără a dezvălui anumite intimităţi. Aici, cei doi se pot ruga si cere lui Dumnezeu anumită rezolvare.

5. Corectarea greşelilor

Datorită dialogului purtat, sfătuitorul poate observa dacă xistă anumite greşeli în cel consiliat si le poate corecta. Uneori ot fi greşeli de înţelegere si alteori pot fi greşeli de conduită. Procesul de corectare poate fi secretul celor doi.

6. **Nevoia asigurării**

In general, cei care trec prin această perioadă, chiar dacă au avut parte de o anumită călăuzire mai au anumite întrebări. Dacă privesc familia cu seriozitate, ei au nevoie de asigurarea că merg pe drumul cel bun. O astfel de asigurare va aduce liniştea necesară doar atunci când va veni din partea unei persoane autorizate în acest domeniu. Păstorul trebuie să fie un astfel de om.

7. Mărturia sfătuitorilor

Indiferent cine au fost sfătuiţii, mărturia lor a subliniat importanta acestei sfătuiri premaritale. Cei care au fost pe drumul bun s-au bucurat că cineva le-a întărit convingerea şi că s-a rugat pentru ei. Cei care au avut anumite lipsuri, deşi pe moment nu s-au bucurat au găsit putere să le îndrepte şi au fost mulţumitori că acele goluri au fost descoperite şi umplute la timpul potrivit.

în concluzie, putem spune că sfătuirea este necesară datorită scopului ei deosebit de important. în aceste ore, sfătuitorul trebuie să se convingă dacă cei doi au o viziune biblică şi clară despre familie şi dacă sunt convinşi că au făcut o alegere sub călăuzirea lui Dumnezeu. De asemenea, sfătuitorul îi va ajuta pe cei doi să gândească foarte practic implicaţiile imediate ale vieţii de familie.

C. DOMENII DE SFĂTUIRE

Tinerii trebuie sfătuiţi cel puţin în toate domeniile amintite la capitolul despre pregătire. Acum, sfătuitorul va încerca să vadă

cât de mult cunosc ei din domeniile amintite. Acolo unde va vedea că ei sunt pregătiţi, nu va insista prea mult. El va insista acolo unde va vedea că sunt lacune si că ele trebuie îndepărtate.
Un lucru foarte important: deoarece sfâtuirea începe cel târziu când cei doi vin să-si anunţe logodna, se va începe cu problemele de ordin general, lăsând ca în şedinţa dinaintea nuntii sa se discute în mod deosebit problemele ce le ridică relaţiile intime.

D. METODE DE SFĂTUIRE

Sfătuitorul trebuie să discute neapărat cu cei doi. Dialogul e metoda cea mai bună de sfâtuire. Acesta însă nu poate cuprinde toate aspectele. El este limitat de propriul program şi de timpul aglomerat al celor doi. Ţinând seama de aceasta, sfătuitorul care vede nevoia unei informări corecte si mai detaliate într-un anumit domeniu, poate recomanda o carte bună sau poate oferi o casetă cu un studiu în domeniul respectiv. De asemenea, poate recomanda o persoană sau o familie care i-ar putea ajuta pe cei doi în acest domeniu. Când se oferă cărţi sau casete, în şedinţa următoare, se va sta de vorbă cu cei în cauză pentru a fi siguri că au studiat-o şi au înţeles mesajul respectiv.

E. CALITĂŢILE SFĂTUITORULUI

Calităţile unui sfătuitor pot fi cuprinse în trei cuvinte:

1. **Competenţa**
2. **Confidenţa**
3. **Consecvenţa**

1. Competenţa

Nimeni nu are dreptul să facă lucrarea aceasta fără a fi pregătit. Faptul că cineva are o viată de familie bună, nu înseamnă

1 ----

neapărat că este şi competent să fie sfătuitor. Citirea unei cărţi de specialitate nu asigură bagajul de cunoştinţe necesare pentru a sfătui pe alţii. E foarte important ce ai citit, cât de realist şi biblic este autorul respectiv, ce domeniu tratează şi cât de mult ai reţinut din cartea respectivă. La ora aceasta, noi nu avem o şcoală care să pregătească oameni în privinţa aceasta. Din punct de vedere practic, în biserică, lucrarea aceasta i-ar reveni păstorului. El are avantajul că a învăţat să interpreteze corect Biblia şi de aceea poate vedea corect ce spune Dumnezeu despre viaţa de familie. Acesta însă este doar începutul pregătirii. în viata de familie, întâlnim atât latura spirituală, cât si cea fizică.
Pentru o bună consiliere e nevoie, deci, ca teologia să se întâlnească cu medicina. Păstorul care vrea să ia în seamă această lucrare, trebuie să citească câteva cărţi specifice acestui domeniu, cărţi care tratează cu competentă aspecte ale vieţii de familie. Abia atunci îsi va da seama care sunt principiile de bază si cum poate sfătui pe cineva în acest domeniu.
în ce priveşte alegerea şi folosirea unui sfătuitor, în afară de păstor, ideea este foarte bună, dar implică mult risc dacă acest om nu este pregătit. Reafirmăm că persoana care se ocupă de tineri în acest domeniu, trebuie să fie matură spiritual şi pregătită. Deoarece înaintea lui Dumnezeu păstorul are responsabilitate, el ar trebui să se ocupe de acel sfătuitor şi să-1 implice în lucrare doar în măsura în care constată că este competent. Nu vrem să afirmăm ca o regulă că sfătuitorul trebuie să fie neapărat căsă-torit. Dacă atât din punct de vedere spiritual, cât şi din punct de vedere al pregătirii

există foarte multe evidenţe care demonstrează că este competent, atunci el poate să lucreze cu alţii şi dacă este necăsătorit. De cele mai multe ori însă, când un necăsătorit face această lucrare, se poate aplica principiul enunţat de Domnul Isus Cristos: *"Dacă un orb călăuzeşte pe un alt orb ... "*.
Insistăm mult ca cel ce este sfătuitor să fie matur spiritual,

pregătit foarte bine şi de preferinţă căsătorit. Lucrarea aceasta poate fi făcută fie de bărbaţi, fie de femei.

2. Consecvenţa

Lucrarea de sfătuire nu se mărgineşte la un singur cuplu şi nici la o singură şedinţă. De cele mai multe ori, lucrarea aceasta va trebui continuată şi după căsătoria celor doi. Aceştia vor avea mai multă îndrăzneală să-i caute pe cei cu care au deschis acest subiect, decât pe un străin. Sfătuitorul trebuie să fie un om care să stea la dispoziţia lor permanent. Aceasta cere ca acel sfătuitor să aibă multă dragoste pentru lucrarea pe care o face. El trebuie să vadă necesitatea ei şi să înţeleagă că aici este locul unde îl cheamă Dumnezeu să-si folosească darurile.
Probabil că vor fi cazuri în care cei sfătuiţi nu mai vor să vină pentru sfătuire. Aceasta se poate întâmpla fie de ruşine că au eşuat într-un domeniu, fie din mândrie, crezând că ştiu totul. în ambele situaţii, sfătuitorul trebuie să fie acela care să îi caute si să îi apropie cu tact si înţelepciune. Noi credem că orice sfătuitor competent va stârni în cei sfătuiţi dorinţă de a mai fi împreună si cu alte ocazii. Dacă, după prima întâlnire de sfătuire, cei sfătuiţi nu o doresc si pe a doua, înseamnă că sfătuitorul a eşuat de la început.
Ar fi foarte bine dacă fiecare biserică ar avea sfătuitori care să se ocupe doar de această lucrare. Noi ştim că lucrarea este vasta si lucrătorii sunt putini. Chemarea noastră este ca fiecare păstor să-si pregătească un om care să-i ajute pe tineri în acest domeniu atât de important. Să nu uităm că viata lor de familie decide cât de folositori vor fi atât bisericii, cât si societăţii. Mai mult decât un studiu de homiletică, mai mult decât explicarea Apocalipsei, mai mult decât orice alt studiu, pentru un tânăr e important acel studiu care îl ajută în alegerea partenerului si în întemeierea familiei. Aceasta depinde mult de cei tineri, dar mult mai mult de
sfătuitori, de competenţa şi consecvenţa lor.

3. Confidenţa

Fiecare sfătuitor trebuie să ştie că tânărul se va apropia foarte greu de el ca să i se deschidă în problemele personale. Dacă **ci** va reuşi totuşi să facă lucrul acesta, o va face foarte rezervat. De cele mai multe ori, după ce si-a mărturisit frământările, mai mult sau mai puţin el va regreta. In fiecare există teama ca ceilalţi să nu afle adevărul, deoarece nu ştie care va fi reacţia lor.
Sfătuitorul are foarte multe ocazii să asculte şi foarte mult ocazii să vorbească. E foarte important să ştim să păstrăm ce ni s-a încredinţat. Acestea trebuie păstrate faţă de cei din familie, faţă de prieteni şi de toţi cei din jur. în măsura în care confidenţa este păstrată, în aceeaşi măsură tinerii vor fi mai deschişi şi vor cere sfatul mai frecvent.
Credem că dincolo de a păstra confidenţa, sfătuitorul trebuie să-1 asigure de la început pe cel sfătuit de lucrul acesta. Precizarea este necesară deoarece uneori cel sfătuit a mărturisit starea lui si altora. Probabil înainte, el a mai stat de vorbă cu un prieten sau

cu o cunoştinţă. Dacă aceştia nu vor păstra confidenta, e foarte probabil ca sfătuitul să creadă că s-a aflat de la noi si astfel nu va mai veni la sfătuire sau dacă va veni nu va fi sincer si nici suficient de deschis. Din punct de vedere al confidenţei, sfătuitorul trebuie să fie dornic să asculte, competent să sfătuiască si capabil să tacă.
O grijă mare trebuie să avem si la modul în care folosim în predică experienţele avute în orele de sfătuire. Ele nu trebuie să dezvăluie starea si identitatea celui sfătuit. Pentru aceasta nu se vor folosi imediat si nici cu lux de amănunte. Noi ştim că cel în cauză, cunoscând situaţia, va crede că puţinul spus de noi are în mintea altora acelaşi înţeles pe care îl are pentru el. Căutând să ajutăm pe alţii prin exemplul respectiv, să avem grijă să nu-1 demolăm pe cel în cauză.

F. LOCUL DE SFĂTUIRE

în general, am putea spune că sfătuirea se poate face oricând şi oriunde, dar nu oricum. Sfătuitorul poate discuta cu cei doi în maşină, atunci când au ocazia de a face un drum împreună sau la o întâlnire ce oferă posibilitatea unui timp aparte. în mod obişnuit însă, sfătuirea premaritală se poate face la casa pastorului, la casa sfătuiţilor sau la biroul bisericii.

1. Sfătuirea la casa sfătuitorului

Are avantajul că cei doi se pot apropia mai mult de sfătuitor si văd deschiderea lui mai mare pentru a-i ajuta. Pe de altă parte, sunt si câteva dezavantaje ce trebuie cunoscute: la casa sfătuitorului pot fi deranjaţi de membrii familiei. In cazul acesta, familia sfătuitorului trebuie să fie tot timpul gata de a primi musafiri. Cei doi se vor simţi obligaţi să ducă ceva copilului sau soţiei sfătuitorului. Chiar dacă e mai uşor pentru sfătuitor din punctul de vedere al deplasării, înainte de a lua această decizie, el trebuie să se consulte cu familia si cu cei doi sfătuiţi.

2. Sfătuirea Ia casa părinţilor celor doi

Are avantajul pentru sfătuitor că poate cunoaşte şi familiile acestora. Aici însă se pune problema la care din familii se face prima sfătuire. Să nu uităm că cei pe care îi vom vizită, se vor pregăti să ne ofere ceva. Aceasta pentru ei înseamnă cheltuială, deranj, iar noi de cele mai multe ori datorită împrejurărilor va trebui să îi refuzăm. Când suntem acolo, va fi greu să spunem părinţilor că vrem să stăm de vorbă doar cu cei tineri. Dacă ei vor fi prezenţi, discuţia va fi scurtă, generală şi ineficientă. Din punctul de vedere al sfătuitorului, apare dezavantajul că trebuie să se deplaseze uneori departe şi programul îi este aglomerat. Aceasta va scurta din timpul de sfătuire.

3. Sfătuirea la biroul bisericii

Este cea mai indicată, deoarece aici dispar foarte mulţi factori care ar putea interveni în mod negativ. Aici sfătuitorul este singur si el decide dacă îl deranjează cineva sau nu. întâlnirea poate fi planificată şi ţinută în cele mai bune condiţii pentru ambele părţi.
Sigur că celor trei variante li se mai pot adăuga multe altele. Probabil că cea de a treia e mult mai binevenită si practicată la bisericile mari din oraşe. Alegerea locului poate fi discutată cu cei sfătuiţi, dar sfătuitorul trebuie să aibă grijă ca oricare ar fi acest loc, să se poată crea condiţiile unei sfătuiri eficiente: comoditate, intimitate si linişte.

G. SUGESTII PRACTICE PENTRU SFĂTUIRE

Spuneam anterior că sfătuirea premaritală se va face în mai multe ocazii; de aceea vom oferi câteva sugestii concrete asa cum credem că e normal să decurgă o întâlnire

pentru sfâtuire.

Prima întâlnire de sfat premarital

Aceasta se va face înainte de a fixa logodna. Atunci când cei doi vin la păstor pentru a-şi anunţa hotărârea de a se logodi, acesta va avea grijă să stabilească data şi locul primei întâlniri. Dacă biserica a încredinţat lucrarea aceasta unei alte persoane, păstorul va avea grijă să-i pună pe cei doi în legătură cu persoana respectivă. Indiferent cine va fi sfătuitorul şi unde va fi locul sfătuirii, aceasta va începe cu un timp de cunoaştere. Sfătuitorul va pune întrebări despre familiile, profesiile, activitatea lor, etc. în acest timp de cunoaştere, sfătuitorul îi va asigura de necesitatea dialogului şi a deschiderii, de confidenţa şi dorinţa lui de a-i ajuta. După acest timp de cunoaştere la care pot participa şi cei din

familie (dacă sfătuirea lor se va face acasă), va urma o discuţie particulară în care sfătuitorul va urmări:

1. înţelegerea vieţii de familie

Cum o vede fiecare din ei? Au ei o gândire biblică, corectă? Nu vrem să repetăm acest lucru, dar credem că la fiecare punct este necesar să răspundă amândoi.

2. Motivaţia căsătoriei

Se va cere celor doi să spună sau să scrie pe o hârtie cel puţin zece motive pentru care vor să se căsătorească. Este foarte important să ştim ce aşteaptă tinerii de la viaţa de familie.

3. Motivaţia căsătoriei în biserică

Nu trebuie să ne surprindă că cei mai mulţi nu ştiu să răspundă la această întrebare. Este de datoria noastră să-i ajutăm, de aceea le vom prezenta următoarele argumente:

3.1. Biserica cere binecuvântarea pentru ei.
3.2. Ei fac parte din biserică.
3.3. Biserica se bucură.
3.4. Nunta lor oferă posibilitatea învăţăturii pentru alţii.
3.5. Nunta oferă unora posibilitatea de a lua contact cu biserica.
3.6. Mirii au posibilitatea să asculte învăţătura biblică.
3.7. Cununia în biserică oferă mai multă oficialitate si responsabilitate.

4. Motivaţia alegerii partenerului respectiv

Trebuie să recunoaştem că fiecare tânăr a avut si alţi prie-teni în afară de cel lângă care stă în fata noastră. Acum, când s-a făcut alegerea pentru căsătorie, ei trebuie să răspundă întrebării: De ce acesta sau aceasta? Motivele trebuie explicate de către fie-

care partener în parte.

Sfătuitorul va avea grijă să tacă, să asculte şi ca celălalt să nu intervină prea mult. De asemenea, el îi va asigura că nu vrea să audă lucruri ieşite din comun, ci modul natural sau special în care au decurs lucrurile. în cazul unor tineri creştini, e neapărat necesar ca ei să poată explica cum au înţeles călăuzirea lui Dumnezeu în alegerea partenerului. Ascultând cu atenţie, sfătuitorul îşi poate da seama dacă e vorba de glasul lui Dumnezeu sau de alte îndemnuri. El îşi va da seama dacă motivaţia alegerii a fost serioasă sau puerilă şi superficială.

Pe parcursul discuţiei, sfătuitorul poate pune anumite întrebări lămuritoare sau chiar să facă unele precizări importante. In cazul în care cei doi au făcut o alegere bună, sfătuitorul e dator să confirme lucrul acesta. în cazul în care el are unele bănuieli sau

îndoieli, el e chemat să le împărtăşească cu cei doi. El le va explica care sunt lucrurile unde se ridică semne de întrebare si de ce. îi va sfătui pe cei doi să mai aştepte, să stea înaintea lui Dumnezeu şi le va oferi ajutor în a înţelege voia lui Dumnezeu. E bine să le spună care sunt principiile după care pot alege un partener pentru viată. Lucrul acesta trebuie făcut cu multă atenţie, dar cu toată se-riozitatea şi responsabilitatea.

5. Timpul căsătoriei

Acesta se poate stabili cu aproximaţie urmând să se vadă dacă ziua respectivă este liberă si cununia se poate desfăşura în cele mai bune condiţii.

6. Cât de pregătiţi sunt cei doi pentru căsnicie

în acest domeniu, sfătuitorul trebuie să se asigure că cei doi au discutat:

6.1. Ceea ce cred că poate afecta pe celălalt din trecutul lui.

6.2. Ceea ce consideră că trebuie să cunoască celălalt despre familia lui.

6.3. Despre valorile si părţile slabe ale celuilalt.

6.4. Despre idealurile fiecăruia.

6.5. Modul în care vor câştiga, economisi sau cheltui.

6.6. Câţi copii doresc si cum vor planifica aceasta.

6.7. Unde vor locui si ce implică aceasta.

6.8. Care va fi relaţia cu părinţii, rudele.

6.9. Care va fi activitatea lor în biserică.

Sfătuitorul trebuie să vadă dacă aceste lucruri au fost discutate şi dacă s-a ajuns la un numitor comun. Dacă au fost domenii unde au căzut de acord foarte greu sau deloc, acestea vor fi rediscutate şi definite în lumina Sfintei Scripturi.

7. Intimitatea lor

Aici se va vedea cât de departe au mers relaţiile lor şi care este starea lor: vinovăţie sau bucurie?

8. Relaţia lor cu Dumnezeu

Cum si-o descrie fiecare personal.

9. Comunicarea lor

Cred că sunt înţeleşi? Cred că îl înţeles pe celălalt?

10. Dovezile dragostei

Să pună în scris lucrurile care cred că sunt dovada dragostei pentru celălalt.

11. Temerile lor

Care cred că sunt domeniile în care se vor adapta mai greu? Probabil că analizând aspectele amintite vi se pare foarte mult pentru o discuţie. Vrem să vă asigurăm că dacă pregătirea a fost bine făcută, această întâlnire nu va dura mai mult de o oră şi jumătate. Dacă situaţia cere mai mult, e mai indicat să împărţiţi materialul si să-1 tineti în mai multe şedinţe, decât să treceţi cu uşurinţă peste nişte probleme asa de importante.

Să nu uităm că dacă totul a decurs bine, înainte de a încheia prima sesiune, trebuie stabilită data logodnei, locul şi ora unde se va ţine a doua sesiune. După prima sesiune, sfătuitorul poate da celor doi o temă de casă. Aceasta poate cuprinde adâncirea unor domenii în care s-au văzut lacune în cunoştinţele celor doi sau ma-terial care va fi discutat în următoarea sesiune. **A doua întâlnire de sfat premarital** în cazurile fără probleme deosebite, se face după logodnă. Iată ce ar trebui discutat

acum:

1. Cum credem că ne putem îndeplini rolul de familist?

2. Câţi copii dorim să avem şi cum îi "programăm"?

Aici trebuie să subliniem atât importanţa deciziilor divine, cât si folosirea înţelepciunii în acest domeniu. Omeneşte privind lucrurile trebuie să oferim celor doi un mic calcul care ne ajută să ştim când vom redeveni liberi ca familie: numărul de copii, înmulţit cu anii dintre copii, plus vârsta la care vor termina liceul, plus vârsta la care tinerii vor să aibă copil, este egal cu anii când vom redeveni liberi ca familie. (Exemplu: 2x2+ 18 +28 = 50-doi copii la doi ani diferenţă, având primul copil la 28 ani = vom fi liberi la 50 ani).

3. Care sunt metodele de a schimba ceva în viaţa cuiva?

4. Comportamentul sexual al partenerului

5. Luna de miere

Sfătuitorul trebuie să accentueze importanţa acestei perioade. Sunt tineri care sunt dispuşi să cheltuiască multe milioane pentru musafirii de la nuntă, dar nu sunt dispuşi să cheltuiască câteva milioane numai cu mireasa în luna de miere. Oricât de mult ar costa ca în timpul acesta să poată fi doar cei doi, preţul este mic în comparaţie cu binele pe care îl poate aduce aceasta.

H. SUGESTII PRACTICE PENTRU SFĂTUIŢI

Comportarea sfătuiţilor vizează trei aspecte: **curaj, credinţă şi corectitudine.**

1. Curajul

în general, cei tineri cred că problemele pe care le au ei sunt unice. Aceasta îi face să se ascundă, să tacă şi să caute singuri şi bâjbâind un răspuns. Vrem să amintim celor tineri că, deşi fiecare este unicat, totuşi problemele care îi frământă pe tineri sunt aceleaşi. Se încadrează în aceleaşi principii şi se află pe aceleaşi coordonate. Nu trebuie să ne chinuim să găsim singuri un răspuns pe care alţii l-au găsit cu ani de zile înaintea noastră. Nimeni nu este interesat să ne afle problemele doar de dragul de a se încărca cu ele. Să nu ne gândim că cerem prea mult sfătuitorilor. Căutările noastre nu îi surprind, nu-i tulbură, nu-i deranjează şi nu-i pun în situaţii neplăcute. Ei ştiu căutările noastre si ar vrea să ne ajute să răzbim prin ele. Si, în cele din urmă, chiar dacă le este greu, aceasta le este slujba.

2. Credinţa

Dacă cineva nu crede în ajutorul sfătuitorului, atunci să nu-1 caute. Noi trebuie să ştim că e mare diferenţă între un sfătuitor ce se oferă singur şi unul care este oferit de o biserică. Oricine se
poate oferi ca sfătuitor, dar biserica nu va încredinţa această slujbă oricui. Dacă biserica, prin cei competenţi, a verificat ce ştie acesta şi cum îşi face lucrarea, trebuie să avem toată încrederea în omul respectiv şi să-1 căutăm. Dacă sunt probleme care ne frământă chiar în acest domeniu, e foarte bine să discutăm cu sfătuitorul. Nu e nici o supărare sau greşeală dacă vom cere sfătuitorului o asigurare că ceea ce discutăm va rămâne strict confidenţial.

Să nu uităm apoi că, în general, prima întâlnire este pe marginea chestiunilor de ordin general. La această întâlnire, noi ne putem da seama dacă cel ce ne sfătuieşte ne poate fi de folos sau nu. Credem că e datoria noastră să oferim măcar odată şansa unui sfătuitor. De aici încolo, depinde de el dacă ne va mai avea sau nu. Presupunând că ati avut un sfătuitor care v-a dezamăgit, vrem să vă spunem că nu toţi sunt la fel. Să

căutaţi cu mai multă atenţie un altul care vă poate ajuta, deoarece sigur aveţi nevoie de ajutor.

3. Corectitudinea

Aici nu putem avea altceva în minte decât modul în care ne raportăm faţă de un sfătuitor. Să nu uităm că sfătuitorul este ca un medic. Dacă la un medic ne ducem să minţim, ajungem în-tr-una din următoarele situaţii: fie că medicul îsi va da seama că nu spunem adevărul şi ne va trata nu după ceea ce spunem, ci după ceea ce este în realitate, fie că ne va da un tratament greşit care, dacă l-am aplica, ne-ar aduce necazuri. Aşa este şi cu sfătuirea. Sfătuitorul are domenii unde nu poate ajuta fără comunicarea noastră. Sunt domenii însă unde el are nevoie de informaţiile noastre. Cu cât acestea vor fi mai reale, cu atât sfătuirea va fi mai eficientă.

CAPITOLUL V

CAPITOL PENTRU PROBLEME SPECIALE

A. PRIETENIA CREŞTINA
B. LOGODNA CEŞTINĂ
C. CONTROLUL NAŞTERILOR
D. ÎNTREBUINŢĂRI GREŞITE ALE SEXULUI
E. RĂSPUNSURI PRACTICE PENTRU ÎNTREBĂRI COMUNE

A. PRIETENIA CREŞTINA

Dacă pentru un tânăr din afara bisericii nu există prea multă încurajare, deoarece societatea căreia îi aparţinem nu pune prea mare accent pe viata de familie, pentru cei din biserică veştile sunt încurajatoare. Dumnezeu ne-a pus la dispoziţie rugăciunea şi Cuvântul prin care putem înţelege voia Lui. Pe de altă parte, creştinul are parte de călăuzirea Duhului Sfânt care îl va învăţa toate lucrurile. *"Dar Mângâietorul, adică Duhul Sfânt, pe care-L va trimite Tatăl, în Numele Meu, vă va învăţa toate lucrurile, şi vă va aduce aminte de tot ce v-am spus Eu. "* (Ioan 14:26)

Biserica se va bucura să ofere studii prin care fiecare tânăr va putea cunoaşte lucrurile importante pentru viaţa de familie. Din când în când, biserica poate organiza întâlniri cu toţi tinerii din biserică sau cu ei si cu tineri din alte biserici, pentru a le oferi acestora posibilitatea de a se cunoaşte reciproc. Liderii bisericii sunt deosebit de bucuroşi să stea la dispoziţia celor care au nevoie şi le cer sfatul în această privinţă. Este foarte important ca cei tineri să participe la studiile si întrunirile organizate pe această temă si să aibă curajul de a cere lămuriri asupra problemelor ce le sunt nelămurite. Biserica se va ruga lui Dumnezeu pentru viitorul tinerilor ce-i aparţin, şi cei

mântuiţi ştiu cât de mare este puterea rugăciunii în comun. Activitatea multiplă a tinerilor din biserică este o bună posibilitate pentru a veni în contact unii cu alţii si de a se cunoaşte. Pe lângă toate acestea - şi alături de ele - **timpul de prietenie** este cel care îi va ajuta pe tineri să se cunoască mult mai bine.

Vom oferi în continuare, un material care va dezbate cele mai importante probleme legate de **prietenia creştină.**

Pentru cei pe care noţiunea de "prietenie creştină" îi deranjează, facem următoarea precizare: noi nu trebuie să inventăm sau să spunem dacă este bine sau nu să se înfiripeze o prietenie între tinerii creştini. **Ea există!** Noi suntem chemaţi acum să o analizăm si să ne exprimăm dacă, din punct de vedere biblic, o asemenea prietenie este bună, si dacă da, în ce condiţii este bună.

Pentru a expune punctul de vedere în acest domeniu este nevoie de analiza câtorva aspecte.

1. Definiţia prieteniei creştine

Pentru a oferi o definiţie corectă, trebuie să recunoaştem că ne confruntăm cu două feluri de prietenii:

în primul rând, există acea **prietenie în termeni generali.** Ea poate exista între persoane de acelaşi sex sau de sexe diferite. Scopul ei este împărtăşirea bucuriilor, întrajutorarea în diferite domenii, petrecerea timpului liber în mod plăcut, etc.

Există apoi, **prietenia în termeni speciali.** Această relaţie se leagă între tineri de sexe diferite. Ea are ca scop cunoaşterea cu seriozitate a voii lui Dumnezeu în vederea întemeierii unui cămin. Şi, întrucât noi ne vom ocupa mai mult de un astfel de gen de prietenie, aceasta este definiţia pe care trebuie să o reţinem: **prietenia creştină este** o **relaţie între doi tineri de sex opus, în scopul unei cunoaşteri reciproce şi a cunoaşterii voii lui Dumnezeu cu privire la întemeierea unui cămin.**

2. Este prietenia permisă creştinilor?

Iată răspunsul nostru, bazat pe următoarele argumente:

2.1. Da, deoarece credem în importanţa cunoaşterii reciproce a tinerilor înainte de căsătorie.

Fiecare creştin este de acord că întemeierea unui cămin nu se face în pripă. Este necesar un timp, în care cei doi să se cunoască unul pe celălalt. Fiecare trebuie să ştie lucrurile esenţiale despre familia celuilalt, să cunoască trecutul şi prezentul partenerului, precum şi gândurile acestuia cu privire la viitor. Acestea nu cuprind un singur domeniu de viaţă, ci foarte multe: noi trebuie să ne cunoaştem din punct de vedere profesional, material, spiritual, din punctul de vedere al sănătăţii fizice, etc. Dacă nu admitem o prietenie creştină, atunci când, unde şi pe ce cale se pot cunoaşte doi tineri?

2.2. Da, deoarece credem în călăuzirea lui Dumnezeu prin folosirea capacităţilor noastre.

Poate că lucrul cel mai des amintit, atunci când e vorba de întemeierea unui cămin, este atenţia la călăuzirea din partea lui Dumnezeu. Modalităţile de călăuzire sunt multiple, dar ele nu exclud ceea ce a aşezat Dumnezeu în noi. Credem că Dumnezeu Se foloseşte pentru călăuzirea noastră de mintea pe care ne-a dat-o, de sentimentele care ne animă, si de multe si multe alte abilităţi personale. Cum altfel ne-am putea exprima sentimentul pe care îl nutrim fată de celălalt, dacă nici nu îl cunoaştem? Si cum l-am putea cunoaşte îndeajuns de bine, dacă nu am avea ocaziile oportune şi timpul necesar ?

2.3. Da, deoarece credem în călăuzirea lui Dumnezeu prin sfaturile celor competenţi.

Noi ştim că Dumnezeu îi poate folosi în scopul călăuzirii noastre atât pe părinţi, pe liderii noştri spirituali, pe prietenii noştri cu o experienţă mai bogată, cât si pe alţi membri din biserică. A-ceasta o face pentru a ne întări convingerea cu privire la voia Lui.

Dacă nimeni nu ştie că cei doi tineri au intenţia de a se cunoaşte în vederea căsătoriei,

la ce bun să li se mai dea vreun sfat în acest domeniu? Ori, singura modalitate de a obţine îndrumări din partea unor oameni competenţi este aceea ca tinerii în cauză să-şi mărturisească intenţia şi să fie văzuţi împreună.

2.4. Da, deoarece orice prietenie, sinceră şi menţinută în limitele ei normale, contribuie pozitiv la creşterea noastră personală si în relaţiile cu alţii.

într-o prietenie, fiecare partener poate învăţa lucruri pe care să le folosească în viata de familie mai târziu, indiferent cu cine ar încheia-o. Aici pot învăţa foarte mult cum să practice la cel mai înalt nivel lucrurile despre care au vorbit când s-au referit la domeniile de pregătire relaţională si spirituală.

2.5. Da, deoarece pentru mulţi tineri, o prietenie este un bun mod de evaluare.

De foarte multe ori, tinerii sunt ispitiţi să creadă că ei ştiu totul, că pot totul, că înţeleg totul, etc. Mulţi tineri, după ce au citit o carte oarecare, cred că deja ar fi buni de dascăli în domeniul respectiv, însuşi autorul acestor rânduri îşi aminteşte că, în perioada adolescenţei, se credea suficient de pregătit să scrie o carte - şi una de valoare - chiar în acest domeniu. Acum, după ani de căsătorie şi studiu, tremură la gândul responsabilităţii lansării unei cărţi. O prietenie curată ne va ajuta întotdeauna să ne cunoaştem punctele slabe şi limitările noastre, ceea ce ne va impulsiona în accentuarea pregătirii.

Credem că argumentele prezentate anterior sunt logice şi se încadrează în spiritul Bibliei. Pentru a întemeia o căsnicie bună, trebuie să recunoaştem că prietenia creştină nu este doar *o posibilitate, ci o necesitate.*

3. Când începe prima prietenie?

Indiferent care este scopul sau vârsta celor care dau un răspuns la această întrebare, toţi vor admite că nu există o anumită vârstă STAS. Aceasta întrucât o prietenie nu depinde de vârstă. Iată câţiva factori pe care îi considerăm implicaţi în începerea unei prietenii:

3.1. Influenţa şi concepţia părinţilor.

E foarte normal ca acolo unde părinţii au o mare influenţă asupra copiilor şi unde părinţii abia aşteaptă ca odraslele lor să meargă ţinându-se de mână cu cineva, prietenia să înceapă foarte devreme. Cazul se schimbă mult când părinţii nu le permit copiilor nici o legătură şi este diferit atunci când, oricare ar fi părerea părinţilor, copiii nu sunt receptivi la aceasta, ci îşi stabilesc cu de la sine putere propriul comportament.

3.2. Influenţa altor persoane din familie sau din afară.

Aici este vorba despre influenţa rudelor, a fraţilor, a prietenilor, a profesorilor sau a colegilor, precum şi de modul lor de a gândi în acest domeniu.

3.3. Dezvoltarea fizică a celor în cauză.

Pot exista cazuri când unele fete, datorită dezvoltării lor fizice precoce, urmăresc începerea unei prietenii foarte de timpuriu. Pe de altă parte, pot fi atât băieţi cât şi fete cu o dezvoltare mai târzie, si prin urmare gândul prieteniei să îi frământe mai puţin la aceeaşi vârstă cu cei din prima categorie.

Desigur, oricât de multe motive am aminti, nu le putem cuprinde pe toate, deoarece ele diferă de la persoană la persoană. Probabil că o fată frumoasă va începe o prietenie mai devreme decât alta, datorită numeroşilor curtezani. Tot atât de posibil este ca o fată mai puţin atrăgătoare fizic să înceapă totuşi si ea mai devreme o prietenie, pentru a fi sigură că nu-1 va pierde pe primul venit. Motivele aici, pot fi subiective, dar probabil că cei mai mulţi vor începe o prietenie pe faţă sau în ascuns, atunci când ajung la vârsta pubertăţii. Aceasta se explică foarte uşor dacă se ţine seama de transformările ce se produc în organismul fiecăruia. Este oare

normal ca acum să se înceapă o prietenie? Considerăm că acum nu trebuie făcut altceva decât a continua cu acel gen de prietenie în termeni generali, care poate dura oricât de mult îşi doreşte fiecare.

Iată care sunt câteva din întrebările de care trebuie să ţinem cont când vrem să începem o prietenie:

• Ştim noi să relaţionăm frumos cu cei din jurul nostru? Prietenia este o relaţie si, prin urmare, trebuie să cunoaştem si să fim stăpâni pe acest domeniu. Dacă suntem deficitari, e mult mai bine să nu ne aventurăm într-o relaţie deja sortită eşecului.

• Suntem capabili să ne stăpânim fizic si emoţional? In relaţiile de prietenie, pot apărea cele mai nebănuite ispite. Dacă nu ştim să le învingem, ne nenorocim şi pe noi înşine şi pe celălalt, înainte de începerea unei prietenii, trebuie să învăţăm să practicăm stăpânirea de sine.

• Ştim care sunt implicaţiile unei prietenii? De foarte multe ori, cel ce intră într-o prietenie se gândeşte numai la beneficiul lui. O astfel de prietenie se poate sfârşi foarte curând şi cu urmări negative pentru celălalt. Cel care nu este pregătit să înţeleagă şi să accepte că o prietenie trebuie să aducă foloase ambilor parteneri nici nu trebuie să înceapă o relaţie de prietenie.

• Avem noi o confirmare divină că lucrul acesta este cuprins în voia lui Dumnezeu cu privire la noi? Cele mai multe prietenii, în loc să aibă un efect benefic asupra celor doi, au foarte multe urmări negative. Deşi credem că nu orice fel de prietenie trebuie să se sfârşească într-o viată de familie, suntem totuşi con-vinşi că orice prietenie începută prin călăuzire divină se va sfârşi fără să lase urmări negative în viata celor doi parteneri.

• Suntem decişi să ne căsătorim? Prietenia nu este un loc unde să facem experienţe pe trupul şi sufletul altei persoane. Prietenia nu este un cadru mai vizibil sau mai mascat unde să ne satisfacem poftele carnale. Prietenia nu ne dă dreptul să facem lucruri

păcătoase într-un cadru deosebit. Prietenia este cadrul în care vrem sa aflăm mai bine dacă este voia lui Dumnezeu să întemeiem o viată de familie cu celălalt.

Având în vedere acest aspect cred că putem spune ceva si despre vârsta când vrem să începem o asemenea prietenie. Dacă suntem siguri că nu ne vom asuma responsabilităţile întemeierii si întreţinerii unei familii decât după ce am terminat facultatea, de ce să începem o prietenie specială la 17 ani? Doar pentru a fi siguri că celălalt va rămâne pentru noi? Si dacă se va maturiza si ne va părăsi? Dacă la aceste întrebări, în verificarea sinceră pe care ne-o facem, găsim un răspuns pozitiv, atunci putem începe o relaţie de prietenie. Este foarte important însă ca aceasta să se facă cu atenţie, călcând cu sfială, deoarece intrăm într-un domeniu unde avem de a face cu sufletul celuilalt si orice greşeală ne poate costa foarte mult.

4. Cu cine putem începe o prietenie?

Suntem convinşi că la această întrebare răspunsurile vor fi diferite. Unii vor considera că nu există posibilitatea unei prietenii cu un necredincios, pe când alţii vor vedea în aceasta un lucru destul de normal.

Este adevărat că atunci când apostolul Pavel vorbeşte de "înjugarea la un jug nepotrivit" (*"Nu vă înjugaţi la un jug nepotrivit cu cei necredincioşi. Căci ce legătură este între neprihănire şi fărădelege? Sau cum poate sta împreună lumina cu întunericul? "* - 2 Corinteni 6:14), el se referă nu doar la viaţa de familie, ci la multe alte domenii. în afară de aceasta însă, există vreo explicaţie logică potrivit căreia nu este bine să avem o prietenie cu un necredincios?

4.1. Definiţia şi scopul prieteniei nu ne dau voie să avem

o astfel de relaţie.

Spuneam, în cele tratate anterior, că noi vrem să cunoaştem

voia lui Dumnezeu pentru familie. Biblia vorbeşte foarte clar în nenumărate ocazii că viata de familie a unui creştin poate începe doar alături de un alt creştin. Si acest lucru se bazează pe consi-derente deosebit de importante. Un creştin şi un necredincios se deosebesc prin faptul că au:

• Naturi spirituale diferite. Creştinul are acea natură căpătată prin naşterea din nou, el căutând să trăiască după Legea lui Dumnezeu. în cel necredincios, firea veche este predominantă şi aceasta îl va conduce înspre poftele cărnii si împlinirea idealurilor personale;

• Stăpâni diferiţi. Credinciosul este cel ce de bunăvoie a devenit slujitorul lui Cristos. Viata lui se va caracteriza prin supunere fată de cerinţele Mântuitorului. Necredinciosul, oricât de bun ar fi el, îl are ca stăpân pe Diavol. Cum să ai curajul să te căsătoreşti cu cineva al cărui stăpân îl poate influenta oricând împotriva ta şi împotriva Stăpânului tău?

• Activităţi diferite. Un creştin va fi preocupat foarte mult de împărăţia lui Dumnezeu. Orice ocazie i se va ivi, o va folosi pentru binele împărăţiei. Investiţiile pe care le face vor avea ca scop lărgirea împărăţiei lui Dumnezeu. Timpul liber îl va folosi pentru împărăţie, deoarece el are convingerea că cel ce caută mai întâi împărăţia lui Dumnezeu va primi şi celelalte lucruri: *"Căutaţi mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui, şi toate acest lucruri vi se vor da pe deasupra. "* (Matei 6:33) Activitatea unui necreştin se va centra de cele mai multe ori în jurul propriei persoane, a dorinţelor sale egoiste, etc. Cum ar putea convieţui doi oameni cu preocupări atât de deosebite?

• Idealuri diferite. Atât din punct de vedere material, cât şi spiritual, idealurile unui creştin se deosebesc de cele ale necreştinului. Cât din împlinirea idealurilor va aduce bucurie familiei, dacă ele se realizează separat sau uneori sunt diametral opuse?

• Prietenii şi anturaje diferite. Creştinul este omul care îşi

găseşte plăcerea în citirea Bibliei, în rugăciune, în discuţii cu cei mântuiţi. Prietenii lui vor fi cei ce au acelaşi statut, aceleaşi pre-ocupări, idealuri, etc. Un necredincios se va simţi bine numai între oameni ce simt si gândesc asemenea lui. Poate fi vorba despre o căsătorie între oameni atât de deosebiţi?

• Duşmani diferiţi. Trebuie să fim foarte sinceri, realişti si să recunoaştem că prietenii necrestinului sunt duşmanii creştinului, si uneori si reciproc. Aceasta decurge foarte logic din faptul că stăpânii, fiind diferiţi, se duşmănesc de moarte. Dumnezeu si Diavolul nu vor fi niciodată împreună, chiar dacă tu ai vrea să-i împaci în familia ta;

• Veşnicii diferite. Creştinul ştie că în veşnicie nu va mai exista viată de familie: "... *dar cei ce vor fi găsiţi vrednici să aibă parte în veacul viitor şi de învierea dintre cei morţi, nici nu se vor însura, nici nu se vor mărita. "* (Luca 20:35) Tot el trebuie să fie convins că nu s-ar putea bucura aici pe pământ ştiind că partenerul său de-o viată îsi petrece veşnicia în iad. Faptul că un credincios si un necredincios au veşnicii diferite, este un lucru foarte bine precizat în Sfânta Scriptură. (Luca 16:19-31; Matei 25:31-46 etc.)

Deşi deosebirile dintre un credincios si un necredincios sunt mai multe, noi credem că

ne putem opri aici, concluzionând că **nu poate fi vorba despre o prietenie creştină între un credincios şi un necredincios.**
4.2. Argumentul preventiv nu ne permite întreţinerea unei asemenea relaţii.
Foarte mulţi dintre cei ce au întemeiat o astfel de prietenie sau chiar căsătorie, si-au motivat acţiunea pe temeiul asa-zisei lucrări de evanghelizare. Câţi dintre cei ce au prezentat motivaţia aceasta au şi reuşit? Concluzia practică confirmă că e mult mai uşor ca cel credincios să cadă decât să fie ridicat cel necredincios. Dacă este vorba de a face evanghelizare cu cei necredincioşi, ea nu impune şi nu cere cadrul unei prietenii. Există acea prietenie

în termeni generali, unde putem discuta cu oricine, dar prietenia în termeni speciali e rezervată doar pentru cei ce aparţin aceleiaşi grupări spirituale.
Poate că nu ar fi rău să amintim aici şi celălalt aspect, cel al unui necredincios care ar vrea o prietenie sau chiar o căsătorie cu un creştin. Cei mai mulţi consideră probabil că aceasta ar fi o afacere foarte reuşită, deoarece ar porni în viată cu un om care oferă mai multe garanţii. Şi aici părerile noastre sunt puţin diferite. Dacă un om, de dragul unui alt om, renunţă mai uşor sau mai greu la Dumnezeul şi la credinţa lui, ce garanţii putem avea că mai târziu nu va renunţa la partenerul de viaţă în favoarea altuia? Să nu uităm că noi vrem să ne căsătorim cu cineva care este sub autoritatea lui Dumnezeu, dar atunci când se căsătoreşte cu noi prin neascultare, iese de sub această autoritate şi ocrotire. Există oare vreo şansă ca acel om să rămână mai departe la fel? Nu. El se va schimba în rău, deoarece ceea ce a fost, a fost prin ajutorul lui Dumnezeu, pe care acum nu-L mai are. Din nou, deci, este vorba despre căsătoria cu un necunoscut, fiind prin urmare un risc deosebit de mare ca celălalt să suporte pedepsele neascultării de Dumnezeu.
Concluzia deci este că, dacă un creştin crede că un necredincios ar putea fi partenerul lui de viaţă, atunci să aştepte până când celălalt va deveni credincios. Dacă un necredincios crede că un credincios ar putea fi un bun partener de viaţă, există o singură soluţie: pocăinţa celui necredincios şi întoarcerea lui la Dumnezeu înainte de întemeierea unui cămin.
O ultimă precizare: nu luaţi cazurile excepţie ca să faceţi din ele reguli general valabile pentru voi. Probabil că ştiţi sau aţi auzit de cazuri în care un credincios si un necredincios au format un cuplu bun. Să nu uităm însă că de multe ori aparentele însală. Apoi, viaţa încă nu s-a terminat; mai putem avea prilejuri să observăm că viaţa le rezervă şi surprize. Şi în final, dacă viata lor
este bună aici, nu înseamnă că şi veşnicia lor va fi la fel. Biblia nu minte si este deosebit de clară cu privire la acest subiect.
Să nu ne bazăm, când facem cel mai important pas din viată (după salvarea sufletului), pe cazuri de excepţie şi necunoscute, ci pe principiile demne şi adevărate ale lui Dumnezeu, principii revelate în Sfânta Scriptură.
5. Cum începe o prietenie?
Deşi nu putem afirma că totul trebuie să decurgă după un anumit şablon, credem că o prietenie normală trebuie să parcurgă următoarele etape:
5.1. Decizia personală.
Când ne referim la aspectul acesta, subliniem că sunt două domenii ce trebuie evaluate şi anume:
• Aspectul fizic. Lucrul acesta are avantajul că se poate observa foarte uşor. într-o

relaţie de familie, deşi nu este lucrul cel mai important, totuşi aspectul exterior al partenerului îşi are importanta lui. Pentru aceasta trebuie să ne uităm bine la persoana în cauză şi la părinţi sau rude apropiate. E foarte probabil ca viitorul nostru partener să arate mai târziu ca acela din familia lui cu care seamănă mai mult. Deşi este destul de important acest lucru, el nu este singurul element de care trebuie să ţinem seama, înainte de a lua o decizie, este necesar să analizăm foarte bine şi:

• Aspectul omului lăuntric. Aici este vorba despre întregul complex sufletesc, intelectual şi spiritual. E foarte normal ca marea parte a acestui aspect să fie descoperit în perioada de prietenie şi este absolut anormal să luăm o decizie în vederea unei relaţii de prietenie fără a cunoaşte măcar strictul necesar despre celălalt.

5.2. Discuţia cu părinţii.

înainte de a propune o relaţie de prietenie cuiva, credem că este necesară si binevenită o discuţie cu părinţii noştri. Faptul că le vom comunica ceea ce am constatat si ceea ce intenţionam,

va aduce rezultate frumoase atât în viata lor, cât si în viata noastră. Părinţilor, aceasta le va aduce multă bucurie, datorită încrederii pe care le-o acordăm cerându-le părerea, sporind astfel măsura dragostei lor faţa de noi. Pentru noi înşine, aceasta va fi prima probă care ne va arăta dacă ştim ce vrem şi dacă avem argumente serioase în privinţa aceasta. Trebuie să precizăm că e mult mai normal să venim în faţa părinţilor noştri cu o atitudine de deschidere faţă de decizia lor, decât cu o informaţie privind o decizie personală irevocabilă.

5.3. Propunerea prieteniei.

De obicei, această acţiune o întreprinde băiatul, dar modul în care o face trebuie să fie bine ales. Este de o deosebită importanţă ca propunerea să fie făcută în mod politicos, prin cuvinte alese, plăcute la auz, şi în mod cu totul deosebit. Propunerea trebuie să cuprindă cu claritate motivaţia şi scopul acestei propuneri de prietenie. Odată făcut acest pas, trebuie să îi lăsăm celuilalt timpul necesar pentru a gândi şi, asemenea nouă, pentru a discuta cu părinţii lui, propunerea noastră. Când am primit un răspuns pozitiv de la celălalt, luând ca ipoteză că fata a discutat cu părinţii ei, este normal ca pasul următor să fie:

5.4. Discuţia băiatului cu părinţii fetei.

In cadrul acestei sau acestor întâlniri, este necesară prezentarea motivaţiei prieteniei dintre cei doi, motivele care au determinat alegerea persoanei respective, precum si aflarea pretenţiilor lor ca părinţi, în legătură cu problema aceasta. Este absolut necesar ca apoi să aibă loc o întâlnire pentru o discuţie si cu părinţii băiatului, astfel ca si aceştia să-si poată exprima aşteptările lor cu privire la această perioadă de prietenie. Credem de asemenea că un bun ajutor ce se poate oferi celor doi constă în:

5.5. Discuţia între părinţi.

Aceasta este o modalitate prin care aceştia se pot cunoaşte mai bine, îşi pot mărturisi gândurile referitoare la propriii lor copii,

precum si optica prin care vede, fiecare dintre părţi, această relaţie de prietenie. Ei pot să decidă împreună ce anume pot face pentru a-si ajuta copiii, pentru a le împlini dorinţele şi mai ales, pentru a-i ocroti de ispite şi de greşeli, pentru a-i ajuta să discearnă şi să decidă corect la toate problemele legate de viitorul lor.

Deşi unora dintre tineri li se vor părea complicate şi poate inconvenabile aceste etape, credem că au o logică sănătoasă. Sfânta Scriptură ne învaţă că una dintre datoriile

copiilor este aceea de a-si asculta părinţii: *"Copii, ascultaţi în Domnul de părinţii voştri, căci este drept. "* (Efeseni 6:1), şi tot Biblia ne învaţă că părinţii, la rândul lor, au datoria de a-şi îndruma copiii în toate domeniile vieţii *"Si voi, părinţilor, nu întărâtaţi la mânie pe copiii voştri, ci cresteti-i în mustrarea si învăţătura Domnului. "* (Efeseni 6:4)
Cel care vrea să evite toate aceste lucruri, legând o prietenie tăinuită, nu face decât să pună un mare semn de întrebare cu privire la seriozitatea lui în motivaţie si scop. De un astfel de prieten trebuie să ne ferim.

6. Imperativele prieteniei

O problemă foarte importantă, dar foarte greşit înţeleasă este folosirea timpului de prietenie. Dacă ne întoarcem la definiţia prieteniei, vom observa că în această perioadă, cele mai importante lucruri sunt cunoaşterea noastră, cunoaşterea celuilalt si cunoas-terea voii lui Dumnezeu. Când ne referim la cunoaşterea celuilalt, nu înţelegem cunoaşterea lui din punct de vedere fizic. Poate că cei mai mulţi tineri folosesc timpul acesta pentru explorarea trupurilor lor. Lucrul acesta nu este prea complicat şi să nu uităm că vom avea timp pentru împlinirea acestei dorinţe de-a lungul întregii vieţi de căsnicie. în această perioadă însă, noi ne referim în mod deosebit la **cunoaşterea omului lăuntric.**
Acum este timpul să cunoaştem modul de a gândi al celuilalt, precum şi cele mai variate aspecte din viaţa lui. Acum

trebuie să remarcăm cât de maleabil sau de neînduplecat este celălalt când se cere o anumită schimbare de atitudine în viata lui. Acum este timpul să vedem cât de bine se armonizează gândurile şi preocupările noastre, dacă ele merg în paralel sau dacă sunt în contradicţie. Pentru aceasta este foarte important să comunicăm şi să ne rugăm împreună şi să citim împreună Cuvântul. Anumite activităţi făcute împreună ne vor spune mult despre celălalt si armonizarea noastră.
Metodele de cunoaştere a celuilalt constau în observarea lucrurilor în desfăşurarea normală a vieţii. Probabil că recitirea capitolului "Domenii de pregătire" ne va deschide noi perspective pentru a vedea ce este în mintea şi în sufletul celuilalt.

7. Locurile de întâlnire

O relaţie de prietenie nu se poate margini la schimbul de scrisori, la telefoane, bileţele, la înregistrarea unor mesaje pe casete sau la transmiterea lor prin intermediari. Ea, prietenia, cere celor doi să se întâlnească, să se vadă, să se asculte şi să-şi comunice reciproc gândurile.
Unde se pot întâlni doi tineri? Există câteva locuri unde întâlnirile nu au neapărat nevoie de planificare. Astfel, ne putem întâlni la biserică, la orele de tineret, la şcoală, în excursii cu grupuri de tineri, etc. Este adevărat că aceste locuri nu trebuie frec-ventate numai din dorinţa celor doi de a se vedea, ci întâlnirea se realizează ca urmare a prezenţei celor doi în locurile respective.
Ce locuri de întâlnire special planificate sunt recomandate?
7.1. Intr-una din familiile celor doi.
Dar numai atunci când părinţii sunt acasă. Este foarte frumos ca întâlnirile să aibă loc în casa unuia dintre parteneri, dar este un pericol ca acestea să aibă loc în absenta părinţilor, pentru că pot da ocazii de ispită celor doi, cât şi prilejuri de umbrire a imaginii împărăţiei lui Dumnezeu.
7.2. în parcuri.

Atunci când cei doi, fără să le fie afectat negativ programul, îşi pot permite un timp liber, ei **şi**—1 pot petrece într-un parc, unde îşi pot împărtăşi în linişte bucuriile şi frământările.
7.3. Cu prilejul unor excursii organizate împreună sau cu ambele familii ale partenerilor.
Dacă familiile respective - asa cum spuneam - ştiu despre prietenia copiilor lor, ele vor putea organiza aceste excursii sau chiar anumite seri de părtăşie, când tinerii se pot vede şi comunica. Acestea vor fi un mare prilej de bucurie pentru ei şi o bună ocazie pentru părinţi de a cunoaşte cât mai bine pe partenerul fiicei sau pe prietena fiului lor.

8. Limitele prieteniei creştine

înainte ca cineva să înceapă o prietenie, este foarte important să ştie **care sunt graniţele în care se poate încadra o prietenie creştină.**
Un scriitor remarcabil susţinea că fazele prin care trece fiecare cuplu de la cunoaştere până la căsătorie sunt aceleaşi. Ele pot avea durată de timp diferită, dar au aceeaşi ordine. Analizând ceea ce spunea el, am putea spune că primele trei faze se referă la:
- **Observare si admirare,**
- **Comunicare şi atingere incidentală,**
- **Atingere si mângâiere voită.**

într-o astfel de relaţie creştină, fiecare cuplu trebuie să se limiteze la primele două faze, cea de-a treia fiind permisă abia în perioada de logodnă.
Dacă într-o relaţie de prietenie se depăşeşte faza a doua, sunt câteva lucruri care vor avea efecte negative şi distructive:
- expunerea la ispite şi comiterea păcatului curviei. Aceasta desigur, poate începe chiar în prima fază (*"Dar Eu vă spun că orişicine se uită la o femeie, ca s-o poftească, a şi preacurvit cu*

ea în inima lui. " - Matei 5:28), dar este mult mai greu de stăpânit în cursul fazei a treia. Să nu uităm că orice atingere poate contribui la aprinderea celuilalt, consecinţele fiind dezastruoase pentru fiecare din părţi;
- greşirea ţintei în relaţia de prietenie. Am subliniat mai sus că, în această perioadă, este foarte importantă cunoaşterea celuilalt si cunoaşterea voinţei divine. Odată ce doi tineri au început să-si exploreze trupurile, este greu să ne imaginăm că ei mai au în vedere şi omul interior. Ei îşi vor irosi timpul de prietenie în aceste mângâieri, se vor ispiti unul pe celălalt şi cel mai adesea vor cădea în păcat (faptic, căci mintal oricum o vor face), vor urgenta data căsătoriei. Prin aceasta nu vor realiza altceva decât întemeierea unui cămin cu un necunoscut şi cu toate riscurile ce decurg din aceasta.
Trebuie reţinut că este mult mai uşoară depăşirea unei *faze,* decât întoarcerea la una anterioară, deja depăşită. De asemenea, să nu uităm că, în domeniul fizic, odată ce am depăşit o anumită limită, e mult mai uşor să le depăşim pe celelalte.
Pentru o folosire înţeleaptă a timpului si pentru atingerea scopului acesteia, e foarte important să ne mărginim la observare, admirare si la comunicare cu celălalt. Va fi inevitabil să nu in-tervină o atingere atunci când, ocazional, oferim cuiva ajutorul (la îmbrăcarea unui palton, aşezarea la o masă, etc), dar este primejdios să se facă din aceste prilejuri, pretexte de atingeri şi de mângâiere, care ne slăbesc gândirea si voinţa, si în acelaşi timp -mai grav - întăresc dorinţele păcătoase ale firii.

9. Greşeli frecvente în prietenie

9.1. Prietenia cu scop greşit.
Sunt unii tineri care leagă prietenii doar de dragul de a avea şi ei pe cineva cu care să-şi satisfacă dorinţele personale. Alţii încheagă prietenii cu scopul de a demonstra că si ei pot avea un partener. Orice prietenie care nu doreşte binele ambelor părţi si în primul rând împlinirea voii lui Dumnezeu, are la bază un scop greşit. în asemenea cazuri, astfel de prietenii nici nu trebuie începute sau, dacă au fost legate si nu se încadrează în standardele lui Dumnezeu, trebuie desfăcute imediat.
9.2. Mai multe prietenii deodată.
A început să ia amploare tot mai mare ideea ca pentru o bună reuşită în căsătorie este important să întreţii mai multe prietenii. Astfel, se urmăreşte ca domeniul de selecţie să fie cât mai mare şi diversificat. Pentru a împlini această cerinţă, unii stăruie în menţinerea a cât mai multe prietenii simultane şi, dacă se poate, în termeni cât mai speciali. O astfel de atitudine nici nu merită vreun comentariu în optica creştină. Dacă unii confundă aprecierea sufletului omului cu alegerea şi cumpărarea unui obiect, atunci e mult mai bine să se căsătorească cu acel obiect. Cei care practică şi cultivă asemenea lucruri ar trebui să-şi pună următoarele întrebări:
• Mi-ar plăcea dacă şi celălalt ar proceda la fel ca mine?
• Ce ar face celălalt dacă ar afla realitatea?
• Ce ar face părinţii mei şi ai celuilalt/celeilalte dacă ar şti despre situaţia aceasta?
Dacă toate răspunsurile la aceste întrebări vor fi pe placul fiecăruia dintre parteneri, atunci cei doi sunt "potriviţi" unul pentru celălalt, pentru că amândoi sunt lipsiţi de caracter. Un asemenea cuplu, odată încheiat, nu va întâmpina nici o dificultate în a se despărţi, iar lucrul acesta nu va lăsa urmări negative în conştiinţa lor, deoarece această conştiinţă a fost desconsiderată.
9.3. Orele de întâlnire târzii.
Se pare că orele romantice preferate sunt cele de seară. Datorită acestui motiv, mulţi parteneri îşi stabilesc întâlnirile în orele de seară. Nu credem că lucrul acesta este bun şi iată de ce:
• Nu se respectă timpul de odihnă necesar fiecăruia.
• Se deranjează timpul de odihnă al părinţilor fiecăruia

dintre parteneri. Cei în casa cărora se întâlnesc tinerii, vor aştepta ca aceştia să plece cât mai curând, iar părinţii celor plecaţi vor fi, poate, îngrijoraţi din cauza întârzierii fiului / fiicei lor;
• Expunerea ambilor parteneri sau a unuia din ei la diferite pericole. Circulaţia noaptea pe stradă poate duce la multe nenorociri.
• Se oferă o mărturie negativă celor ce îi văd pe tineri împreună la ore atât de nepotrivite.
9.4. Patronarea gândirii de către sentiment.
Se spune că dragostea este oarbă. Noi ne întrebăm dacă dragostea ne orbeşte ochii sau mintea. Se pare că mulţi tineri, când au început să se lege spiritual unul de celălalt, nu mai văd, nu mai aud, nu mai judecă. Aceasta este o foarte mare greşeală. Dacă tinerii nu au în vedere să vadă, să audă, să raţioneze, e foarte greu de menţinut o prietenie corectă. Odată porniţi pe o pantă greşită, este foarte greu de revenit la domeniul spiritual, intelectual, deci să se dea prioritate gândirii şi nu sentimentului.
9.5. Evaluarea tuturor lucrurilor prin profitul prieteniei. Odată ce am început să ne

legăm prieteneşte de celălalt,
sigur că ne vom bucura să fim cât mai mult în prezenta lui sau a ei. Sunt tineri care trec în extremă si, dacă partenerul nu le este mereu alături, prietenia nu mai are valoare şi frumuseţe. Astfel, dacă vorbim de biserică, corul nu mai cântă frumos, poeziile nu sunt recitate cu destulă căldură, predica este seacă si mai ales ... lungă. De ce? Pentru că nu a fost acolo partenerul nostru de prietenie. Când este vorba de o excursie, iarba nu e suficient de verde, mingea nu este destul de umflată sau, dimpotrivă, e prea umflată, aplauzele sunt prea puternice, până si ciocârlia si-a pierdut o parte din triluri. De ce? Pentru că partenerul nostru nu a putut veni si el în excursie! Trebuie să fim foarte atenţi, deoarece nu avem voie să stricăm lucrarea sau bucuria altora, prin manifestarea nemulţumirii

noastre, şi mai ales, să nu ne stricăm propriul nostru mod de a gândi si acţiona. Ele trebuie să fie raportate la realitate si nu la prezenta sau absenta unei persoane.
9.6. Postura de observator.
Sunt tineri care, în relaţia lor de prietenie, nu doresc altceva decât să observe viata şi activitatea celuilalt. Singurele lucruri pe care le aduc în prietenie sunt un binoclu si un carneţel de notiţe. Ne întrebăm ce s-ar întâmpla dacă si celălalt ar face la fel. Cel mai bun lucru este ca tinerii să caute să se cunoască reciproc, aşa cum sunt, în modul cel mai natural.
9.7. Neglijarea laturii spirituale.
Modul în care ne manifestăm, depinde de ceea ce gândim. Gândirea noastră se formează în funcţie de ceea ce îi oferim. Dacă ne hrănim cu Cuvântul lui Dumnezeu, ne vom însuşi tot mai mult gândirea Domnului Isus Cristos. în relaţia de prietenie este foarte important să căutam cât mai curând să citim Cuvântul lui Dumnezeu, să-L discutăm si să ne rugăm, să postim împreună pentru cauza noastră comună, etc. A neglija acest aspect înseamnă a nesocoti cunoaşterea celuilalt, exact în domeniul care va da ton frumuseţii în viata de căsnicie.
9.8. Lipsa unei evaluări a prieteniei.
Oricât de bine şi de frumos ar începe o relaţie de prietenie, este necesară o evaluare corectă şi repetată. Pentru aceasta, ne ajută mult întrebările.
- Cum arată viata mea spirituală?
- Cum îmi folosesc timpul?
- Cât de eficient sunt în activitatea zilnică?
- Cum s-a schimbat comportamentul meu faţă de cei din jur (părinţi, prieteni, colegi, etc.)?
- Ce am învăţat nou si în ce domeniu?
- Cum si ce s-a schimbat în viata celuilalt ca urmare a in-fluenţei prieteniei dintre noi?

9.9. Prietenia primează tuturor celorlalte domenii: material, spiritual, intelectual, social, familial, etc.
Să nu uităm că pentru cei mai mulţi tineri, timpul de prietenie începe si se sfârşeşte în timpul anilor de studii. Indiferent dacă este vorba despre liceu sau facultate, în această perioadă tinerii au mult de învăţat şi cel mai important lucru este să înveţe. Dacă relaţia de prietenie ne fură timpul de studiu, dacă nu mai avem răgaz să citim o carte, dacă nu mai participăm la activităţi sociale sau religioase, prietenia noastră nu si-a

atins scopul.
Prietenia adevărată nu are drept scop separarea de societate si de biserică; ea trebuie să ne ajute să ne integrăm mai bine si mai eficient în aceste domenii.
în prietenie, nu ne întâlnim unul cu celălalt când nu avem altceva de făcut, dar nici în timpul unor activităţi importante. Ne întâlnim, ne scriem sau conversăm atunci când între celelalte activităţi ne facem loc si pentru acest lucru.
9.10. Considerarea cazului personal ca o excepţie.
Poate că cei mai mulţi dintre tineri, atunci când sunt avertizaţi cu privire la pericolele ce îi pândesc sau cu privire la greşelile altora, sunt tentaţi să refuze ideea că si lor li se pot întâmpla astfel de lucruri. Toţi ne naştem cu o natură înclinată spre păcat. Inima fiecăruia e o necunoscută care ne poate crea probleme. Toţi avem acelaşi duşman care vrea pieirea noastră. Aşa că nu suntem o excepţie, ci un caz ca toate celelalte. Depinde de noi dacă vom fi biruitori sau înfrânţi, si aceasta în măsura în care ne bazăm pe Dum-nezeu.
9.11. Neluarea în seamă a vârstei spirituale.
Aici ne referim în mod deosebit la prietenia cu un nou convertit. Dacă nu ţinem seama de lucrul acesta s-ar putea să greşim
mult.
în acest caz trebuie avut grijă:
- să nu-i reproşăm partenerului trecutul trăit fără Dumne-
zeu,
- să nu-i cerem mai mult decât poate înţelege sau face,
- să-i explicăm ce e normal într-o prietenie creştină, deoarece el a avut, probabil, dubii cu privire la acest domeniu,
- să punem un mare accent pe latura spirituală, deoarece aici este cea mai mare nevoie a fiecăruia. Să avem grijă să nu creăm nimănui impresia că e "îndopat" cu doctrine sau practici creştine,
- să nu-i desconsiderăm si să nu-i dispreţuim iniţiativele sub motivul că e începător în ale credinţei,
- să nu-i stricăm, prin comportamentul nostru, imaginea frumoasă pe care o are despre viata creştină si despre cei mântuiţi.
9.12. Depăşirea limitelor prieteniei.
Aceasta se poate face prin vorbire sau prin comportament.
în ceea ce priveşte vorbirea, o relaţie de prietenie nu ne dă dreptul de a folosi un limbaj neîngrijit, după cum nici familia nu ne dă dreptul acesta. Este foarte important să se evite cuvintele cu mai multe înţelesuri sau expresiile echivoce.
10. Sfârşitul prieteniei
Fie că ne place, fie că nu, trebuie să admitem că şi această perioadă are un sfârşit. Acesta poate avea loc în două feluri:
10.1. Logodna.
Când cei doi s-au cunoscut, au găsit unul în celălalt partenerul potrivit (nu ideal) pentru viaţă, au înţeles voia lui Dumnezeu şi vor să o împlinească. Despre aceasta vom vorbi în următorul subcapitol.
10.2. Ruperea prieteniei.
Aceasta se poate datora unuia sau mai multor motive: • Cei doi realizează că nu sunt destinaţi unul pentru celălalt.
Totul se sfârşeşte cu bine şi ei rămân prieteni în termeni generali.
Amintirile păstrate sunt frumoase, ei pot tine capul ridicat unul în

fata celuilalt si fiecare din ei în fata altora.
• Când doar unul din cei doi crede că nu sunt potriviţi pentru a întemeia o familie. în acest caz, sunt dureri, rămân acuzaţii, remuscări, etc. Sunt acuzaţi si de către cei din afară.
• Când unul din cei doi nu are de acuzat sau comentat, dar a găsit o variantă "mai bună". Aici trebuie să fim foarte atenţi pentru că o variantă mai bună nu e cea găsită la prima vedere, ci una observată în timp.
Considerăm că o prietenie începută prin voia lui Dumnezeu şi păstrată în voia lui Dumnezeu, va sfârşi fie prin logodnă, fie în prima variantă de desfacere a prieteniei.

B. LOGODNA CREŞTINĂ

1. Definiţie

Logodna creştină este actul solemn şi public prin care doi tineri de sex opus anunţă în urma înţelegerii personale a voii lui Dumnezeu că doresc să întemeieze o familie.

2. Necesitatea logodnei

Pentru cei ce doresc să ştie de ce se face logodna sau chiar pentru cei ce sunt împotriva acestui act, oferim următoarele argumente:
2.1. Descoperirea voii lui Dumnezeu e un prilej de mare bucurie.
Cei doi doresc să anunţe cât mai repede biserica în legătură cu convingerea pe care o au referitor la întemeierea unui cămin, dar ei nu pot face aceasta, în mod oficial, decât în ziua nunţii. Ori, prin logodnă li se oferă posibilitatea de a împărtăşi cu alţii bucuria lor.
2.2. Argumentul utilităţii.
Unul dintre cele mai vechi şi distrugătoare păcate este bâr-
fa. Aceasta face ravagii atât în rândul tinerilor, cât şi în cel al "migdalului înflorit". Pentru a pregăti o nuntă, tinerii au nevoie să fie împreună destul de mult timp. Cei ce-i vor vedea mereu împreună, vor fi mai ispitiţi să-i bârfească decât să se roage pentru ei. în general, lucrurile ascunse şi necunoscute stârnesc mult mai mare interes şi reacţii mai puternice decât cele prezentate pe faţă.
Ca să nu se alimenteze vorbirea de rău, este foarte important ca cei doi să-şi facă publică hotărârea lor, prin logodnă. Aceasta le va aduce o mărturie buna atât în biserica sau în bisericile din care fac parte, cât şi în afara acestora. Pe de altă parte, dacă sunt cazuri în care cineva ar putea aduce o mărturie ce l-ar putea determina pe unul din cei doi să-şi schimbe hotărârea, este mult mai indicat ca aceasta să se facă imediat după logodnă, decât în ziua nunţii, ori, şi mai rău, după aceea.

3. Locul logodnei

De cele mai multe ori, aceasta se face în casa unuia dintre cei doi parteneri. Aceasta, deoarece logodna este un act al familiilor, iar participanţii la acest act sunt cele mai apropiate rudenii. Orice loc poate fi bun pentru logodnă, dar logodnele mari nu sunt indicate. De asemenea, poate avea loc si cu ocazia unei întâlniri de tineret.

4. Timpul logodnei

Ea - logodna - se poate face oricând, dar nu cu mult înainte de căsătorie. Timpul cel mai indicat este cel cuprins între o lună şi două luni, iar dacă sunt cazuri deosebite, se poate vorbi despre mai multe luni. Credem că în general, o logodnă lungă adaugă multe ispite si scoate multe bucurii din viata celor doi.

5. Oficierea logodnei

în mod normal, logodna este oficiată de cei doi parteneri.

Ei sunt aceia care se logodesc si care îsi făgăduiesc dragoste unul celuilalt. Aici este locul să spunem ceva despre participarea bisericii, prin reprezentanţii ei. Deoarece familiile aparţin bisericii, este normal ca bucuria lor să aibă loc în prezenta acesteia; deoarece tinerii însisi aparţin bisericii, e normal ca la un asemenea act important al vieţii lor, să participe şi biserica. Ţinând cont că logodna va fi anunţată în biserică, e de asemenea normal ca ea să aibă un caracter oficial, caracter pe care îl poate dobândi prin participarea reprezentanţilor bisericii.
Prezenta bisericii la logodna celor doi nu este doar o cinste, ci o necesitate în asemenea ocazii. Precizăm că biserica poate fi reprezentată prin pastor sau prin cel pe care acesta sau biserica îl deleagă pentru ocazia respectivă.

6. Desfăşurarea serviciului de logodnă

Ca orice serviciu religios, acesta va începe prin rugăciune. Rugăciunea o poate rosti unul dintre părinţi. De obicei, nu este indicată gazda care acum este destul de ocupată cu primirea musafirilor şi cu asigurarea altor pregătiri.
După o cântare tinerească, de bucurie, reprezentantul bisericii va anunţa scopul întâlnirii, va citi un cuvânt din Sfânta Scriptură şi va avea un scurt mesaj potrivit cu ocazia. Acesta diferă foarte mult, în funcţie de ascultători. Mesajul poate fi evanghelistic atunci când rudele celor doi sunt nepocăite; poate fi un îndemn pentru tineri în ceea ce priveşte viata de familie, dacă printre participanţi sunt mai mulţi tineri necăsătoriţi; poate fi pentru familiile tinere, când acestea sunt prezente acolo într-un număr mai mare.
După mesaj, reprezentantul bisericii va cere celor doi tineri să citească fiecare pentru celălalt pasajul din Osea 2:19-20: *"Te voi logodi cu Mine pentru totdeauna; te voi logodi cu Mine prin neprihănire, judecată, mare bunătate si îndurare; te voi logodi cu Mine prin credincioşie, şi vei cunoaşte pe Domnul!"*
Apoi, cei doi îşi vor pune verighetele, iar reprezentantul bisericii se va ruga pentru ei, cerând binecuvântarea lui Dumnezeu si înţelepciune pentru cei doi ca să trăiască în continuare după voia lui Dumnezeu. Facem precizarea că mai mult decât mesajul în sine, păstorul sau reprezentantul bisericii poate fi eficient prin discuţiile libere cu cei invitaţi.
[5] [5]

7. Anunţarea logodnei în biserică

Acest anunţ se face de către pastor sau de către cel care a participat la logodnă, ca reprezentant al bisericii. Anunţul se va face în termeni frumoşi, aleşi, solemn si în prezenta celor doi, oferindu-se astfel bisericii posibilitatea de a-i cunoaşte.

8. Folosirea timpului de logodnă

In această perioadă se vor face pregătirile pentru căsătoria civilă si pentru cununia religioasă. Acum, drumurile sunt multe şi aglomerate. In acest timp, cei doi trebuie să aibă mare grijă să nu neglijeze latura spirituală a relaţiei lor. Ca logodnici, ei trebuie să citească împreună Cuvântul ori de câte ori au ocazia. De asemenea, ei trebuie să se roage împreună pentru lucrurile de care au nevoie în fiecare domeniu.
Nu trebuie neglijată acum nici participarea la întrunirile de sfătuire premaritala. Este foarte important ca toate cărţile pe care ni le oferă acum sfătuitorul, să le citim când si asa cum ni se recomandă. Indiferent cât de aglomeraţi am fi cu alte lucruri, să nu neglijăm timpul de întâlnire cu Domnul şi cu credincioşii la închinare. Logodna este un timp în care fiecare poate învăţa să practice multe lucruri de care va avea nevoie în viaţa de familie.
O precizare importantă: să nu ne antrenăm în explorarea fizică reciprocă. Aceasta ne

va aduce mari ispite şi posibile căderi. Să lăsăm ca acest lucru să fie bucuria noastră de după nuntă. Cu cât ne vom cunoaşte mai bine intelectual, emoţional, spiritual, cu

atât ne vom înţelege mai bine (după nuntă) si din punct de vedere sexual. Să folosim, deci, înţelept timpul de logodnă, deoarece cu acesta nu ne vom mai întâlni niciodată.

C. CONTROLUL NAŞTERILOR

1. Necesitatea unui control al naşterilor

Deoarece mulţi asociază controlul naşterilor cu sexul pre-marital sau cu sexul extraconjugal, vrem să vă reamintim că noi ne-am definit poziţia fată de acestea considerându-le asa cum le califică Biblia: păcat. Ca si creştini ceea ce ne interesează să ştim este dacă în cadrul familiei este nevoie de un control al naşterilor. Răspunsul nostru este afirmativ si iată de ce:

1.1. Noi trăim într-o lume în care fiecare domeniu de viată ne este programat. Cerinţele lumii în care trăim sunt asa de mari si multe că fără o bună programare a timpului nu realizăm mare lucru. Noi ne planificăm: timpul de învăţare, de muncă, de joacă cu copiii, de relaxare, timpul pentru cumpărături, timpul de făcut sau de primit vizite etc. într-o viată programată astfel, orice lucru neplanificat, chiar dacă el este frumos ne poate deregla activitatea. Vizita neanunţată a unor prieteni dragi când suntem foarte aglomeraţi nu e cel mai binevenit lucru. Dacă lucrurile mici ne pot deranja, atunci ce să mai spunem de apariţia pe neaşteptate a unei sarcini. Ne-am înscris la anumite cursuri, ne bucurăm că le putem face, cheltuim destul de mult, şi când mai avem câteva luni de şcoală, realizăm că nu putem termina cursul datorită unei sarcini neplanificate. Sigur că viaţa are valoare şi fără cursurile respective, dar dacă aşa punem problema, atunci nu mai e necesar să facem absolut nimic. Viaţa are valoare prin ea însăşi, iar viaţa cotidiană impune o planificare a lucrurilor, ceea ce înseamnă şi o planificare a naşterii copiilor noştri.

1.2. Noi credem în autoritatea si sfatul medicilor.

Există cazuri în care mama, în urma unei naşteri, a făcut nişte complicaţii foarte serioase. Ea poate să mai rămână însărcinată, dar potrivit explicaţiile specialiştilor, o nouă sarcină imediată ar dăuna total sănătăţii ei si ar aduce riscuri foarte mari pentru copilul ce s-ar naşte. Ce poate să facă această mamă în această situaţie?

- Să rişte si să aibă o nouă sarcină - ceea ce ar face cele mai puţine femei.
- Să nu mai aibă relaţie sexuală cu soţul - ceea ce ar în-semna că nu se mai respectă unul din scopurile căsătoriei.
- Să folosească o metodă de control al naşterilor.
- Să aibă sex normal si să îi ceară lui Dumnezeu să nu rămână însărcinată - ceea ce ar însemna o ispitire a lui Dumnezeu.

Credem că dacă ţinem cont de sfatul medicului când e vor-ba de inimă, rinichi, gât, nas, ochi, mâini, picioare, trebuie să ţinem cont şi când e vorba de naşterea copiilor noştri. Abordând acest subiect, Ian & Ruth Coffey spun:

"Credinţa noastră este că la fel ca multe alte descoperiri ale ştiinţei medicale, contraceptia este un dar al lui Dumnezeu si de aceea poate fi folosită ca o îmbogăţire a vieţii. "[37]

După cum nimeni nu spune: bag mâna în foc că Domnul mă va păzi să nu mă ard, tot asa nimeni nu ar trebui să spună: eu mă culc cu soţia mea si Domnul va avea grijă ca ea să nu rămână gravidă.

1.3. Noi ştim ce aşteaptă Dumnezeu de la un părinte.

Dumnezeu nu a hotărât familia ca să fie un robot de făcut copii. Dumnezeu le cere părinţilor să aibă copii si apoi să-i crească în lumina si învăţătura Bibliei. Probabil că o femeie sănătoasă poa-

te face un copil în fiecare an. Va avea această mamă posibilitatea de a se ocupa de ei, de a le oferi educaţia creştină necesară? Noi nu suntem chemaţi să populăm iadul. Iadul este deja suficient de aglomerat. Noi suntem chemaţi să naştem copii pe care să-i creştem pentru binele celorlalţi şi pentru slava lui Dumnezeu. Deoarece un cuplu poate face în mod normal mult mai mulţi copii decât poate creşte, se impune necesitatea unei metode de control al naşterilor.

1.4. Noi ştim care sunt cerinţele societăţii în care trăim.

Foarte mulţi ştiu că în societatea privată dinaintea războiului, majoritatea familiilor ce au avut copii mulţi nu le-au putut oferi copiilor mai mult decât statutul de a fi slugă la un boier sau altul. Nu credem că ar fi o cinste pentru noi ca cei mai mulţi din copiii noştri să fie cei mai dezbrăcaţi la scoală si la cele mai de
5*5.
jos munci în societate. Pentru a absolvi o scoală bună, este nevoie de mulţi bani şi dacă banii sunt puţini, iar copiii mulţi, e destul de greu de găsit o cale bună.

In lumina celor spuse până acum, se pare că problema controlului naşterilor e un lucru necesar care trebuie privit serios si cu multă responsabilitate.

2. Controlul naşterilor şi Biblia

Indiferent cât de necesar ar părea sau s-ar spune că este un lucru, un creştin va avea întotdeauna întrebarea: **este** el **biblic?** Pot practica acest lucru fără să îl supăr pe Dumnezeu şi fără să îmi pierd anumite privilegii creştine?

Trebuie să spunem foarte deschis fără a încerca să deranjăm pe cineva că Biblia nu vorbeşte direct despre această problemă. Cu siguranţă că sunt două lucruri pe care le au în minte cei ce susţin interzicerea oricărei metode de control.

Primul se referă la porunca din Genesa 1:28: *"Creşteţi, înmulţiţi-vă, umpleţi pământul şi supuneti-l... !"*

E adevărat că porunca aceasta a fost dată familiei, dar la fel de adevărat este faptul că ea a fost dată în timp şi condiţii diferite de cele de astăzi. Nimeni nu poate spune cu exactitate ce înseamnă pentru Dumnezeu a umple pământul. După părerea unora, pământul este deja prea plin şi aceasta cere o metodă de control al naşterilor. Pe de altă, parte unii evidenţiază foarte clar şi pe drept că această poruncă nu este dată doar familiei noastre. Dumnezeu aşteaptă ca familia lui Adam şi nu doar familia noastră să umple pământul. Cu alte cuvinte toate familiile ce se trag din Adam trebuie să participe la împlinirea acestei porunci. Mai trebuie să facem precizarea că Dumnezeu a mai dat anumite porunci familiei lui Adam pe care noi nu le pomenim. Spre exemplu, El a cerut lui Adam să lucreze pământul. Dacă tot vrem să îl populăm singuri de ce nu încercăm să lucrăm singuri tot pământul?

Al doilea caz este "cazul lui Onan": *"Onan, ştiind că sământa aceasta n-are să fie a lui, vărsa sămânţa pe pământ ori de câte ori se culca cu nevasta fratelui său, ca să nu dea sămânţă fratelui său. "* (Genesa 38:9) - caz folosit deseori ca argument împotriva controlului naşterilor.

O studiere atentă a acestui pasaj arată că fapta lui Onan nu a constat în folosirea unei anumite metodă de control a naşterilor. Păcatul lui Onan a fost acela că nu a vrut să respecte legea levi-ratului, prin care trebuia să ridice o familie în numele fratelui său mort.

Paul Marston, în cartea sa DUMNEZEU ŞI FAMILIA, spune:
"*... indirect, această istorisire implică mai degrabă acceptarea lui Dumnezeu decât respingerea practicii contraconceptive. Ea arată că această metodă de contraconcepţie a fost binecunoscută evreilor şi totuşi nu există condamnarea practicii nicăieri în Vechiul sau Noul Testament.* "[38]

Neavând deci instrucţiuni directe în Biblie despre acest subiect, rămâne ca noi să-1 analizăm în contextul învăţăturii generale a Scripturii. în acest sens sunt câteva aspecte ce trebuie luate în considerare:

2.1. Scopul sexului din punct de vedere biblic.

Sexul nu a fost creat doar pentru reproducere. Sunt unii care consideră că partenerii ar trebui să fie împreună doar atunci când ar dori copii. Ideea aceasta nu are nici un suport biblic. Deşi unul din scopurile sexului este reproducerea, apostolul Pavel oferă şi o altă explicaţie existenţei şi necesităţii familiei: *"Totuşi, din pricina curviei, fiecare bărbat să-şi aibă nevasta lui, şi fiecare femeie să-şi aibă bărbatul ei. Bărbatul să-şi împlinească faţă de nevastă datoria de sot; si tot asa să facă si nevasta faţă de bărbat Nevasta nu este stăpână pe trupul ei, ci bărbatul. Tot astfel, nici bărbatul nu este stăpân peste trupul lui, ci nevasta. Să nu vă lipsiţi unul pe altul de datoria de soţi, decât doar prin bună învoială, pentru un timp, ca să vă îndeletniciţi cu postul şi cu rugăciunea; apoi să vă împreunaţi iarăşi, ca să nu vă ispitească Satana, din pricina nestăpânirii voastre. "* (1 Corinteni 7:2-5)

Apoi, această idee nu se potriveşte familiilor care nu pot avea copii. După această părere, cei ce nu pot avea copii deloc ar trebui să nu mai aibă relaţii intime din momentul în care află acest lucru. Aceasta ar însemna dizolvarea familiei, ceea ce este nebiblic.

2.2. Biblia îl prezintă pe Dumnezeu în controlul naşterilor celor credincioşi.

în acest sens avem ca exemplu familiile lui Avraam, Isaac, Ana, preotul Zaharia, etc. Noi ştim că Dumnezeu nu îşi calcă principiile Sale si dacă actul sexual era doar pentru a concepe copii, atunci fie că Domnul le-ar fi dat copii mulţi tuturor oamenilor după inima Lui, fie că le-ar fi explicat să se ferească de sex. Nici una nici alta nu sunt prezentate în Biblie. Pe de altă parte, dacă de

fiecare dată când soţii sunt împreună ar face un copil, atunci ei ar fi cei ce hotărăsc lucrul acesta şi nu Dumnezeu, ceea ce e total greşit. O familie poate trăi împreună fără să aibă nici un copil, iar alţii pot avea doar o relaţie intimă pe an si de fiecare dată să facă cel puţin un copil, şi aceasta pentru că nu noi, ci Dumnezeu decide.

2.3. Familia este unicat.

Nimeni nu poate să argumenteze corect faptul că două familii ar putea fi sau vor fi vreodată la fel. Dacă familiile sunt diferite, e normal că pentru ele se pot stabili principii generale, dar nu reguli speciale care să precizeze fiecare aspect al vieţii. Nimeni nu poate stabili care este numărul maxim sau minim de copii în familie. Aceasta este hotărârea fiecărei familii în parte, sub călăuzirea lui Dumnezeu. Deoarece deciziile sunt diferite, trebuie să recunoaştem că e nevoie de un control al naşterilor.

2.4. Metoda "calendarului" este o metodă de control al naşterilor.

Subliniem lucrul acesta deoarece cei mai mulţi familişti îşi stabilesc timpul de "post şi rugăciune" despre care vorbeşte apostolul Pavel în 1 Corinteni 7:5, în perioada în care soţia este fertilă. Ei nu fac la voia întâmplării şi nici pentru că aşa le-ar fi revelat

Dumnezeu. Multe familii procedează în acest fel deoarece vor să exercite un control asupra naşterilor. Dacă această metodă este permisă, de ce nu sunt permise şi altele? Unii vor spune că aceasta este mult mai naturală, iar celelalte sunt artificiale. Noi suntem de acord cu aceasta, numai că ne întrebăm dacă tot ceea ce facem şi ce folosim noi mai este natural. Ne îmbrăcăm cu haine sintetice, folosim medicamente artificiale şi chiar ceaiurile pe care le bem sunt din plante care au crescut cu îngrăşăminte artificiale. Dacă folosim atâtea lucruri artificiale în cele mai multe domenii, de ce nu le-am folosi şi în acest domeniu?

2.5. Controlul naşterilor poate aduce slavă şi mulţumire lui Dumnezeu.

Un criteriu general foarte important în lumea creştină este cel spus de apostolul Pavel în Coloseni 3:17: *"Şi orice faceţi, cu cuvântul sau cu fapta, să faceţi totul în Numele Domnului Isus, si mulţumiţi, prin El, lui Dumnezeu Tatăl."* şi în Coloseni 3:23: *"Orice faceţi, să faceţi din toată inima, ca pentru Domnul, nu ca pentru oameni* ..." Atunci când se va folosi o metodă de control al naşterilor, slava şi mulţumirea va fi adresată lui Dumnezeu. în aceste împrejurări vor mulţumi:

• Părinţii - deoarece ei nu vor mai trăi sub stresul unei nas-ten nedorite. Dacă aceasta se va întâmpla ei vor vedea aici voinţa lui Dumnezeu şi se vor supune cu bucurie.

• Copiii - ei vor mulţumi lui Dumnezeu că au avut părinţi înţelepţi care nu doar că i-au născut, ci s-au ocupat de ei să le ofere o direcţie bună în viaţă atât în cele pământeşti, cât si în cele spirituale.

• Biserica - ea va mulţumi lui Dumnezeu că nu are familii care prin lucruri necugetate să ducă în lume o imagine greşită despre Biserică şi Dumnezeu. Se ştie că atunci când o familie credincioasă are mulţi copii şi nu-i poate îngriji şi educa cum trebuie, Biserica este blamată, deoarece ea oferă învăţătura pentru viată.

2.6. Avortul este un păcat

Datorită lipsei unui control al naşterilor, mulţi trebuie să recurgă la avort. Dacă am trata serios problema controlului naşterilor, am avea mai multe satisfacţii si mai puţine crime. Din cele discutate până acum se poate vedea că e necesar să folosim o metodă de control si că aceasta nu contrazice cu nimic învăţătura generală a Sfintelor Scripturi. Nu vrem să tragem o concluzie însă înainte de a discuta şi motivaţia unui control al naşterilor.

3. **Motivaţia unui control al naşterilor**

După cum vom vedea, motivaţiile pot fi multe, dar noi trebuie să discernem care sunt cele care trebuie să influenţeze deci-

I

ziile creştinilor.

5

3.1. Practicarea sexului premarital.

Probabil că mulţi sunt împotriva unor metode de control, deoarece ele sunt foarte mult asociate cu păcatul curviei. Noi am precizat deja că lucrul acesta este deosebit de urât şi pedepsit înaintea lui Dumnezeu.

3.2. Aventurile amoroase extraconjugale.
Pentru unii metodele de control sunt o posibilitate de a trăi viata cum doresc ei cu riscuri cât mai mici. Oamenii aceştia ar trebui să ştie că oricum aceste aventuri lasă urme. Ele lasă urme în: sufletul si conştiinţa celor doi, în familiile lor, în societatea în care trăiesc. Ele vor avea urmări veşnice şi aici noi ne-am definit poziţia si credem că Dumnezeu este Cel care cere fidelitate absolută în viata de familie şi pedepseşte păcatul curviei.
3.3. Egoismul.
Sunt familii sau membrii ai familiei care văd viaţa doar pentru distracţii şi realizări personale. Ei vor: excursii, petreceri, companie multă şi un program neafectat de alţii. E normal că în viata unor astfel de persoane, apariţia unui copil ar încurca multe lucruri. Noi credem că e mult mai bine ca o astfel de persoană să nu se căsătorească, deoarece egoiştii nu pot întemeia un adevărat cămin. Dacă totuşi s-au căsătorit, atunci ei trebuie să-I ceară lui Dumnezeu imediat puterea de a renunţa la ei şi de a trăi pentru fericirea altora. Folosirea unei metode de contraconcepţie motivată de egoism e total greşită.
3.4. Influenţe din afara familiei.
Aici trebuie să precizăm că influenţele pot fi pozitive şi negative.
Printre cele pozitive am aminti: influenţele medicilor când cazurile sunt deosebite din punctul de vedere al sănătăţii. De asemenea, sunt pozitive şi influenţele părinţilor, prietenilor, când aceştia sunt nişte oameni cu o viată spirituală deosebită. Deosebit

de bune sunt influenţele liderilor spirituali si ale celor ce se ocupă de sfătuirea cuplurilor şi tinerilor în acest domeniu. în acest caz, o metodă de control e binevenită. Dintre cei care ne pot influenta negativ, îi amintim pe părinţi, prieteni, colegi şi chiar pe medicii care nu văd viaţa decât din punct de vedere material şi biologic şi pentru care trăirea pentru sine e pe primul loc. în cazul acesta, metoda de control e nejus-tificată.
3.5. Gândirea greşită despre copiii noştri.
Să-i pot oferi tot ce-şi doreşte. Aceasta este una din motivaţiile pe care le auzim foarte des. Ea poate fi adevărată atunci când părinţii respectivi au trăit frustraţi si nu vor ca si copilul lor să treacă prin ceea ce au trecut ei. Uneori, aceasta nu e altceva decât o manifestare a egoismului. Părinţii vor să trăiască aşa cum le place, nederanjaţi şi dau vina pe binele copilului pe care îl au. Cât priveşte dorinţa de a oferi copilului nostru tot ce-si doreşte, trebuie să ştim că nu vom reuşi aceasta niciodată, din cel puţin două motive:
- pe de o parte, pretenţiile copilului cresc odată cu posesiunile. Oricât de mult ar avea, îi va trebui tot mai mult.
- pe de altă parte, copilul nostru nu are nepărat dorinţele pe care le avem noi pentru el. Am întâlnit multe cazuri în care părinţii au încercat să ofere copilului pe care îl aveau tot ce credeau ei că-şi poate dori un copil, iar copilul lor era nemulţumit. Cauza era că, mai mult decât un joc computerizat, el îsi dorea o surioară sau un frăţior. Dacă într-adevăr vrem să le oferim copiilor noştri ceea ce-şi doresc, atunci să-i întrebăm ce-si doresc si vom avea surpriza că ei îşi doresc multe lucruri pe care noi nu le putem oferi.
Să nu uitam că noi oferim copiilor noştri de cele mai multe ori ce nu le place lor.

Pentru fiecare copil, însă, un frăţior sau o surioară va fi unul dintre cele mai frumoase si mai durabile ca-douri. Un frate sau o soră rămâne o bucurie pentru toată viata.
3.6. Frica.
Sunt părinţi care au auzit de foarte multe cazuri negative când copiii au devenit o problemă pentru familie şi societate. Sunt părinţi care aud că există copii problemă din prima zi de când se nasc. Toate acestea pot produce o teamă de a nu avea o experienţă asemănătoare. Aici trebuie să vă reamintim că pe copil îl avem aşa cum îl creştem. Pentru buna creştere a unui copil, Dumnezeu Se oferă să ne asigure asistenta Lui.
Orice părinte care se încrede în Dumnezeu, va fi binecuvântat cu înţelepciune şi celelalte lucruri necesare creşterii şi educării unui copil. Să nu uităm că, din punct de vedere practic, cei ce se simt mai nepregătiţi vor cere şi vor căpăta mai mult har dum-nezeiesc. Frica de eşec, deci, nu este un motiv pentru a nu avea un copil.
3.7. Călăuzirea specială a lui Dumnezeu.
Credem că asa cum Dumnezeu ne oferă călăuzirea Lui a-tunci când avem nevoie de ea în celelalte domenii, ne-o va oferi şi în acest domeniu atât de important. Spuneam că fiecare familie e unicat. Pentru fiecare, Dumnezeu are un plan deosebit. în fiecare, Dumnezeu a investit deosebit. Aşteptările lui Dumnezeu de la noi sunt direct proporţionale cu investiţia. Dacă Dumnezeu a investit mult într-o familie în ce priveşte creşterea copiilor, tot ce e probabil ca Dumnezeu să aştepte de la această familie să crească mai mulţi copii. Acolo unde sănătatea e şubredă, posibilităţile materiale precare, e posibil ca Dumnezeu să aştepte ca acea familie să aibă şi să crească mai puţini copii. Noi nu putem spune că acestea sunt reguli. Ceea ce spunem este că fiecare familie trebuie să stea înaintea lui Dumnezeu şi El le va arăta ce şi cât a investit în ei, precum si care sunt aşteptările Lui.

4. Factorii care trebuie consideraţi în vederea alegerii unei metode de control al naşterilor
Fără a avea pretenţia că am cuprinde toate aspectele ce trebuie analizate, oferim mai jos câteva întrebări ce trebuie ridicate înaintea deciziei pentru o metodă sau alta.
4.1. Cunoaştem noi toate metodele de control?
Acest aspect e foarte important. Dacă cei doi nu le cunosc, nu vor putea alege dintre toate, existând astfel riscul să nu o alegem pe cea mai bună.
4.2. Este metoda aleasă accesibilă?
La aceasta ne referim atât din punct de vedere financiar, cât şi din punct de vedere al locului unde o găsim. E destul de dificil să alegem o metodă care ne cere lucruri greu de procurat. E şi mai greu dacă această metodă ne cere mai bine de jumătate din câştigul lunar. Metoda bună e cea la îndemână şi cea ieftină.
4.3. Cunoaştem noi care sunt efectele negative ale metodei?
Ca în oricare alt domeniu, metodele fiind artificiale au efecte negative asupra celor ce le folosesc; sigur că ele depind de vârsta femeii, vârsta vieţii de familie, numărul de copii avuţi de femeie, starea ei de sănătate si mai ales dacă mai vrea sau nu să aibă copii. Pentru alegerea unei metode, noi trebuie să ţinem cont de toate aceste aspecte si să analizăm metoda din punct de vedere al cazului nostru si nu al altuia. Metoda nu se alege după cât e de eficientă în cazul altora, ci după cât e de eficientă în cazul nostru. In măsura în care această metodă ne afectează negativ, ea este tot mai nepotrivită. Sănătatea noastră e darul lui Dumnezeu si dacă ne batem joc de ea si luptăm conştient

împotriva ei, acesta e păcat.
4.4. Ştim noi care este coeficientul de siguranţă a metodei?
Trebuie ştiut că nu toate metodele au acelaşi coeficient de siguranţă. De asemenea, între coeficientul de siguranţă exprimat teoretic si cel practic e mare diferenţă uneori.
4.5. Ce implică faptul că metoda nu va da rezultatul dorit? Deoarece aproape fiecare metodă are un anumit coeficient
de risc, e foarte normal să ne punem această întrebare. Vom vedea că în cazul unor metode nu avem nimic altceva de făcut decât să lăsăm ca sarcina să se dezvolte normal si la familia noastră să
adăugăm un copil normal si sănătos. Sunt cazuri în care însă, deşi părinţii nu au absolut nimic din punctul de vedere al sănătăţii, trebuie să se facă întrerupere de sarcină datorită efectelor negative pe care le-ar putea avea asupra fătului medicamentele folosite. Aceasta complică foarte mult situaţia, deoarece avortul este crimă indiferent dacă fătul are doar două sau patru luni şi indiferent dacă e un copil sănătos sau bolnav.
4.6. Cum afectează metoda aleasă pe fiecare partener? Teoretic, metoda aleasă ar trebui să o avantajeze atât pe
femeie, cât si pe bărbat. Amândoi ar trebui să fie liniştiţi si să se bucure de actul sexual, deoarece nu mai există teama ca femeia sa rămână gravidă. Practic, metoda trebuie aleasă de ambii parteneri prin înţelegere, deoarece nu există hotărâre care să nu afecteze ambii parteneri. Pentru că binecuvântările sau riscurile se răsfrâng asupra ambilor, hotărârea trebuie luată împreună.
4.7. Avem un răspuns din partea lui Dumnezeu referitor la această metodă?
Aici, din nou, răspunsul lui Dumnezeu nu e acelaşi pentru toţi, deoarece cazurile nu sunt aceleaşi. Dar va exista foarte clar, dacă se va cere cu sinceritate.
După cum se vede, alegerea unei metode de control a naşterilor nu e un lucru simplu si care poate fi făcut cu uşurinţă. Pentru a face o alegere bună, noi trebuie să ne informăm corect prin citirea cărţilor de specialitate si prin discuţii cu medici competenţi, specialişti în domeniu. Apoi trebuie să stăm de vorbă cu partenerul nostru si cu Dumnezeu. Un ajutor deosebit ni-1 poate da păstorul. Abia când toate răspunsurile sunt pozitive, putem începe să fo-

losim o metodă anticoncepţională. Dacă vrem să folosim aceasta de la începutul vieţii de familie, deoarece nu vrem să avem un copil imediat, atunci această pregătire trebuie făcută înainte de căsătorie.
Indiferent care este metoda aleasă, există o regulă de aur care guvernează acest domeniu: **împlinirea voii lui Dumnezeu în naşterea şi creşterea copiilor.** Cine crede că poate alege o metodă contraceptivă care să distrugă planul lui Dumnezeu si să nu suporte consecinţele, se înşală enorm. O viată fericită si o veşnicie cu Domnul Isus Cristos depind de modul în care împlinim voia lui Dumnezeu. Aceasta nu se referă doar la pocăinţa noastră fată de trecutul fără Dumnezeu, ci se referă la toate aspectele vieţii noastre, deci şi la familie.
Să cerem lui Dumnezeu înţelepciune, lumină, putere şi să trăim voia pe care am înţeles că o are cu privire la noi. Prin această prismă, creştinul va alege o metodă care previne şi nu distruge sarcina. El va alege o metodă care lasă lui Dumnezeu libertatea excepţiei. Metodele ireversibile sunt acelea pe care creştinul le va studia foarte mult şi le va accepta doar atunci când este ferm convins că aceasta este voia lui Dumnezeu

pentru el. în urma celor discutate până acum, am putea trage următoarea concluzie: fiecare creştin are şansa si datoria să-I ceară sfatul lui Dumnezeu si să asculte de sfatul Lui. Din punct de vedere practic, ajutorul lui Dumnezeu se poate cere:
- In alegerea şi întrebuinţarea unei metode de control,
- In miracolul de a nu rămâne gravidă decât atunci când vrea El, chiar dacă avem relaţii intime ori de câte ori dorim.

Care este cea mai potrivită cerere? Să analizăm cum procedăm în celelalte domenii. Pentru pâinea zilnică cerem putere de a o câştiga şi nu miracolul de a ni se coborî din cer pe masă. Pentru o carieră bună cerem înţelepciune de a învăţa şi nu miracolul de a şti fără să ne facem partea. Pentru sănătate de cele mai multe ori cerem înţelepciunea medicului şi nu vindecare directă. Pentru asimilarea Cuvântului cerem iluminarea Duhului când citim Cuvântul si nu imprimarea lui în timp ce noi citim ziarul. Pentru controlul naşterilor ar fi normal aşadar să cerem înţelepciune în ale-gerea şi folosirea unei metode bune şi biblice.

D. ÎNTREBUINŢĂRI GREŞITE ALE SEXULUI

1. Care sunt ele?
2. Cauze posibile
3. Suportul afirmaţiei
4. Evitarea întrebuinţărilor greşite
5. Remediu pentru cei biruiţi

1. Care sunt ele?

Asa cum afirmam în materialul precedent, sexul este darul lui Dumnezeu oferit pentru bucuria si împlinirea familiştilor. Constatăm cu durere însă că astăzi, mulţi oameni au făcut din sex cu totul altceva decât ceea ce a intenţionat Dumnezeu. Să urmărim pentru început care sunt câteva din domeniile unde sexul este întrebuinţat în mod greşit:

1.1. Pornografia
1.2. Sexul extraconjugal
1.3. Sexul premarital
1.4. Sexul oral, în anus etc.
1.5. însămânţarea artificială
1.6. însămânţarea în vitro
1.7. Jocul erotic (petting)
1.8. Sexul provocator
1.9. Violul
1.10. Sexul sadic
1.11. Onania

1.12. Homosexualitatea
1.13. Bestialitatea
1.14. Incestul
1.15. Necrofilia

2. Cauze posibile

Deoarece toate aceste categorii au multe lucruri în comun, nu ne vom ocupa de fiecare în parte, ci ne vom ocupa în general de cauzele care pot conduce la astfel de perversiuni şi pervertiri sexuale. Iată câteva, pe care le considerăm ca fiind cele mai uzuale:

2.1. Lipsa autocontrolului asupra dorinţei sexuale
2.2. Trăirea doar pentru plăcerile de moment

2.3. Necunoaşterea consecinţelor acestor practici greşite
2.4. Influenţele negative ale prietenilor sau colegilor
2.5. Comportamentul neînţelept al partenerului de viată
2.6. Dorinţa de a experimenta noi domenii si metode de satisfacţie sexuală
2.7. Conjuncturi sociale prielnice ca: internate, cămine, mănăstiri, închisori, etc.
2.8. Lipsa responsabilităţii de a întemeia o familie
2.9. Frica de a avea copii
2.10. Experienţe negative cu o persoană de sex opus
2.11. Prea mare intimitate între părinţi şi copii
2.12. Drogurile
2.13. Băuturile alcoolice
2.14. învăţături religioase greşite care interzic căsătoria
2.15. Lăcomia
2.16. Concepţia greşită despre libertate
2.17. Concepţia greşită despre sexul opus
2.18. Concepţia greşită despre afirmarea bărbăţiei
2.19. Dorinţa de a fi în rând cu ceilalţi
2.20. Trăirea, profitând de situaţia dificilă a celuilalt

2.21. Necunoaşterea voii lui Dumnezeu
2.22. Interpretarea liberală a Scripturii
2.23. Răzvrătirea conştientă împotriva voii lui Dumnezeu.
3. **Suportul afirmaţiei**
în rândurile ce urmează, vom încerca să explicăm de ce afirmăm că acestea sunt întrebuinţări greşite ale sexului.
Iată care sunt argumentele pe care le vom prezenta în continuare:
3.1. învăţătura Bibliei
3.2. Atitudinea conştiinţei curate
3.3. Motivaţiile acestor practici
3.4. Consecinţele acestor practici
Să urmărim acum o scurtă explicaţie a acestor argumente:
3.1. învăţătura Bibliei.
Noi ştim că Biblia nu este altceva decât exprimarea voii lui Dumnezeu pentru prezentul şi viitorul omului. Deşi Biblia nu vorbeşte specific despre toate aceste practici, totuşi unele sunt tratate direct, iar pentru celelalte se poate trage o concluzie, din analiza principiilor generale de conduită prezentate de Dumnezeu.
• Homosexualitatea este mult discutată şi combătută de învăţătura Scripturii. Ideea apare pentru prima dată în cazul Sodomei si Gomorei: *"Au chemat pe Lot, şi i-au zis: "Unde sunt oamenii care au intrat la tine în noaptea aceasta? Scoate-i afară la noi, ca să ne împreunăm cu ei. "* (Genesa 19:5); apoi în cazul seminţiei lui Beniamin: *"Pe când se veseleau ei, iată că oamenii din cetate, nişte fii ai lui Belial, oameni stricaţi, au înconjurat casa, au bătut la poartă, şi au zis bătrânului, stăpânul casei: "Scoate pe omul acela care a intrat la tine, ca să ne împreunăm cu el. "* (Judecători 19:22)
în Noul Testament, apostolul Pavel o prezintă ca o practică în lumea imperiului Roman: "*... tot astfel şi bărbaţii, au părăsit*

întrebuinţarea firească a femeii, s-au aprins în poftele lor unii pentru alţii, au săvârşit parte bărbătească cu parte bărbătească lucruri scârboase, şi au primit în ei însisi

plata cuvenită pentru rătăcirea lor. " (Romani 1:27)
In fiecare ocazie amintită, Dumnezeu este direct, categoric şi pedepseşte deosebit de aspru. De asemenea, si legea Vechiului Testament era categoric împotriva acestei practici: *"Să nu te culci cu un bărbat cum se culcă cineva cu o femeie. Este o urâciune. " (Levitic 18:22); "Să nu descoperi goliciunea sorei mamei tale. Este rudă de aproape cu mama ta. "* (Levitic 20:13)
• Bestialitatea. E foarte important să amintim că, deşi A-dam a vizionat toată lumea animală, cu gândirea şi sentimentele lui nepervertite de păcat, nu a găsit nici un animal care să i se potrivească: *"Şi omul a pus nume tuturor vitelor, păsărilor cerului şi tuturor fiarelor câmpului; dar, pentru om, nu s-a găsit nici un ajutor, care să i se potrivească. "* (Genesa 2:20)
Probabil datorită unor practici după căderea omului în păcat sau în mod preventiv, Dumnezeu prin lege, interzice categoric sexul cu animalele: *"Să nu te culci cu o vită, ca să te pângăreşti cu ea. Femeia să nu se apropie de o vită, ca să curvească cu ea. Este o mare mişelie. "* (Levitic 18:23); *"Dacă un om se culcă cu o vită, să fie pedepsit cu moartea; şi vita s-o omorâţi. "* (Levitic 20:15)
• Incestul. Deşi la început nu ni se relatează că Dumnezeu S-ar fi exprimat împotriva legăturilor de căsătorie între membrii familiei, când apare Legea, acest lucru este stipulat foarte clar: *"Nici unul din voi să nu se aproprie de ruda lui de sânge, ca să-i descopere goliciunea. Eu sunt Domnul... "* (Levitic 18:6-18)
• Sexul extraconjugal. Dumnezeu este fidel fată de tot ceea ce a afirmat. Creându-ne după chipul şi asemănarea Sa, aşteaptă de la noi să fim asemenea Lui. Deoarece, ca urmare a păcatului apare infidelitatea, Dumnezeu stipulează în Lege foarte clar si în

repetate rânduri, cerinţa Lui pentru viaţa de familie: *"Dar dacă faptul este adevărat, dacă fata nu s-a găsit fecioară, să scoată pe fată la uşa casei tatălui ei; să fie ucisă cu pietre de oamenii din cetate, şi să moară, pentru că a săvârşit o mişelie în Israel, curvind în casa tatălui ei. Să cureţi astfel răul din mijlocul tău. "* (Deu-teronom 22:20-21)
Una din cauzele majore pentru care Dumnezeu era în conflict cu poporul Său pe timpul profetului Maleahi era tocmai ne-credinciosia fată de partenerul de viaţă: *"Iată acum ce mai faceţi: Acoperiţi cu lacrimi altarul Domnului, cu planşete şi gemete, aşa încât El nu mai caută la darurile de mâncare, şi nu mai poate primi nimic din mâinile voastre. Şi dacă întrebaţi: "Pentru ce?" ... Pentru că Domnul a fost martor între tine şi nevasta din tinereţea ta, căreia acum nu-i eşti credincios, măcar că este tovarăşa şi nevasta cu care ai încheiat legământ. "* (Maleahi 2:13-14)
Domnul Isus condamnă aspru acest păcat, mergând până acolo că îl permite ca singurul motiv de divorţ, prin aceasta condamnând partea vinovată la singurătate pentru tot restul vieţii: *"Dar Eu vă spun că ori şi cine îşi va lăsa nevasta, afară numai de pricină de curvie, îi dă prilejul să preacurvească; şi cine va lua de nevastă pe cea lăsată de bărbat, preacurveşte. "* (Matei 5:32)
Apostolul Pavel, ştiind lucrul acesta, oferă creştinilor sugestii practice pentru a-şi ocroti partenerul de viaţă de ispitele lipsei de credinciosie: *"Bărbatul să-şi împlinească faţă de nevastă datoria de soţ; şi tot aşa să facă şi nevasta faţă de bărbat. Nevasta nu este stăpână pe trupul ei, ci bărbatul. Tot astfel, nici bărbatul nu este stăpân peste trupul lui, ci nevasta. Să nu vă lipsiţi unul pe altul de datoria de soţi, decât doar prin bună învoială, pentru un timp, ca să vă îndeletniciţi cu postul şi cu rugăciunea; apoi să vă împreunaţi iarăşi, ca să nu vă ispitească Satana, din pricina nestăpânirii voastre. "* (1 Corinteni 7:3-5)

• Violul. Indiferent cât de mult ar căuta cineva o explicaţie pentru un astfel de comportament, atât legile umane, cât si cele divine condamnă aspru acest lucru: *"Dar dacă omul acela întâlneşte în câmp pe fata logodită, o apucă cu sila şi se culcă cu ea, numai omul care s-a culcat cu ea să fie pedepsit cu moartea. "* (Deuteronom 22:25)
• Pornografia. Nu ştim exact care a fost planul lui Dumnezeu la început, dar atunci când omul păcătuieşte si apoi trebuie să trăiască alături de alţi oameni, chiar dacă aceştia vor fi fiii lor, Dumnezeu le confecţionează haine: *"Domnul Dumnezeu a făcut lui Adam si nevestei lui haine de piele, si i-a îmbrăcat cu ele."* (Genesa 3:21)
In perioada Vechiului Testament era categoric interzis până şi copiilor să vadă părţile intime ale corpului părinţilor: *"Să nu descoperi goliciunea tatălui tău, nici goliciunea mamei tale. Ti-este mamă: să nu-i descoperi goliciunea. "* (Levitic 18:7)
Mical, soţia lui David, îsi condamnă soţul că într-un moment de mare bucurie, joacă îmbrăcat sumar în fata semenilor: *"David s-a întors să-şi binecuvânteze casa. Mical, fata lui Saul, i-a ieşit înainte, şi a zis: «Cu câtă cinste s-a purtat azi împăratul lui Israel descoperindu-se înaintea slujnicelor supuşilor lui, cum s-ar descoperi un om de nimic!»"* (2 Samuel 6:20) Până şi o împărăteasă păgână preferă să piardă cununa de împărăteasă, decât demnitatea de femeie: "... *pentru ca să arate frumuseţea ei popoarelor şi mai marilor săi, căci era frumoasă la chip. Dar împărăteasa Vasti n-a vrut să vină, când a primit prin fameni porunca împăratului. "* (Estera 1:11b-12a)
• Sexul provocator. Ne referim aici în mod deosebit la îmbrăcămintea sexy. Aceasta este foarte strâns legată de pornografie. Putem spune că e doar începutul drumului spre pornografie, dar nu ştiu dacă putem afirma că e un mod mai uşor de pornografie.
In Vechiul Testament se interzice categoric ca femeia să
se dezgolească în faţa unui alt bărbat decât soţul ei. Descoperirea goliciunii era considerată ca una dintre cele mai grave dezonorări posibile: "... *de aceea, iată, voi strânge pe toţi ibovnicii cu care te dezmierdai, pe toţi aceia pe care i-ai iubit şi pe toţi aceia pe care i-ai urât, da, îi voi strânge împotriva ta din toate părţile, îţi voi dezveli goliciunea înaintea lor, şi îţi vor vedea toată goliciunea."* (Ezechiel 16:37)
Noul Testament cere femeilor credincioase o îmbrăcăminte decentă. Aceasta înseamnă să nu-i atragi pe oameni prin aspectul fizic, ci să-i impresionezi prin frumuseţea şi calităţile omului lăuntric: *"Podoaba voastră să nu fie podoaba de afară, care stă în împletitura părului, în purtarea de scule de aur sau în îmbrăcarea hainelor, ci să fie omul ascuns al inimii, în curăţia nepieritoare a unui duh blând şi liniştit, care este de mare preţ înaintea lui Dumnezeu. "* (1 Petru 3:3-4)
Biblia nu are drept scop prezentarea si combaterea acestor practici. Ea prezintă sexul ca darul curat al lui Dumnezeu pentru un domeniu precis şi cu un scop bine determinat. Orice scoatere a sexului din acest cadru este absolut greşită, chiar dacă uneori cadrul este în graniţele unei familii.
3.2. Atitudinea conştiinţelor curate.
Istoria arată că doar în situaţii de decădere morală şi spirituală în masă, erau acceptate unele din aceste practici. Şi atunci însă, oamenii care mai aveau sau mai au o anumită teamă de Dumnezeu, nu pot accepta asemenea lucruri ca fiind normale. Faptul că cei ce le practică, le fac, în general, în ascuns este o dovadă că nici măcar conştiinţa lor nu le acceptă pe deplin, ci doar că, în final, ei ţin cont mai puţin de glasul conştiinţei.
3.3. Motivaţia practicilor respective.
Oricât de mult am încerca să-i înţelegem pe cei ce practică aceste lucruri, constatăm

că motivaţiile lor nu urmăresc altceva decât satisfacerea egoismului, folosirea celuilalt, distrugerea ce-

luilalt. Ele au de a face cu satisfacerea propriei naturi carnale si păcătoase.

3.4. Consecinţele acestor practici.

Aminteam la început, când vorbeam despre posibilele cauze, că în general, cei ce practică astfel de lucruri nu au în vedere întregul, ci doar momentul. Aceştia deci nu se prea gândesc la urmările ce pot apărea în viata personală, în viata celorlalţi implicaţi în aceste practici; chiar dacă s-ar gândi, probabilitatea cunoaşterii consecinţelor este deosebit de redusă, deoarece noi nu cunoaştem nici viitorul, nici modul în care o persoană va reacţiona la o anumită conjunctură. Cred că cei ce sunt ispitiţi cu diferite ispite sexuale ar trebui să se gândească foarte serios cel puţin la următoarele consecinţe:

- Mânia lui Dumnezeu
- Diminuarea valorii vieţii de familie
- Distrugerea sănătăţii
- Adormirea conştiinţei
- Evaluarea omului doar prin prisma sexului
- Dorinţa de a contamina si pe alţii
- Izolarea
- Sinuciderea
- Divorţul
- Orfanii
- Avortul
- Bolile venerice
- O concepţie deformată despre sexul opus
- înrobirea continua şi progresivă
- Formarea unei concepţii greşite despre viata sexuală.

• Mânia lui Dumnezeu. Am amintit lucrul acesta atunci când vorbeam despre concepţia biblică. Nu sunt sigur însă dacă cei ce citesc aceste rânduri au măcar o idee despre ceea ce în-
seamnă să ai parte de mânia lui Dumnezeu. E adevărat că ea nu poate fi explicată, dar e bine să ştiu că nici măcar dracii nu o doresc: *"Si dracii rugau stăruitor pe Isus să nu le poruncească să se ducă în Adânc. "* (Luca 8:31)

• Diminuarea valorii vieţii de familie. Acest aspect este negativ din cel puţin două puncte de vedere. Pe de o parte, practicile amintite ne aduc în situaţia de a lupta împotriva unei instituţii create de Dumnezeu. Pe de altă parte, pe cei necăsătoriţi îi va face să nu dorească familia, iar pe cei căsătoriţi să nu lucreze pentru crearea şi păstrarea unităţii şi fericirii din familie.

• Distrugerea sănătăţii. Sănătatea fiecăruia este darul lui Dumnezeu. A face ceva ce ne distruge sănătatea înseamnă a neglija sau a dispreţui acest dar. Constatarea medicală este că aceste practici distrug daca nu pe ambii parteneri, cel puţin sănătatea fizică sau sufletească a unuia din cei implicaţi.

• Adormirea conştiinţei. Dumnezeu a aşezat în noi un sfâ-
tuitor care ne asigură de lucrurile bune si ne condamnă pentru cele rele. Dacă la primele greşeli, conştiinţa reacţionează foarte puternic, continuarea acestor practici o

vor aduce într-o stare de amorţeală sau poate o vor perverti până acolo, încât nu vom mai avea nici o remuscare. Să nu uităm însă că va veni o zi când Dumnezeu va trezi conştiinţa fiecăruia si atunci vom trăi veşnic în chin si în remuscări.

• Evaluarea omului doar prin prisma sexului. Dumnezeu a aşezat în fiecare valori deosebit de mari. E adevărat că sexul este una din acestea, dar nu singura. A evalua un om, doar prin prisma sexului, este ca şi cum ai analiza valoarea unei maşini doar după cheile de contact.

• Dorinţa de a contamina şi pe alţii în aceste practici. Este cunoscut ca fie din dorinţa de răzbunare, fie din dorinţa de a avea noi parteneri, cei implicaţi în aceste practici vor căuta să atragă si pe alţii în aceeaşi capcană. Aceasta nu e doar o greşeală fată de

Dumnezeu sau fată de persoana respectivă, ci e o atitudine nedemnă faţă de familia celuilalt şi faţă de întreaga societate.

• Izolarea faţă de semeni. Dacă unii din cei ce se complac în astfel de practici se laudă cu ele, cei mai mulţi trăiesc un sentiment de ruşine si caută să tină ascunse aceste stări. Aceasta îi va face să trăiască o viată rezervată si de stres continuu, care mai devreme sau mai târziu va sfârşi într-o boală psihică.

• Sinuciderea. Sunt unii care realizează gravitatea şi urmările acestor practici mult mai devreme de ziua judecăţii finale. Dacă în acele momente nu au pe cineva apropiat căruia să li se destăinuie şi să le ceară un sfat, rezultatul este sinuciderea. Aceasta are urmări dezastruoase atât pentru cei ce rămân pe pământ, cât şi pentru veşnicia celui în cauză.

• Divorţul. Acesta poate avea loc în cel puţin două situaţii. Prima este aceea în care unul din parteneri află că celălalt e implicat în astfel de practici degradante şi nu mai doreşte să-şi împartă viaţa cu un astfel de partener.

A doua situaţie este aceea când datorită unor practici sexuale unul din parteneri constată că nu mai are nevoie de partenerul de viată si îl abandonează. Urmările sunt dezastruoase indi-ferent dacă cei doi anulează sau păstrează certificatul de căsătorie. Toţi ştim că ele nu se limitează la cei doi, ci pot influenta pe cei apropiaţi pentru mulţi ani sau chiar pentru toată viata.

• Orfani. Aceştia pot apărea în urma unui viol, a unei aventuri amoroase, tinereşti, sau în urma unei legături extraconjugale. Indiferent care este situaţia sau chiar dacă ei provin în urma unui divorţ, situaţia orfanilor nu este dorită nici de ei, nici de societate si în nici un caz de Dumnezeu.

• Avortul. Cred că oamenii ar lua mult mai în serios această problemă dacă ar numi-o crimă. Probabil că multe persoane care decid avortul nu sunt conştiente că în uterul femeii pulsează o viată ca a noastră, a fiecăruia. Cercetările medicale au arătat că viata

începe în prima zi după fecundare. în a doua zi, sunt deja formate baza creierului, măduva spinării şi sistemul nervos; în a 21-a zi inima începe să bată şi în ziua a 28-a începe să se formeze şira spinării şi muşchii. De asemenea, încep să se vadă braţele, picioarele, ochii şi urechile. La o lună, când cel mai devreme se poate bănui o graviditate, embrionul este de 10.000 ori mai mare decât oul fecundat originar, şi se dezvoltă foarte rapid. în a 35-a zi, se pot deosebi cele 5 degete de la mâini, iar ochii se închid la culoare, în a 40-a zi, se pot deosebi şi înregistra unde ale creierului.

Toate acestea arată foarte clar că avortul oricât de devreme s-ar face, nu este altceva decât o crimă. Cine o poate face nu este de mirare că va suporta consecinţele sau că într-o zi va fi capabil de o altă crimă, chiar dacă omul nu mai este acum în uterul mamei.

• Bolile venerice. Oricâte metode de precauţie s-ar lua, nimeni nu este infailibil şi nu poate fi sigur că va scăpa dintr-o aventură amoroasă fără o boală venerică. Medicina afirmă că singurele căi de a preveni aceste boli distrugătoare sunt abstinenta sau o viată de familie normală cu un partener sănătos.

Deoarece acest subiect nu l-am abordat până acum, as dori să avem câteva recomandări practice.

Dacă nu ştiţi nimic sau foarte puţin despre acest subiect, este datoria voastră să vă informaţi cât mai curând si cât mai corn-

petent. în cazul, în care sesizaţi anumite simptome ce ar putea indica o astfel de boală, adresaţi-vă imediat medicului de specialitate. Dacă presupunerile voastre se adeveresc, fiţi dispuşi să urmaţi tratamentul imediat şi până la capăt. Nu vă lăsaţi dominaţi de gândul răzbunării si astfel să continuaţi să aveţi relaţii sexuale cu alţi parteneri extinzând boala. Aceasta vă poate face să suportaţi consecinţe grave aici în vremelnicie, dar cu siguranţă vă vor face să suportaţi pedeapsa veşnică a despărţirii de Dumnezeu. Chiar dacă din punct de vedere medical, şansele vindecării vor fi foarte puţine, să nu disperaţi.

Avem şi aici şansa să apelăm la bunătatea şi mila lui Dumnezeu. Să nu uităm că El a vindecat multe boli incurabile. El este Acelaşi care, acolo unde vrea şi unde omul cere sincer, poate aduce atât tămăduirea sufletească, cât si cea trupească.

Şi încă un sfat deosebit de important: mântuiti-vă sufletul ca măcar veşnicia să vă fie fericită. Probabil că vor fi situaţii în care boala va fi prea înaintată şi Dumnezeu nu ne va oferi vindecarea. Să nu ne gândim doar la ceea ce avem sau nu aici pe pământ. Viaţa continuă şi după mormânt. Ea poate fi fericită sau tragică, depinde cu cine alegem să ne-o petrecem.

Dacă vrem să o petrecem cu Domnul Isus, atunci să-L alegem ca Salvator încă de aici de pe pământ. Dacă însă nu dorim să trăim alături de El, atunci cu siguranţă că o vom petrece cu diavolul şi îngerii lui în chinurile veşnice.

Alegerea Domnului Isus ca Salvator se face în aceleaşi condiţii pentru fiecare:

- pocăinţa fată de Dumnezeu pe care L-am supărat prin păcatele noastre,
- credinţa în Domnul Isus, care a murit si înviat pentru iertarea noastră,
- mărturisirea alegerii lui Cristos ca Salvator si Domn în botezul nou testamental.

Si încă un sfat: fie că eşti o victimă, fie că eşti o persoană neatinsă de aceste boli, vorbeşte si altora despre importanta trăirii unei vieţi curate.

• O concepţie deformată despre sexul opus. Oricine va fi înşelat de partenerul de viaţă şi orice fată care va fi violată sau înşelată, nu va putea vedea şi mărturisi despre sexul opus decât lucruri negative. Aceasta va readuce în actualitate fraza "toţi" sau "toate" sunt la fel, cu toate urmările lor negative, atât pentru ne-familişti, cât şi pentru cei căsătoriţi.

• înrobirea continuă si progresivă a celui în cauză. Oricât

de mic ar fi începutul, un om angajat în aceste practici nu se va opri aici. Va încerca noi domenii de experienţă şi noi parteneri. Aceasta, în final, va duce la autodistrugere.

• Formarea unei concepţii ireale despre viaţa sexuală. Viaţa intimă nu este ceva ce

poate fi gândit separat de viaţa cotidiană. Ea depinde foarte mult de modul de gândire şi trăire zilnică. Pentru aceasta se cere muncă, sfătuire, răbdare, înţelegere şi dragoste. Această jertfă va fi depusă doar de cel ce are un singur partener de viată si caută să-1 împlinească şi prin el să fie împlinit.
Am putea să mai adăugăm aici şi crimele din gelozie, prostituţia, casele de toleranţă, furtul copiilor, dar credem că doar amintirea lor e suficientă. Să nu uităm că toate aceste practici scot sexul din cadrul şi scopul pentru care ne-au fost dăruite de Creator. Acesta este unul dintre cele mai grave păcate în fiecare domeniu de viată.

4. Pot fi evitate aceste practici?

Aceasta este o întrebare foarte importantă. Toate aceste practici se află în jurul nostru şi mai devreme sau mai târziu vor
căuta să-si facă un cuib si în viata noastră. Avem vreo şansă să le
biruim sau trebuie să deznădăjduim? Răspunsul nostru este sigur.
Da, ele pot fi biruite. Iată câteva sugestii în această privinţă:
4.1. Familiarizaţi-vă cu conceptul biblic.
Am văzut deja care este atitudinea lui Dumnezeu faţă de ele. Dacă vom cunoaşte si crede adevărul biblic, nu le vom dori
niciodată în viaţa noastră. Biblia vorbeşte clar despre motivaţia lor, caracterul celor ce le-au practicat, urmările lor si nu cred că cineva va fi dispus să accepte aceste consecinţe. Aceasta 1-a ajutat pe losif să se împotrivească ispitei mari ce-1 înconjura: *"Cum aş putea să fac un rău atât de mare şi să păcătuiesc împotriva lui Dumnezeu? "* (Genesa 39:9b)
4.2. împotriviti-vă oricărei ispite prin credinţă.

Un secret al biruinţei în orice ispită este împotrivirea categorică şi de la început. Nu acceptaţi nici un dialog cu Diavolul şi nici un compromis, deoarece veţi fi biruiţi. Singura putere asupra lui este cea dăruită de Dumnezeu celor ce cred si aparţin Bisericii Domnului Isus.
"Prin credinţă învingi, prin credinţă învingi,
Tu credinţă tare eşti, păcatul biruieşti. "
4.3. Umpleţi-vă timpul cu activităţi pozitive.
Chiar dacă nu se va implica în activităţi negative, un tânăr care nu are timpul ocupat cu lucruri bune, va fi foarte uşor ispitit să mediteze şi să asculte îndemnurile naturii carnale. E important, deci, să ne ţinem de învăţătură, să participăm la întâlniri tinereşti cu caracter creştin, să învăţăm muzică, o limbă străină, să practicăm un sport frumos şi mai ales să citim şi să studiem Cuvântul Sfânt. Cu cât mai mult din timpul nostru va fi afectat lucrurilor pozitive, cu atât mai puţin ne va rămâne pentru cele negative.
4.4. Alimentaţi-vă gândirea cu o hrană curată.
Sunt lucruri pe care nu le poţi evita si îti otrăvesc sufletul
sau îţi stimulează poftele cărnii. Nu poţi să nu vezi o fată care umblă îmbrăcată în stilul "dezbrăcat" prin fata ta si nu poţi să nu auzi cuvintele necuviincioase ale unui tânăr, rostite în timp ce trece pe lângă tine. Aceste ocazii fac parte din viata cotidiană si sunt inevitabile. Este însă cu totul altceva când le vezi sau le auzi ca urmare a faptului că ai ales din proprie iniţiativă acel loc, ştiind dinainte ce se va întâmpla acolo.
Să fim deci foarte atenţi la conjunctura pe care o alegem, la literatura pe care o citim, la imaginile pe care le vizionăm, deoarece toate acestea pot fi hrană sau otrava pentru

sufletul nostru. Să nu uităm regula de aur:
Ce **este hrană pentru poftele carnale este otravă pentru viaţa spirituală si invers.**
4.5. Poartă această problemă în rugăciune si post.

"Acest soi de draci, le-a zis El (Domnul Isus), nu poate ieşi decât prin rugăciune şi post". (Marcu 9:29) Probabil că cei ce ies doar cu post si rugăciune, nu pot fi ţinuţi afară decât tot cu post si rugăciune. Aduceţi concret înaintea Domnului fiecare ispită ce vă atacă sau ce v-ar putea ataca. Mărturisiţi Domnului dorinţa voastră sinceră de a nu fi întinaţi şi cereţi putere de a evita şi învinge orice atac al Diavolului. Să nu uităm că avem acea frumoasă promisiune: "*... şi orice veţi cere în Numele Meu, voi face, pentru ca Tatăl să fie proslăvit în Fiul. Dacă cereţi ceva în Numele Meu, voi face. "* (Ioan 14:13-14).
4.6. Selectati-vă prietenii doar din categoria celor cu idealuri nobile.
"Spune-mi cu cine te însoţeşti ca să-ţi spun cine eşti", spune vechiul proverb. Este foarte greu să ne imaginăm şi să realizăm dinainte ce influentă mare au prietenii asupra noastră. Când ne uităm însă în urmă la viaţa celor mai mulţi oameni, atunci realizăm cât de mult au fost influenţaţi de prietenii lor.
Vechiul Testament vorbeşte despre influenţele negative pe care le-au avut prietenii asupra lui Roboam: *"Şi iată ce-au zis tinerii care crescuseră cu el: "Să spui aşa poporului acestuia care ţi-a vorbit astfel :«Tatăl tău ne-a îngreunat jugul, tu uşurează-ni-II» Să le vorbeşti aşa:«Degetul meu cel mic va fi mai gros decât coapsele tatălui meu. Acum tatăl meu apus peste voi un jug greu, dar eu vi-l voi face si mai greu; tatăl meu v-a bătut cu bice, dar eu vă voi bate cu scorpioane.»"* (1 împăraţi 12:10), iar apostolul Pavel, în 1 Corinteni 15.33, ne avertizează: *"Nu vă înşelaţi: «Tovărăşiile rele strică obiceiurile bune.»"*
4.7. Apelaţi la ajutorul oamenilor spirituali.
în mijlocul ispitelor, de cele mai multe ori ne vom descurca singuri. Aceasta este adevărat pentru multe domenii şi categorii de ispite.
Vor veni însă situaţii când ispitele vor fi prea mari şi prea

multe pentru timpul si starea în care ne vom afla. Să nu ne fie ruşine în acele momente să apelăm la sfatul si ajutorul celor competenţi. Aceasta nu ne va descalifica în ochii lor, ci dimpotrivă vom fi apreciaţi şi ajutaţi cu drag. Părinţii, prietenii mai mari, liderul de tineret, păstorul sau oricare alt om al lui Dumnezeu ne poate fi de mare folos în aceste clipe.
4.8. Alegeţi-vă un partener de viată care să vă ajute la o trăire curată.
Dacă celelalte lucruri despre care vorbim ne influenţează temporar, aici trebuie să fim foarte atenţi deoarece căsătoria este pe viată. Este de asemenea recunoscut că este mult mai uşor să-ti controlezi apetitul sexual înainte de căsătorie decât după ce ai început viaţa de familie şi implicit viaţa sexuală. Un partener bun va fi o adevărată comoară, pe când unul neîntelept ne va împinge spre păcat şi practici necuviincioase.
Sa reţinem că toate aceste ispite pot fi învinse înainte de a ne inunda viaţa şi mintea. Pentru aceasta se cere încredere în Dumnezeu, ascultare de El, muncă, şi nu de puţine ori, fugă. Dacă în alte situaţii, fuga e ruşinoasă, aici ea este o virtute si deci să nu ezităm să o practicăm.
Se spune despre un tânăr care obişnuia să se joace cu ispita, că într-o noapte a avut un vis în care trebuia să se lupte cu un om foarte mic, dar deosebit de murdar. Deoarece în vis, el apărea ca un uriaş faţă de celălalt, nu a ezitat nici o clipă să înceapă lupta.

Cum era de aşteptat, 1-a biruit imediat, dar atingându-se de el, si-a murdărit hainele albe cu care era îmbrăcat. Atunci a înţeles de ce apostolul Pavel recomandă lui Timotei: *"Fugi de poftele tinereţii, şi urmăreşte neprihănirea, credinţa, dragostea, pacea, împreună cu cei ce cheamă pe Domnul dintr-o inimă curată. "* (2 Timotei 2:22)

5. Există vreun remediu pentru cei înfrânţi?

Toate practicile menţionate şi cele care nu au fost amintite, pot fi incluse într-un singur cuvânt: **păcat.** Modul de a scăpa de ele este exact acelaşi ca pentru oricare alt păcat. Astfel, fiecare om contaminat cu ele trebuie:

5.1. Să recunoască şi să abandoneze păcatul,
5.2. Să ceară iertare în rugăciune,
5.3. Să creadă în jertfa Domnului Isus care este suficientă pentru toate păcatele,
5.4. Să înceapă o viaţă nouă bazată pe principii biblice şi pe puterea lui Dumnezeu,
5.5. Să caute întotdeauna un anturaj bun şi curat,
5.6. Să decidă abstinenţa ca regulă pentru toată viaţa de necăsătorit,
5.7. Să se căsătorească şi să trăiască o viaţă de familie demnă,
5.8. Să mulţumească lui Dumnezeu pentru fiecare pas şi fiecare zi sfârşită în biruinţă.

întrucât ştim că cei ce trec prin aceste situaţii sunt foarte sceptici ca urmare a faptului că Diavolul le întunecă mintea şi le umple sufletul de îndoială, vrem să spunem că această cale de reabilitare funcţionează pentru oricine.

Biblia vorbeşte de iertarea fără excepţie a celor care se pocăiesc, cred în Domnul Isus, mărturisesc public experienţa personală si credinţa în apa botezului. Faceţi aceşti paşi cu încredere si veţi vedea cum iertarea si bucuria Domnului vă vor umple su-flerul. Personal am avut bucuria să văd astfel de eliberaţi şi să mă minunez de dragostea şi capacitatea de iertare a lui Dumnezeu. El este Cel care poate da o viaţă nouă şi pentru aceasta a Lui să fie slava în veci!

E. RĂSPUNSURI PRACTICE PENTRU ÎNTREBĂRI COMUNE

Probabil că, într-o anumită măsură, la cele mai multe întrebări am dat un răspuns în materialul anterior. Totuşi, sunt unele întrebări pe care nu le-am atins, şi la care tinerii cer anumite explicaţii.

Materialul prezentat în continuare va fi sub forma unui dialog, cuprinzând întrebarea si răspunsul. Nu ne-am putut extinde cu explicaţiile, dar credem că ele sunt suficiente pentru cel ce le priveşte cu seriozitate. Totuşi, dacă nu am răspuns la unele întrebări sau nu sunteţi satisfăcuţi pe deplin cu anumite răspunsuri, aştept să îmi scrieţi. Sper să nu vă deranjeze că uneori m-am referit în răspunsuri doar la un singur sex. Aceleaşi lucruri sunt valabile şi pentru cel de sex opus. întrebările nu au nici o ordine logică în aranjarea lor. Ele au fost dezbătute în ordinea în care au fost primite, dar nici aceasta nu a fost o regulă.

î: Puteţi să-mi oferiţi câteva sugestii practice care să mă ajute în dorinţa de a birui ispita sexului înaintea căsătoriei?

R: Ispita aceasta nu te confruntă doar pe tine, ci îl confruntă pe fiecare tânăr sănătos. Cu bucurie te asigur însă că aceasta poate fi biruită. Din experienţa personală si din experienţa altora îţi ofer următoarele sugestii:

1. Să nu rămâneţi singuri în casă niciodată si mai ales noaptea,

2. Evită excursiile în doi sau chiar în "cupluri" ca si voi,
3. Evită plimbările cu maşina în doi, noaptea sau pe distante lungi,
4. Refuză să vizionaţi împreună imagini porno sau sexy, indiferent pe ce cale ar veni ele, (aceasta nu înseamnă că e bine să le vizionaţi în particular),
5. Tine-te departe de atingeri intime,
6. Nu oferi si nu accepta băuturi alcoolice,
7. Nu împrumuta modul de gândire lumesc,
8. Să nu crezi că dacă faci ceea ce îti cere celălalt, aceasta va întări relaţia voastră. Experienţa sexului premarital distruge
I relaţiile de prietenie, chiar dacă o face mai târziu,
9. Nu uita că fetele au o responsabilitate mult mai mare, deoarece au fost create să se excite mai greu, deci îsi păstrează mintea lucidă o perioadă mai îndelungată,
10. Fii constient(ă) că urmările sunt mult mai mari si mai multe decât gândeşti.

î: Este flirtul păcat?

R: Deşi unii părinţi sau copii au impresia că dacă "discuţi" **i** cu mai mulţi, "cunoşti" mai mulţi si poţi alege mai bine, flirtul este totuşi greşit. Iată câteva din urmările lui negative:
1. Obisnuindu-te cu mai mulţi parteneri, întotdeauna vei trata lucrurile foarte superficial,
2. în flirt, întotdeauna batjocoreşti sinceritatea şi dăruirea celuilalt,
3. Trăirea în flirt este o minciună fată de cel ce crede că îi
5
eşti loial,
4. Niciodată nu vei evalua situaţia serios, deoarece vei avea prea multe de evaluat,
5. Relaţia de prietenie se va ruina repede, deoarece eşti sub stresul "descoperirii",
6. Nu vei încerca prea mult să rezolvi crizele, deoarece vei avea întotdeauna o alternativă mai bună,
7. Te obişnuieşti să vezi familia prin prisma: "Ce-mi poate da şi nu ce-i pot oferi eu celuilalt!",
8. Te bazezi doar pe capacitatea ta de observare şi selecţie, şi nu pe ajutorul lui Dumnezeu,

9. îi vei supăra pe cei ce te iubesc (părinţi, prieteni) care ştiu că ceea ce faci este greşit,
10. Vei dobândi un nume rău care te va costa foarte mult.

î: Este pettingul păcat?

R: Această expresie este preluată din limba engleză si se referă la jocul erotic practicat de două persoane de sex opus. Sigur că acesta este păcat, deoarece:
1. Foarte mulţi vor depăşi faza atingerilor si vor sfârşi în act sexual,
2. Atingerile intime vă excită si chiar dacă nu săvârşeşti practic actul sexual, îl vei realiza în minte. Domnul Isus afirmă ca acest lucru este păcat: *"Dar Eu vă spun că ori şi cine se uită la o femeie, ca s-o poftească, a şi preacurvit cu ea în inima lui. "* (Matei 5:28),
3. Trupul fiecăruia este în mai multe domenii un secret al omului respectiv. Dezgolindu-ne în faţa altuia, vom avea sentimentul că am pierdut, am scos afară lucruri care aparţineau intimităţii noastre. Dacă prietenia se va rupe, întotdeauna ne vom simţi "dezgoliţi" în faţa celuilalt,
4. Intimitatea noastră este rezervată în întregime doar partenerului de viată,
5. Actul sexual este condamnat de Dumnezeu la fel de tare, indiferent că se ajunge la orgasm prin excitare manuală, excitare prin mângâieri, excitare prin sărut sau coitus,
6. Pettingul va determina neglijarea celorlalte aspecte ale cunoaşterii reciproce atât de importante. Odată ajunşi la atingeri intime, singurul lucru care ne va interesa va fi să le practicăm si să înaintăm spre altele nepracticate până acum.
Dincolo de aceste explicaţii, există întrebarea: "La ce mă ajută aceste atingeri?" Este ca şi

cum ai dori să tii o maşină pe loc, dar i-ai ambala motorul sub pretextul că poţi tine ambreiajul călcat.

Dar dacă îl vei scăpa, ştii ce se va întâmpla? Cineva explica acest păcat spunând: *"Pettingul face comun şi vulgar ceea ce Dumnezeu a intenţionat să fie nobil. "* [39]

Dacă cele spuse până aici pot fi amintite drept consecinţe, oare care sunt motivaţiile?

- Dacă o fată spune că o face aceasta pentru a-i răsplăti băiatului cheltuiala pe care a făcut-o pentru ea, aceasta nu este altceva decât prostituţie.
- Amândoi pot afirma că lucrul acesta le face plăcere. A-ceasta e trăire pentru dorinţele fireşti, ceea ce este păcat. Şi să nu uităm: nu tot ce ne face plăcere uneori e şi bun. Şi hoţului îi place să fure, criminalului să ucidă, mincinosului să mintă, beţivului să bea, etc.
- Unii ar putea afirma că aceasta este o cale de verificare prealabilă a potenţialului sexual. Trebuie să ştii că orice om e capabil de un act sexual. Când este vorba de doi tineri, lucrul greu nu este cum să îl exciţi pe celălalt; problema este cum să-1 temperezi pe celălalt când s-a excitat.

î: Care este limita între prietenie şi păcat?

R: O asemenea limită nu se poate preciza în termeni STAS. Orice lucru care te face să te exciţi şi să trăieşti mintal actul sexual cu celălalt este păcat. As putea spune de fapt că orice lucru care te împiedică să nu-ţi îndeplineşti responsabilităţile pe care le ai, este păcat. Orice stare care te ajută mai bine să trăieşti o viaţă curată, ordonată si eficientă, este bună.

î: Este păcat să îţi săruţi prietenul?

R: Depinde despre ce păcat şi despre ce sărut vorbeşti. In

orice caz, să ştii că fiecare act sexual, fizic sau mintal începe cu un mic sărut. Unii sunt "laşi" şi se opresc pe parcurs, iar alţii sunt "curajoşi" şi merg pe drum până la capătul lui. în general, se afirmă că e mult mai lung drumul de la o prietenie la sărut, decât de la sărut la actul sexual propriu-zis. Eu ştiu că tu eşti un caz aparte si lucrul acesta nu-i adevărat în cazul tău ... Poate totuşi e bine să îţi amintesc că toţi cei care au ajuns în păcat au fost excepţii ca tine. Solomon ne avertizează: *"Poate cineva să ia foc în sân, fără să i se aprindă hainele? Sau poate merge cineva pe cărbuni aprinşi, jară să-i ardă picioarele? "* (Proverbe 6:27-28)

I: Credeţi că e absurd ca un tânăr creştin să se căsătorească cu o fecioară?

R: Mai degrabă mi se pare absurdă această întrebare. Fecioria este o condiţie de bază în întemeierea unei căsătorii creştine. Facem însă precizarea că fac excepţie de la regulă (deşi nu trebuie privite uşor) cazurile celor care au fost crescuţi în afara învăţăturii şi cadrului bisericii. In aceste cazuri, dialogul sincer între cei doi va decide dacă va accepta sau nu starea celuilalt. Totuşi, ceva cred că este absurd: situaţia în care, fiecare tânăr care nu si-a păstrat fecioria, doreşte neapărat să se căsătorească cu o fecioară ... , si totuşi, nici această situaţie nu este neapărat exclusă ...

î: Ara avut o experienţă sexuală cu un partener de sex opus. Trebuie să mă căsătoresc neapărat cu acel om? Ce spune Biblia?

R: Biblia, după cum probabil ştii, afirmă că nu trebuia să ai o astfel de experienţă. Acum că ai făcut-o, nu mai este necesar să faci şi o a doua greşeală. Dacă partenerul tău este căsătorit, este exclusă definitiv această alternativă. Dacă este necăsătorit, atunci trebuie să gândeşti următorul aspect: te-ai căsători cu el dacă nu te-ar forţa actuala experienţă?

în Vechiul Testament, în astfel de cazuri, Dumnezeu recomanda căsătoria, dar aceasta nu era **o** obligaţie: *"Dacă un om înşeală pe o fată nelogodită şi se culcă cu ea, îi va*

plăti zestrea şi o va lua de nevastă. Dacă tatăl nu vrea să i-o dea, el va plăti în argint preţul zestrei cuvenite fetelor. " (Ex. 22:16-17)

Se pare că era obligatorie căsătoria doar în cazul violului *"Dacă un om întâlneşte o fată fecioară nelogodită, o apucă cu sila şi se culcă cu ea, şi se întâmplă să fie prinşi, omul care s-a culcat cu ea să dea tatălui fetei cincizeci de sicii de argint şi, pentru că a necinstit-o s-o ia de nevastă, şi nu va putea s-o gonească, toată viaţa lui. "* (Deuteronom 22:28-29)

Dacă toate celelalte lucruri ce au valoare în căsnicie te-ar ajuta să decizi să te căsătoreşti cu el, şi dacă şi celălalt vrea, atunci pocăiti-vă sincer si începeţi o viată de căsnicie normală.

î: în urma unui act sexual, am rămas însărcinată. Trebuie neapărat să mă căsătoresc cu tatăl copilului?

R: Multe din lucrurile spuse la întrebarea anterioară sunt valabile şi aici. E foarte adevărat că nu ai dreptul să decizi să creşti acest copil fără a-i oferi dragostea şi ocrotirea tatălui. Aceasta se poate realiza doar atunci când celălalt este necăsătorit, vrea să facă acest pas şi credeţi că veţi putea realiza o familie care să aibă parte de iertarea si mila lui Dumnezeu.

Dacă nu aveţi motive să credeţi că veţi realiza o familie bună, să nu faceţi pasul acesta. S-ar putea ca lucrurile să meargă bine, dar s-ar putea să mai faceţi 2-3 copii şi apoi să vă despărţiţi, ceea ce ar fi o tragedie şi mai mare. Rămânând singură, dacă te-ai pocăit sincer, poate Domnul îţi va face parte de un soţ care să te accepte asa, poate Domnul va lucra la schimbarea tatălui copilului sau poate vei căpăta putere să plăteşti preţul de a-1 creşte singură.

î: Am fost violată si am rămas însărcinată. Pot să avor-tez acest copil?

R: Nu vreau să privesc cu superficialitate situaţia ta, dar tu ştii mai bine ca oricine de ce ai trecut prin această experienţă. Poate că verificându-ti viata vei vedea uşor, că pe undeva a fost si vina ta, chiar dacă vina este doar aceea că nu L-ai ales pe Dumnezeu ca ocrotitor. Pe de altă parte, tu nu ai voie să decizi asupra viitorului acestui copil. Dacă nu îl vrei, îl vei putea înfia unei familii, care-1 va dori si-1 va creste cu drag.

Constatările medicale arată că pentru mamă urmările avortului sunt aceleaşi indiferent dacă copilul este un rezultat al dragostei sau al violului. Vrei să te răzbuni pe violator omorân-du-i copilul? Aceasta este foarte greu, deoarece acest copil nu este numai al lui, ci si al tău. Poate că îti este frică de sentimentul că, ori de câte ori îl vei vedea, te vei gândi la actul de groază al violării. Din nou experienţele arată că urmările acestea trec, rămânând bucuria creşterii si protejării unui copil care poate deveni un om minunat, deoarece nu are nici o vină în toată această mizerie.

î: Dacă doi tineri şi-au făgăduit înaintea lui Dumnezeu credincioşie pentru toată viaţa, de ce nu se pot bucura de viaţa sexuală? Este un certificat de căsătorie aşa de important?

R: Pe de o parte probabil că ai reţinut citind materialul de până acum că Biblia condamnă categoric sexul în afara familiei. Pe de altă parte să nu uităm că uneori promitem Domnului foarte uşor anumite lucruri, iar apoi constatăm că e greu să ne ţinem de cuvânt. Experienţa arată că e mult mai uşor să se rupă o promisiune care nu a avut loc public, decât cea care a implicat si mărturia altora. Apoi cred că e foarte necesar ca acest domeniu, asa de important şi complex, să fie început cu binecuvântarea lui Dumnezeu oferită prin rugăciunea bisericii.

A trăi împreună si apoi a cere nuntă în biserică, înseamnă

a-i minţi pe toţi cei care cred că voi veniţi acolo în curăţie. Credeţi

că e aşa de neglijată valoarea controlului de sine pe care trebuie să îl practicaţi acuma? Şi oricum nu vă veţi bucura unul de celălalt, deoarece veţi avea o relaţie sub stres continuu. Sau credeţi că nu vă va condamna nimeni? Cine va şti de făgăduinţele voastre ca să nu vă condamne?

î: Am avut o tinereţe mai pestriţă. Acum vreau să mă căsătoresc. Trebuie să-i spun prietenului meu aventurile pe care le-am avut?

R: Dacă te întreabă, categoric da. în general vorbind şi dacă nu te întreabă, cred ca este foarte important să i le spui. Aceasta nu înseamnă să-i explici cu lux de amănunte viaţa ta, dar e important să-i spui că viaţa ta este afectată de aceste experienţe. Reţine însă următoarea precizare: nu începe relaţia de prietenie cu mărturisirile tale. Dacă vezi că prietenia continuă şi este sub binecuvântarea lui Dumnezeu, atunci cred că este bine să îi spui lucrurile ce te frământă în momentul în care eşti cerută în căsătorie. Altfel s-ar putea să mărturiseşti experienţa ta la mai mulţi care nu ar face altceva decât să o popularizeze.

Iată care sunt motivele pentru care cred că e bine să mărturiseşti:

1. Liniştea cugetului tău, linişte pe care nu o poţi avea atâta vreme cât tii ceva ascuns,
2. S-ar putea ca oricum să afle mai târziu si atunci lucrurile se vor complica,
3. Experienţele tale din trecut vor afecta mai mult sau mai puţin relaţia voastră. E foarte important ca celălalt să ştie lucrul acesta,
4. Dacă celălalt nu poate depăşi aceste lucruri, este mai bine să le ştie acum, ca să nu începeţi viata de familie,
5. Aceste mărturisiri vor deschide foarte mult uşa comu-

nicării între voi.

î: Ce şanse are un tânăr care s-a implicat în sexul pre-marital?

R: Fiecare tânăr din această categorie are următoarele şanse:

1. Şansa iertării prin pocăinţă sinceră, abandonul păcatului şi credinţa în jertfa Domnului Isus,
2. Şansa căsătoriei prin ajutorul lui Dumnezeu, oferit în găsirea unui partener care să-1 accepte şi să-1 iubească cu trecutul si prezentul său,
3. Şansa unei vieţi frumoase de familie prin dragoste, răbdare, corectare, înţelegere şi ajutorul deosebit al partenerului de viată.

I: Dumnezeu mi-a dăruit un trup foarte frumos, iar eu mă străduiesc să-1 păstrez aşa. Unii susţin că acest dar ar putea fi folosit spre binele meu şi mi-au sugerat să pozez pentru nişte reviste. Este pornografia păcat?

R: Dacă Dumnezeu ţi-a dăruit un trup frumos, e foarte important să ştii si ce să faci cu el. în nici un caz nu cred că ti 1-a dăruit să-1 expui altora sau să fie o sursă de câştig. Iată câteva din aspectele negative ale pornografiei:

1. Scoate sexul din cadrul pentru care a fost creat de Dumnezeu - familia,
2. Ii determină pe ceilalţi la o stare de păcat care se poate concretiza în: sex mintal, masturbare, sex premarital, viol, sex extraconjugal, etc,
3. Pentru cei ce reacţionează la aceasta, pornografia poate crea ideea că sexul în sine este rău şi aceasta nu este adevărat, el fiind darul lui Dumnezeu,
4. Reduce omul la capacităţile lui sexuale, ceea ce în-

seamnă că prezinţi o caricatură şi nu întreaga personalitate,

5. Prezintă sexul doar în aspectul său tehnic, lăsând impresia că poate funcţiona bine şi fără implicaţia sentimentală,
6. Promovează lipsa de fidelitate între parteneri,
7. E un mijloc prin care bărbaţii profită de femeile slabe de minte sau sărace,

8. E un mijloc prin care femeile profită de bărbaţii care trăiesc doar pentru poftele cărnii,
9. Deformează caracterul copiilor şi al tinerilor nepregătiţi pentru aceste lucruri,
10. Impune ca ideal ceea ce nu se poate trăi. Cei ce le prezintă aceste imagini sunt "profesionişti", iar cei ce le admiră sunt oameni de rând care au viata aglomerată cu multe alte lucruri şi care nu vor realiza ceea ce nu au văzut.

în cartea sa CHRISTIAN FREEDOM FOR WOMEN, Harry N. Hallis spunea: *"Problema pornografiei nu este aceea că spune prea mult despre femei, ci prea puţin. Ea pretinde că spune totul, când, în realitate, ea tratează femeile doar ca simple trupuri şi nu ca fiinţe umane.* "[40]

De asemenea, răul promovat de pornografie constă şi în aceea că prezintă partenerii ca fiind inegali. Bărbatul are puterea sexuală, iar femeia este prezentată ca un obiect care, atunci când nu mai corespunde, poate fi înlocuit foarte uşor şi fără consecinţe.

î: Este greşit să vizionezi imagini porno?

R: Da, şi iată de ce:

Cumpărând materialele ce prezintă aceste imagini, susţii pornografia care aduce doar daune tuturor celor din societate. Probabil vei spune că acum nu plăteşti filmele porno. E adevărat,

pentru acum, dar cu siguranţă că atunci când oamenii vor fi prinşi de aceste imagini, le vei plăti aşa cum le plătesc şi americanii. Pe de altă parte, filmul trece. Dacă ţi-a plăcut, vei face o casetă video şi din nou vei susţine pornografia. Obişnuindu-te cu aceste imagini, vei ajunge să cumperi reviste porno, şi din nou vei susţine această piaţă. Nu uita că pornografia este ca drogurile: primele doze sunt gratis, deoarece vei plăti apoi pe toată viaţa, mult mai mult decât te gândeşti.

Pe de altă parte, vizionând astfel de imagini te alimentezi cu lucruri păcătoase care îţi vor rămâne în minte foarte multă vreme. Aceste imagini îţi creează o imagine greşită despre viata sexuală şi reuşita ei şi nu va trece mult până vei ajunge să te complaci si tu în astfel de stări.

I: Cum pot şti dacă trebuie să mă căsătoresc sau nu?

R: In general, orice persoană sănătoasă, trebuie să creadă că a fost creată pentru căsătorie. Dacă Dumnezeu te vrea excepţie, este datoria Lui să răspundă la întrebarea ta sinceră. Modul Lui de a răspunde este foarte diferit, dar va fi deosebit de uşor să-1 înţelegi. Uneori, simplul fapt că Dumnezeu nu îti oferă un partener de viaţă, poate fi răspunsul Lui în acest domeniu. Nu îti ocupa viaţa cu această întrebare. Fă orice lucru bun pe care îl poţi face, şi la vremea potrivită, Dumnezeu îţi va aduce partenerul în locul şi pe calea hotărâtă de El.

î: Există o vârstă ideală pentru căsătorie?

R: în general, din punct de vedere medical, da. Din punct de vedere biblic, nu. Vârsta cea mai potrivită este totuşi înainte de 30 de ani, dar si excepţiile au locul, frumuseţea si raţiunea lor.

î: Cum să înţeleg voia lui Dumnezeu pentru viitorul meu?

R: De obicei răspund tinerilor cu următoarea afirmaţie: La fel cum ai înţeles voia lui Dumnezeu şi pentru lucrurile din trecut. Necazul este cu cei mai mulţi că nu s-au frământat prea mult cu descoperirea voii lui Dumnezeu.

Din nefericire de multe ori nu am fost interesaţi să învăţăm a comunica cu Dumnezeu. Este destul de greu să ajungi la 25 de ani si să realizezi că nu ai învăţat să vorbeşti.

Poţi si acum, dar va fi puţin mai greu. Dacă nu ai comunicat cu Dumnezeu, dar vrei cu adevărat si îi ceri lui Dumnezeu să-ţi descopere voia Sa, trebuie să înţelegi următoarele lucruri:
1. Voia lui Dumnezeu pentru tine nu va fi niciodată împotriva principiilor biblice.
2. Este datoria lui Dumnezeu să-ţi răspundă la timpul potrivit si pe calea pe care tu îl vei înţelege. Aşteaptă şi vei vedea că Dumnezeu îşi face partea întotdeauna.
3. Dumnezeu va răspunde în măsura în care eşti gata să împlineşti ceea ce îţi va descoperi.
î: Poate Dumnezeu să-mi ceară să mă căsătoresc cu cineva care nu-mi place?
R: Depinde ce nu-ti place. Dacă nu-ţi plac anumite lucruri care se pot schimba, atunci da. Dacă nu-ţi place cum se îmbracă, se tunde sau vorbeşte cineva, acesta poate fi partenerul tău. Fac precizarea că trebuie să încerci să schimbi aceste lucruri înainte de căsătorie. Dacă lucrurile care nu-ti plac sunt în domenii în care nu se pot schimba: vârstă, aparenţă fizică, rude, pregătire profesională mult mai slabă decât a ta, atunci nu. Dumnezeu nu ne vrea răul niciodată. Dacă totuşi ne cere ceva ce nu înţelegem acum în totalitate (dar înţelegem măcar în parte), să ne încredem în El, si nu doar în noi ...

VISUL FAMILIEI
î.: Pot visa la o căsătorie fericită?
R: Da, cu câteva condiţii:
1. Să ştii care este adevărata fericire,
2. Să ştii ce înseamnă o familie fericită,
3. Să apelezi la ajutorul lui Dumnezeu pentru ea,
4. Să nu o doreşti dintr-o dată toată, ci să fii gata să munceşti pentru ea cu multă răbdare si toată viata,
5. Să mulţumeşti lui Dumnezeu pentru fiecare domeniu de fericire şi să faci tot ce depinde de tine ca să păstrezi această stare.
î: Ce-i determină pe băieţi să vadă în fiecare fată o posibilă curvă?
R: Cred că această afirmaţie este exagerată. E adevărat că băieţii sunt mult mai interesaţi în viata sexuală si aceasta datorită modului uşor de a se excita. Aceasta îi face să "apeleze" mai mult decât fetele la aflarea unui partener, însă nu le şi obligă pe fete să le răspundă cu aceeaşi monedă. Pot fi si cazuri unde această gândire să vină în urma unui anumit comportament al vostru?
I: Aud tot mai mult despre familii care se destramă datorită nepotrivirii sexuale. Pot fi sigur că nu voi avea aceleaşi probleme cu viitorul partener, dacă nu încercăm?
R: Potrivirea sexuală nu are de-a face numai cu organele sexuale. Mărimea lor nu influenţează fericirea sexuală, deoarece ele se adaptează unul la celălalt, respectiv cel al femeii după cel al bărbatului. Potrivirea şi fericirea sexuală depind de cadrul general al relaţiilor de familie. De aceea e important ca timpul de prietenie să fie folosit pentru dezvoltarea unor relaţii bune în celelalte domenii, aceasta determinând apoi si frumuseţea relaţiilor sexuale.
Dacă totuşi te mai întrebi de ce să aştepţi, vreau să îti redau argumentele pe care le-am găsit într-o carte ce nu cred că ai citi-

t-o si pe care le consider convingătoare. Iată deci argumentele pe care le prezintă autorii Gâbor, Gresz şi Robinson, David M.:
1. Abstinenta te apără atât de teama de boli transmise pe cale sexuală, cât şi de consecinţele lor,
2. Abstinenţa te eliberează de teama şi de consecinţele sarcinilor nedorite,
3. Abstinenta te păzeşte de pericolele diverselor metode contraceptive,
4. Abstinenta te păzeşte de trauma avortului,

5. Abstinenta te păzeşte de patima sexuală,
6. Abstinenţa te păzeşte de presiunea de a te căsători înainte de a fi gata pentru aceasta,
7. Abstinenţa te păzeşte de a fi apreciat după performantele tale,
8. Abstinenta te păzeşte de a face comparaţii mai târziu în căsnicie,
9. Abstinenţa îţi protejează cel mai delicat organ sexual: mintea,
10. Abstinenţa te păzeşte de sentimente înşelătoare,
11. Abstinenţa te păzeşte de întreţinerea unor relaţii "rele ",
12. Abstinenţa te eliberează de teama de a fi nevoită să-ţi dai copilaşul spre adopţie,
13. Abstinenţa te ajută să eviţi cicatricele profunde,
14. Abstinenţa asigură o temelie a încrederii,
15. Abstinenţa te ajută să dezvolţi respectul faţă de viaţă,
16. Abstinenţa te eliberează pentru a-ţi putea concentra energia asupra stabilirii şi realizării obiectivelor în viaţă,
17. Abstinenţa te păzeşte de sentimentul vinei,

18. Abstinenţa te ajută să-ţi dezvolţi o sensibilitate lipsită de egoism,
19. Abstinenţa intensifică adevărata comunicare într-o relaţie,
20. Abstinenţa ajută la dezvoltarea răbdării şi a stăpânirii de sine,
21. Abstinenţa ajută la intensificarea unei relaţii speciale ce poate fi găsită numai în căsnicie,
22. Abstinenţa ajută la dezvoltarea unor principii pozitive de creştere relaţională,
23. Abstinenţa îţi asigură libertatea necesară pentru a te bucura de vârsta adolescentei,
24. Abstinenţa asigură unul dintre cele mai mari daruri ale dragostei adevărate: virginitatea,
25. Abstinenta te ajută la creşterea demnităţii,
26. Abstinenţa poate fi un "test" bun al dragostei,
27. Abstinenţa te poate face un iubit mai bun,
28. Abstinenţa poate fi o expresie a integrităţii emoţionale.[41]

I: Prietenul meu face lucruri care, fără să-şi dea seama, mă excită prea mult. Ce pot face?

R: In acest caz ai câteva lucruri de făcut:
1. Să te controlezi,
2. Sa îi spui frumos şi deschis care sunt pentru tine urmările comportamentului său,
3. Dacă există lucruri negative pe care nu le schimbă, chiar dacă i le-ai spus şi nici măcar nu arată că l-ar interesa această schimbare, să întrerupi relaţia de prietenie până se schimbă această situaţie sau definitiv.

î: Sper să nu mă judecaţi, dar această întrebare mă frământă mult. Pot lua Cina Domnului când sunt la ciclu?

R: Faptul că întrebarea te frământă, este o dovadă că te interesează viata de credinţă si lucrul acesta e deosebit de frumos. Da, poţi lua cina la ciclu şi iată de ce:
1. Cei ce afirmă că o femeie este necurată în acele zile, uită că tot ce atinge ea este necurat: vasele, patul, scaunele, autobuzul, tramvaiul, maşina, etc. (Levitic 15:19-33) Astfel stând lucrurile, întrebarea este: ce poate face în public sau în familie, o femeie la ciclu? Nimic sau totul în limitele curăţiei şi normalului?
2. Cei ce afirmă necurăţia acestor zile, uită că starea de om curat se obţinea prin spălarea cu apă şi jertfă. (Levitic 15:29-30) Aducem noi jertfele de care se vorbeşte şi astăzi? Dacă nu, de ce?

3. Cina este evenimentul care ne cere o serioasă cercetare de sine si o schimbare prin pocăinţă şi credinţă în jertfa Domnului Isus. Poate pocăinţa si credinţa să schimbe ceea ce a aşezat Dumnezeu ca lege în trupul tău? Aici este vorba în mod deosebit despre cercetarea omului dinăuntru care determină atitudinea şi activitatea omului dinafară.
4. Cei ce susţin interzicerea participării femeii la ciclu la Cina Domnului oferă o "interpretare masculină" a Bibliei. In acelaşi loc, se vorbeşte despre necurăţia bărbaţilor (Levitic 15:1-18), ceea ce are aceleaşi consecinţe cu cea a femeilor. De ce nu se vor-
beste nimic despre necurăţia bărbatului? Probabil din acelaşi motiv pentru care nu se vorbeşte despre fecioria lui. Să nu uităm că noi suntem chemaţi să dăm o interpretare **divină** a Bibliei şi nicidecum una feminină sau masculină.
Dacă viaţa îţi este curată şi trupul îngrijit, te poţi apropia cu încredere si libertate de masa Domnului, deoarece Domnul nu a aşezat nimic necurat sau păcătos în tine când ţi-a dat viaţă şi te-a binecuvântat. Singura problemă aici este să nu fii pricină de poticnire pentru cei mai slabi. Dar nu trebuie să ştie ei chiar toate

secretele tale.
î: De ce numiţi autostimularea sexuală păcat?
R: Deoarece cei ce o practică:
1. Promovează poftele firii,
2. Nu practică stăpânirea de sine,
3. Fură un drept al familiei,
4. Se obişnuiesc egoişti,
5. Risipesc o energie pe care ar putea-o consuma în alt domeniu,
6. Se pot autodistruge,
7. Dacă vor întemeia o familie vor deveni "parteneri catastrofă",
8. **Isi** pierd valoarea de sine si curajul de a privi în ochii femeilor.
î: De ce nu ne spun părinţii la timp adevărul despre sex? Ne cred chiar a sa de naivi sau le convine să învăţăm ce ne spun cei de pe stradă?
R: Probabil că datorită diferenţei între generaţii, unii nu ştiu cum să răspundă întrebărilor voastre pe înţelesul vostru. Ceilalţi au o imagine ireală despre voi si vă cred "imaculaţi". Ei sunt
absolut convinşi că aceste lucruri nu vă preocupă si atunci nu văd rostul explicaţiei. Oare n-ar fi bine să începeţi voi acest subiect, întrebându-i ce vă frământă? De ce să vă fie ruşine? Sunt părinţii voştri care vă cunosc, vă ştiu cum arătaţi si dezbrăcaţi, deoarece
v-au îmbrăcat si dezbrăcat ani de zile si adevărul e că si ei au fost
ca voi: plini de aceleaşi întrebări. Dacă au uitat acest lucru, adu-ceti-le aminte si cereţi să vă spună ce au învăţat pe parcurs. Dacă nu vă întelee sau nu vă ascultă, nu folosiţi orice material de in-
formare. Căutaţi materiale si sfătuitori serioşi, deoarece doar un
material serios poate oferi răspunsuri serioase.

î: Ce pot să fac acum, când sunt îndrăgostită de un necredincios?
R: Nu e foarte simplu, dar nici imposibil de făcut ceva. Iată câteva sugestii ce îti vor

prinde bine:
1. Analizează foarte serios de ce ai ajuns aici,
2. Admite ca reale lucrurile frumoase din viaţa lui,
3. Crede afirmaţiile Bibliei când vorbeşte despre dezavantajele şi starea celui necredincios,
4. Roagă-te Domnului pentru eliberare,
5. Ia o "pauză" în relaţia de prietenie şi vezi ce noutăţi aduce timpul. întreruperea trebuie să dureze mai mult decât pauza mare de la scoală. îti recomand cel puţin câteva luni de zile,
5 5 ^5
6. Roagă-te Domnului pentru mântuirea lui.
î: Sunt creştin de ani de zile. Poate Domnul să-mi dea ca partener de viaţă un nou convertit?
R: Vârsta credinţei nu este un criteriu de bază pentru căsătorie, dar nici nu trebuie neglijată. Mai importantă decât vârsta credinţei este maturitatea ei. Dacă eşti absolut convins că aceasta
? 5
este voia Domnului, atunci nu uita acest lucru după ce te-ai căsătorit. Aceasta te va face să ai alături de explicaţiile necesare şi răbdarea necesară pentru celălalt. De un lucru trebuie să fii absolut sigur: realitatea convertirii celuilalt şi realitatea călăuzirii spre el.
î: Care este rolul aspectului fizic în fericirea unui cămin?
R: Deşi este foarte important în alegerea partenerului, chiar pentru bărbaţi, pe parcursul vieţii de familie, el se diminuează. Cu toate acestea, el nu ajunge lipsit de importanţă, deci atenţie şi în domeniul acesta. Mult mai important este însă aspectul omului lăuntric si pe măsură ce trece frumuseţea, va rămâne acest aspect. Sigur, el va rămâne, dacă există ...

A
I: Care este diferenţa maximă de ani care ne va influenţa negativ căsătoria?
R: Nu există o diferenţă de vârstă STAS. Oricum, diferenţa mare, indiferent cine va fi cel mai tânăr, nu este bună. Dar depinde şi ce te interesează să câştigi prin acea căsătorie. Dacă este bătrân, foarte bolnav, dar foarte bogat şi te interesează averea lui, poate că diferenţa de ani este o binecuvântare ...
Dacă te interesează cu adevărat fericirea în familie, atunci ea nu se realizează între "tată şi fiică" sau "mamă şi fiu", ci între soţ şi soţie, ceea ce pretinde o vârstă apropiată. Dar sunt şi excepţii şi ele confirmă regula.
A A
I: Intr-o relaţie de prietenie, cine are prioritate, prietena sau cumnata?
R: Logic, prietena are prioritate, dar nu ştiu dacă şi în cazul tău. Fiecare caz are particularităţile lui şi de aceea nu-i bine să facem reguli pe cazuri pe care nu le cunoaştem. Răspunsul pentru cazul nostru ar fi mai nimerit să-1 dau după ce aş sta de vorbă cu voi. Dar dacă tine mai mult la cumnată de ce nu îl laşi cu ea? îl iubeşti? Atunci suportă ...
A
I: Cineva îmi spunea că dacă ştii să te foloseşti de sex, atunci poţi să-ţi ţii bărbatul "sub papuc". Ce credeţi despre aceasta?
R: Cred că dacă îţi vei iubi soţul cu adevărat, nu vei dori să-1 ţii sub papuc. E foarte normal să-ţi doreşti o relaţie bună, de siguranţă cu partenerul de viaţă. La aceasta, e adevărat că un rol important îl are şi viaţa intimă. în acest domeniu există două păreri. Prima este purtătoarea mesajului de şantaj prin sex. Aceasta susţine că soţul trebuie să realizeze permanent că dacă soţia nu obţine ce vrea, atunci s-a terminat cu viaţa lor intimă. Practica aceasta nu aduce nici un avantaj vieţii de familie, deoarece în acest

caz, soţul se va simţi neglijat şi va fi tot timpul nemulţumit. Pe de altă parte, el poate fi ispitit să caute împlinirea în altă parte, ceea ce va duce la ruinarea vieţii de familie. O a doua părere se referă la împlinirea sexuală a soţului indiferent de meritele sau greşelile lui. Deşi este împărtăşită de foarte puţine femei, vei vedea că aceasta face miracole. Probabil că există teama de a nu fi folosită. Lucrul acesta se poate întâmpla pentru un timp foarte scurt, iar apoi soţul dându-şi seama de dragostea ce i-o porţi, va face din tine persoana în care îşi va revărsa toată bucuria. Să nu uiţi că, atunci când un bărbat este refuzat sexual, are impresia că este refuzat în întregime, ca personalitate. Când situaţia va cere un refuz, e bine să îl faci cu multă dragoste, bine motivat şi va ajuta mult dacă vei propune o altă ocazie nu prea îndepărtată. Uneori refuzul va veni deoarece el nu ştie să se comporte chiar în acest domeniu. Să ştii că lucrul acesta nu îl ajută. E normal să comunici sincer cu el, să îi spui ce îţi place si ce nu, dar apoi să-1 ajuţi să înveţe practic ceea ce îţi doreşti. Sau crezi că ar fi bine să înveţe pe altcineva? Şi în acest domeniu este la fel de adevărată zicala: "teoria ca teoria, dar practica te omoară". Este de datoria ta deci să-1 ajuţi să se schimbe şi aceasta nu se face "stând pe tuşă", ci "jucând efectiv în teren".

î: Auzim atât de multe despre noaptea nunţii. Puteţi să ne spuneţi ceva concret şi real?

R: Odată ce se strâng darurile şi nunta este gata, primul lucru pe care îl fac cei mai mulţi tineri este desfacerea darurilor. Aceasta trebuie făcută într-un spirit de bucurie şi e important să fie doar cei doi fără alte cunoştinţe sau rude. De fapt, tot ceea ce se petrece de aici încolo este doar pentru cei doi. De asemenea, este foarte important ca lucrul acesta să fie planificat din timp. De obicei, nu toţi cei ce încep viaţa de familie au posibilitatea să o înceapă în căminul lor. Lucrul acesta ar fi ideal, dar pentru că nu

întotdeauna este posibil, e important ca cei doi să aranjeze în aşa fel lucrurile, încât după nuntă, indiferent unde ar locui, să aibă un loc privat unde să aibă acces doar ei sau cei pe care îi invită. A-ceasta nu este întotdeauna uşor deoarece e dificil să spui părinţilor sau socrilor că ai vrea un loc privat în casa lor. Credem însă că e mult mai bine de stabilit acest lucru de la început, decât să apară probleme pe parcurs. Este normal ca această discuţie să fie bine pregătită şi motivată foarte serios şi atunci vom găsi înţelegere.

Deşi desfacerea darurilor e un lucru foarte interesant, este bine ca aceasta să nu tină prea mult ca să nu ne obosească prea tare. Oricum cei doi sunt foarte obosiţi datorită pregătirilor pentru nuntă şi datorită aglomeraţiei din ziua respectivă. Nu este prea uşor să stai o zi întreagă îmbrăcată în rochia de mireasă sau în costumul de mire şi să ştii că toate privirile mai mult sau mai puţin critice sunt îndreptate spre tine. Probabil că pentru cei mai mulţi, lucrul cel mai important pe care îl aşteaptă acum, este actul sexual. De obicei, plăcerea într-un act sexual depinde si de starea de odihnă sau oboseală. Pentru ca aceasta primă experienţă să fie experienţă, trebuie să ştim câteva lucruri.

1. In noaptea nuntii, bărbaţii trebuie să fie deosebit de gingaşi si răbdători. Trebuie ştiut că în general fetele sunt asaltate cu tot felul de informaţii ce vorbesc despre durerea de care au parte atunci când se produce ruperea himenului. Dacă şi mireasa ta a avut parte de nişte informaţii din partea unor persoane cu astfel de experienţe negative, poţi fi sigur că, deşi nu-ţi va spune, la gândul actului sexual va trăi sub un stres continuu.

Dacă bărbaţii aleg o femeie datorită aspectului fizic şi abia aşteaptă actul sexual, nu uitaţi că femeile aleg persoana ca atare şi pentru ele uneori e mult mai importantă o discuţie sau un timp de mângâiere decât actul sexual propriu-zis. Aceasta le va face chiar în noaptea nunţii să fie mult mai rezervate şi dacă nu ştim aceasta, putem da o interpretare foarte greşită acestui compor-

tament. De asemenea, e foarte important să nu uităm că această primă experienţă va da tonul la viata noastră intimă. Cu cât va fi mai plăcută această primă noapte, cu atât mai mare va fi deschiderea în viata intimă pe viitor. De aceea, bărbaţii trebuie să fie foarte răbdători si să creeze un mediu foarte plăcut si romantic pentru ca soţia să se poată deschide chiar dacă are atâtea temeri si rezerve.

încă un lucru deosebit de important: la primul act sexual, femeia are mai multă durere decât plăcere. Chiar dacă voi vă sim-titi bine, nu încercaţi să prelungiţi actul sexual. Gânditi-vă la celălalt si înţelegeţi că de înţelepciunea voastră de acum depinde fericirea viitoare.

2. în noaptea nunţii, femeile trebuie să accepte că acesta este drumul pentru fiecare. De obicei, unele vor încerca să amâne unirea sexuală pentru altă ocazie. Lucrul acesta nu numai că nu schimbă cu nimic situaţia, dar o înrăutăţeşte. Amânarea cu o zi sau o săptămână nu face decât să crească tensiunea si posibilitatea interpretărilor greşite. Chiar dacă ai avea un sot care te-ar înţelege, amânarea actului sexual nu înseamnă reducerea durerilor. Dacă aveţi temeri în această privinţa este bine să le discutaţi dinainte, încercaţi în această noapte să fiţi răbdătoare şi să înţelegeţi că a-cesta este drumul pentru fiecare, dar că această experienţă nu se va mai repeta. Noaptea nunţii cere multă înţelegere din partea fiecăruia.

3. în noaptea nunţii, ca de fapt pe parcursul vieţii de familie, numărul actelor sexuale nu este limitat. Dacă prima experienţă nu este prea plăcută pentru nici unul din parteneri, starea aceasta nu trebuie lăsată prea mult. Puteţi avea un al doilea act care va fi mult mai plăcut pentru fiecare. în general, numărul actelor sexuale pe zi sau săptămână sunt decise de cei doi, în funcţie de modul în care frecventa acestora le afectează viata si relaţiile. în noaptea nunţii, nu trebuie să fim preocupaţi de alte lucruri. Nu este

bine ca în această noapte să se călătorească pentru deplasarea în locul unde se va petrece luna de miere. De asemenea, nu este bine ca această călătorie să fie planificată foarte devreme dimineaţa următoare. Noaptea nunţii nu are nevoie de alte stresuri, deoarece le are pe cele specifice, care sunt suficiente.

nu?

î: Ce credeţi despre luna de miere, e importantă sau

R: Referitor la acest subiect, există câteva întrebări cu care se confruntă în general cei tineri:

1. Este necesar să plecăm în luna de miere?

Aş vrea să privim această întrebare prin prisma argumentelor oferite de ambele părţi. Cei ce spun că nu este necesară luna de miere au în minte câteva argumente:

- Noi nu am fost în luna de miere şi pentru aceasta viaţa de familie ne-a fost foarte frumoasă. Acesta este în general argumentul celor mai în vârstă. Să nu uităm însă că noi facem parte dintr-o generaţie total diferită. Aşteptările noastre sunt acum mult mai mari si suntem siguri că dacă cei ce afirmă aceste lucruri ar fi acum tineri, ar face exact ceea ce vrem să facem noi. Poate sunt unii care consideră că dacă ei nu au avut

parte de acest favor, de ce să aibă parte cei de astăzi. Cu siguranţă că un astfel de argument nu merită să fie comentat.

- Plecarea în luna de miere pretinde cheltuială si noi am putea folosi aceşti bani în altă parte. Deşi se pare că acest argument ar trebui să prindă bine mai ales la cei cu un început modest, credem că el nu este realist. Odată ce am început viata de familie, cel mai important lucru este relaţia noastră si partenerul de viată. Pentru ca să putem stabili o bună temelie pentru relaţiile din familia noastră, e important să avem acest timp în care să fim numai noi doi si să ne facem programul asa cum dorim. Când ne vom

întoarce acasă, viaţa va deveni aşa de aglomerată că nu vom putea realiza nici în câteva luni ceea ce am realizat în acele săptămâni în care am fost doar în doi.

- Putem să facem luna de miere stând acasă; nu trebuie neapărat să plecăm undeva. Indiferent dacă cei doi au casa lor sau locuiesc împreună cu altcineva, când eşti acasă, tot timpul vei avea ceva de lucru. Vei avea de gătit, de spălat, de făcut curăţenie, etc. Stând acasă vor începe să sune telefoanele, să vină musafiri (chiar dacă aceştia sunt rudenii foarte apropiate) şi, dacă vor apărea probleme de rezolvat, pentru că suntem acolo, ne vom implica în rezolvarea lor. Acestea vor face din luna de miere o lună ca si cele-lalte şi nu ne va ajuta cu nimic în stabilitatea unui început frumos.

Să privim acum şi argumentele celor ce susţin "luna de miere":

- Experienţa personală. Aceasta o depun cei care au plecat în luna de miere, unii chiar cu îndoiala că nu va fi ceva deosebit, dar care, pe parcursul vieţii, si-au dat seama cât de mult i-a ajutat acest timp petrecut doar în doi.
- Luna de miere îti oferă un timp de odihnă. Aproape în toate cazurile, mirii se implică mult în pregătirea nuntii. Aceasta le va aduce o stare de oboseală care nu îi avantajează în viata de familie. Fiind într-un loc unde te scoli când vrei, mănânci când vrei, te culci când vrei, faci ce vrei, ai şanse mult mai mari să te odihneşti, decât dacă ai fi acasă.
- Luna de miere te scuteşte de prezenţa celor nedoriţi. De obicei, în această perioadă nimeni nu este dorit. Când eşti acasă sau într-un loc cunoscut, nu poţi evita aceste întâlniri şi surprize.

2. Unde să petrecem luna de miere?

Nimeni nu are dreptul să hotărască acest lucru în afara celor doi. Chiar dacă cineva vrea să le facă cadou plata acestui timp, este foarte important ca cei doi să analizeze dacă, fiind acolo, îşi vor putea atinge scopul propus. Cei doi pot lua sugestii din partea

altora, dar fiecare sugestie trebuie bine analizată şi doar în măsura în care credem că ne va satisface, trebuie acceptată. Ca regulă generală, locul trebuie să ofere intimitate, condiţii civilizate de locuit, masă bună şi un peisaj frumos. Aceasta arată că, în general, trebuie evitate locurile aglomerate şi trebuie preferate cele retrase.

Nu este recomandat ca timpul acesta să fie petrecut împreună cu părinţii sau socrii, chiar dacă aceştia locuiesc într-o zonă foarte pitorească. Să nu uităm că partenerul nostru nu este aşa de intim cum suntem noi cu părinţii noştri. De asemenea, nici noi nu suntem aşa deschişi ca să spunem părinţilor noştri că am venit acolo, dar că nu vrem să ne încurce prezenţa lor. De asemenea, nu trebuie să încercăm acum să prindem mai multe lucruri odată. Luna de miere nu este pentru excursii sau vizite sau alte lucruri. Ea este pentru cei doi şi aşa trebuie să rămână.

3. Când plecăm în luna de miere?

De obicei, obişnuiesc să spun celor pe care îi cunun că este bine ca luna de miere să fie ultima lună din viaţa lor. Auzindu-mă, soţia mea mi-a spus: "Noi nu putem şti care este ultima luna din viaţa noastră de familie." Din punct de vedere biblic, fiecare lună poate fi ultima, de aceea este bine ca fiecare să fie tratată ca luna de miere. Desigur aceasta este o dorinţă idealistă, dar prima lună din căsnicie este întotdeauna o lună deosebită de celelalte. Credem că aceasta trebuie să înceapă în ziua sau zilele imediat următoare nuntii. Dacă sunt alte lucruri pe care am vrea să le facem, să nu uităm că nimic nu este mai important ca familia si că lucrurile pe care le lăsăm acum, de cele mai multe ori, ne vor aştepta până ne vom întoarce.

Câteva întrebări posibile pentru luna de miere: 1. Este bine să călătorim în luna de miere?

Dacă amândoi sunteţi persoane care apreciaţi lucrul acesta, probabil că da. Dacă nu sunteţi obişnuiţi cu călătoriile, să nu cre-

deţi că acestea sunt prea uşoare. Ele oferă multe peripeţii care v-ar face din această lună una de neuitat, dar nu în sensul fericit al cuvântului. Dacă nu vă propuneţi să călătoriţi cu maşina şi cortul, atunci stresul la gândul găsirii unui hotel bun sau ajungerii în timp este un lucru de care nu aveţi nevoie în această perioadă. Ca să nu ajungeţi aici, trebuie să vă interesaţi serios de locul unde mergeţi, evitând pe cât posibil eventualele surprize.

2. Dacă mergem în luna de miere într-o staţiune, nu credeţi că există riscul de a ne plictisi de acelaşi peisaj în acelaşi loc?

Această perioadă, după cum spuneam, nu este în mod deosebit pentru turism, ci pentru voi. Chiar dacă v-aţi plictisi de peisaj, lucrul acesta nu v-ar dezavantaja cu nimic. Aceasta v-ar face să petreceţi mai mult timp împreună discutând lucruri ce vă preocupă, planuri de viitor si modul în care le puteţi îndeplini, aceasta fiind o mare realizare.

3. Există vreo diferenţă între femei sau toate suferă la fel în noaptea nunţii? (ştiţi la ce mă refer)

Deoarece nu am darul ghicirii, încerc să vă răspund la întrebarea pe care o aveţi în minte.

în general, se poate spune că noaptea nunţii este la fel pentru fiecare fată. Există însă două lucruri care conduc la o anumită diferenţiere: se cunoaşte că în general brunetele au himenul mai rezistent decât blondele, ceea ce e normal să facă penetrarea mai greoaie şi mai dureroasă. Pe de altă parte, depinde mult de răbdarea şi înţelepciunea celor doi. Acolo unde fiecare îşi dă concursul şi îl ajută pe celălalt, e logic ca lucrurile să decurgă mai simplu. Dacă cei doi ştiu să folosească şi un lubrifiant potrivit, lucrurile se simplifică şi mai mult. Deci, noaptea nunţii este la fel si totuşi diferită.

I: Faptul că am ales partenerul pe care 1-a hotărât

Domnul, îmi aduce automat fericirea şi înţelegerea în familie?

R: Primul lucru pe care îl vom constata după ce începem viaţa de familie, este acela că acum începe un proces de adaptare, în cel puţin următoarele domenii: mintal, fizic, spiritual, şi relaţional.

1. Adaptarea fizică

Aceasta cuprinde adaptarea sexuală şi adaptarea la lucrul din casă.

1.1. Adaptarea sexuală.

Aceasta este deosebit de importantă, dar nu se va realiza peste noapte. Pentru o bună adaptare trebuie citite cărţi de specialitate care tratează acest domeniu. De asemenea este nevoie de

multă deschidere si o comunicare directă si pe fată între cei doi. Doar voi sunteţi în măsură să-i spuneţi celuilalt ce vă place şi ce nu. Oricât de multă literatură în domeniu aţi citi, nimeni nu poate vorbi despre particularităţile voastre. Aşa cum nici un lucru nu vine de la sine, ci trebuie învăţat, tot asa este si în acest domeniu. Cu cât ne vom strădui mai mult amândoi, cu atât rezultatele vor fi mai frumoase şi vor apare mai devreme. Totuşi, sunt nişte lucruri de bază care trebuie neapărat ştiute. Astfel noi trebuie să ştim că, din punct de vedere sexual, suntem diferiţi. în general, fiecare ar vrea ca diferentele să fie eliminate si, dacă se poate, celălalt să devină cum vrem noi. Oare este normal să fie aşa? Pentru a da un răspuns corect să privim în Genesa 1:27: *"Dumnezeu l-a făcut pe om parte bărbătească şi parte femeiască. "* De aici reiese clar că suntem diferiţi în unele domenii, deoarece Dumnezeu ne-a creat aşa.
Acestea sunt diferentele naturale si a încerca să le schimbăm înseamnă a ne strădui să realizăm imposibilul. Aceste diferenţe trebuie acceptate şi privite ca binecuvântare. Dacă se pune problema schimbării, atunci ea apare doar în domeniul diferentelor dobândite. Aceste schimbări însă nu se vor face de la sine, nici

foarte uşor si nici peste noapte, dar vom învăţa despre aceasta mai târziu. Să ne uităm acum la diferenţele naturale între un bărbat si o femeie si care, după cum spuneam, trebuie tratate ca binecuvântare divină. Sigur că ele sunt multe, dar noi ne vom opri la cele care ne creează cele mai frecvente probleme.
Iată câteva dintre cele mai caracteristice diferenţe în manifestarea sexuală:

• Bărbaţii se excită repede şi uşor. Cel mai frecvent folosite sunt privirea şi atingerea. Pentru ei nu au prea mare importanţă: locul, timpul si persoana. Ei sunt orientaţi spre scop şi acesta e actul sexual.

• Femeile se excită mai greu. Pentru ele sunt foarte importante: locul, mediul general, timpul şi persoana. Scopul lor nu este orgasmul, ci o relaţie frumoasă în general. Se sting mult mai greu si e foarte important ca relaţia să continue si după ce s-a produs orgasmul. Acestea sunt nişte afirmaţii care, probabil, nu ne spun prea mult sau care credem la început că nu au mare valoare în viaţa de familie, dar să urmărim câteva implicaţii concrete ale acestor diferente:
Spuneam despre un bărbat că se excită repede şi uşor. A-ceasta înseamnă că nu-i trebuie pregătire multă; acum face un lucru si în minutul următor este gata pentru pat, deşi domeniile sunt diametral opuse. Afirmam că în cazul bărbaţilor poarta cea mai importantă este privirea. Aceasta ne ajută să ne explicăm de ce adolescenţii fluieră după fete, de ce cele mai multe reviste porno arată femei dezbrăcate şi nu bărbaţi dezbrăcaţi, de ce este criticată îmbrăcămintea surorilor şi nu a fraţilor în biserică. Tot aceasta explică si de ce atunci când îţi alege pijamalele, soţul se uită la cele mai decoltate şi transparente şi nu la cele mai călduroase. Tot aceasta explică de ce soţul te vrea întotdeauna frumoasă, de ce pe toţi pereţii cazărmilor si căminelor de băieţi atârnă tablouri cu nuduri de femei sau femei îmbrăcate sumar, etc.

Spuneam că bărbaţii sunt orientaţi spre scop. Aceasta are de a face cu rapiditatea cu care doreşte să ajungă la actul sexual. Probabil acum vei înţelege de ce pentru el nu are prea mare importanţă că îţi lărgeşte hainele sau că îţi rupe pijamalele.
Da, pentru bărbaţi nu are prea mare importanţă locul. Bărbaţii pot întreţine un act sexual în bucătărie, baie, tren, maşină, camera pe care o aveţi undeva ca musafiri, pe câmp şi chiar şi în propriul dormitor. Pentru ei nu are prea mare importantă nici timpul. Ei nu fac mare diferenţă între orele 6, 12, 19, 21, 24. Când e vorba de sex, cea mai bună oră pentru un bărbat este **acum.** De asemenea, nu are prea mare importanţă persoana în cauză. în acest domeniu chiar dacă sunt preferinţe, totuşi la o adică, vârsta, statutul material sau profesional, naţionalitatea nu mai contează prea mult.
Este important de ştiut că bărbaţii au o imaginaţie foarte bogată în acest domeniu. Aceasta îi va determina să încerce lucruri şi poziţii cât mai diferite. în general, dacă

este refuzat, el crede că este refuzat ca persoană şi nu doar în acest domeniu. Şi încă ceva: când e excitat, judecata îi este mult mai limitată decât în situaţii obişnuite.
Fără a trage nici o concluzie, aş vrea să privim la implicaţiile practice ale diferentelor sexuale feminine. Femeile se excită mai greu. De aceea răspund mai greu si apreciază o viată planificată si în acest domeniu. Aceasta le face să aibă nevoie de mai multă tandreţe si răbdare. Pentru ele e foarte important locul. Locul preferat de ele trebuie să fie: intim, sigur, privat, romantic.
Pentru fiecare femeie, mai puţin cele plătite să joace altfel, e important mediul si relaţia generală. Modul în care o înţelegi, ajuţi, respecţi, apreciezi, îi faci viata mai frumoasă si uşoară, va decide modul cum se va comporta sexual. Cineva spunea că relaţia de seara se pregăteşte dimineaţa începând cu micul dejun. E foarte important timpul. Aceasta are legătură cu starea de odihnă sau oboseală pe care o are.

Spuneam că pentru o femeie e foarte importantă persoana cu care întreţine un act sexual. Aceasta trebuie să aibă anumite calităţi deosebite în ochii ei. Calitatea actului sexual depinde de cine este cel cu care se face dragostea. Aşa se explică de ce o fe-meie e nenorocită atunci când e violată în timp ce, dacă excludem problemele morale, pentru un bărbat ar fi o experienţă deosebit de plăcută. Scopul lor este relaţia frumoasă şi nu orgasmul. Dacă aceasta se urmăreşte si nu se tine cont de dorinţele ei, se poate ajunge la orgasm şi totuşi timpul respectiv poate fi o experienţă neplăcută.
Acestea ar fi în mare diferentele de bază între bărbat si fe-meie. Dacă ele sunt cunoscute, ne va fi mult mai uşor să înţelegem şi să influenţăm comportamentul celuilalt. Am vrea să facem o precizare deosebit de importantă. Faptul că suntem diferiţi nu ne dă dreptul ca întotdeauna să pretindem ca numai noi să fim împliniţi sau dorinţele noastre să fie împlinite imediat.
Fiecare bărbat trebuie să înveţe să se stăpânească şi să o ajute pe soţia lui să fie şi ea pregătită pentru actul sexual. Pentru aceasta va avea grijă ca în tot timpul să menţină un cadru plăcut şi romantic. De asemenea, îşi va face un obicei zilnic din igiena corporală. Modul în care va discuta cu soţia lui va fi întotdeauna politicos si plăcut. Va evita orice bruscare şi cuvinte vulgare. După încheierea actului propriu-zis, nu va pleca de lângă soţie lăsându-i impresia că a fost folosită si apoi abandonată.
De asemenea, fiecare femeie trebuie să reţină că nu trebuie să îsi respingă bărbatul fără un motiv foarte serios. El este acela care excitându-se mai uşor, renunţă în foarte multe ocazii. Deoarece femeia nu prea are ocazia să fie refuzată, nu ştie cât de neplăcut este acest sentiment. încă un lucru: e foarte important ca să vă faceţi un timp anume pentru soţii voştri. Deşi aveţi părerea că le oferiţi foarte mult, în realitate tot ceea ce le oferiţi este mai puţin decât îsi doresc ei, deoarece de multe ori sunt refuzaţi. Pentru ei ar

fi un lucru deosebit dacă ar vedea că si voi aveţi uneori iniţiativa
5 5 5
unui act sexual.
1.2. Adaptarea la lucrul din casă.
Uneori, unul din parteneri a fost crescut fără a avea prea mari responsabilităţi în familia părinţilor. Aceasta îl va face să se adapteze mult mai greu la lucrul mult pe care îl cere viata în doi. Chiar dacă unii au fost obişnuiţi cu lucrul, ei au fost obişnuiţi cu alţi oameni si în alte condiţii. Deşi unele fete sau băieţi au par-
5 5 5 5 ? '
ticipat la anumite lucruri în familia părinţilor, prea putini au avut ocazia să conducă

efectiv o gospodărie sau o familie. Abia acum, ei au posibilitatea să încerce a pune în practică ceea ce au gândit în acest domeniu. Facem si aici precizarea că e nevoie de multă răbdare si că nu există lucruri bărbăteşti si femeieşti. în conjunctura actuală, fiecare este chemat să participe în domeniul unde poate fi mai eficient, dar în acelaşi timp, amândoi trebuie să se implice si în lucrurile mai puţin plăcute, dar care trebuie făcute, încă o recomandare: nu încercaţi să faceţi toate lucrurile odată. Ca în orice alt domeniu şi aici ele se vor rezolva mult mai bine luate unul câte unul.

2. Adaptarea mintală şi sentimentală

Una din problemele de care se plâng foarte mulţi familişti este aceasta: deşi la început credem că gândim la fel în cele mai multe domenii, pe măsură ce trece timpul ne dăm seama că suntem diferiţi în foarte multe domenii. Gândim diferit în ce priveşte atitudinea fată de noi înşine, fată de semeni, fată de bani, fată de sex, faţă de numărul, creşterea şi educarea copiilor, faţă de activitatea religioasă, activitatea din casă, etc. Ce este de făcut în această situaţie? Trebuie să înţelegem de aici că nu suntem unul pentru celălalt, să ne gândim la o altă variantă? Nicidecum. într-o astfel de situaţie, primul lucru este să determinăm care sunt domeniile unde suntem diferiţi. Pentru a ne raporta corect

la aceasta, trebuie să ştim că există două feluri de diferenţe: diferente naturale sau cele pe care le avem prin naştere si diferente dobândite, pe care le acumulăm în funcţie de factorii ce ne înconjoară şi ne influenţează viaţa.

Dacă la diferentele naturale se poate schimba foarte puţin, la diferentele de gândire cu dragoste, răbdare şi înţelepciune de sus transformările pot fi radicale. Iată câteva domenii unde credem că e necesar un timp pentru adaptare în gândire şi relaţionare:

2.1. Adaptare la viata dependentă de celălalt.

Foarte mulţi tineri în momentul în care se căsătoresc, sunt deja obişnuiţi să trăiască o viată independentă. Iau decizii de unul singur, gândesc şi planifică viaţa de unul singur. Nu este chiar uşor ca acum să planifici şi să gândeşti ţinând seama de celălalt, dar lucrul acesta e deosebit de important. Uneori, cel mai greu este să tii seama si să-1 consulţi pe celălalt atunci când este vorba de do-meniul tău de activitate. Aici credem că avem dreptul să facem asa cum gândim că este bine. Să nu uităm însă că orice stare prin care trecem ne va afecta viata de familie si de aceea este mult mai bine să îl consultăm şi pe celălalt dacă este dispus şi pregătit pentru asemenea stări.

2.2. Adaptarea la un loc nou.

Chiar dacă aceasta nu durează prea mult, este un lucru care trebuie luat în considerare. Locul unde ne-am obişnuit să trăim face parte din viata noastră. Schimbarea acestuia în mod deosebit pentru gospodine are mare importanţă. Ele au nevoie de un timp în care să se obişnuiască cu locul şi lucrurile respective. Să fim îngăduitori si să le ajutăm în acest proces de adaptare.

2.3. Adaptarea la rudenii.

Dacă pentru noi, rudeniile noastre nu sunt o problemă, să nu uităm că pe celălalt, cununia nu 1-a adus automat aproape de neamurile noastre. Celălalt are nevoie de un timp în care să-i cunoască, să analizeze cât de mult bine şi în ce condiţii prezenţa lor

aduce bine familiei nou întemeiate, etc. S-ar putea ca celălalt să aibă nevoie de un timp mai lung de adaptare în acest domeniu. Să fim înţelepţi şi să nu forţăm nota şi

nici să nu spunem rudeniilor respective că relaţiile s-au răcit datorită partenerului de viaţă.

2.4. Adaptarea la noi prieteni.

Uneori lucrul acesta se va face uşor, alteori mai greu. Noi nu îi putem cere celuilalt să renunţe la toţi prietenii, dar nici celălalt nu ne poate cere să îi acceptăm pe toţi. Dacă uneori avem o motivaţie serioasă si cerem celuilalt să renunţe la o prietenie, să facem lucrul acesta cu multă prudenţă şi să îi oferim celuilalt şi timpul necesar pentru a o face. Oricum, să nu uităm că uneori, deşi ruperea unei prietenii este grea, totuşi e mai uşoară decât necazurile pe care le poate provoca în viata de familie.

2.5. Adaptarea la copii.

Mult mai devreme decât se gândesc doi tineri, ei pot deveni părinţi. Lucrul acesta aduce transformări foarte mari pentru ambii părinţi. De acum, mama va fi interesată mult mai mult de cel mic. Soţul se va simţi neglijat şi pus pe locul doi. Copilul va cere eforturi în plus, va aduce oboseală, cheltuieli, nopţi nedormite, va da peste cap unele planificări pe care le-am avut, etc.

E foarte important ca în perioada în care mama e gravidă, amândoi să citească cărţi ce vorbesc nu doar despre modul în care se creste un copil, ci si cărţi ce prezintă schimbările ce au loc în organismul mamei şi în modul ei de a gândi. în măsura în care soţul le va cunoaşte si înţelese, viata de familie va fi mult mai fru-moaşă. Un alt lucru important este practicarea unui control al naşterilor care va putea reduce posibilitatea apariţiei unui copil nedorit, în cazul în care el apare, singurul lucru pe care îl putem face este să îl primim si să îl creştem cu bucurie.

2.6. Adaptarea la rolul pe care trebuie să îl îndeplinim.

Oricât de mult am cunoaşte despre ceea ce trebuie să facem în familie, nu putem avea garanţia că aşa se va întâmpla. Uneori

aceasta va fi greu, deoarece nu ne va plăcea rolul pe care îl avem. Alteori vom fi nemulţumiţi că noi ne facem partea, dar celălalt consideră că trebuie să facem altceva. în general, noi învăţăm care ne este rolul într-un cadru normal sau chiar ideal. Când intrăm în viaţa de familie, ne dăm seama că în unele domenii, partenerul nostru nu este asa cum am visat noi si rolul pe care îl avem se schimbă.

2.7. Adaptarea la modul de viaţă al celuilalt.

Deşi cei mai mulţi tineri realizează timpuriu că sunt anumite diferenţe în modul lor de a trăi, se mângâie cu gândul că vor lucra la schimbarea celuilalt. Câteodată avem însă surpriza că partenerul nostru nu este dispus să facă acele schimbări sau nu pe toate. Atunci suntem puşi în situaţia de a accepta o parte din felul lui de trai. Aceasta înseamnă uneori să te deschizi pentru mai multe relaţii si musafiri, să reduci din viata ta din afara familiei, deoarece partenerul nu agreează prea mult public şi aglomeraţie. Indiferent care este domeniul în care se cere o anumită adaptare, aceasta nu se face fără efort. Ea are nevoie de timp, rugăciune, înţelegere si bunăvoinţă. Să nu aşteptăm ca totul să se schimbe odată, ci să ne bucurăm si să-I mulţumim lui Dumnezeu pentru fiecare schimbare făcută. Un model extraordinar pentru fiecare partener este însuşi Dumnezeu. El doreşte enorm de mult schimbarea noastră, dar are multă răbdare cu fiecare în realizarea acesteia. Uneori constatăm cu bucurie, când e vorba de noi şi cu uimire, când e vorba de alţii, că Dumnezeu nu oboseşte ani în sir aşteptând schimbarea noastră. Să ne grăbim deci încet şi lucrând cu multă înţelepciune.

3. Adaptarea spirituală. Altarul din familie

în viaţa de biserică, se pune foarte mare accent pe trăirea tinerilor într-o relaţie personală cu Dumnezeu. Este normal să fie asa, deoarece Biblia cere acest lucru. In

acelaşi timp însă, nu se

merge pe o metodă STAS, ci fiecare caută timpul şi calea celei mai eficiente închinării pentru el. Când doi tineri se căsătoresc, fiecare va veni în familie cu gândirea şi practica lui. Dumnezeu aşteaptă acum ca cei doi să devină una si în viata spirituală. Aceasta nu se poate realiza ad-hoc, ci doar într-un proces de adaptare. Acum, fiecare va analiza închinarea celuilalt şi de cele mai multe ori modul de închinare în familie va fi o combinaţie a gândirii si practicilor celor doi. Câteva lucruri care ne vor da nişte sugestii practice în această privinţă sunt prezentate în pasajul care urmează despre altarul din familie. Oricum, nici unul nu are dreptul să impună un mod de închinare celuilalt sub pretenţia că ar fi mai sfânt sau mai bine primit de Dumnezeu. Trebuie adoptat acel mod care ne ajută cel mai mult să trăim amândoi acea viată sfântă pe care o cere Domnul de la fiecare.
Când ne referim la **altarul din familie** avem în minte orele de părtăşie, rugăciune si studiu biblic pe care le au împreună membrii unei familii. La acest subiect dorim să dezvoltăm următoarele aspecte:
3.1. Importanţa altarului în viata de familie.
Probabil că în unele familii altarul nu există, deoarece membrii familiei nu cred în importanţa lui. Indiferent ce cred sau spun aceştia, orele de părtăşie şi rugăciune sunt importante din foarte multe motive. în astfel de momente familia:
• Beneficiază de acea promisiune a Domnului Isus. *"Dacă doi se învoiesc pe pământ să ceară un lucru oarecare le va fi dat de Tatăl Meu care este în ceruri"* (Matei 18:19) Suntem convinşi că această promisiune se referă şi la familiile care se închină împreună lui Dumnezeu. Fiecare om si fiecare familie are problemele ei. De cele mai multe ori, nu ne place ca alţii să cunoască problemele prin care trecem, dar nu ne plac nici problemele respective. Pentru a le păstra într-un cadru intim şi pentru a le rezolva,

să ne folosim de rugăciunea în cadrul familiei. Aici putem să ne rugăm fără nici o rezervă pentru toate lucrurile ce ne frământă şi tot aici putem găsi şi răspunsul la durerile şi necazurile noastre.
• Are posibilitatea să se cunoască mai bine din punct de vedere spiritual. în general, în momentele de rugăciune, omul este foarte sincer înaintea lui Dumnezeu. Dacă în alte ocazii, putem avea impresia că cel de lângă noi nu este prea interesat de lucrurile Domnului si nici de o viată sfântă si curată, în momente de ru-găciune vom vedea dorinţele lui exprimate către Dumnezeu. Aici ne vom putea da seama că celălalt are nevoie de ajutorul nostru si că i-am fost dat ca partener de viaţă; nu pentru a-1 critica, ci pentru a-1 ajuta.
• Are posibilitatea să reducă mult din stresul creat de problemele ce apar. în general, noi ne grăbim cu rezolvarea problemelor noastre. Dacă uneori nu se rezolvă repede sau aşa cum dorim noi, suntem tentaţi să aruncăm vina pe celălalt. Când le-am adus împreună înaintea Domnului şi cerem o rezolvare după voia Lui si la timpul lui, nu vom mai putea arunca vina pe celălalt. Atunci vom şti că trebuie să aşteptăm împreună răspunsul Domnului, cu multă răbdare, iar când va veni să îl primim cu bucurie.
• Are posibilitatea să-si cunoască mai bine nevoile. Când se vorbeşte de o viaţă de rugăciune organizată, atunci cei doi vor decide care sunt lucrările pentru care se vor ruga. Pentru aceasta, ei vor discuta care sunt nevoile şi vor decide şi ordinea priorităţilor lor. Chiar dacă nu-si vor face timp să discute aceste lucruri, când unul se

va ruga pentru o problemă, celălalt va lua aminte la această dorinţă şi va înţelege că pentru celălalt este un lucru important.

• Are ocazia să înveţe cum se fac rugăciunile în public.

Foarte mulţi nu au curajul de a se ruga cu voce tare în biserică, deoarece nu practică rugăciunea acasă cu familia. Aici vom învăţa să ne adunăm gândurile, să le spunem organizat, să ne rugăm conştienţi fiind că alţii aşteaptă să se roage şi ei. Aici vom

învăţa să ne rugăm conştienţi că ne aude nu doar Dumnezeu, ci si cei de lângă noi.

• Are ocazia să dea un exemplu bun copiilor. Copiii trebuie să ştie stările prin care trece familia şi să participe la rezolvarea lor cerând ajutorul lui Dumnezeu. Ei trebuie să îi audă pe părinţi cum se roagă Domnului cerând înţelepciune ca să-i crească bine. Părinţii se roagă pentru mântuirea copiilor lor si ei trebuie să audă lucrul acesta. E deosebit de important ca un copil să-1 audă pe părintele său cerându-şi iertare Domnului pentru o greşeală cunoscută. Momentele de rugăciune îi vor apropia pe cei din familie de Dumnezeu si unul de celălalt.

• Are ocazia să-şi înveţe copiii cum să se roage. Dacă pentru un adult este greu să se roage în public, cu atât mai greu este pentru un copil. Timpul de părtăşie doar cu cei din familie îi va ajuta pe copii să se deschidă pentru rugăciune. Aici părinţii urmăresc şi corectează înţelegerea lor despre rugăciune. Aici ei sunt învăţaţi cum şi pentru ce să ne rugăm. Aici se formează fie o stare de repulsie, fie o plăcere pentru viata de rugăciune. Un copil care are posibilitatea să petreacă clipe frumoase de rugăciune cu familia, va trece peste greşelile unora care se roagă lung în biserică şi va găsi plăcere în a fi la închinare cu fraţii.

• Are ocazia să-şi descopere anumite daruri. Aici vom vedea la ce suntem buni şi ce putem face să fim şi mai buni. Aici putem încerca şi nimeni nu va râde de nereuşita noastră.

• Are ocazia să-şi verifice disciplina familială:

- poate să vadă dacă se poate tine sau nu de un program,
- are ocazia să vadă cum se lucrează în echipă,
- are ocazia să se pregătească pentru activitate şi slujire în biserică.

3.2. Dificultatea creării unui altar în familie.

Dacă despre unii spuneam că nu cred în importanta lui,

despre alţii trebuie să spunem că deşi cred şi îl doresc, nu reuşesc să îl facă. Aceasta din câteva motive:

• Diavolul este împotriva unui altar în familie. Este ştiut că, deoarece Dumnezeu pune mare accent pe viata de familie, Diavolul caută pe orice cale să o distrugă. Pe de altă parte, Diavolul ştie cât de importantă este viaţa de rugăciune în supravieţuirea unui creştin sau a unei familii. El ştie că Dumnezeu Se bucură de orice suflet care se roagă şi că îi ascultă rugăciunile. Aceasta îl face să ne ajute să ne umplem timpul cu orice lucru, dar să evităm cât mai mult rugăciunea.

• Partenerii de viată au programe de activitate foarte diferite. Sunt familii în care cei doi nu se întâlnesc zile în şir sau se întâlnesc foarte puţin. în astfel de ocazii, este foarte greu să aibă un timp comun de închinare. Totuşi, şi în aceste cazuri, este foarte bine ca cei doi să ştie de momentul închinării celuilalt si, dacă fizic nu pot fi în acelaşi loc, să fie măcar cu duhul. De asemenea, când au timp împreună, să folosească parte din el pentru închinare.

• Partenerii au un program deosebit de aglomerat. Deşi pare un argument puternic,

totuşi am dori să spunem că rugăciunea împreună este mai uşoară decât cea de unul singur. Acum ne rugăm doi pentru problemele pentru care altfel ar trebui să ne rugăm de unul singur. Faptul că am împărtăşit cu cei din familie problemele noastre ne va aduce numai linişte, înţelegere şi ajutor.
• Au fost încercări nereuşite. întemeierea şi menţinerea unui altar familial nu este un lucru uşor. Dacă se porneşte fără o motivaţie puternică, s-ar putea să eşuăm. Aceasta ne poate descuraja si nu vom mai dori o experienţă similară.
• Nu avem modele. Sunt foarte puţine familile care mai practică astăzi altarul familial. Astfel, copiii cresc în familii fără timp familial de rugăciune şi drept urmare nu au modelul pe care să-1 poată urma în propria familie.
• Nu putem gusta din rezultate decât dacă practicăm. Dacă

sunt domenii unde poţi gusta dulceaţa sau bunătatea unui lucru înainte de a-1 avea personal, când este vorba de binecuvântările altarului familial, te poţi bucura de ele doar după ce ai început să practici acest lucru.
• De obicei suntem gata să începem şi începem glorios, dar foarte curând sfârşim lamentabil. Una din bolile secolului nostru este aceea că oamenii sunt gata să înceapă multe lucruri, dar nu sunt dispuşi să finalizeze ceea ce au început. Chiar când este vorba de anumite legăminte sau angajamente ne plac mult mai mult cele pe termen scurt decât cele de durată. Aceasta face ca uneori si în domeniul spiritual să luăm multe decizii, dar angajamentele noastre să nu dureze.
• Nu suntem obişnuiţi să mulţumim pentru bine. Cei mai mulţi familişti creştini se gândesc la un altar de rugăciune când apar anumite probleme. De cele mai multe ori însă, acesta nu ne reuşeşte datorită relaţiei necorespunzătoare dintre noi si partenerul de viaţă. Ar fi mult mai bine dacă am începe altarul familiei în vremuri bune. Aceasta ne va ajuta să dezvoltăm o practică ce va putea rezista şi vremurilor sumbre sau tulburi.
3.3. Sugestii practice care fac să funcţioneze altarul din familie.
• Să-1 fixăm într-un timp cât mai oportun pentru toţi cei ce participă. Ar fi foarte greşit ca să fixăm timpul de părtăşie după alte criterii decât cel al posibilităţii participării celor mai mulţi. Sigur că e mult mai bine dacă am putea avea acest timp dimineaţa când să ne luăm hrana pentru toată ziua, şi dacă am putea avea si unul si seara, când să evaluăm binecuvântările Domnului si să-I mulţumim pentru ele. Dacă însă nu putem realiza idealul, să încercăm să alegem cel mai bun timp când şi celălalt poate participa cu uşurinţă. De asemenea, timpul acesta nu trebuie să rămână STAS pentru o perioadă foarte lungă sau pentru toată viata. Dacă

după un anumit timp, vom constata că există o cale mai bună, să o alegem pe aceea. Programul acesta poate varia şi de la o săptămână la alta în funcţie de serviciul pe care îl avem.
• Să participăm cu toţii la menţinerea lui. Dacă se începe acest timp de închinare cu familia şi nu sunt toţi interesaţi de menţinerea lui, tot ce este posibil ca viata lui să nu fie prea lungă. Doar o participare activă a fiecăruia si un ajutor reciproc ne va face să ne ridicăm atunci când suntem deznădăjduiţi şi să continuăm acest lucru atât de important.
• Să ne bazăm din plin pe ajutorul lui Dumnezeu. Ca în orice alt domeniu, nu este suficient să cunoaştem aceste lucruri doar teoretic. Ele trebuie aplicate si pentru aceasta este nevoie de ajutorul lui Dumnezeu. Să-I spunem Lui dorinţa de a avea

aceste ore de părtăşie, să-I mărturisim neputinţa şi slăbiciunea noastră şi să-I cerem harul necesar ca această dorinţă să devină realitate.
• Să nu schimbăm destinaţia acestui timp decât în caz de forţă majoră. Acest timp trebuie să apară în agenda fiecăruia, ca să nu planificăm altceva. Dacă apar uneori musafiri neanunţaţi, să nu ne sfiim să le spunem că avem un program stabilit sau chiar să-i invităm să participe cu noi la închinare.
• Să facem acest timp cât mai plăcut. Aceasta înseamnă să avem o atmosferă lejeră, să nu luăm pasaje lungi şi discuţiile să nu fie predici. Trebuie să fim foarte atenţi ca acestea să fie pe înţelesul copiilor ce participă, ca să aibă şi ei posibilitatea de a participa. Ei pot participa cu o cântare, cu citirea pasajului biblic sau măcar a unui verset, cu o scurtă poezie etc.
• Să avem o listă de rugăciune cu probleme concrete. In familie, deşi prioritare sunt rugăciunile pentru noi, nu trebuie să ne mărginim la acestea. Fiecare se poate ruga pentru prieteni sau cunoştinţele lui, ne putem ruga pentru vecinii noştri, pentru problemele anunţate în biserică, pentru misionari, etc. E deosebit de important să avem o listă a acestor probleme cu caracter de durată

pentru a putea urmări răspunsul la rugăciune şi când acesta vine, să-I mulţumim lui Dumnezeu pentru bunătatea Lui.
- Fixaţi un responsabil. Acesta este bărbatul. El nu va lucra de unul singur, dar vă rog să îl ascultaţi.
- Impliniţi-vă responsabilităţile. Fiecare trebuie să participe cu ceva. Dacă unul nu îsi împlineşte rolul, bucuria va fi ştirbită.
- Priviţi-1 ca obligatoriu, nu facultativ. în general în viată, se spală regulat pe dinţi cei ce cred în obligativitate. Fac duş zilnic cei care cred în importanţa unui mediu curat. Schimbă lenjeria cel ce a fost învăţat că aşa este normal. Se roagă împreună cei care cred că asa trebuie.
- Aveţi răbdare, efectele vin mai târziu. Nu de puţine ori suntem tentaţi să numărăm binecuvântările, chiar înainte de a fi semănat ceva. La fel ca în viata de zi cu zi, unele rezultate vin imediat, altele mai târziu. Să nu ne supărăm şi să nu mai semănăm primăvara sub pretextul că trebuie să aşteptăm recoltatul roadelor doar toamna ...

î: Cred că din multe puncte de vedere sunt pregătit pentru viaţa de familie. Nu mă pot împăca însă cu gândul că va trebui să avem copii. Este acesta un lucru obligatoriu pentru viaţa de familie?

R: încerc să-ţi răspund analizând câteva aspecte:

1. De ce crezi că ne-a capacitat Domnul cu această funcţie?

Studiul Cuvântului arată că aceasta este inclusă în planul lui Dumnezeu de a ne atinge scopul pentru care am fost creaţi: "*... să facem om, ... el să stăpânească, ... înmulţitivă, umpleţi pământul ... şi stăpâniţi-l.* " (Genesa 1:26-28)

Concluzia este că în mod normal trebuie să avem copii, iar unde este cazul sterilităţii se poate pune problema adoptării. Da-

că se va înţelege că aceasta este voia lui Dumnezeu pentru familia respectivă, ideal ar fi să se adopte doi copii şi dacă este posibil fraţi. Deşi am afirmat lucrul acesta, să analizăm totuşi care sunt:

5 5 5

2. Argumentele celor ce susţin că nu este bine să avem copii

2.1. Comoditatea noastră.

Deşi este adevărat că apariţia unuia sau mai multor copii creează greutăţi, nimeni nu poate argumenta că totul se mărgineşte numai la greutăţi. Dimpotrivă, unele situaţii dificile sunt mult mai uşoare tocmai datorită bucuriei şi suportului moral oferit de prezenţa copiilor.

2.2. Frica de nereuşită în creşterea si educarea lor.

E adevărat că unele cazuri au demonstrat lucrul acesta, dar să nu ne uităm doar la acestea şi mai ales să nu excludem ajutorul dat de Dumnezeu în creşterea copiilor. A nu accepta ceva doar de frica de a nu ieşi ceva rău, ar însemna să nu ne trăim viaţa, deoarece în fiecare domeniu viitorul ne este necunoscut.

2.3. Conjunctura dificilă în care trăim.

Istoria arată clar că niciodată viata nu a depins de conjunctură, ci de îndurarea lui Dumnezeu. Pe de altă parte, conjunctura se poate schimba foarte repede si atunci pentru cei ce au trăit fără speranţă, regretele vor fi mari. Avem atâtea exemple de oameni ce s-au născut si au crescut în situaţii foarte grele, dar mai târziu viata lor a fost umplută cu binecuvântări.

2.4. Răsplata pe care ne-o oferă copiii.

Sunt cazuri unde copiii au o atitudine inumană **faţă** de părinţii lor. Aceasta nu trebuie să ne facă să credem că aşa va fi si în cazul nostru. Dacă îi vom creste cum trebuie, răsplata va fi si din partea lor, dar mai ales din partea lui Dumnezeu.

3. Dacă trebuie să avem copii, atunci câţi trebuie să avem?

3.1. Argumentele celor ce doresc doar un copil.

• Să-1 pot creste bine. Având un singur copil, voi avea timp mai mult pentru el si îi voi putea oferi o educaţie aleasă. Trebuie să spunem că educarea unui copil nu depinde numai de timpul ce îl oferi, ci si de înţelepciunea ce ne-o oferă Domnul pentru aceasta. Uneori aceasta creste pe măsura experienţei noastre cu fiecare copil ce-1 creştem. Pe de altă parte, acolo unde este cerută, puterea si înţelepciunea ne vor fi date pe măsura nevoilor noastre reale.

• Să-i pot oferi tot ce-si doreşte. Toţi suntem convinşi că lucrul acesta este imposibil si aceasta din cel puţin două motive: pe de o parte, ca părinţi responsabili, nu vom vrea să-i oferim tot ceea ce-si va dori, iar pe de altă parte s-ar putea ca cea mai mare dorinţă a lui să fie un frăţior sau o surioară.

• Să-mi fie mai uşor. Faptul că avem un singur copil nu este nici o garanţie că educarea si creşterea lui vor fi uşoare. Une-ori, şi de cele mai multe ori, creşterea unui singur copil va crea probleme mai mari decât creşterea a doi sau mai mulţi. Să nu uităm însă că si bucuriile si satisfacţiile vor veni tot de la acelaşi număr
5 9 9)
de copii pe care i-am crescut, şi uneori poate nu vor veni de la primul, ci de la ultimul.

• Să pot realiza si altceva în viată. Societatea în care trăim a deschis atâtea posibilităţi de a rămâne în istorie. Este un lucru frumos să rămâi în amintirea altora ca un bun profesionist (inginer, medic, sociolog, dascăl, muzician, om de afaceri, etc), dar e mult mai valoros să rămâi în istorie ca părintele unuia sau mai multor oameni de valoare pentru generaţiile prezente şi viitoare.

• Asa am fost învăţaţi de alţii. Fie că aceştia sunt părinţii, prietenii sau dascălii noştri, să nu uităm că viaţa noastră nu este viaţa lor, conjunctura este diferită şi mai ales investiţia lui Dumnezeu în noi şi planul Lui pentru noi este diferit de cel al lor.

3.2. Argumentele celor ce susţin că trebuie să faci atâţia copii câţi poţi.

• Aceasta este porunca lui Dumnezeu. Nu există nici un suport biblic.

• Sexul ne-a fost dat doar pentru multiplicare. Biblic, această afirmaţie este eronată. Deoarece nici una din cele două extreme nu au suport temeinic, rămâne valabilă întrebarea ridicată mai înainte: câţi copii să avem? La această întrebare nu poate răspunde altcineva decât familia în cauză. Soţii trebuie să stea înaintea Dom-nului şi să înţeleagă voia Lui pentru familia lor, modul şi timpul acestei împliniri. Suntem siguri că la acest capitol, una din problemele mari ce ne va confrunta va fi controlul naşterilor. Deoa-rece subiectul acesta este dezvoltat în "Capitolul special", nu îl vom mai relua.

I: Se vorbeşte atât de mult despre importanţa împlinirii rolului pe care îl avem. Puteţi să ne spuneţi concret care sunt rolurile familiştilor?

R: Subiectul acesta ar putea fi dezvoltat într-o carte. Am să încerc să vă prezint o imagine de ansamblu şi de suprafaţă a acestuia în Biblie.

Deşi se pare că acest aspect nu este important în familie, la început, se poate vedea clar cât accent pune Domnul pe el atunci când determină pedeapsa pentru greşeala fiecăruia din această familie. Deoarece acesta este un aspect vital pentru fericirea din cămin, să încercăm a vedea care sunt rolurile noastre în familie.

La început, în Genesa nu se spune altceva decât că femeia a fost creată ca ajutor. Această afirmaţie atrage câteva întrebări:

1. Când trebuie să-i oferim ajutorul celuilalt?

Răspunsul este unul singur: tot timpul. Dumnezeu nu ne lasă să înţelegem că ar fi doar anumite ocazii în care suntem res-

ponsabili să-1 ajutăm pe celălalt. Fie că este vorba de o nevoie pe care o are la două zile după nuntă, fie că aceasta apare la 50 de ani de căsnicie, ajutorul nostru trebuie oferit imediat si cu toată dragostea.

2. în orice domeniu trebuie să oferim ajutorul?

Şi aici răspunsul este foarte simplu. Dumnezeu acceptă să oferim sprijinul şi participarea noastră acolo unde noi sau celălalt vede că are nevoie de el. Nimeni nu are dreptul să afirme că bărbatul sau femeia au domenii ce le aparţin în exclusivitate, domenii unde nu sunt obligaţi să dea socoteală sau unde nu sunt obligaţi să ajute. Dumnezeu ne-a vrut şi ne vrea ajutor în domeniul material, spiritual si fizic.

3. Cât timp sunt dator să îl ajut pe celălalt?

Ajutorul trebuie acordat atâta timp cât celălalt are nevoie de el. Această nevoie nu trebuie analizată prin prisma vorbelor sau cererilor celuilalt. Dacă Dumnezeu a hotărât familia pentru toată viata, aceasta înseamnă că toată viata avem nevoie de celălalt. Responsabilitatea noastră încetează abia atunci când ajungem în veşnicie.

4. Ce condiţii trebuie să îndeplinească celălalt ca să îl ajut?

Probabil vom rămâne surprinşi că singura condiţie ce se cere îndeplinită este cununia noastră. Noi trebuie să ne ajutăm partenerul nu pentru că merită, ci pentru că aceasta este o poruncă a Domnului pentru familie. Aici este nevoie de o precizare: noi nu trebuie să aşteptăm ca celălalt să ceară ajutorul, deoarece uneori nu îsi va da seama că are nevoie de ajutor. Alteori nu îl va cere, deoarece va fi prea mândru sau nu crede că poate fi ajutat. Uneori va şti că nu îl merită şi aceasta îl va face să nu apeleze la noi.

Dacă despre femeie se spune că este ajutor, despre bărbat nu se spune altceva decât: *"Domnul Dumnezeu a dat omului porunca aceasta: "Poţi să mănânci după plăcere din orice pom din grădină; dar din pomul cunoştinţei binelui şi răului să nu mănânci,*

căci în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreşit." De aici am putea deduce că el trebuia să cunoască şi să vegheze la împlinirea voii lui Dumnezeu în întreaga familie.

Pentru că acest aspect al rolurilor este aşa de important, vom analiza în continuare ce spune Noul Testament în acest domeniu. Pentru aceasta vom analiza cele mai concludente pasaje şi apoi vom trage concluziile impuse de textul Scripturilor. Astfel, pentru a vedea rolul soţilor, vom analiza textele din: 1 Corinteni 7:3-4, Coloseni 3:19, 1 Timotei 3:2, 1 Petru 3:7, Efeseni 5:25-33, iar pentru rolul soţiilor, textele din 1 Corinteni 7:3-4, Efeseni 5:22, Coloseni 3:18, 1 Timotei 5:14, Tit 2:4, 1 Petru 3.

Să începem deci cu analiza textelor ce ne prezintă rolul soţilor în viata de familie.

1 Corinteni 7:3-4: *"Bărbatul să-şi împlinească faţă de nevastă datoria de sot; tot asa să facă si nevasta fată de bărbat. Nevasta nu este stăpână pe trupul ei, ci bărbatul. Tot astfel, nici bărbatul nu este stăpân peste trupul lui, ci nevasta. "*

In aceste versete, două sunt lucrurile evidenţiate referitor la rolul soţului: el are datoria de a-si împlini soţia din punct de vedere sexual si lucrul acesta nu îl face atunci când vrea el, ci atunci când vrea soţia. Orice decizie de abstinentă trebuie luată de comun acord si doar pentru o vreme stabilită împreună.

Coloseni 3:19: *"Bărbaţilor, iubiţi-vă nevestele, si nu ţineţi necaz pe ele."*

Lucrurile accentuate aici sunt dragostea si iertarea, fără a păstra amărăciunea produsă de greşelile anterioare.

Efeseni 5:25-33: *"Bărbaţilor, iubiti-vă nevestele cum a*

iubit şi Hristos Biserica şi S-a dat pe Sine pentru ea, ... încolo, fiecare din voi să-şi iubească nevasta ca pe sine; şi nevasta să se teamă de bărbat. " Aici se pune un mare accent pe dragostea după modelul Domnului Isus, si păstrarea gândului că suntem una cu cele pe care le iubim şi slujim.

1 Timotei 3:2-4: *"Dar trebuie ca episcopul să fie fără prihană, bărbatul unei singure neveste, cumpătat, înţelept, vrednic de cinste, primitor de oaspeţi, în stare să înveţe pe alţii. Să nu fie nici beţiv, nici bătăuş, nici doritor de câştig mârşav, ci să fie blând, nu gâlcevitor, nu iubitor de bani; să-şi chivernisească bine casa, şi să-şi ţină copiii în supunere cu toată cuviinţa. "*

Lucrurile menţionate în acest pasaj sunt: fidelitatea, administrarea înţeleaptă a familiei şi grija deosebită în creşterea copiilor.

1 Petru 3:7: *"Bărbaţilor, purtaţi-vă şi voi, la rândul vostru, cu înţelepciune cu nevestele voastre, dând cinste femeii ca u-nui vas mai slab, ca unele care vor moşteni împreună cu voi harul vieţii, ca să nu fie împiedicate rugăciunile voastre. "*

Calităţile despre care se vorbeşte aici sunt: înţelepciunea, respectul şi delicateţea, tratarea soţilor ca egali. Din analiza sumară a acestor pasaje specifice reiese foarte clar că rolul soţului este acela de:

- a conduce familia înţelept, inspirat de înţelepciunea divină,
- a-si respecta soţia ca egal si ca dar al lui Dumnezeu,
- a trăi fidel fată de soţie în toate domeniile si tot timpul,
- a fi un bun administrator atât al lucrurilor materiale, cât şi al celor spirituale,
- a fi plin de iubire fată de soţie, în special si familie, în general,
- a fi sata întotdeauna să satisfacă dorinţa sexuală a soţiei,
- a fi gata de iertare întotdeauna şi pentru orice lucru.

Să urmărim acum care este rolul soţiilor în viata de familie:

1 Corinteni 7:3-4: Din acest pasaj amintit anterior, se poate observa destul de uşor că aici se accentuează împlinirea sexuală a soţului asa după cum o cere el, sau la înţelegere.
Efeseni 5:22-24: *"Nevestelor, fiţi supuse bărbaţilor voştri ca Domnului; căci bărbatul este capul nevestei, după cum şi Hristos este capul Bisericii, El, Mântuitorul trupului. Si după cum Biserica este supusă lui Hristos, tot asa si nevestele să fie supuse bărbaţilor lor în toate lucrurile. "*
în acest pasaj, apostolul Pavel accentuează supunerea fată de sot după modelul supunerii Bisericii fată de Cristos.
Coloseni 3:18: *"Nevestelor, fiţi supuse bărbaţilor voştri, cum se cuvine în Domnul. "*
Din nou, singurul lucru menţionat este supunerea fată de sot, lucrul acesta fiind privit ca ceva foarte normal pentru un creştin.
1 Timotei 3:11: *"Femeile, de asemenea, trebuie să fie cinstite, neclevetitoare, cumpătate, credincioase în toate lucrurile. "*
1 Timotei 5:14: *"Vreau dar ca văduvele tinere să se mărite şi să aibă copii, să fie gospodine la casa lor, ca să nu dea potrivnicului nici un prilej de ocară. "*
Probabil acesta este singurul pasaj în care se accentuează importanţa lucrului în familie.
Tit 2:4-5: "... *ca să înveţe pe femeile mai tinere să-şi iubească bărbaţii şi copiii; să fie cumpătate, cu viaţa curată, să-şi vadă de treburile casei, să fie bune, supuse bărbaţilor lor, pentru ca să nu se vorbească de rău Cuvântul lui Dumnezeu. "*
E uşor de remarcat cerinţa dragostei pentru sot si copii, cumpătarea, puritatea, bunătatea, supunerea şi hărnicia.
1 Petru 3:1-6: *"Tot astfel, nevestelor, fiţi supuse şi voi bărbaţilor voştri; ... ca Sara care asculta pe Avraam şi îl numea*

"domnul ei". Fiicele ei v-aţi făcut voi dacă faceţi binele fără să vă temeţi de ceva. "
Analiza acestor pasaje clasice arată foarte clar că rolul soţiei este concretizat în:
- Supunere,
- Puritate,
- Respect,
- Blândeţe,
- Bunătate,
- Iubire,
- Cumpătare,
- împlinire şi satisfacţie sexuală pentru partener.

Sigur că aceasta este o prezentare largă, aceste roluri având implicaţii concrete în fiecare domeniu din viaţă. Analizând textele de mai sus şi ţinând cont de învăţătura generală a Bibliei, putem trage următoarele **concluzii:**
• Dacă pentru soţii, viaţa de familie este mai grea uneori, ele nu trebuie să acuze pe nimeni deoarece lucrul acesta trebuia ştiut de la început: "... *Dacă fecioara se mărită, nu păcătuieşte. Dar fiinţele acestea vor avea necazuri pământeşti si eu as vrea să le cruţ. "* (1 Corinteni 7:28)
• Dacă se cere ambilor parteneri să facă asa de multe pentru celălalt, nu trebuie să ne plângem deoarece lucrul acesta nu a fost un secret: *"Tot aşa, între femeia măritată si fecioară este o deosebire: cea nemăritată se îngrijeşte de lucrurile Domnului, ca să fie sfântă şi cu trupul şi cu duhul; iar cea măritată se îngrijeşte de lucrurile lumii cum să placă bărbatului ei. "* (1 Corinteni 7:34)
• Dacă nu avem altă motivaţie ce ne determină să ne îm-plinim rolul, atunci să nu

uităm că aceasta este o datorie a noastră fată de Dumnezeu.
• Faptul că Domnul nu lucrează asa de repede cum vrem noi, nu înseamnă că El nu Se implică în viata noastră de familie.

• Cea mai bună metodă de a avea o familie bună este înţelegerea mutuală. Aceasta trebuie practicată tot timpul şi în toate domeniile. O comunicare corectă şi permanentă ne va ajuta să realizăm aceasta.
• Fără ajutorul lui Dumnezeu suntem falimentari oricine am fi si orice ne-am propune. El ştie care este rolul nostru si numai El are puterea să ne ajute în împlinirea lui.
• Schimbarea rolurilor sau răzvrătirea nu va rezolva, ci va complica situaţia. Este ca şi cum am încerca schimbarea rotiţelor într-un ceas şi apoi să aşteptăm ca el să funcţioneze mai bine.
• Când nu ne putem înţelege într-un domeniu, să amânăm luarea deciziei. Dacă nu se poate amâna, bărbatul va lua ultima decizie, deoarece el este responsabil înaintea lui Dumnezeu.
î: Se pare că eu şi partenerul meu ştim foarte bine să ne certăm, dar nu prea găsim calea împăcării. Ne puteţi spune ceva despre rezolvarea conflictelor?
R: Trebuie să recunoaştem că stările de conflict nu sunt străine vieţii de familie. Ele apar:
1. La fiecare cuplu, indiferent de vârstă, religie, situaţie materială sau cultură
Astfel ne putem referi la conflictul din familia lui: Adam, Avraam, Iacov, Moise, Elcana, etc.
2. în domenii diferite din viaţa de familie
Ne referim aici la latura sentimentală, relaţională, profesională, materială, etc.
3. Din motive diferite
Cele mai frecvente cauze sunt:
- sexul. Apar probleme de genul: unde, cât, cum, cât de

frecvent, etc.
- copiii. Problemele sunt de genul: câţi, când, cine, cum si unde îi creştem, etc.
- banii. Cum îi câştigăm, cine câştigă mai mult, cum îi cheltuim, cât să dăruim, etc.
- intervenţia celor din afara familiei. Aceştia pot fi părinţii, socrii, prieteni sau rude mai îndepărtate, dar plini de sfaturi.
- împărţirea activităţii în casă. Cine lucrează mai mult, mai ales dacă ambii soţi au slujbă în afara casei.
- administrarea timpului liber. Acesta se poate investi în lucruri personale sau în activităţi cu şi pentru întreaga familie.
4. Cu amploare diferită
Aceasta depinde de temperamentul celor doi, de conjunctura în care apare şi de vechimea cu care iese la suprafaţă.
Sigur că este normal să ne întrebăm dacă nu cumva putem evita unele din conflictele care pot apare. Răspunsul este pozitiv, dar pentru aceasta trebuie să ne străduim să evităm apariţia acelor cauze care le generează. Aceasta include ca un imperativ pregătirea temeinică pentru viaţa de familie şi rămânerea continuă în această scoală.
Deoarece oricum unele conflicte vor apărea, este normal să ne întrebăm: **este conflictul o tragedie?**
Noi spunem "nu", şi iată de ce considerăm că este inevitabil să apară:
• Suntem diferiţi ca indivizi. Aceasta datorită modului în care am fost creaţi, educaţiei

primite, înzestrării cu daruri diferite, etc.
• Ca indivizi, trecem prin stări de criză şi acestea pot degenera în conflict cu cei din jurul nostru.
• Diavolul care ne este cel mai mare duşman este un maes-

tru în a crea conflicte.
• Uneori datorită necunoaşterii, orice intenţie bună poate genera un conflict.
Nu apariţia conflictului este cea mai mare tragedie, ci soluţionarea lui în mod greşit.
Aceasta ne determină să ne gândim imediat la: **etapele rezolvării conflictului în mod pozitiv.**
înainte de a încerca să le formulăm, cred că este bine să analizăm câteva cazuri si să vedem care au fost cauzele ce au adus o rezolvare pozitivă sau negativă. Pentru început aş vrea să analizăm cazul primului conflict uman: Adam şi Eva. (Gen. 3:7-24)
în cazul lor, rezolvarea a fost pozitivă şi iată de ce:
- au recunoscut amândoi că sunt vinovaţi. Aceasta doar la intervenţia lui Dumnezeu,
- au acceptat că orice greşeală atrage o pedeapsă,
- au acceptat ca normale noile condiţii în care i-a aşezat Dumnezeu,
- au apreciat şi evidenţiat pozitivul în viaţa celuilalt,
- au nădăjduit şi crezut în ajutorul Domnului.

Să privim acum la rezolvarea conflictului dintre Avraam şi Lot. (Genesa 13:1-11)
Este foarte clar că rezolvarea acestei situaţii a venit în urma unei comunicări corecte şi a renunţării lui Avraam.
în Genesa 45:7-8 este prezentată împăcarea lui Iosif cu fraţii săi. Aceasta vine în urma înţelegerii că uneori, chiar dacă nu înţelegem, Dumnezeu este Cel ce dirijează lucrurile în direcţia respectivă. Aceasta nu îl scuteşte pe cel greşit de a-şi cere iertare, dar îl ajută pe cel ofensat să accepte această cerere şi să uite mai uşor.
în cartea Iosua, în capitolul 22 se vorbeşte de un conflict apărut între seminţiile lui Israel din dreapta si stânga Iordanului. Deşi acest conflict putea genera într-o catastrofa naţională, el este rezolvat printr-o comunicare înţeleaptă. Sunt multe exemple de genul acesta care pot fi date, însă oricât de multe am analiza, credem

că următoarele sugestii sunt o bună cale de a le rezolva, indiferent de mărimea sau domeniul în care au apărut.
• Acceptă conflictul ca fiind prezent. Sunt oameni care cred că dacă nu acceptă prezenţa şi gravitatea reală a conflictului, aceasta îi va ajuta în rezolvarea lui. Dimpotrivă cu cât îl vom neglija mai mult, cu atât se va învechi, se va accentua şi rezolvarea va fi mai dificilă. O abordare imediată şi înţeleaptă va reduce mult din stres si va aduce o rezolvare pozitivă.
• Luptă pentru rezolvarea lui. Când ai observat că a apărut o stare de conflict, stai în rugăciune înaintea lui Dumnezeu si încearcă imediat să-i descoperi cauza. Aceasta poate fi reală sau imaginară, însă faptul că este imaginară nu schimbă cu nimic situaţia. Pentru cel în cauză, problema este "problemă", indiferent dacă lucrul respectiv s-a întâmplat sau doar crede că s-a întâmplat. O discuţie cu partenerul de viată, fie direct, fie indirect, ne va aduce lumină si vom afla ce este în mintea si sufletul celuilalt. Când ati descoperit cauza, lucraţi împreună la eliminarea ei. Doar aceasta va începe legarea rănilor produse si vindecarea lor. Să nu aşteptăm ca lucrul acesta să se producă imediat. Este nevoie de multă răbdare şi rugăciune, şi atunci Dumnezeu ne va ajuta în orice situaţie.

• Nu încerca să rezolvi mai multe conflicte odată. Deoarece unele stări de conflict au fost evitate sau au rămas nerezolvate, când apare un nou conflict, cei mai mulţi le vor aduce pe tapet şi pe cele vechi. Aceasta este una dintre cele mai frecvente şi mai mari greşeli. Să nu uităm că, dacă atunci când a fost proaspăt şi doar el singur, nu l-am putut rezolva, cu cât mai mult îl vom putea rezolva acum când e învechit şi adăugat la o altă stare de conflict.

• Mulţumeşte lui Dumnezeu şi partenerului pentru ajutorul oferit. Nimeni nu poate rezolva un conflict de unul singur. Dacă avem parte de ajutorul altora, atunci să nu uităm să le mulţumim pentru aceasta. S-ar putea să mai avem nevoie de ajutor şi el va veni mult mai repede atunci când ştim să mulţumim pentru el.

• Dacă nu vă descurcaţi singuri, cereţi ajutorul celor competenţi. Aceasta nu înseamnă că imediat ce a apărut prima problemă trebuie să fugim la cineva pentru ajutor. Fiecare trebuie să încerce să se descurce împreună cu partenerul său. Dacă însă ajungeţi la concluzia că v-ati epuizat resursele înţelepciunii si ale răbdării, atunci să nu vă fie ruşine să cereţi ajutor. Asa cum în fiecare domeniu în viată, un specialist ştie mai mult decât un laic, tot asa si în domeniul vieţii de familie. Un specialist va avea mai multă experienţă şi ne va putea îndruma ce trebuie să facem pentru soluţionarea cazului respectiv.

Note

1. Dicţionarul explicativ al limbii române, pag. 322.
2. Wright, Norman EL, *Beforeyou say I do,* pag. 4.
3. Wright, Norman H., *Communication - Key toyour marriage,* pag. 4.
4. Wright, Norman H., *Afteryou say I do,* pag. 4.
5. Wright, Norman H., *Idem,* pag. 5.
6. Wright, Norman H., *Communication - Key to your marriage,* pag. 2.
7. Wright, Norman H., Idem, pag. 5.
8. Wright, Norman H., *Before you say I do,* pag. 4.
9. Stott, John, *Noua societate a lui Dumnezeu,* pag. 169.
10. Ed. Wheat, *Fascinanta aventură a dragostei,* pag. 14.
11. Wright, Norman H., *Communication - Key to your marriage,* pag. 11.
12. Wright, Norman H., Idem, pag. 11.
13. Wayne, Mack, *Strenghteningyour marriage,* pag. 1.
14. B.E.E., *Căsnicia,* pag. 35.
15. Ed. Wheat, *Fascinanta aventură a dragostei,* pag. 26.
16. Wright, Norman H., *The Premarital Counseling Handbook,* pag. 15.
17. Narramore, M. Clyde, *Life and Love,* pag. 79.
18. White, John, *Eros Defiled,* pag. 67.
19. Boreman, Rod, *My Life for My Wife,* pag. 104.
20. Narramore, M. Clyde, *Life and Love,* pag. 72.
21. Stott, John, *Noua societate a lui Dumnezeu,* pag. 170.
22. Stott, John, Idem, pag. 168.
23. Stott, John, Idem, pag. 166.
24. Wright, Norman H., *The Premarital Counseling Handbook,* pag. 51.
25. B.E.E., *Căsnicia,* pag. 31.
26. B.E.E., *Căsnicia,* pag. 82.
27. B.E.E., *Căsnicia,* pag. 93.
28. Wright, Norman H., *The Premarital Counseling Handbook,* pag. 52.

29. Coffey, Ruth & Ian, *Marriage - the Early Years,* pag. 17712.

30. B.E.E., *Căsnicia,* pag. 45.
31. Marston, V. Paul, *The Biblicul Family*, pag. 32.
32. Stînean Eugen, *Lucrare de diplomă,* pag. 10.
33. Marston, V. Paul, *The Biblical Family*, pag. 35.
34. Wright, Norman H., *The Premarital Counseling Handbook*, pag. 40.
35. Narramore, M. Clyde, *Life and Love,* pag. 63.
36. Gheorghe Marin, *Pagini despre frumuseţe,* pag. 13.
37. Coffey Ruth & Ian, *Marriage - the Early Years*, pag. 142.
38. Marston, Paul, *The Biblical Family,* pag. 57.
39. Small, Dwight Hervey, *Design For Christian Marriage,* pag. 45.
40. Hallis, Harry N., *Christian Freedomfor Women*, pag. 45.
41. Gâbor, Gresz & Robinson, David M., *Tineretul în pragul vieţii,* pag. 99.

Bibliografie

1. Adams, Jay E., *Christian living in the Home,* Philligsburg, New Jersey, 1972.
2. B.E.E., *Căsătoria*, Viena, 1991.
3. Boreham, Rod, *My Life for My Wife,* Great Britain for Kingsway Publication LTD., 1987.
4. Bright, Bill & Vonette, *Managing Stress in Marriage,* Tennesse, Arcata Graphics, 1990.
5. Christensen, Larry, *The Christian Family,* Minneapolis, Bethany Fellowship, 1970.
6. Dupu, Constantin, *în slujba semenilor,* Editura Stephanus, Bucureşti, 1991.
7. Gâbor, Gresz & Robinson, David M., *Tineretul în pragul vieţii,* Editura Cartea creştină, Oradea ("Alege Viaţa", Bucureşti, str. D. Leonte, nr. 11), 1998.
8. Gheorghe, Marin, *Pagini despre frumuseţe,* Editura Ion Creangă, Bucureşti, 1985.
9. LaHaye, Tim & Beverly, *The Act of Marriage,* Michigan, Zondervan Corp., Grand Rapids, 1976.
10. LaHaye, Tim, *How to Be Happy Though Married,* Illinois, Tyndale Home Publishers, Wheaton, 1968.
11. Lawther, Gail, *Family Planning,* Great Britain by Hazell, BPCC, Group Alesbury, 1985.
12. Lester, D. Andrew, *Sex is More Than a Word,* Tennesse, Broadman Press, 1973.
13. Narramore, Clyde M., *Life and Love,* Michigan, Zondervan Publication, 1956.
14. Robers, Wes & Wright N., *Before You Say I Do,* Harvest House Publishers, Oregon, 1978.

15. Robers, Wes & Wright N., *AfterYou Say I Do,* Harvest House Publishers, Oregon, 1979.
16. Small, Dwight Hervey, *Design For Christian Marriage,* Piramide Publications for Fleming H. Revell Comp, 1971.
17. Stînean, Eugen, *Lucrare de diplomă,* Universitatea Babes-Bolyai, Facultatea de Drept, Cluj, 1992.
18. Stott, John,*Noua societate a lui Dumnezeu,* S.M.R., 1987.
19. Wemp, Sumner, *Ghid de păstorire practică,* T. Nelson Publishers, Illinois, 1982.
20. Wheat, Ed., *Fascinanta aventură a dragostei,* SMR, 1991.
21. White, John, *Eros Defiled*, Great Britain, Alesbury, 1984.
22. Wright, Norman H., *Communication - Key to Your Marriage,* Regal Books, California, 1984.

Cuprins

Viorel Iuga
Str. Buşteni 20-22
2900 Arad, România

CHESTIONAR

Stimaţi cititori,

Dacă doriţi ca această carte să devină mai eficientă, completaţi şi expediaţi la adresa de mai sus următorul chestionar:

Vârsta:
Ocupaţia:
Pregătirea:
Starea civilă:
căsătorit(ă) .... necăsătorit(ă)
Sexul: M / F
Religia
Cărţi citite în acest domeniu:

Impresii despre această carte: